ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଜନ୍ମଶତବାର୍ଷିକୀ କମିଟି

ଶ୍ରୀମଦ୍ ତିରୁ-ଓ୍ୱଲ୍ଲୁଓ୍ୱର ବିରଚିତ

କୁରାଲ

ଇଂରେଜି ରଚନା: ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ରାଜଗୋପାଳାଚାରୀ

ଅନୁବାଦ: ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାସ

ଭାରତୀୟ ବିଦ୍ୟା ଭବନ·ଓଡ଼ିଶା

ଶ୍ରୀମଦ୍ ତିରୁ-ଓ୍ୱଲ୍ଲୁ-ଓ୍ୱର୍ ବିରଚିତ

କୁରାଲ୍

ଇଂରାଜୀ ଅନୁବାଦ

ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ରାଜଗୋପାଳଚାରୀ

ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦ

ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାସ

ଭାରତୀୟ ବିଦ୍ୟା ଭବନ, ଭୁବନେଶ୍ୱର କେନ୍ଦ୍ର

ଭୁବନେଶ୍ୱର : ୭୫୧୦୦୧

ଶ୍ରୀମଦ୍ ତିରୁ-ଓ୍ୱଲ୍ଲୁ-ଓ୍ୱର୍ ବିରଚିତ

କୁ ରା ଲ୍

ଇଂରାଜୀ ରଚନା

ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ରାଜଗୋପାଳାଚାରୀ

ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦ

ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାସ

ପ୍ରକାଶକ ©

ଭାରତୀୟ ବିଦ୍ୟାଭବନ, ଓଡ଼ିଶା

ଭୁବନେଶ୍ୱର—୭୫୧୦୦୧

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ

୧୯୭୮

ମୁଦ୍ରାକର

ଉମା ପ୍ରିଣ୍ଟର୍ସ

ଭୁବନେଶ୍ୱର—୭୫୧୦୦୭

ପ୍ରଚ୍ଛଦ ଚିତ୍ର

ଉଦୟ ପ୍ରଭା

କଟକ—୭୫୩୦୦୨

ମୂଲ୍ୟ : ଟ ୧୦.୫୦

ବନ୍ଧାଇ ଏକଟଙ୍କା (ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର)

Tiru : Valluvar's

KURAL

Oriya Translation

Chittaranjan Das

Publisher

Bharatiya Vidya Bhavan, Orissa,

Bhubaneswar—751001

1st Edition

1978

Printer

Uma Printers

Bhubaneswar—751007

Cover Design

Uday Prava

Cuttack—751002

Price : Rs 10.50

Binding : Re 1.00 (Extra)

. . . Rajaji, keeper of my conscience, is no less a votary of truth and non-violence than I.

—M. K. GANDHI

ଉପକ୍ରମଣିକା

ସ୍ୱର୍ଗତ କନ୍ହେଇଲାଲ ମାନିକଲାଲ ମୁନ୍‌ସୀ ଭାରତୀୟ ବିଦ୍ୟାଭବନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲେ । ବିଦ୍ୟାଭବନର ପ୍ରଥମ ଅବଦାନ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ରାଜଗୋପାଳାଚାରୀଙ୍କ ରାମାୟଣ ଓ ମହାଭାରତ । ଏହାଛଡ଼ା ଭାରତୀୟ ବିଦ୍ୟାଭବନ, ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତି ପରଂପରା ଓ ଇତିହାସ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅନେକ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରକାଶ କଲେଣି । ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାୟ ନ'ଶହ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରକାଶିତ ହେଲଣି । କେତେକ ପୁସ୍ତକର ଦଶମ ସଂସ୍କରଣ ବି ହେଲଣି । କିନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ବିଦ୍ୟାଭବନର ପ୍ରକାଶିତ ରାଜାଜୀଙ୍କର ରାମାୟଣ, ମହାଭାରତ ଓ ଭଗବତ୍ ଗୀତା ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇନାହିଁ ।

ଭାରତୀୟ ବିଦ୍ୟାଭବନ ଆନୁକୂଲ୍ୟରେ ରାଜାଜୀ ଶତବାର୍ଷିକୀ କମିଟୀ ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ ଗଠିତ ହୋଇଛି । ସୁଖର କଥା ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ମଧ୍ୟ ରାଜ୍ୟସ୍ତରୀୟ କମିଟୀ ଗଠନ କରିଛନ୍ତି । ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ନୀଳମଣି ରାଉତରାୟ ଏହାର ସଭାପତି । ଏଥିନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଶତବାର୍ଷିକୀ କମିଟୀକୁ ୨୫୦୦୦ଟଙ୍କା ଅନୁଦାନ ଦେଇଛନ୍ତି । ଶତବାର୍ଷିକୀ କମିଟୀ ରାଜାଜୀଙ୍କ ଲିଖିତ ପୁସ୍ତକ ଓଡ଼ିଆରେ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ସ୍ଥିର କଲେ । ରାଜାଜୀ ଶତବାର୍ଷିକୀ କମିଟୀ, ଓଡ଼ିଶା ଶାଖାର ଏହି ଉଦ୍ୟମ ପ୍ରଶଂସନୀୟ । ଏଥିନିମନ୍ତେ ଭାରତୀୟ ବିଦ୍ୟାଭବନର ଓଡ଼ିଶା ଶାଖାକୁ ପ୍ରକାଶନର ଦାୟିତ୍ୱ ନେବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରି କିଛି ଟଙ୍କା ଅଗ୍ରୀମ ଦେଲେ । ଓଡ଼ିଶା ଶାଖାର କାର୍ଯ୍ୟ ବିଶେଷ ଅଗ୍ରଗତି କରିନାହିଁ । କେବଳ ସ୍ଥାୟୀ ଗୃହଟିଏ ସରକାରୀ ସାହାଯ୍ୟରେ ନିର୍ମିତ ହୋଇଅଛି । ସମ୍ବଳର ମଧ୍ୟ ଅଭାବ । ସୁଖର କଥା କେତେକ ବ୍ୟାଙ୍କ ପ୍ରକାଶନପାଇଁ ଋଣ ଦେବାକୁ ଆଗେଇ ଆସିବାରୁ ବିଦ୍ୟାଭବନ ଏହାର ପ୍ରକାଶନର ଦାୟିତ୍ୱ ନେଇଛି । ଏଥିପାଇଁ ପଞ୍ଜାବ ନ୍ୟାସନାଲ ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ପ୍ରଥମେ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଉଛି ।

ଏହି ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣରେ ଆଦୃତ ହେବ ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ଏ ଉଦ୍ୟମରେ ସଫଳତା ଲାଭକଲେ ବିଦ୍ୟାଭବନ ଓଡ଼ିଶା ଶାଖା ବିଦ୍ୟାଭବନର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରକାଶ କରିବାରେ ଆଗେଇ ଆସିବ ।

ବନମାଳି ପଟ୍ଟନାୟକ
ସଭାପତି
ଭାରତୀୟ ବିଦ୍ୟାଭବନ
ଭୁବନେଶ୍ୱର କେନ୍ଦ୍ର

ପ୍ରାକ୍ କଥନ

ତାମିଲ ସାହିତ୍ୟରେ ତିରୁକ୍କୁରାଲ ହେଉଛି ଏକ ଅତି ପ୍ରାଚୀନ କାବ୍ୟଗ୍ରନ୍ଥ। ଏହି ରଚନାଟି ଉପରେ ଅନେକ ମନୀଷୀ ସେମାନଙ୍କର ଶକ୍ତିଶାଳୀ ପ୍ରଦୀପ୍ତ ଆଲୋକଟିକୁ ଆଣି ପ୍ରତିଫଳିତ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ତେଣୁ ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥଟି ଏପରି ଏକ ପ୍ରଖ୍ୟାତ ଗ୍ରନ୍ଥରୂପେ ଆବିର୍ଭୂତ ହୋଇ ପାରିଛି ।

ବିଷୟ ମର୍ମଟି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବିଚାର କଲେ ତିରୁକ୍କୁରାଲ ହେଉଛି ଜୀବନ ବଞ୍ଚିବାର କଳା ଉପରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବା ଏକ ଶ୍ରେଷ୍ଠସ୍ଥାନୀୟ ଗ୍ରନ୍ଥ । ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଗ୍ରନ୍ଥକାର ତିରୁ-ଓ୍ୱଲ୍ଲୁ-ଓ୍ୱର ମନୁଷ୍ୟ-ପ୍ରକୃତିର ଜଟିଳ ସମଗ୍ରତାଗୁଡ଼ିକୁ ଏପରି ସୂକ୍ଷ୍ମ ଓ ଗଭୀର ଅନ୍ତଃଦୃଷ୍ଟି ଏବଂ ଆଧୁନିକ ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱର ସୂକ୍ଷ୍ମତମ କଳ୍ପନାଗୁଡ଼ିକୁ ବି ଆପଣା ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରକଟ କରି ପାରୁଥିବା ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଦକ୍ଷତା ଏବଂ କୌଶଳ ସହିତ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିଛନ୍ତି ଓ ସେଗୁଡ଼ିକର ନିଦାନକୁ ନିରୂପଣ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଗ୍ରନ୍ଥଟିର ବୃହତ୍ ପରିସର ଏବଂ ଗଭୀରତାକୁ ଦେଖି ଆମେ ପ୍ରକୃତରେ ବିସ୍ମିତ ହିଁ ହୋଇଯାଉଛୁ । ଗ୍ରନ୍ଥକାରଙ୍କର ପରାମର୍ଶ ଓ ଚିନ୍ତାଗୁଡ଼ିକରେ ଦିବ୍ୟତ୍ୱର ପ୍ରେରଣା ରହିଛି, ନିତିନିୟମ ଜୀବନ ଓ ନୈତିକତାର ଆବେଦନ ରହିଛି, ମନୁଷ୍ୟ ସୁଲଭ ଉଦାର ଗୁଣଗୁଡ଼ିକ ବି ରହିଛି; ଏବଂ ତାହା ଗଭୀରତମ ମର୍ମପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଧ୍ୟ ଦୂରଦୃଷ୍ଟିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ବ୍ୟାବହାରିକ ହୋଇ ରହିଛି । ସେଗୁଡ଼ିକରେ କେତେ କେତେ ଜାତି, ଧର୍ମ, ପରିବେଶ ଏବଂ ଯୁଗର ଆଦର୍ଶକଥାଗୁଡ଼ିକ ମୂର୍ତ୍ତିମନ୍ତ ହୋଇ ରହିଛି ଏବଂ ତଥାପି ସେଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଏପରି ଏକ ସଦ୍ୟତା ରହିଛି, ଯେଉଁଥିରୁ କି ସେଗୁଡ଼ିକ ସତେଅବା ଆମ ଏହି ଯୁଗପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇ ଲେଖା ଯାଇଥିବା ପରି ମନେହେଉଛି ।

ଯୁଗ ଯୁଗ ଧରି ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀ ପୃଥିବୀର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବିଚାରକ ମାନେ ଯେ କୁରାଲଦ୍ୱାରା ଆକୃଷ୍ଟ ହୋଇଛନ୍ତି, ସେଥିରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବାର ଆଦୌ କିଛି ନାହିଁ । ଆମର ଏହି ଆଧୁନିକ ସମୟରେ ମଧ୍ୟ, ତାମିଲନାଡ଼ୁର ବଡ଼ ବଡ଼ ନାୟକ ଏବଂ ରାଷ୍ଟ୍ରନୀତିଜ୍ଞମାନଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଦେଲେ ମଧ୍ୟ, ଗାନ୍ଧିଜୀ ଯେ ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥର ଗଭୀରକୁ ପ୍ରବେଶ କରିଛନ୍ତି, ତାହା ସର୍ବଜନ-ବିଦିତ । ବିନୋବାଜୀ ଏହି ପ୍ରାଚୀନ ଗ୍ରନ୍ଥଟିର ଜଣେ ସ୍ୱୀକୃତ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀ । ତେଣୁ ଏହା ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସଂଗତ କଥା ଯେ ଭବନ ତରଫରୁ ସେହି ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଏକ ନିର୍ବାଚିତ ସଂଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶିତ ହେବାକୁ ଯାଉଛି ଏବଂ ରାଜାଜୀ ସେହି ପଦଗୁଡ଼ିକର ଅନୁବାଦ କରିଛନ୍ତି ଓ ସେଗୁଡ଼ିକ ଲାଗି ଟିପ୍ପଣୀ ଲେଖି ଦେଇଛନ୍ତି ।

ପ୍ରସ୍ତୁତ ପୁସ୍ତକଟିରେ କୁରାଲର ପ୍ରଥମ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗରୁ କେତୋଟି ପଦ ବଛାଯାଇଛି । ତାମିଲରେ ମୂଳ ପାଠଗୁଡ଼ିକୁ ଦିଆଯାଇଛି, ଇଁରାଜୀରେ ଅନୁବାଦ ଏବଂ ଟିପ୍ପଣିଗୁଡ଼ିକ ଦିଆଯାଇଛି । ପାଠକ ଏହି ପୁସ୍ତକଟିରୁ ସ୍ୱୟଂ ଜାଣିବାକୁ ପାଇବ ଯେ, ଯେଉଁ ରାଜାଜୀ ରାମାୟଣ ଏବଂ ମହାଭାରତର ଅତୁଳନୀୟ ସଂକ୍ଷେପିତ ସଂସ୍କରଣମାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛନ୍ତି, ଗୀତା ଓ ଉପନିଷଦର ଭାଷ୍ୟ ଲେଖିଛନ୍ତି, ଭାରତର ଜ୍ଞାନଭଣ୍ଡାରରୁ ଅନ୍ୟ ଆହୁରି କେତେ ରତ୍ନ ଆଣି ଆମକୁ ଦେଇଛନ୍ତି, ଏବଂ ଏହିସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ସିଏ "ଆମ ଦେଶର ମୁନିଋଷିମାନଙ୍କର ମୁଖନିଃସୃତ କଥାକୁ ଆମ ଆଗରେ ଶୁଣାଇ ପାରିଛନ୍ତି, ସିଏ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଗଭୀର କୃତଜ୍ଞତାର ପାଶରେ ପ୍ରକୃତରେ ଆବଦ୍ଧ କରି ରଖିଛନ୍ତି । ତାମିଲ ଜାଣିଥିବା ଅନେକଙ୍କର ମଧ୍ୟ ସେ କୃତଜ୍ଞତାଭାଜନ ହୋଇଛନ୍ତି । ଇଂରାଜୀରେ ତାଙ୍କର ସ୍ୱଚ୍ଛ ଏବଂ ଶିକ୍ଷାମୂଳକ ଅନୁବାଦଗୁଡ଼ିକଦ୍ୱାରା ସିଏ ଆମକୁ ତାଙ୍କପାଖରେ ଋଣୀ କରି ରଖିଛନ୍ତି । ରକ୍‌ହାଉସ୍ ପବ୍ଲିଶର୍ସ୍ ରାଜାଜୀଙ୍କର ସେହି ପୁସ୍ତକର ଏହି ସଂଶୋଧିତ ସଂସ୍କରଣଟିକୁ ପ୍ରକାଶିତ କରିବାର ସୁବିଧାଟିକୁ ଭାରତୀୟ ବିଦ୍ୟା ଭବନକୁ ଦେଇଥିବାରୁ ବିଦ୍ୟାଭବନ ସେମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ କୃତଜ୍ଞତା ଜଣାଉଛି ।

ଆମେ ଆଶା କରିବା ଯେ ପୃଥିବୀସାରା ତରୁଣ ତଥା ବୟସ୍କମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁମାନେ ଏହି ପୃଷ୍ଠାଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ିବେ, ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେତେଜଣ ଏଥିରେ ରହିଥିବା ବିଜ୍ଞ ଉପଦେଶଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଅନ୍ତତଃ କେତୋଟିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ଓ ସେହି ଅନୁସାରେ ନିଜର ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନକୁ ମଧ୍ୟ ବଞ୍ଚିବେ । ଏଗୁଡ଼ିକୁ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ଜଣେ ମହାନ୍ ସନ୍ଥ ରଚନା କରି ଯାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଆଧୁନିକ ପୃଥିବୀର ଜଣେ ଉଚ୍ଚସ୍ତରୀୟ ବ୍ୟକ୍ତି ତଥା ଜଣେ ଦୂରଦୃଷ୍ଟିସମ୍ପନ୍ନ ରାଷ୍ଟ୍ରନୀତଜ୍ଞ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେଗୁଡ଼ିକର ପୁନରୁପସ୍ଥାପନା କରିଛନ୍ତି ।

ମକର ସଂକ୍ରାନ୍ତି,
ଜାନୁଆରୀ ୧୪, ୧୯୬୫

କେ. ଏମ୍. ମୁନ୍‌ସି

ମୂଳ (ରକ୍‌ହାଉସ୍‌) ସଂସ୍କରଣର ମୁଖବନ୍ଧ

ତାମିଲ ପ୍ରାଚୀନ ସାହିତ୍ୟରେ ଯେତେ ଗ୍ରନ୍ଥ ବର୍ତ୍ତମାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇ ରହିଛି, ତିରୁ-ଓ୍ୱଲ୍ଲୁ-ଓ୍ୱରଙ୍କ ଲିଖିତ ତିରୁ-କ୍-କୁରାଲ ସେଥିମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟତମ । ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥଟି ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶତାବ୍ଦୀ ପୂର୍ବର କୌଣସି ଏକ ସମୟରେ ଲିଖିତ ହୋଇଥିଲା ବୋଲି ସାଧାରଣତଃ ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଏ । କେତେକ ପଣ୍ଡିତ ଏହାକୁ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ପ୍ରଥମ ଶତାବ୍ଦୀର ଏକ ଗ୍ରନ୍ଥ ବୋଲି କହନ୍ତି । ଅନେକେ ତିରୁ-ଓ୍ୱଲ୍ଲୁ-ଓ୍ୱର ଜୈନ-ଧର୍ମାବଲମ୍ବୀ ଥିଲେ ବୋଲି ଦାବି କରନ୍ତି । ମୁଁ ସେହି ମତଟିକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ପାରୁନାହିଁ । ତିରୁ-ଓ୍ୱଲ୍ଲୁ-ଓ୍ୱର ସେହିସବୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିରଳ ମହାନ୍ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ଥିଲେ, ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଉଦାର ଦୃଷ୍ଟି ଯାବତୀୟ ଧର୍ମମତର ଉପରକୁ ଉଠିଯାଇ ପାରିଥିଲା ଏବଂ ଯାହାଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଧର୍ମସୂତ୍ର ଏବଂ ସଙ୍କୀର୍ଣ୍ଣ ମତଦ୍ୱାରା ଆଚ୍ଛନ୍ନ ହୋଇ ପଡ଼ିନଥିଲା । ତାଙ୍କର ଉପଦେଶଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରକୃତରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଶ୍ରେଣୀ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଧର୍ମ ମତର ଛାଞ୍ଚ ଭିତରେ ତାହାକୁ ଆଦୌ ପକାଇ ହେବନାହିଁ ।

ଜୀବନର ନୀତି ଓ ନୈତିକତା ପ୍ରତି ତିରୁ-ଓ୍ୱଲ୍ଲୁ-ଓ୍ୱର ଯେଉଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦୃଷ୍ଟିଟି ପୋଷଣ କରନ୍ତି, ତାହା ମଧ୍ୟରେ ଆମେ ମନୁଷ୍ୟ-ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱ ବିଷୟରେ ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ଓ ବିସ୍ତୃତ ଜ୍ଞାନର ନୈପୁଣ୍ୟ ନିହିତ ହୋଇ ରହିଥିବାର ସର୍ବଦା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ପାରିବା, ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପାପ ଓ ମନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସେମାନଙ୍କର ସଂଗ୍ରାମରେ ବ୍ୟାବହାରିକ ନାନା ସୂଚନା ଯୋଗାଇ ଦେଇ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାର ଏକ ଆଗ୍ରହ ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ପାରିବା । କବି ଯାବତୀୟ ବିଷୟକୁ କିପରି ବ୍ୟାବହାରିକ ଜୀବନର ସ୍ତରକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି ତାହାର ଆଲୋଚନା କରିଛନ୍ତି ଓ ତଥାପି ଆଦର୍ଶ ସହିତ ରହିଥିବା ତାହାର ସମ୍ପର୍କଟିକୁ ଆଦୌ ହରାଇ ଦେଇ ନାହାନ୍ତି, ଗ୍ରନ୍ଥର ସର୍ବାଂଶରେ ଆମେ ସେହି କଥାଟିକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇବା ।

କୁରାଲ୍ ଗ୍ରନ୍ଥର ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗରେ ସତୁରିଟି ଅଧ୍ୟାୟ ଅଛି ଏବଂ ସେଥିରେ ରାଷ୍ଟ୍ର ପରିଚାଳନା ସମେତ ପାର୍ଥିବ ନାନା ବିଷୟରେ ଚର୍ଚ୍ଚା କରାଯାଇଛି । ଗବେଷକ ତଥା ଇତିହାସକାରମାନଙ୍କ ଲାଗି ଆଗ୍ରହ ସୃଷ୍ଟି କଲାଭଳି ଅନେକ ବିଷୟ ସେଥିରେ ରହିଛି । ମାତ୍ର ସେହି ଅଧ୍ୟାୟଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ରାଜ୍ୟ ଶାସନ ଓ ସେମାନଙ୍କ ଗହଣରେ ରହିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଲାଗି ହିଁ ଲେଖା ଯାଇନାହିଁ । ୧୯୩୫ ମସିହା ବେଳକୁ ମୁଁ କୁରାଲ୍‌ର

ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗରୁ କେତୋଟି ଅଂଶ ସଂକଳିତ କରିଥିଲି ଏବଂ ଅନୁବାଦ ଏବଂ ଟିପ୍ପଣୀ ସହିତ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲି । ମୋର ଏହି ବହିଟି ମୋ'ର ପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ପରିମାଣଠାରୁ ଅନେକ ଅଧିକ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲା ।

କୁରାଲ୍‌ର ପ୍ରଥମଭାଗଟି ସମ୍ଭବତଃ ଅଧିକ ଲୋକଙ୍କ ପାଖରେ ସୁପରିଚିତ ଏବଂ ତାମିଲ ସାହିତ୍ୟରେ ସେଇଟି ହେଉଛି ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଆଦୃତ । ଏଥିରେ ୩୮ଟି ଅଧ୍ୟାୟ ରହିଛି, ଏବଂ ଜଣେ ଗୃହୀ ତଥା ଜଣେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ହିସାବରେ ମନୁଷ୍ୟର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବିଷୟରେ ସେଥିରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି । ସେହି ବହିରୁ ମଧ୍ୟ ମୋ'ର କେତୋଟି ସଂକଳିତାଂଶ ଆଣି ଏଥିରେ ଯୋଡ଼ିବ ବୋଲି ମୁଁ ଆବଶ୍ୟକ ମନେକଲି । ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗଟି ବେଳେ ମୁଁ ଯେପରି କରିଥିଲି, ଏହି ଭାଗଟିକୁ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ସେହିପରି ଇଂରାଜୀରେ ଅନୁବାଦ କରିଦେଲି ଏବଂ ଦୁଇଟିଯାକ ଭାଗକୁ ଏକାଠି ପ୍ରକାଶ କଲି । ତାମିଲ ସାହିତ୍ୟର ଯଥାର୍ଥରେ ପ୍ରଖ୍ୟାତିସମ୍ପନ୍ନ ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥଟି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅଣ-ତାମିଲ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଏକ ସମଗ୍ର ଧାରଣା ଆଣିଦେବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମୁଁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ କରିଛି ।

ଡିସେମ୍ବର ୧୯୪୬

ସି. ରାଜଗୋପାଳାଚାରୀ

କୁରଲ୍ ସଂଶୋଧିତ ସଂସ୍କରଣ ଲାଗି

ମୁଖବନ୍ଧ

ତିରୁ-ଓ୍ୱଲ୍ଲୁଓ୍ୱରଙ୍କର ମହାନ୍ ଗ୍ରନ୍ଥଟିରୁ ମୁଁ ଯେଉଁ ସଙ୍କଳନଟି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲି, ଏଇଟି ହେଉଛି ତା'ର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂଶୋଧିତ ଚତୁର୍ଥ ସଂସ୍କରଣ । କୁରାଲ୍ ପ୍ରାୟ ୧୫୦୦ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଲିଖିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ତାହା ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଯଥାର୍ଥରେ ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁବିକଶିତ ସଭ୍ୟତାର ଏକ ଚିତ୍ର ଆଣି ଆମ ଆଗରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରୁଛି । ଏପରି ଏକ ସଭ୍ୟତାର ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀ ବ୍ୟତୀତ ତିରୁ-ଓ୍ୱଲ୍ଲୁଓ୍ୱରଙ୍କର ଗ୍ରନ୍ଥଟି କଦାପି ଲେଖାହୋଇ ନଥାନ୍ତା । କୁରାଲ୍‌କୁ କଦାପି କେବଳ କେତୋଟି ସୂତ୍ର ବା ସୂକ୍ତିର ସମଷ୍ଟି ବୋଲି ବୁଝାଯାଇ ପାରିବନାହିଁ । ଲୋକଜୀବନର ଯାବତୀୟ ଦିଗ ଓ କ୍ଷେତ୍ର ସହିତ ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥଟି ଆପଣାକୁ ଯୁକ୍ତକରି ରଖିଛି । ସେଥିରୁ କେତୋଟି ନିର୍ବାଚିତ ପଦର ଇଂରାଜୀ ଅନୁବାଦ ଦେଇ ଏହି ପୁସ୍ତକଟିକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାଦ୍ୱାରା ଆଶା କରାଯାଉଛି ଯେ ତାହା ଭାରତବର୍ଷର ଅଣ-ତାମିଲ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ତିରୁ-ଓ୍ୱଲ୍ଲୁଓ୍ୱରଙ୍କର ସମକାଳୀନ ତାମିଲ ସଭ୍ୟତାର ଯଥାର୍ଥ ମୂଲ୍ୟାୟନ କରିବାରେ ନିଶ୍ଚୟ ଅନେକ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ।

ତାମିଲ ରଚନାରେ ପଦଗୁଡ଼ିକ ଯେପରି ଥିଲା, ଅନୁବାଦରେ ପାଦଗୁଡ଼ିକୁ ଠିକ୍ ସେହିପରି ଭାବରେ ବିଭାଜିତ କରାଯାଇନାହିଁ । ମାତ୍ର, ପାଠକମାନେ ଯେପରି ସହଜରେ ପଦର ଅର୍ଥଟିକୁ ଗ୍ରହଣକରି ପାରିବେ, ଅନୁବାଦକୁ ସେହି ଅନୁସାରେ ହିଁ ସଂଗଠିତ କରାଯାଇଛି ।

ମାନ୍ଦ୍ରାଜ
୪ ସେପ୍‌ଟେମ୍ବର, ୧୯୬୯

ସି. ରାଜଗୋପାଳଚାରୀ

ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦର ଭୂମିକା

ଦକ୍ଷିଣ ଭାରତୀୟ ସାହିତ୍ୟରେ ତିରୁ-କ୍-କୁରାଲ୍ ଏକ ପ୍ରାଚୀନ ଓ ଅତି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଗ୍ରନ୍ଥ । କବି ତିରୁ-ଓ୍ୱଲ୍ଲ୍-ଓ୍ୱରଙ୍କୁ ଏହାର ରଚୟିତା ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ହୁଏତ ସିଏ ହେଉଛନ୍ତି ଆଦ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥଟିର ରଚୟିତା । ତାଙ୍କ ପରେ ବିଭିନ୍ନ କାଳରେ ଆହୁରି ଅନେକ ସୂକ୍ତିକୁ ଆଣି ତା' ସହିତ ଯୋଡ଼ି ଦିଆଯାଇଛି । ତେଣୁ ଖୁବ୍ ସମ୍ଭବ କୁରାଲ୍‌କୁ ଏକ ସଂଗ୍ରହ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ । ତେଣୁ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ରାଜଗୋପାଲାଚାରୀ ତାଙ୍କର ଏହି ପ୍ରସ୍ତୁତ ପୁସ୍ତକରେ ଏକ ସଂଗ୍ରହର ସଂଗ୍ରହ ସଂକଳନ କରିଛନ୍ତି ।

ତିରୁ-କ୍-କୁରାଲରେ ଅନେକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଓ ଅକର୍ତ୍ତବ୍ୟର କଥା ରହିଛି । ଚାଣକ୍ୟଙ୍କୁ ମନେ ପକାଇ ଦେବାଭଳି, ଏପରିକି ଇଉରୋପର ମାକିଆଭେଲିଙ୍କର ସ୍ମରଣ କରାଇ ଦେବାଭଳି ଏଥିରେ ଅନେକ କୂଟନୀତି-କଥା ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ସେଗୁଡ଼ାକ ହୁଏତ ସେହି କାଳର ନୀତି ଥିଲା । ଏବେ ସେଗୁଡ଼ାକ ଅଚଳ ହୋଇ ଗଲାଣି । ତଥାପି ସେହି କାଳର ବିଜ୍ଞ ମାନସକୁ ବୁଝିବାଲାଗି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଆମକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଅନେକ ଅନ୍ତଃଦୃଷ୍ଟି ଆଣି ଯୋଗାଇ ଦେବ ।

ପ୍ରାଚୀନ ତାମିଲ ସଭ୍ୟତାର ଏକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଗ୍ରନ୍ଥକୁ ବାହାରକୁ ଅର୍ଥାତ୍ ଅନେକଙ୍କର ଗୋଚରକୁ ଆଣିଥିବାରୁ ପୂଜ୍ୟ ରାଜାଜୀଙ୍କ ପାଖରେ ଆମେ ନିଶ୍ଚୟ କୃତଜ୍ଞ ହୋଇ ରହିବା । ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଏବଯାଏ ବି ତାହାର ଅନୁବାଦ ହୋଇ ନଥିଲା । ରାଜାଜୀ ଶତବାର୍ଷିକୀ ସ୍ମରଣ ସମିତିର ଉଦ୍ୟମରେ ତାହା ହେବାକୁ ଯାଉଛି । ସମିତିର ଏହି ଉତ୍ସାହ ନିଶ୍ଚୟ ଅଭିନନ୍ଦନୀୟ ।

ଭୁବନେଶ୍ୱର
୧୬ । ୩ । ୭୮

ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାସ

ସୂଚୀପତ୍ର

ପ୍ରଥମ ପୁସ୍ତକ

ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା
ଧର୍ମ	୧
ସୁଗୃହସ୍ଥ	୨
ଜୀବନସଙ୍ଗୀ	୪
ପିଲାମାନେ	୫
ଏକ ଶ୍ରଦ୍ଧାପୂର୍ଣ୍ଣ ମନୋଭାବ	୭
ଏକ ମୁକ୍ତଦ୍ୱାର ଗୃହ	୯
କୋମଳ କଥା	୧୧
କୃତଜ୍ଞତା	୧୩
ସାଧୁତା	୧୫
ଆତ୍ମ-ସଂଯମ	୧୭
ନିୟମିତ ଜୀବନ	୧୯
ଅବୈଧ ଜୀବନ	୨୦
ଧୈର୍ଯ୍ୟଶୀଳତା	୨୨
ଈର୍ଷା କରନାହିଁ	୨୪
ଲୋଭ କରନାହିଁ	୨୬
କାହାର ନିନ୍ଦା କରନାହିଁ	୨୮
ଅକାରଣ କଥା କୁହନାହିଁ	୨୯
ବିବେକ	୨୯
ସାମାଜିକ ସହଯୋଗ	୩୧
ଦରିଦ୍ରଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା	୩୪
ଲୋକଙ୍କଠାରୁ ସମ୍ମାନ	୩୭

ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା

କରୁଣା	୩୯
ମାଂସ ଭକ୍ଷଣ କରନାହିଁ	୪୦
ତପସ୍ୟା	୪୩
ଅଶୁଦ୍ଧ ଜୀବନ	୪୪
ସତ୍ୟନିଷ୍ଠା	୪୭
କ୍ରୋଧ ବିରୁଦ୍ଧରେ	୪୯
ଅନିଷ୍ଟ କରନାହିଁ	୫୨
କ୍ଷଣଭଙ୍ଗୁର ଜଗତ	୫୩
ବିଷୟ ତ୍ୟାଗ	୫୪
ଯଥାର୍ଥ ଜ୍ଞାନ	୫୭
ବାସନା ତ୍ୟାଗ	୫୮
କର୍ମର ବିଧାନ	୬୦

ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁସ୍ତକ

ସତର୍କତା	୬୪
ଅଧ୍ୟବସାୟ	୬୫
ଉଦ୍ୟମଶୀଳ ଜୀବନ	୬୭
ଧୈର୍ଯ୍ୟ	୬୯
ଜ୍ଞାନ ବିଷୟରେ	୭୦
ବିଦ୍ୟାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହେବା	୭୨
ପ୍ରକୃତ ଜ୍ଞାନ	୭୩
ଶ୍ରୁତିଦ୍ୱାରା ଲବ୍ଧ ଜ୍ଞାନ	୭୫
ବନ୍ଧୁତା ବିଷୟରେ	୭୭
ମୂଢ଼ତା	୮୨

ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା

ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା
ପ୍ରବଞ୍ଚକଙ୍କୁ ସାବଧାନ	୮୪
ଏକ ସତର୍କବାଣୀ	୮୫
କାମୁକତା, ସୁରାପାନ ଓ ଦ୍ୟୂତକ୍ରୀଡ଼ା	୮୭
ଆରୋଗ୍ୟ କରିବାର କଳା	୮୯
ଆତ୍ମସମ୍ମାନ	୯୨
ଗୌରବ	୯୩
ଜ୍ଞାତିର ପରିଚର୍ଯ୍ୟା	୯୩
କୃପଣତା	୯୬
ପାପପ୍ରତି ଘୃଣା	୯୭
ଚରିତ୍ରବାନ ବ୍ୟକ୍ତି	୯୯
କୃଷି ସମ୍ବନ୍ଧରେ	୧୦୦
ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ବିଷୟରେ	୧୦୨
ପରିଶ୍ରମ	୧୦୪
ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟଶାଳୀ ରାଜ୍ୟ	୧୦୪
କର୍ମ	୧୦୭
ସମୟର ବିଚାର	୧୦୯
କୌଶଳ	୧୧୦
ପ୍ରଶାସକମାନଙ୍କର ନିର୍ବାଚନ	୧୧୨
ସୁଦକ୍ଷ ମନ୍ତ୍ରୀବର୍ଗ	୧୧୭
ଉତ୍ତମ କୁଳରେ ଜନ୍ମ	୧୧୭
ସଦ୍‌ଗୁଣ ସମ୍ପନ୍ନତା	୧୧୮
ନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଶାସନ	୧୧୯
ଦମନ ଓ କୁଶାସନ	୧୨୦
ଦଣ୍ଡବିଧାନ	୧୨୧

ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା
ସୁଦକ୍ଷ ମନ୍ତ୍ରୀ	୧୨୨
ସଂକଳ୍ପ ଦୃଢ଼ତା	୧୨୪
ଗୁପ୍ତଚରଙ୍କ ବିଷୟରେ	୧୨୫
ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇବାର କଳା	୧୨୭
ପରିଷଦର କାର୍ଯ୍ୟ	୧୩୦
ନୈତିକ ବିଧାନ	୧୩୧
ରାଜପ୍ରାସାଦର ବିପଦ	୧୩୨
ଏକ ସମୃଦ୍ଧିବନ୍ତ ଜାତି	୧୩୫
ରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା	୧୩୬
ଏକ ସୁପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜକୋଷ	୧୩୮
କର୍ମ କୁଶଳତା	୧୩୯
ଆକ୍ରମଣର ଅଭିଯାନ	୧୪୧
ସୈନ୍ୟବାହିନୀ	୧୪୪
ସାହସିକତା	୧୪୬
ରାଜପ୍ରତିନିଧି ଓ ରାଜଦୂତ	୧୪୮
ଶତ୍ରୁ ଶିବିର	୧୫୧
ନାଗରିକତା	୧୫୨

* ଏହି ପୁସ୍ତକରେ ତାରକା ଚିହ୍ନିତ ଅଂଶଗୁଡ଼ିକ ମୂଳ ରଚନା । ଯେଉଁଠାରେ ତାରକା ଚିହ୍ନ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ନାହିଁ, ତାହା ରାଜାଜୀଙ୍କର ଟିପ୍ପଣୀ ।

ପ୍ରଥମ ପୁସ୍ତକ

ଧର୍ମ

* ଧର୍ମ ଅର୍ଜନ କରିବାଠାରୁ ବଳି ଆଉ ବଡ଼ ସମ୍ପଦ କିଛି ନାହିଁ, ଧର୍ମକୁ ଭୁଲିବାଠାରୁ ବଳି ବଡ଼ ପ୍ରମାଦ ମଧ୍ୟ କିଛି ନାହିଁ ।

* ଧର୍ମକୁ ଭୁଲିଯିବାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଧର୍ମ ଅନୁସାରେ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରିବାକୁ ଅକ୍ଷମ ହେବା ।

+ + +

* ତୁମ ପାଖରେ ଯେତେ ବଳ ରହିଛି ଓ ଯେତେ ସାଧନ ରହିଛି, ସେହି ଅନୁସାରେ ତୁମେ ଯେତେ ଆଗକୁ ଯାଇପାରିବ ଯାଅ, ମାତ୍ର ଧର୍ମପଥରୁ ବିଚ୍ୟୁତ ହୋଇ କଦାପି ଆଗକୁ ଯିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରନାହିଁ ।

ଏଠାରେ ଗୁରୁ-ଓୁଲ୍କୁ ଓୁର ତାଙ୍କର ସ୍ୱାଭାବିକ ରୀତିରେ କଥାଟିକୁ ସମ୍ଭାବ୍ୟତାର ସ୍ତରକୁ ନେଇ ଆସି ପାରିଛନ୍ତି, ତେଣୁ ସେଥିଲାଗି ତାଙ୍କ ଆଦର୍ଶଟିକୁ ଛାଡ଼ିଦେବାକୁ ମୋଟେ ପଡ଼ିନାହିଁ ।

+ + +

* ମନକୁ ଯାବତୀୟ ଭାବନାରୁ ମୁକ୍ତ କରି ରଖ ! ଏହାହିଁ ହେଉଛି ଧର୍ମର ସବୁଯାକ ସାରକଥା । ଏହାକୁ ଛାଡ଼ି ଆଉ ଯାହା କିଛି ରହିଲା, ତାହା ହେଉଛି କେବଳ ଶବ୍ଦ, କେବଳ ଆଡ଼ମ୍ବର ।

କାର୍ଯ୍ୟରେ ବିଶୁଦ୍ଧ ହେବାକୁ ହେଲେ ଭାବନାରେ ମଧ୍ୟ ବିଶୁଦ୍ଧ ରହିବାକୁ ହୁଏ । ଏପରି ଏକ ମନର ଅଧିକାରୀ ହେବା, ଯାହାକି ଯାବତୀୟ ମନ୍ଦ ଭାବନାରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ

ପାରିଥିବ, ତାହାହିଁ ହେଲା ଧର୍ମ ଜୀବନର ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାଟି ହେଉଛି ଏକ ନୀରବ ପ୍ରକ୍ରିୟା । ବାହ୍ୟ ଯାବତୀୟ ଧର୍ମପାଳନ ହେଉଛି କେବଳ କୋଳାହଳ ଏବଂ ଆଡ଼ମ୍ବର ।

+ + +

* ଚାରୋଟି କଥାକୁ ଛାଡ଼ିପାରିଲେ ପ୍ରକୃତ ଧର୍ମଜୀବନ ସମ୍ଭବ ହୁଏ । ସେହି ଚାରୋଟି କଥା ହେଉଛି : ଈର୍ଷା, ଭୋଗର ବାସନା, ରୋଷ ଏବଂ କର୍କଶ ବାକ୍ୟ ।

* ମୁଁ ଅଧିକ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ କରି ପାରିଲେ ତା'ପରେ ଯାଇ ଏ ବିଷୟରେ ଚେଷ୍ଟାକରି ଦେଖିବି ବୋଲି କେବେହେଲେ କୁହନାହିଁ । ଏହି ମୁହୂର୍ତ୍ତଠାରୁହିଁ ଧର୍ମ-ଜୀବନକୁ ବଞ୍ଚିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦିଅ । ଯେତେବେଳେ ଆଉ ସବୁଯାକ ସହାୟ ଅନ୍ତର୍ହିତ ହୋଇଯିବ ଓ ଆଉ କୌଣସି କାମ ଦେବନାହିଁ, ସେତେବେଳେ ଏହାହିଁ ସୁନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ତୁମର ଅବଲମ୍ବନ ହୋଇ ରହିଥିବ ।

+ + +

* ଉତ୍ତମ ଆଚରଣରୁ ଯେଉଁ ଆନନ୍ଦ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ, ତାହାହିଁ ପ୍ରକୃତ ସୁଖ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଆଉ ଯାହାକିଛି ସୁଖ ରହିଲା, ସେଥିରୁ କେବଳ ଦୁଃଖହିଁ ମିଳେ ଓ ତାହା ଲଜ୍ଜାର କାରଣ ହୋଇଥାଏ ।

ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟଟି କରିବାଦ୍ୱାରା ଆମକୁ ସୁଖ ମିଳିଲା, ଯଦି ସେଇଟି ଏକ ଅନୁଚିତ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ସେହି ସୁଖ ମଧ୍ୟ ଅଚିରେ ଲଜ୍ଜା ଏବଂ ଦୁଃଖରେ ପରିଣତ ହୋଇଯିବ । ତେଣୁ ଉଚିତ ଆଚରଣ କେବଳ ଯେ ଉଚିତ, ତାହା ନୁହେଁ, ତାହାହିଁ ବିଜ୍ଞତା ।

ସୁ-ଗୃହସ୍ଥ

* ତଥାକଥିତ ଗୃହସ୍ଥଧର୍ମ ଅନ୍ୟ ଧର୍ମଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଆପଣା ଆପଣାର ଚର୍ଯ୍ୟାରେ ଚଳିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ ।

ଯେଉଁ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀ ବିବାହ ନକରି ସକ୍ରିୟ ଜୀବନକୁ ତ୍ୟାଗ କରି ବାନପ୍ରସ୍ଥରେ ଯାଏ ଏବଂ ଯିଏ ସନ୍ନ୍ୟାସଧର୍ମ ପାଳନ କରୁଥାଏ, ସେମାନେ ନିଜ ନିଜର ଧର୍ମ ପାଳନ

କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୁଅନ୍ତି, କାରଣ ଅନ୍ୟ କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଉତ୍ତମ ଗୃହସ୍ଥ ରୂପେ ସଂସାରରେ ରହିଥାନ୍ତି । ତେଣୁ, ଗୃହସ୍ଥାଶ୍ରମରେ ରହିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଅନ୍ୟମାନେ ସଂଯମର ଜୀବନ ଯାପନ କରୁଥିବା ବେଳେ ସ୍ୱାର୍ଥଜଡ଼ିତ ଭାବରେ କେବଳ ଭୋଗଲାଗି ଜୀବନଯାପନ କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି ବିଚାର କରିବା ଆଦୌ ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଯେଉଁମାନେ କର୍ମତ୍ୟାଗ କରିଛନ୍ତି, ଗୃହସ୍ଥ ସେମାନଙ୍କ ଲାଗି ମଧ୍ୟ କର୍ମ କରୁଥାଏ ।

+ + +

* ଶ୍ରଦ୍ଧା ଏବଂ ସଦାଚରଣ,—ଏହି ଦୁଇଟି କଥାହିଁ ଗୃହସ୍ଥର ଜୀବନରେ ତାହାର ଯଥାର୍ଥ ପ୍ରକୃତି ଏବଂ ଲକ୍ଷ୍ୟଟିକୁ ଆଣି ଦେଇଯାଏ ।

ଯଦି ପାରିବାରିକ ଜୀବନରେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ଧର୍ମପାଳନ ରହିଥାଏ, ତେବେ ତାହା ଯଥାର୍ଥରେ ସୁନ୍ଦର ଓ ଲକ୍ଷ୍ୟବନ୍ତ ହୋଇପାରେ । ଶ୍ରଦ୍ଧା ପାରିବାରିକ ଜୀବନକୁ ସୁନ୍ଦର କରେ ଏବଂ ଧର୍ମ ପରିବାରର ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ପୂର୍ତ୍ତି କରିଦିଏ ।

+ + +

* ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଧର୍ମର ମାର୍ଗରେ ରହି ଗାର୍ହସ୍ଥ୍ୟଜୀବନର ପାଳନ କରୁଥାଏ, ତେବେ ସଂସାର ତ୍ୟାଗ କରି ଏବଂ ଅରଣ୍ୟବାସୀ ହୋଇ ତା'ଲାଗି ଆଉ ଅଧିକ କିଛି ହାସଲ କରିବାକୁ ବାକି ନଥାଏ ।

+ + +

* ଯେତେ ପ୍ରକାରର ଧର୍ମାକାଙ୍‌କ୍ଷୀ ପୃଥିବୀରେ ରହିଛନ୍ତି, ଆପଣାର ଧର୍ମପାଳନ କରୁଥିବା ଗୃହସ୍ଥ ହେଉଛି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ସମ୍ମାନାସ୍ପଦ ।

+ + +

* ଯେଉଁ ଗୃହସ୍ଥ ଆପଣାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ କରୁଥାଏ ଏବଂ ଯାବତୀୟ ଧର୍ମଚ୍ୟୁତିଠାରୁ ଦୂରରେ ରହିଥାଏ, ତା'ର ଜୀବନରେ ବୈରାଗୀ ଓ ସଂସାରତ୍ୟାଗୀର ଯାବତୀୟ କୃଚ୍ଛ୍ର ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ତପଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟା ବିଦ୍ୟମାନ ରହିଥାଏ ।

+ + +

✳ ଯିଏ ଉଚିତ ମାର୍ଗରେ ରହି ଏହି ସଂସାରରେ ନିଜର ଜୀବନଟିକୁ ବଞ୍ଚିପାରେ, ତାହାର ସ୍ଥାନ ସ୍ୱର୍ଗର ଦେବତାମାନଙ୍କର ସ୍ଥାନରହିଁ ସମକକ୍ଷ ହୋଇଥାଏ ।

ଜୀବନସଙ୍ଗୀ

✳ ଯିଏ ଜଣେ ଗୃହସ୍ଥର ଜୀବନଲାଗି ସମକକ୍ଷ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରେ, ସେଇ ହେଉଛି ଯଥାର୍ଥ ଜୀବନସଙ୍ଗିନୀ । ଗୃହକର୍ତ୍ତାର ସାଧନଶକ୍ତି ଅନୁସାରେ ସିଏ ଆପଣାକୁ ଖାପ ଖୁଆଇ ନେବାରେ ଲାଗିଥାଏ ।

ପାରିବାରିକ ଜୀବନରେ ସୁଖ ପାଇବାଲାଗି ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ ସଂସ୍କୃତି ତଥା ଅର୍ଥନୀତିର କ୍ଷେତ୍ରରେ ପତ୍ନୀ ସିଏ ଯେଉଁ ପରିବାରଟିକୁ ନିଜର ପରିବାର ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରିନେଇଛି, ତାହାର ସହିତ ଆପଣାକୁ ଅନୁକୂଳିତ କରି ରଖିବ । ତା'ନହେଲେ ପରିବାରରେ କୌଣସି ସହଯୋଗିତା ସମ୍ଭବ ହେବ ନାହିଁ ।

\+ \+ \+

✳ ଜଣେ ଉତ୍ତମ ଗୃହସ୍ଥର ଧର୍ମପାଳନରେ ଯଥାର୍ଥରେ ସାହାଯ୍ୟ କରି ପାରିବାଲାଗି ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ଗୁଣମାନ ଯଦି ପତ୍ନୀଠାରେ ନଥାଏ, ତେବେ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପାରିବାରିକ ଜୀବନ ବୋଲି କି ଆଉ କିଛିହେଲେ ରହିବ ନାହିଁ । ଯଦି ଗୃହିଣୀଠାରେ ଏହିସବୁ ଗୁଣ ନଥାଏ, ତେବେ ଧନ ଏବଂ ଆଉ ଯାହାକିଛି ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତଦ୍ଵାରା କିଛି ଲାଭ ହେବ ନାହିଁ ।

ସ୍ୱାମୀର ଗୁଣଗୁଡ଼ିକ ତାହାର କୌଣସି କ୍ଷତି ପୂରଣ କରିପାରିବ ନାହିଁ ।

\+ \+ \+

✳ ଗୃହିଣୀଠାରେ ଯଦି ଜଣେ ଯଥାର୍ଥ ଜୀବନ-ସଙ୍ଗିନୀର ଗୁଣମାନ ବିଦ୍ୟମାନ ରହିଥାଏ, ତେବେ ସେହି ଘରେ ଆଉ କଦାପି କୌଣସି ଅଭାବ ରହିବ ନାହିଁ । ଯଦି ଗୃହିଣୀ ପାଖରେ ସେହିସବୁ ଗୁଣ ରହି ନ ଥାଏ, ତେବେ ଆଉ ଅନ୍ୟ କୌଣସିଦ୍ୱାରା ସେହି ଅଭାବଟିର ଆଦୌ ପୂରଣ ହେବନାହିଁ ।

\+ \+ \+

✳ ଯଦି ପତ୍ନୀ ଆପଣାର ଜୀବନସଙ୍ଗୀ ପ୍ରତି ଅନୁରକ୍ତରେ ଦୃଢ଼ ରହୁଥାଏ, ତେବେ ସେପରି ଜଣେ ପତ୍ନୀର ପତି ହେବାଠାରୁ ବଳି ଆଉ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟବାନ୍ କେଉଁ ସମ୍ପଦର କଳ୍ପନା କରାଯାଇ ପାରିବ ?

+ + +

✳ ପ୍ରଭାତରେ ଶଯ୍ୟାତ୍ୟାଗ କଲାବେଳେ ଜଣେ ଯଥାର୍ଥ ପତ୍ନୀ ଭଗବାନଙ୍କ ନାମ ସ୍ମରଣ କରେ ନାହିଁ । ସିଏ ନିଜର ସ୍ୱାମୀକୁ ହିଁ ଆରାଧନା କରେ ଏବଂ ତାହାହିଁ ଯଥେଷ୍ଟ । ଏପରି ପତ୍ନୀ ଆଦେଶ ଦେଲେ ମେଘମାନେ ବି ବୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି ।

ବେଦାନ୍ତ ଦର୍ଶନ ଏବଂ ହିନ୍ଦୁ ସାଧନାରେ ଏପରି ଅନେକ ପ୍ରକାରର ଉପାସନାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି, ଯାହାଦ୍ୱାରା ଜଣେ ଉପାସକ ଶ୍ରଦ୍ଧାର ଆସ୍ପଦ ଯାବତୀୟ ବସ୍ତୁରେ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଦେଖିବାଲାଗି ସମର୍ଥ ହୁଏ । ତେଣୁ ସ୍ୱାମୀର ଉପାସନା କରିବାକୁ କଦାପି ଈଶ୍ୱରଙ୍କର ଅବହେଳା କରିବା ବୋଲି କୁହାଯିବ ନାହିଁ ।

+ + +

✳ ଯେଉଁସବୁ ବାହ୍ୟ ଅଙ୍କଟ ଏବଂ ଅଲଗା ରଖିବାଦ୍ୱାରା ସ୍ତ୍ରୀଲୋକମାନଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟକରି ରଖା ଯାଇଥାଏ, ତଦ୍ୱାରା ଉପଲବ୍ଧ ହେଉଥିବା ଶୁଦ୍ଧତା ପ୍ରକୃତରେ ଆମର କେଉଁ କାମରେ ଲାଗିବ ? ଏକ ପବିତ୍ର ଜୀବନଯାପନ କରିବାଲାଗି ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଯେଉଁ ବୋଧ ରହିଥିବ, ତାହାହିଁ ସର୍ବୋତ୍ତମ ପ୍ରହରୀରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ ।

ପିଲାମାନେ

✳ ଏହି ସଂସାରରେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କର ଅନୁଗ୍ରହରୁ ଆମକୁ ଯାହାକିଛି ମିଳିଥାଏ, ସେଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଯଥାର୍ଥ ବିଦ୍ୟାର୍ଜନ ନିମିତ୍ତ ବିକଶିତ ହୋଇ ପାରିଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଜନ୍ମ ଦେଇଥିବା ଆନନ୍ଦର ସମକକ୍ଷ ହେଲାଭଳି ଆଉ ଦ୍ୱିତୀୟ ବସ୍ତୁ କିଛି ନାହିଁ :

+ + +

✳ ଆମର ଶିଶୁଟି ଯେଉଁ ଜାଉ ଭିତରେ ନିଜର ହାତ ପୂରାଇ ଘାଣ୍ଟିବାରେ ଲାଗିଛି, ସ୍ୱର୍ଗର ଅମୃତଠାରୁ ମଧ୍ୟ ତାହାର ସ୍ୱାଦ ଅନେକ ଅଧିକ ।

+ + +

✳ ଲୋକେ ବଂଶୀ ବା ବୀଣାର ମଧୁର ଶବ୍ଦ କଥା କହୁଥାନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ଘରେ ହୁଏତ ନିଜର ପିଲା ବୋଲି କେହି ନଥିବେ । ସେମାନେ ସେହି ଶିଶୁଙ୍କର ନୂଆ-ଶିଖା ଅଧେଗୋଟି କଥାକୁ ହୁଏତ କେବେହେଲେ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇ ନଥିବେ ।

+ + +

✳ ଯେଉଁ ଶିକ୍ଷା ଜଣକୁ ସୁସ୍ଥ ଓ ସମ୍ପନ୍ନ ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କର ସଭାରେ ଏକ ସମ୍ମାନିତ ସ୍ଥାନର ଅଧିକାରୀ କରାଏ, ସେହିପରି ଏକ ଶିକ୍ଷା ଯୋଗାଇ ଦେବାଦ୍ୱାରାହିଁ ଜଣେ ପିତା ତାର ପୁତ୍ରକୁ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ଉତ୍ତରାଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବ ।

+ + +

ପୁତ୍ରକୁ ମଣିଷ କଲାବେଳେ ପିତାମାନଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ ରଖିବାକୁ ହେବ ଯେ ଧନ ନୁହେଁ, ମାତ୍ର ଶିକ୍ଷା ହିଁ ସେମାନଙ୍କର ସୁଖଲାଗି ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଅନୁକୂଳ ଉପାଦାନରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ ।

+ + +

✳ ଯେତେବେଳେ ତା'ର ପୁଅ ବିଷୟରେ ଅନ୍ୟମାନେ ଖାଲି ପ୍ରଶଂସା କରି ହିଁ କହୁଥାନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ତାକୁ ଶୁଣି ଜଣେ ମାଆ ପୁଅ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିବା ଦିନର ଆନନ୍ଦଠାରୁ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କରିଥାଏ ।

+ + +

✳ ଜଣେ ପୁଅ ଆପଣାର ଜୀବନରେ ଏପରି ଆଚରଣ କରିବ ଯେ ଲୋକେ ବିସ୍ମିତ ଓ ମୁଗ୍ଧହୋଇ "ତା' ବାପର କେତେ ଉଚ୍ଚ କର୍ମର ଫଳସ୍ୱରୂପ ହିଁ ସିଏ ଏପରି ଗୋଟିଏ ସୁପୁତ୍ର ଲାଭ କରି ପାରିଲା" ବୋଲି କହୁଥିବେ । ଏହାକୁ ହିଁ ଯେ କୌଣସି ପୁଅର ତା'ର ପିତାପ୍ରତି ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ସେବା ବୋଲି କୁହାଯିବ ।

ଏକ ଶ୍ରଦ୍ଧାପୂର୍ଣ୍ଣ ମନୋଭାବ

✳ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଏକ ଶ୍ରଦ୍ଧାପୂର୍ଣ୍ଣ ମନୋଭାବ ନ ଥାଏ, ସେମାନେ ଗୋଟା ସୁଦ୍ଧା କେବଳ ଆପଣା ମଧ୍ୟରେହିଁ ରହିଥାନ୍ତି । ଯେଉଁମାନଙ୍କର ହୃଦୟରେ କୋମଳତା ରହିଛି ସେମାନେ ଆପଣାର ମଣ୍ଡା ଭିତରେ ବି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି ।

ସେମାନଙ୍କର ହୃଦୟରେ ଯେଉଁ ପ୍ରେମଥାଏ, ତାହାହିଁ ସେମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ଥିବା ଜୀବନ୍ତ ପୃଥିବୀଟିର ଏକ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ପରିଣତ କରି ଦେଇଥାଏ ।

\+ \+ \+

✳ ଜ୍ଞାନୀମାନେ କହନ୍ତି ଯେ ମନୁଷ୍ୟଠାରୁ ସ୍ନେହାନୁଭୂତି ଲାଭ କରିବାଦ୍ୱାରା ହିଁ ଶରୀରକୁ ବନ୍ଧନ କରି ରହିଥିବା ଆତ୍ମା ଆପଣାର ସେହି ବୋଝଟି ସତ୍ତ୍ୱେ ତଥାପି ଆନନ୍ଦର ଅଧିକାରୀ ହୋଇଥାଏ ।

ରକ୍ତ ଓ ମାଂସର ଏକ ପରିଧାନ ବନ୍ଧନ କରିଥିବା ଆତ୍ମା ପକ୍ଷରେହିଁ କେବଳ ମନୁଷ୍ୟର ସ୍ନେହକୁ ଅନୁଭବ କରିବା ସମ୍ଭବ ହୁଏ । ତେଣୁ, ଏହି ସ୍ନେହକୁ ଅନୁଭବ କରିବାଲାଗି ହିଁ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ଜୀବନଧାରଣ କରିବା ଜନିତ ଯାବତୀୟ ଦୁଃଖଭୋଗ ପ୍ରକୃତରେ ସାର୍ଥକ ହୋଇଥାଏ । ପାର୍ଥିବ ଜୀବନର ଏହି ଘଟଣାଟିକୁ ଉପଭୋଗ କରିବା ଲାଗି ହିଁ ଆତ୍ମା ରକ୍ତ ମାଂସର ଶରୀର ଧରି ଏଠି ଜନ୍ମ ହେବାଲାଗି ବାସନା ରଖିଥାଏ ।

\+ \+ \+

✳ ସ୍ନେହ ହେଉଛି ଭକ୍ତି ଅର୍ଜନ କରିବାଲାଗି ଏକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ । ଏବଂ ଏହି ଭକ୍ତିରୁହିଁ କୌଣସି ବାସନା ନ ରଖି ମଧ୍ୟ ଯଥାର୍ଥ ଜ୍ଞାନର ଆବିର୍ଭାବ ହୋଇଥାଏ । ସେହି ଜ୍ଞାନ ହେଉଛି ଯାବତୀୟ ଧର୍ମ ପ୍ରୟାସର ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

\+ \+ \+

✳ ସ୍ୱର୍ଗର ମାର୍ଗଟି ସୁଖଦ୍ୱାରା ହିଁ ସିଞ୍ଚିତ ହୋଇ ରହିଛି । କାରଣ, ଏକ ସୁଶୃଙ୍ଖଳିତ ପାରିବାରିକ ଜୀବନଦ୍ୱାରା ହିଁ ସେହି ସ୍ୱର୍ଗର ପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇ ପାରିବ ।

ଏକ ଶ୍ରଦ୍ଧାପୂର୍ଣ୍ଣ ମନୋଭାବ

ତପଃ ଓ କଠୋର ସଂଯମ ଦ୍ୱାରା କ୍ଲେଶମୟ ପଥଟିକୁ ଚାଲିବାର ଯେଉଁ ଅନ୍ୟ ମାର୍ଗଟି ରହିଛି, ଏଠାରେ ପରୋକ୍ଷରେ ତାହାର ଏକ ବିକଳ୍ପ ଦେଖାଇ ଦିଆଯାଇଛି ।

\+ \+ \+

✳ ଯେଉଁମାନଙ୍କଠାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବୁଝିବାଶକ୍ତି ନଥାଏ, ସେମାନେ ଭାବନ୍ତି ଯେ ଉଦ୍ଧମ ନୈତିକତାର ପଥରେ ଅଗ୍ରସର ହେଲାବେଳେ ଏକ କୋମଳ ହୃଦୟ ଆମକୁ ଭାରି ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ଜଣେ ସାହସୀ ସୈନିକର ଜୀବନରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ପ୍ରେମ ଯୁଦ୍ଧୋଚିତ କେତେ କେତେ କୃତିକୁ ଅନୁପ୍ରାଣିତ କରି ଆଣିଥାଏ ।

ଏକଥା ସମସ୍ତେ ଭଲଭାବରେ ଜାଣନ୍ତି ଯେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ସାହସବାନ ଯୋଦ୍ଧାର ହୃଦୟ ପ୍ରକୃତରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ କୋମଳ ହୋଇ ରହିଥାଏ । ......

\+ \+ \+

✳ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିର ହୃଦୟରେ କୌଣସି ପ୍ରେମ ନାହିଁ, ନମନୀୟତା ନଥିବା ନିୟମଗୁଡ଼ାକ ତା'ର ହୃଦୟକୁ ଶୁଷ୍କ କରି ପକାଇବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି । ହାଡ଼ ନଥିବା କୀଟମାନଙ୍କର ଶରୀରକୁ ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ ଯେପରି ଶୁଷ୍କକରି ପକାଏ, ଠିକ୍ ସେହିପରି ।

ମେରୁଦଣ୍ଡ ଯେପରି ମେରୁଦଣ୍ଡ-ବିଶିଷ୍ଟ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ଏକ ଭିତ୍ତି ଯୋଗାଇଦିଏ, ସେହିପରି ଶ୍ରଦ୍ଧା ମଧ୍ୟ ଆତ୍ମାଲାଗି ଭିତ୍ତିରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥାଏ । ସେହି ପ୍ରେମର ଅଭାବରେ ଜୀବନ ଶୁଖି ଶୁଖି ଯାଏ, ଆତ୍ମାର ବିବର୍ତ୍ତନକୁ ତାହା ବନ୍ଦକରି ରଖେ ।

\+ \+ \+

✳ ଯେଉଁଠି ହୃଦୟରେ କୌଣସି କୋମଳତା ନଥାଏ, ସେଠି ଜୀବନ ଲକ୍ଷ୍ୟହୀନ ହୋଇପଡ଼େ । ମରୁଭୂମିର ସୂର୍ଯ୍ୟଦ୍ୱାରା ଶୁଷ୍କ ହୋଇ ଯାଇଥିବା ଏକ ବୃକ୍ଷରେ କେବେ କୌଣସି ନୂଆ ପତ୍ର କଅଁଳି ପାରିବକି ?

\+ \+ \+

✳ ହୃଦୟ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି କୋମଳତା ନଥିଲେ ପାରିବାରିକ ଜୀବନର ବାହାର ଦେଖାଣିଆଗୁଡ଼ାକରୁ ପୁଣି କି ଲାଭ ମିଳିବ ? ଠିକ ଯେପରି ବାହାରକୁ ଦେଖିବାଲାଗି

କାନ ଆଉ ଆଖି ରହିଥାଏ ସତ, ମାତ୍ର ବଧିର ଆଉ ଅନ୍ଧଲାଗି ତାହା ଆଦୌ କୌଣସି କାମରେ ଲଗିପାରେ ନାହିଁ, ଠିକ୍ ସେହିପରି କୌଣସି ଜଣେ ଗୃହସ୍ଥର ହୃଦୟହୀନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନରେ ଅନ୍ତର୍ଗତ କୌଣସି କୋମଳତା ନ ଥିଲେ ତାହା ମଧ୍ୟ କେବଳ ନିରର୍ଥକ ହୋଇ ରହେ ।

\+ + +

✳ ହୃଦୟର କୋମଳତା ବିନା ଦେହଟା କେବଳ ଏକ ଚର୍ମାବରଣ ତଳେ ରହିଥିବା ଏକ ଅସ୍ଥିସମାହାର ହୋଇପଡ଼ିଥାଏ । କେବଳ ପ୍ରେମରେ ହିଁ ଜୀବନର ରହସ୍ୟ ନିହିତ ହୋଇ ରହିଛି ।

ଜୀବନ ଆପଣାକୁ ଯଥାର୍ଥରେ ପ୍ରେମଦ୍ୱାରାହିଁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଏ; ଶରୀରର ସେହି ଭୌତିକ ଯାବନୀୟ କ୍ରିୟାତ୍ମକତାଦ୍ୱାରା ଜୀବନ ପ୍ରକୃତରେ କ୍ରିୟାଶୀଳ ହୁଏ ବୋଲି ଆଦୌ କୁହାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

ଏକ ମୁକ୍ତଦ୍ୱାର ଗୃହ

✳ ଯେ କୌଣସି ପୁରୁଷ ପକ୍ଷରେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ନହୋଇ ଗାର୍ହସ୍ଥ୍ୟରେ ରହିବାର ଓ ସମ୍ପତ୍ତି ଅର୍ଜନ କରି ତା'ର ମାଲିକ ହେବାର କେବଳ ଏହି ଗୋଟିଏ ଔଚିତ୍ୟ ରହିଛି ଯେ ତଦ୍ୱାରା ସେ ଏପରି ଏକ ସାଧନର ଅଧିକାରୀ ହୋଇପାରିବ, ଯେପରିକି ଯେଉଁମାନେ ସାହାଯ୍ୟ ଲୋଡ଼ୁଛନ୍ତି, ସେ ସେମାନଙ୍କୁ ସେହି ସାହାଯ୍ୟଟି ଯୋଗାଇ ଦେଇପାରିବ ।

ପାରିବାରିକ ଜୀବନ ଏକ ଅଧିକାର ନୁହେଁ, ଏହା ହେଉଛି ଏକ ଅଧିକାର । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିର ସମାଜ ପ୍ରତି ଯେଉଁ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ରହିଛି, ଏହି କର୍ତ୍ତବ୍ୟଟି ମଧ୍ୟ ସେଇଥିରୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇ ରହିଛି ।

\+ + +

✳ ଏକାକୀ ଆହାର କରି ବସିବା, ଯେଉଁମାନେ ଆତିଥ୍ୟ ଲୋଡ଼ି ଆସିଥାନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ଅଲୋଡ଼ା କରି ବାହାରେ ରଖିବା, ଆପେ ଆହାର କରିବାକୁ ଯାଉଥିବା

ଖାଦ୍ୟ ଅମରତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଅମୃତତୁଲ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଉକ୍ତ ଅଭ୍ୟାସଟିକୁ କେବଳ ଘୃଣାହିଁ କରିବା ଉଚିତ ।

ଯେଉଁ ଗୃହସ୍ଥ ସ୍ମିତ ବଦନରେ ଆତିଥ୍ୟ ଲୋଡ଼ି ଆସିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଘର ଭିତରକୁ ସ୍ୱାଗତ କରିନେଇ ଆସିପାରେ, ଲକ୍ଷ୍ମୀ ତାହାଉପରେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ରହନ୍ତି ଏବଂ ତାହାର ଘରେ ସ୍ଥାୟୀ ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି ।

\+ + +

✳ ଅତିଥିମାନଙ୍କୁ ତୃପ୍ତ କରିସାରିବା ପରେ ଯାହା ଅବଶିଷ୍ଟ ରହେ, ତାହା ନିଜର ଆହାର ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ବସ୍ତୁତଃ ନିଜର ବିଲରେ ବିହନ ବୁଣିଦିବା ଲାଗି ଆଉ କି ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି ?

ନିଜେ ଖାଇବସିବା ପୂର୍ବରୁ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଆପଣାର ଅତିଥିଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ ଦିଏ, ଦେବତାମାନେ ଅବଶ୍ୟ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିର ସକଳ ଆବଶ୍ୟକତା ମେଣ୍ଟାଇ ଦିଅନ୍ତି । ତା'ର ସେହି ଅତିଥି ପରିତୃପ୍ତିହିଁ ତା'ର ବିଲରେ ବିହନପରି କାର୍ଯ୍ୟ କରେ ଓ ଫସଲ ଫଳାଏ ।

\+ + +

✳ "ଖାଲି ପରିଶ୍ରମ ଓ ଚିନ୍ତା କରି ଆମେ ଯେ ସକଳ ସମ୍ପତ୍ତି ଅତିବାହିତ କରିଦେଲୁ, ଆମେ ସେଥିରୁ କ'ଣ ପାଇଲୁ ? ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମ ଲାଗି କିଛି ରହିଲା ନାହିଁ । ଆମ ଲାଗି କୌଣସି ଅବଲମ୍ବନହିଁ ରହିଲା ନାହିଁ ।" ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଆତିଥ୍ୟ ରୂପୀ ଯଜ୍ଞର ଅନୁଷ୍ଠାନ କରି ପାରିନାହାନ୍ତି, ସଂସାରରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଯିବାର ଅନ୍ତିମ ଦିନ ସେମାନେ ଠିକ୍ ଏହିପରି ପଶ୍ଚାତ୍ତାପହିଁ କରିବେ । ଯେଉଁମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରକୁ ସାହାଯ୍ୟ ଲାଗି ଆସିଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କ ଲାଗି ଏମାନେ କୌଣସି ଚିନ୍ତା କରି-ନାହାନ୍ତି ।

ଅତିଥି ପରିତୃପ୍ତିକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଏକ ଧର୍ମାନୁଷ୍ଠାନ ଓ ଯଜ୍ଞ ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି ।

\+ + +

✳ ଯେଉଁ କୃପଣ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଅତିଥି ସେବାର ନିୟମ ପାଳନ କରନ୍ତିନାହିଁ, ସେମାନେ ପ୍ରକୃତରେ କେଡ଼େ ନିର୍ବୋଧ । ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ରହି ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ଦରିଦ୍ର ହୋଇ ରହିବାରେ କେଡ଼େ ସଫଳ ନ ହୁଅନ୍ତି !

+ + +

✳ ଫୁଲଟିଏ ସୁଙ୍ଘିବାଲାଗି ତାକୁ ନାକ ପାଖକୁ ନେଲେ ସେହି ଫୁଲ କ୍ରମେ ମଉଳିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରେ । ମାତ୍ର ତୁମର ଘରକୁ ନିକ୍ତେ ଆହାର କରିବାକୁ ଆସିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଦୂରରୁ ମଧ୍ୟ ତୁମେ ତାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାଲାଗି ଅନିଚ୍ଛୁକ ଅଛବୋଲି ସୂଚନା ପାଇଲେ ସଙ୍କୁଚିତ ହୋଇ ପଡ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରେ ।

ସବୁଠାରୁ ସୁକୁମାର ଫୁଲଟିକୁ ଆମର ଯେପରି ବ୍ୟବହାର ଦେଖାଇବା ଉଚିତ, ଦରିଦ୍ର ଅତିଥିମାନଙ୍କୁ ତା'ଠାରୁ ଆହୁରି ଅଧିକ ସହାନୁଭବ ସହିତ ବ୍ୟବହାର ଦେଖାଇବା ଉଚିତ ।

କୋମଳ କଥା

✳ ଜ୍ଞାନୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟେକ କଥାରେ ସତ୍ୟ ରହିଥାଏ ଓ ତାହା ସ୍ନେହଦ୍ୱାରା ଅନୁସିକ୍ତ ହୋଇ ରହିଥାଏ ।

କଥାରେ ଭଦ୍ର ହେବାର ଅର୍ଥ କଦାପି ପ୍ରିୟ ମିଥ୍ୟାବାଣୀ କହିବାର ସମତୁଲ ନୁହେଁ । ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ସମଗ୍ର ଧର୍ମନୀତି ବିଷୟରେ ଅବଗତ ରହିଥାନ୍ତି ଏବଂ କୌଣସି ପ୍ରକାର ବିଶ୍ୱାସଦ୍ୱାରା ମାର୍ଗଚ୍ୟୁତ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ, ସେମାନେ ଯାହାକୁ ସତ୍ୟ କଥାଟି କହୁଥାନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ସ୍ନେହପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି ଏବଂ ତେଣୁ ସତ୍ୟକୁ କର୍କଶ କରି ନଦେଉଥିବା ଅନୁରୂପ ବାଣୀ ମଧ୍ୟ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଯାଏ, ସେହିମାନେହିଁ ଅସଲ ସତ୍ୟକଥା କହନ୍ତି ।

✳ କାହାକୁ କିଛି ଦ୍ରବ୍ୟ ଦେଲାବେଳେ ତା'ସହିତ ଯେଉଁ ସହାନୁଭୂତିପୂର୍ଣ୍ଣ କେଇପଦ କଥା କୁହାଯାଏ ଏବଂ ଯେଉଁ ସ୍ନେହମୟ ମୁଖମୁଦ୍ରା ସହିତ ତାହା କୁହାଯାଏ, ଦିଆ ଯାଉଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟଟି ଅପେକ୍ଷା ସେହିଗୁଡ଼ିକରହିଁ ଅଧିକ ଆଦର ହୋଇଥାଏ ।

ଦେବାଟା ନିଶ୍ଚୟ ଏକ ଉତ୍ତମ କାର୍ଯ୍ୟ । ମାତ୍ର ଯେଉଁପରି ମିଷ୍ଟ ଭାବରେ କୌଣସି ଜିନିଷକୁ ଦିଆଯାଏ, ତାହାହିଁ ଦାନ ଗ୍ରହଣ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ହୃଦୟକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରିଥାଏ, ସେହି ଉତ୍ତମ ଦ୍ରବ୍ୟଟିଠାରୁହିଁ ତାହା ଅଧିକ ସ୍ପର୍ଶ କରିଥାଏ ।

\+ + +

✳ ଦୁଃଖୀ ବ୍ୟକ୍ତିର ମନବେଦନା ସହିତ ଆନ୍ତରିକ ସମଦୁଃଖିତା ପ୍ରକାଶ କରି ଯେଉଁ ଭରସାପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୃହାଣି ଏବଂ ଆଶ୍ୱାସନାମୟ ବାକ୍ୟର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ, ଯେଉଁ ଆନନ୍ଦପୂର୍ଣ୍ଣ ମୁଖମୁଦ୍ରା ପ୍ରକଟ କରାଯାଏ, ସେଇଥିରେହିଁ ଦୁଃଖୀର ଦୁଃଖ ଲାଘବ ସମ୍ଭବ ହୁଏ ।

ଏହିସବୁ ଆନୁଷଙ୍ଗିକ ଭାବ ନଥାଇ ଦୁଃଖାର୍ତ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଲାଗି ଯେଉଁ ଦାନଟିକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଦିଆଯାଏ, ତାହା ପ୍ରକୃତରେ କୌଣସି ଦୁଃଖର ଲାଘବ କରେନାହିଁ, ତାହା ଅଘାତ ଦିଏ ।

\+ + +

✳ ଯଦି ତୁମେ କେବେ ମଧୁର ବାକ୍ୟଦ୍ୱାରା କାହାର ହୃଦୟକୁ ଖୁସି କରି-ପାରିଛ, ତେବେ ଦାରିଦ୍ର୍ୟକୁ ଭୟ କରିବାଲାଗି ତୁମର ଆଦୌ କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ ।

ସିଏ ଦରିଦ୍ର ବୋଲି ସଂସାର ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ କଦାପି ଦୁଃଖଭୋଗ କରିବାକୁ ଦେବନାହିଁ ।

\+ + +

✳ ମଣିମୁକ୍ତା ଓ ଅଳଙ୍କାର ମଣିଷର ଶୋଭା ବଢାଏ ନାହିଁ, ଭଦ୍ର ଆଚରଣ ଶୋଭା ଆଣିଦିଏ, ମଧୁରବାଣୀ ଶୋଭା ବଢାଇଥାଏ ।

\+ + +

✳ ପ୍ରକୃତରେ ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିଚିତ୍ର ଯେ ଅନେକ ଲୋକ କର୍କଶ ବାକ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରିଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ସ୍ୱୟଂ କୋମଳ ବାକ୍ୟ ଜନିତ ଆନନ୍ଦଟିକୁ ଅନୁଭବ

କରିଥିଲେ ଓ ଅଙ୍ଗେ ନିଭାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତଥାପି ଯେ ବାକ୍ୟରେ କର୍କଶ ହୁଅନ୍ତି, ତାହା ପ୍ରକୃତରେ ଭାରି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗେ ।

ଅନ୍ୟମାନେ ପ୍ରୟୋଗ କରୁଥିବା କୋମଳ ବାଣୀ ଆମ-ଉପରେ କିପରି ଅଦ୍‌ଭୁତ ପ୍ରଭାବ ପକାଏ, ସେହି ବିଷୟରେ ଆମର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଓ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅନୁଭବ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଆମେ ନିଜେ ଯେତେବେଳେ କଥା କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରୁ, ସେତେବେଳେ ଆମେ ସବୁକଥା ପାସୋରି ପକାଉ ଏବଂ କର୍କଶ ବାକ୍ୟର ପ୍ରୟୋଗ କରିବାରେ ଲାଗିଯାଉ ।

ଏହି ବାକ୍ୟଟିରେ ଅପଣାର କଥାଟି ବିଷୟରେ ପାଠକର ହୃଦ୍‌ବୋଧ କରାଇବାରେ କୁରାଲ୍ ଯେଉଁ ପଦ୍ଧତିର ଅନୁସରଣ କରିଛି, ତାହାକୁ ବେଶ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

\+ + +

* ଯେତେବେଳେ ମଧୁରବାଣୀ ସୁଲଭ ହୋଇ ରହିଥାଏ, ସେତେବେଳେ ଲୋକେ କାହିଁକି କର୍କଶ କଥା କହି ଆଘାତ ଦେବାଲାଗି ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି ? ଯେତେବେଳେ ତୋଳିବାଲାଗି ପାଚିଲାଫଳ ମହଜୁଦ ହୋଇ ରହିଛି, ସେତେବେଳେ ଅପାଚିଲା ଫଳଗୁଡ଼ାକୁ ତୋଳିଦିବା ପ୍ରକୃତରେ ନିର୍ବୋଧତା ନୁହେଁ କି ?

କୃତଜ୍ଞତା

* କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତିବଦଳରେ ନୁହେଁ, ମାତ୍ର ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେହିଁ ଯେଉଁ ସୁକାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ କରାଯାଏ, ତାହା ଇହ ତଥା ପରଲୋକରେ ଥିବା ଯେକୌଣସି ପଦାର୍ଥଠାରୁ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟବାନ୍ । କୌଣସି ପ୍ରତିଦାନଦ୍ୱାରା ସେହି କାର୍ଯ୍ୟର ଋଣକୁ କଦାପି ପରିଶୋଧ କରି ହୁଏନାହିଁ ।

ଆଗରୁ ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟ କରାହୋଇଛି ଓ ଆମେ ତାହାର ପ୍ରତିବଦଳରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ, ସାନ ବା ବଡ଼ ଯାହା ହୋଇଥାଉ ପଛକେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଦାର

ହୃଦୟସ୍ଥତାଦ୍ୱାରା ପ୍ରେରିତ ହୋଇ ଯାହା କରାଯାଏ, ସେହି କାର୍ଯ୍ୟଟି ସହିତ ତାହା କଦାପି ସମକକ୍ଷ ହେବନାହିଁ । ତେଣୁ କୌଣସି କଥାଦ୍ୱାରା ତା'ର ଉଚିତ ପରିଶୋଧ କେବେ ସମ୍ଭବ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ବିଚାର କରାଯାଇ ପାରିବନାହିଁ । ଯେ କୌଣସି ସଜ୍ଜନତାଠାରୁ ଏହାକୁ ଆହୁରି ଅଧିକ ଉଚ୍ଚ ବୋଲି କୁହାଯିବ ।

\+ \+ \+

* କାହାକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଏକ ସାହାଯ୍ୟ ହୁଏତ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସାମାନ୍ୟ ହୋଇପାରେ, ମାତ୍ର ଆବଶ୍ୟକତାର ଯେଉଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତିଟିରେ ତାହା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ତାହାହିଁ ତାକୁ ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ବଡ଼ କରିବାରେ ସମର୍ଥ ହୁଏ ।

* ତୁମକୁ କୌଣସି ଦିଗରୁ ଏକ ବଦାନ୍ୟତା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଇଛି, ଏବଂ ତୁମ ପକ୍ଷରେ ତାହାକୁ ଭୁଲିଯିବା ଏକାନ୍ତ ମନ୍ଦ କଥା । ମାତ୍ର ଯଦି ତୁମ ପ୍ରତି କେହି ମନ୍ଦ ଆଚରଣ କରିଛି, ତେବେ ସେହି ଦିନହିଁ ତାହାକୁ ଭୁଲିଯିବା ହେଉଛି ବିଜ୍ଞତାର ପରିଚୟ ।

\+ \+ \+

* କୋଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ତୁମ ପ୍ରତି ଯେଉଁ ଅନ୍ୟାୟ ଆଚରଣ କରିଛି, ତୁମଲାଗି ତାହା ହୁଏତ ମରଣତୁଲ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଣାଦାୟକ ହୋଇପାରେ । ମାତ୍ର, ସିଏ ଏକଦା ତୁମପାଇଁ ହୁଏତ ଯେଉଁ ଭଲ କାମଟି କରିଥିବ, ତୁମେ ସେହି କଥାଟିକୁହିଁ ସ୍ମରଣ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କର । ତେବେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଦୁଃଖଟିକୁ ଭୁଲି ଯିବାଲାଗି ସେଥିରୁ ତୁମକୁ ନିଶ୍ଚୟ ସାହାଯ୍ୟ ମିଳିବ ।

ଜୀବନରେ ଅଭ୍ୟାସ କରିବାଲାଗି ଉପଯୋଗୀ ବାସ୍ତବ ପରାମର୍ଶମାନ ଦେବାରେ ଠାକୁର-ଓ୍ଵଲ୍ଲିଓ୍ଵଙ୍କର ଯେଉଁ ବିଶେଷ ସ୍ୱକୀୟ ମାର୍ଗ ରହିଛି, ଏଇଟି ତା'ର ଆଉ ଗୋଟିଏ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ । ଉପରୁ ଶୁଣିବା ବେଳକୁ ଏହା ହୁଏତ ପରିପୂର୍ତ୍ତିତା ବିଷୟରେ କେବଳ ଏକ ଉପଦେଶ ବୋଲିହିଁ ବୋଧ ହେବ । ଓ୍ଵଲ୍ଲିଓ୍ଵର କେଡ଼େ ସୁଦକ୍ଷ ଭାବରେ ମନୁଷ୍ୟର ମନକୁ ଜାଣିଥିଲେ, ଏଥିରୁ ତାହାର ପ୍ରମାଣ ମିଳିବ ।

ସାଧୁତା

✳ ସାଧୁ ବ୍ୟକ୍ତିର ଯାବତୀୟ ଅର୍ଜନ ତା'ର ସନ୍ତାନମାନଙ୍କ ହାତକୁ ଗଲାବେଳେ ସେଥିରେ ଆଦୌ କୌଣସି କ୍ଷୟ ଘଟେନାହିଁ ଏବଂ ତାହା ସେମାନଙ୍କୁ ସକଳ ବିପତ୍ତିରୁ ରକ୍ଷା କରିପାରେ ।

ଗୋଟାଏ ନୈତିକ ସୂତ୍ରକୁ ସମର୍ଥନ କରିବାଲାଗି ଏଠାରେ କେବଳ ଏକ ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସର ଆଶ୍ରୟ ନିଆଯାଇନାହିଁ । ସୁଉପାର୍ଜିତ ଧନ ଯେ ପ୍ରକୃତରେ ସ୍ଥାୟୀ ହୋଇ ରହେ ଏବଂ ସମାଜଦ୍ୱାରା ନିନ୍ଦିତ ଉପାୟରେ ଅର୍ଜିତ ଧନ ଯେ ମୋଟେ ସ୍ଥାୟୀ ହୋଇ ରହେ ନାହିଁ, ତାହାର ପ୍ରତିପାଦନ କରିବାକୁହିଁ ଏହି ବାକ୍ୟଟିରେ ଏକ ବାସ୍ତବ ବିଜ୍ଞ-ବଚନର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଛି । ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଉଥିବା ପନ୍ଥାରେ ଆମେ ଯଦି ସାଧୁତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବା, ତେବେ ତାହାହିଁ ଉପାର୍ଜିତ ଧନକୁ ଆମପାଖରେ ସ୍ଥାୟୀ କରି ରଖିବ ଏବଂ ଅପର ପକ୍ଷରେ, ବଙ୍କା ବାଟରେ ଯାଇ ଆମକୁ ଯାହାକିଛି ପ୍ରାପ୍ତ ହେବ, ତାହାକୁ ପୁନର୍ବାର ହରାଇ ବସିବାର ଓ ତାହା ଆମଲାଗି ଏକ ମନ୍ଦପରି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ବିପଦଟି ସର୍ବଦା ରହିଥିବ । ତା'ର ସନ୍ତାନବର୍ଗ ତା' ଅନ୍ତେ ଅବଶ୍ୟ ସୁଖରେ ରହନ୍ତୁ, ଏହି ଇଚ୍ଛାଟିହିଁ ଜଣେ ଗୃହସ୍ଥଙ୍କୁ ଧନୋପାର୍ଜନ ଲାଗି ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ପ୍ରେରଣା ଦେଇଥାଏ । ତିରୁ-ଓ୍ୱଲ୍ଲୁଓ୍ୱରଙ୍କ କହିବା ଅନୁସାରେ, ସାଧୁ ଆଚରଣହିଁ ସେହି ଇଚ୍ଛାଟିକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ସଫଳ କରାଇଥାଏ ।

\+ \+ \+

✳ ସାଧୁତାର ମାର୍ଗରୁ ବିଚ୍ୟୁତ ହୋଇ ଯେଉଁ ଧନୋପାର୍ଜନ କରାଯାଏ, ତଦ୍ୱାରା କୌଣସି ପାପ ହୁଏ ନାହିଁ ବୋଲି ହୁଏତ ଆମକୁ ବୋଧ ହୋଇପାରେ । ମାତ୍ର ତୁମେ ଏହି ଲୋଭରେ କଦାପି ପଡ଼ ନାହିଁ । ଏହି ଭାବନାଟିକୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ହିଁ ପରିତ୍ୟାଗ କର ।

\+ \+ \+

✳ ତୁମପରେ ଯେଉଁ ସନ୍ତାନମାନେ ସଂସାର କରିବେ, ସେହିମାନଙ୍କ ଜୀବନରୁ ତୁମ ଭିତରୁ କିଏ ସାଧୁ ଜୀବନ ଯାପନ କରିଛନ୍ତି ଓ କିଏ କରି ନାହାନ୍ତି, ତାହାର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରମାଣ ମିଳି ପାରିବ ।

ତୁମେ ଯେଉଁଭଳି ଜୀବନଯାପନ କରିବ, ତୁମ ସନ୍ତାନର ଚରିତ୍ର ଉପରେ ତାହାର ନିଶ୍ଚିତ ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିବ । ତେଣୁ, ଯଦି ତୁମେ ତୁମ ସନ୍ତାନର ଜୀବନ ଭଲ ହେଉ ବୋଲି ଇଚ୍ଛା କରୁଥିବ, ତେବେ ତୁମକୁ ସତର୍କ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ସାଧୁତାର ମାର୍ଗରେ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ବୋଲି କବି କହିଛନ୍ତି ।

\+ \+ \+

✳ ଯଦି ତୁମର ଭାବନାରେ ମଧ୍ୟ ତୁମେ ସାଧୁତାର ମାର୍ଗରୁ ବିଚ୍ୟୁତ ହୋଇ ଯାଉଛି ବୋଲି ସୂଚନା ମିଳୁଥାଏ । ତେବେ ଜାଣି ରଖିବାକୁ ହେବ ଯେ ତୁମଲାଗି ଏକ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଛି ।

ଆଉ ଜଣେ ତାହା ଦେଖିପାରିବା ପୂର୍ବରୁ ତୁମ ମନର ବିଚ୍ୟୁତିକୁ ତୁମେ ନିଜେ ବେଶ୍ ଦେଖି ପାରିବ । ଏହାକୁ ତୁମେ ଏକ ମନ୍ଦ ସୂଚନା ବୋଲି ଜାଣିବ ଏବଂ ସତର୍କ ହୋଇଯିବ ।

\+ \+ \+

✳ ସାଧୁତାର ମାର୍ଗରେ ଦୃଢ଼ତାର ସହିତ ଗ୍ରହିଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି ତଦ୍ୱାରା ଆପଣାର ପାର୍ଥିବ ସକଳ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ହରାଇ ବସେ, ତେବେ ପୃଥିବୀର ଆଖିରେ ତା'ର ସେହି ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ତାକୁ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ତଳକୁ ଖସାଇ ଆଣେ ନାହିଁ । ତା'ର ଜୀବନରେ ସତେ ଯେପରି ଆଦୌ କିଛି ହେଲେ ଘଟିନାହିଁ, ସେ ସେହିପରି ଭାବରେ ସମାଜରେ ଆପଣାର ଆସ୍ଥାନଟିକୁ ରଖିବାଲାଗି ସମର୍ଥ ହୋଇଥାଏ ।

\+ \+ \+

✳ ବ୍ୟବସାୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରହିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଏହି କଥାଟିକୁ ଜାଣିରଖନ୍ତୁ ଯେ, ସେମାନେ ଯେପରି ଆପଣାର ସ୍ୱାର୍ଥଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷା କରୁଛନ୍ତି, ଠିକ୍ ସେହିପରି ଭାବରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ସ୍ୱାର୍ଥରକ୍ଷା କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତମ ବ୍ୟବସାୟ କୁହାଯାଏ ।

ସାଧୁତାହିଁ ସର୍ବୋତ୍ତମ ମାର୍ଗ — କୁରାଲ ଏଠାରେ ତା'ର ସ୍ୱକୀୟ ଭାବରେ ଏହି ପରିଚିତ କଥାଟିକୁ ଘୋଷଣା କରିଛି । ସାଧୁତା ଯେ କେବଳ ଏକ ଧର୍ମ ତା' ନୁହେଁ ଆର୍ଥିକ ସମୃଦ୍ଧି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହାକୁ ଏକ ଉତ୍ତମ ଉପାୟ ବୋଲି ବି କୁହାଯାଇ ପାରିବ ।

ଆତ୍ମ ସଂଯମ

ଆତ୍ମସଂଯମ ଜଣେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀପାଇଁ ଯେତିକି ଦରକାର, ଜଣେ ଗୃହୀଲାଗି ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେତିକି ଦରକାର ।

* ଆତ୍ମ-ସଂଯମ ଆମକୁ ଦେବତାମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ପରିଚାଳିତ କରି ନେଇଯାଏ । ଆତ୍ମ-ସଂଯମର ଅଭାବ ରହିଥିଲେ ଆମେ କେବଳ ଘନ ଅନ୍ଧକାର ମଧ୍ୟକୁ ଟାଣିହୋଇ ଚାଲିଯିବାରେ ଲାଗିଥିବା ।

* ଆତ୍ମ-ସଂଯମଠାରୁ ଅଧିକ ବଡ଼ ସମ୍ପଦ ଆଉ କିଛିହେଲେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଆପଣାର ସମ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ପ୍ରହରୀ ହୋଇ ରହିଥିବା ପରି ତୁମେ ନିଜ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରହରୀ ହୋଇ ରହ ।

\+ \+ \+

* ସବୁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ନିଶ୍ଚୟ ନମ୍ର ହେବା ଉଚିତ । ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ସେହିମାନଙ୍କରହିଁ ମଙ୍ଗଳ ହୁଏ । ମାତ୍ର, ଯେଉଁମାନଙ୍କ ପାଖରେ ସମ୍ପତ୍ତି ରହିଛି, ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ନମ୍ରତାକୁ ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ଅଧିକା ସମ୍ପତ୍ତି ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ ।

ଆଚରଣରେ ଉପଯୁକ୍ତ ନମ୍ରତା ରହିଥିଲେ, ବିଦ୍ୟା, ସୁବଂଶରେ ଜନ୍ମ ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତିର ମୂଲ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ହ୍ରାସ ହୋଇଯାଏ ନାହିଁ, ସେଗୁଡ଼ିକରେ ବରଂ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଘଟିଥାଏ ।

\+ \+ \+

* ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଆତ୍ମ-ସଂଯମର ସହିତ ଜୀବନ ଯାପନ କରିପାରିବ ଏବଂ ଠିକ୍ ଗୋଟିଏ କଚ୍ଛପ ପରି ବିପଦର ଆଶଙ୍କା କଲାମାତ୍ରେ ଆପଣାର ପାଞ୍ଚ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଙ୍କୁ ପ୍ରଲୋଭନକାରୀ ନାନା ସୁଖରୁ ପ୍ରତ୍ୟାହୃତ କରି ରଖିପାରିବ, କଚ୍ଛପ ଯେପରି ଆପଣାର ମସ୍ତକ ଏବଂ ଅଙ୍ଗପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ଭିତରକୁ ନେଇ ଆସେ, ସେହିପରି ଆପଣାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହୃତ କରି ଆଣିପାରିବ, ତେବେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସାତଜନ୍ମ ଲାଗି ମଧ୍ୟ ସେ ପାପଠାରୁ ଦୂରରେ ନିରାପଦ ହୋଇ ରହିପାରିବ ।

* ତୁମେ ଆଉ ସବୁକିଛି କଥାରେ ହେଳା କରିପାର, ମାତ୍ର ଆପଣାର ବାକ୍ୟକୁ ସଂଯତ କରିବାରେ ସର୍ବଦା ସତର୍କ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଯେଉଁମାନେ ତାହା କରି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ, ସେମାନେ ଘୋର ଅସୁବିଧାରେ ପଡ଼ନ୍ତି ।

ଏହାର ଅର୍ଥ ନୁହେଁ ଯେ ଅନ୍ୟ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆମେ ଇଚ୍ଛା କଲେ ହୁଗୁଳା ହୋଇପାରିବା, ମାତ୍ର ଯତ୍ନହୀନ ଭାବରେ ଅଥବା କ୍ରୋଧପରବଶ ହୋଇ ଆମେ ଯେଉଁ ବିପଦରେ ପଡ଼ୁ, ତାହାର ଆଶଙ୍କାଟି ସବୁବେଳେ ରହିଥାଏ ଏବଂ ତେଣୁ ତାହା ଆମର ସତତ ସତର୍କଦୃଷ୍ଟି ଦାବୀ କରୁଥାଏ ।

* ଦେହ ପୋଡ଼ିଗଲେ ଯେଉଁ କ୍ଷତ ହୁଏ, ସେହି କ୍ଷତ ଭଲ ହୋଇଯାଏ; ମାତ୍ର ବିଦ୍ବେଷଜନ୍ୟ ଭାବରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥିବା କଥାରୁ ଯେଉଁ ଆଘାତ ଲାଗେ, ଆଘାତ ପାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ତାହାକୁ କେବେହେଲେ ଭୁଲେନାହିଁ । ଗୋଟାଏ କୁତ୍ସିତ ଦାଗପରି ସେହି ଆଘାତଟି ତା'ର ମନରେ ସବୁଦିନ ଲାଗି ରହିଯାଏ ।

ମଣିଷମାନେ ଅନେକ ଅନ୍ୟାୟ ଭୁଲିଯାଆନ୍ତି ସତ, ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ହୋଇଥିବା କୌଣସି ଅପମାନକୁ କ୍ୱଚିତ୍ ଭୁଲନ୍ତି, କ୍ୱଚିତ୍ କ୍ଷମା ଦିଅନ୍ତି ।

\+ + +

* ତା' ମନରେ କୁହୁଳି ଆସୁଥିବା କ୍ରୋଧକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରି ରଖିବାର ଉପାୟଟି ଯଦି ପ୍ରକୃତରେ ଜଣାଥାଏ ଏବଂ ତେଣୁ କ୍ରୋଧପରବଶ ହେବା ବିଷୟରେ ସିଏ ଯଦି ସତର୍କ ରହିପାରେ, ତେବେ ସିଏ ଆଉ ସକଳ ଗୁଣର ଅବଶ୍ୟ ଅଧିକାରୀ ହୋଇ-ପାରିବ ଏବଂ ସେହିସବୁ ଗୁଣଦ୍ୱାରା ସୁଖର ବି ଅଧିକାରୀ ହେବ ।

ତେଣୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୃହସ୍ଥର କୌଣସି ଯତ୍ନହୀନ ବାକ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ବିଷୟରେ ସତର୍କ ରହିବା ଉଚିତ, ନରାଗିବା ବିଷୟରେ ସତର୍କ ରହିବା ଉଚିତ । ତେବେ ତା'ପକ୍ଷରେ ଆଉ ସବୁକିଛି ସହଜ ହୋଇଯାଇ ପାରିବ ।

ନିୟମିତ ଜୀବନ

* ଜୀବନଠାରୁ ଜୀବନର ଶୃଙ୍ଖଳା ଅଧିକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । କାରଣ, ସେହି ଶୃଙ୍ଖଳାରୁହିଁ ଜୀବନ ଯାବତୀୟ ମୂଲ୍ୟର ଉପଲବ୍ଧି କରିଥାଏ ।

\+ \+ \+

* ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ହୁଏତ କେତେ କେତେ ଦର୍ଶନ ଅଧ୍ୟୟନ କରି ଥାଇପାରେ ଏବଂ ଆପଣାର ସନ୍ଦେହମୋଚନ କରିଥାଇପାରେ । ମାତ୍ର ଏକ ସୁଶୃଙ୍ଖଳିତ ଜୀବନରହିଁ ପରିଶେଷକୁ ଯାହାକିଛି ମୂଲ୍ୟ ରହେ, ଆଉ କିଛିର ମୂଲ୍ୟ ରହେ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଯେତେ ଯାହା କଷ୍ଟ ହେଉ ପଛକେ, ତୁମେ ସେଇଟିକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସାବଧାନରେ ରଖିଥାଅ ।

ଉପନିଷଦରେ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ଏହିପରି ସତର୍କ କରି ଦିଆଯାଇଛି । (କଠୋପନିଷଦ, ୨।୨୪)

* ସୁଶୃଙ୍ଖଳିତ ଜୀବନ ଜୀବନର ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ସମୁଜ୍ଜ୍ୱଳ କରେ । ଯେଉଁଠାରେ ଏଇଟି ବିଫଳ ହୋଇ ରହିଥାଏ, ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ସୁବଂଶରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତଦ୍ୱାରା ମନୁଷ୍ୟର କଦାପି ଉତ୍କର୍ଷ ହୋଇ ଯାଏନାହିଁ ।

\+ \+ \+

* ଜଣେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଥରେ ଶାସ୍ତ୍ରରୁ ଯାହା ଅଧ୍ୟୟନ କରିଥିଲା, ତାକୁ ସେ ପୁନର୍ବାର ସେଇଥିରୁ ଅଧ୍ୟୟନ କରିପାରିବ ଏବଂ ଭୁଲି ଯାଇଥିବା ପାଠକୁ ପୂରଣ କରିପାରିବ । ମାତ୍ର ଯଦି ସେ ନିଜ ଜୀବନର ଶୃଙ୍ଖଳାଟିକୁ ହେଳା କରିବସେ, ତେବେ ନିଜର ଜନ୍ମଜନିତ ସୁକୃତକୁ ସେ ସବୁଦିନ ଲାଗି ହରାଇ ବସିବ ।

ଅଧ୍ୟୟନ ମଧ୍ୟରୁ ଯାହା ଭୁଲି ହୋଇଯାଏ, ତାହାର ନିଶ୍ଚୟ ପୂରଣ ହୋଇପାରିବ, ମାତ୍ର ଜୀବନର ଯାତ୍ରାପଥରେ ଯାହା ଥରେ ହଜିଯିବ, ତାହା ସବୁଦିନପାଇଁ ହଜିଯିବ । ଋଷିଙ୍କର କାଳରେ ଜାତିବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ ସମାଜ ଚାଲୁଥିଲା । ସେତେବେଳେ ଅଧ୍ୟୟନ ଓ ଅଧ୍ୟାପନା ବ୍ରାହ୍ମଣର ଧର୍ମ ଥିଲା । ଯଦି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଶାସ୍ତ୍ର ଭୁଲି ଯାଉଥିଲା ତେବେ ସେ ତଦ୍ୱାରା ତା'ର ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ସ୍ଥାନଟିର ଲକ୍ଷ୍ୟଟିକୁହିଁ ଭୁଲି ଯାଉଥିଲା । ମାତ୍ର ଋଷିଙ୍କ ମତରେ, ଆଉଥରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରି ସେ ତା'ର କ୍ଷତିପୂରଣ ବେଶ୍ କରିପାରିବ । ମାତ୍ର

ବ୍ରାହ୍ମଣଲାଗି ଯେଉଁ ଜୀବନଶୃଙ୍ଖଳା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇ ରହିଛି, ଥରେ ତାହାକୁ ଅବହେଳା କରିବାର ପ୍ରମାଦରେ ପଡ଼ିଗଲେ ବ୍ରାହ୍ମଣ କଦାପି ତା'ର ହୃତ ଆସ୍ଥାନଟିକୁ ଫେରି ପାଇବ ନାହିଁ। ଅଜ୍ଞାନ ଅଥବା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅଧ୍ୟୟନଗୁଡ଼ିକର ଅବହେଳା କରିବା ବ୍ରାହ୍ମଣ ଲାଗି ଏକ ଗୁରୁ ଅପରାଧ ହୋଇ ରହିଥିଲା। ମାତ୍ର ତା'ଲାଗି ଯେଉଁ ଜୀବନଶୃଙ୍ଖଳା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇ ରହିଛି, ତାହାର ଅବହେଳା କରିବା ତା'ଠାରୁ ଆହୁରି ଗୁରୁତର ଏକ ଅପରାଧ ବୋଲି କହିବାକୁ ହେବ।

\+ \+ \+

* ସୁଶୃଙ୍ଖଳିତ ଜୀବନରୁ ସମ୍ମାନ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ। ତାହାର ଅବହେଳାରୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅସମ୍ମାନ ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼େ।

* ଆପଣାର ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟା ସତ୍ତ୍ୱେ ଯେତେବେଳେ ବିଦ୍ୱାନମାନେ ସାମାଜିକ ସହଯୋଗର ମୀଢଟି ଅନୁସାରେ ଆପଣାର ଜୀବନକୁ ଶୃଙ୍ଖଳିତ କରି ରଖିବାରେ ଅସମର୍ଥ ହୁଅନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ଆପଣାର ଅଜ୍ଞାନଟାକୁ ହିଁ ପଦାରେ ପକାଇ ଦେଇଥାନ୍ତି।

ଆଚରଣ ତଥା ବ୍ୟବହାରରେ ଆତ୍ମସଂଯମର ଅନୁଶୀଳନ କରି ନପାରିଲେ ସକଳ ବିଦ୍ୟା ବୃଥା ହିଁ ହୋଇଯାଏ। ଶାସ୍ତ୍ରଜ୍ଞାନ ଏବଂ ଦର୍ଶନଜ୍ଞାନ ଅପେକ୍ଷା ଜୀବନର ସୁନିୟମମାନ ଏବଂ ସାମାଜିକ ସହଯୋଗକୁ ଅଧିକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ଜାଣି ରଖିବାକୁ ହେବ।

ଅବୈଧ ଜୀବନ

* ଯିଏ ଆଉଜଣଙ୍କର ହୋଇ ରହିଛି, ତାହା ବିଷୟରେ କାମନାପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବନାକୁ ହୃଦୟରେ ସ୍ଥାନ ଦେଲେ ତାହାକୁ କେବଳ ମୂର୍ଖତା ବୋଲି କୁହାଯିବ। ଯିଏ ଧର୍ମର ମାର୍ଗଟି ବିଷୟରେ ଅବଗତ ରହିଛି ବା ଯାହାର ସାଂସାରିକ ବିବେକ ମଧ୍ୟ ଅଛି, ସିଏ କଦାପି ସେକଥା କରିବ ନାହିଁ।

\+ \+ \+

✳ ଯେଉଁମାନେ ଉତ୍ତମ ଜୀବନର ମାର୍ଗରୁ ବିଚ୍ୟୁତ ହୋଇଯାଆନ୍ତି । ଆଉଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଗୃହରେ ଅନଧିକାର ପ୍ରବେଶ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ହେଉଛି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ନିର୍ବୋଧ ।

କାରଣ, ସେଠାରେ ପ୍ରବେଶ କରି ସିଏ ଯେଉଁ ସୁଖଟିକୁ ପାଇବ ବୋଲି ଆଶା କରୁଛି, ସିଏ ଆଦୌ ସେହି ସୁଖ ପାଇବ ନାହିଁ; ମାତ୍ର, ଓଲଟି ତାହା ଫଳରେ ତାକୁ ଅସମ୍ମାନ ପାଇବାର ଏବଂ ଶାସ୍ତି ଭୋଗିବାର ସତତ ଭୟ ମଧ୍ୟରେ ବାସ କରିବାକୁ ପଡୁଥିବ ।

✳ ଯେଉଁଠି ମୋତେ ସମସ୍ତେ ବିଶ୍ୱାସର ସହିତ ସ୍ୱୀକାର କରି ନେଇଛନ୍ତି, ସେଠାରେ ପାପର ଭାବନାଦ୍ୱାରା ପ୍ରଲୁବଧ ହେବା ଅପେକ୍ଷା ମୋର ବରଂ ମରିଯିବା ହିଁ ଶ୍ରେୟସ୍କର ।

\+ + +

✳ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯେତେବେଶୀ ମହତ୍ତ୍ୱର ଅଧିକାରୀ ହୋଇଥାଉ ପଛକେ ଯଦି ସିଏ ବିବେକହୀନ ହୋଇଥିବ ଏବଂ ଆଉ ଜଣଙ୍କର ଗୃହରେ ପ୍ରବେଶ ନ କରିବାର ସାଧାରଣ ଜ୍ଞାନ ମଧ୍ୟ ତା'ପାଖରେ ନଥିବ, ତେବେ ତା'ର ସେହି ମହତ୍ତ୍ୱ ଆଦୌ କୌଣସି କାମର ହେବନାହିଁ ।

ତା'ର ଯାବତୀୟ ମହତ୍ତ୍ୱ ସତ୍ତ୍ୱେ ତାକୁ ଅସମ୍ମାନ ହିଁ ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

\+ + +

✳ ଆଉ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଗୃହିଣୀ ସହିତ ପ୍ରଣୟରେ ଲିପ୍ତ ରହିବା ହୁଏତ ଖୁବ ସହଜରେ ହୋଇପାରେ; ମାତ୍ର ସେଥିରୁ ଯେଉଁ ଅସମ୍ମାନ ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ସେଥିରୁ ମୁକ୍ତି ହେବାର ଆଉ କୌଣସି ଆଶା ରହିବନାହିଁ ।

ଜଣେ କାମାତୁର ନିର୍ବୋଧ ବ୍ୟକ୍ତି ହୁଏତ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟଟି କରିବାନାକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସହଜ ବୋଲି ଭାବିବ ଏବଂ ସେତିକରେ ହିଁ ସେଇଟି ତୁଟିଯିବ ବୋଲି କଳ୍ପନା କରୁଥିବ । ମାତ୍ର ଅସଲ କଥା ହେଉଛି, ତଜ୍ଜନିତ ସୁଖଟି ଯେତିକି କ୍ଷଣସ୍ଥାୟୀ ହୋଇ ରହିଥିଲା, ତଜ୍ଜନିତ ଅସମ୍ମାନ ଠିକ୍ ସେତିକି ଦୀର୍ଘ ସ୍ଥାୟୀ ହୋଇ ରହିବ ।

\+ + +

* ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଆଉଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଗୃହର ପବିତ୍ରତାକୁ ନଷ୍ଟ କରିବ, ତା' ବାଟରେ ଶତ୍ରୁତା, ପାପ, ଭୟ ଏବଂ ଅସମ୍ମାନ ନିରନ୍ତର ତା'ର ଅନୁଧାବନ କରୁଥିବ ।

ଏହି ପ୍ରକରଣଟିରେ କଥା କରାଯାଇଥିବା ଅପରାଧଟି ବିଷୟରେ ଯାହାର ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଭିଜ୍ଞତା ଥିବ, ଏଠାରେ କୁହାଯାଇଥିବା ଯାବତୀୟ ବିଷୟକୁ ସିଏ ନିଶ୍ଚୟ ବୁଝିବାଲାଗି ସମର୍ଥ ହେବ । କବିଙ୍କର ଅନ୍ତଃଦୃଷ୍ଟିକୁ ମଧ୍ୟ ସିଏ ଅବଶ୍ୟ ବୁଝି ପାରୁଥିବ ।

* ଯେଉଁମାନେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ କାମାସକ୍ତ ଭାବନାମାନ ପୋଷଣ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ କଦାପି ଯଥାର୍ଥ ଗୃହସ୍ଥ ବୋଲି କହି ହେବନାହିଁ । ନିଜର ଆଚରଣରେ ସିଏ ହୁଏତ ଜଣେ ଉତ୍ତମ ସ୍ୱାମୀ ହୋଇପାରେ, ଜଣେ ଉତ୍ତମ ପିତା ବା ଆଉ ଯାହାକିଛି ହୋଇପାରେ; ମାତ୍ର ତା'ର ଅଶୁଦ୍ଧ ଭାବନା ହିଁ ଏଗୁଡ଼ାକୁ ଏକ ଅବାସ୍ତବତାରେ ପରିଣତ କରିଦେବାକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ ।

\+ + +

* ଆପଣାର ମନକୁ ଆପଣା ଆୟତ୍ତରେ ରଖିବା ଏବଂ ଯିଏ ଆଉ ଜଣଙ୍କର ହୋଇ ରହିଛି, ତା' ପ୍ରତି କାମାସକ୍ତ ଭାବନାମାନ ପୋଷଣ ନ କରିବା ବିଷୟରେ ଏକ ଦୃଢ ପ୍ରମାଣ ହୋଇ ରହିବା ହେଉଛି ଅସଲ ପୁରୁଷତ୍ୱ ଏହାହିଁ ଯଥାର୍ଥ ଧର୍ମ ଓ ସାମାଜିକ ଶୃଙ୍ଖଳା ।

ଆତ୍ମସଂଯମରେ ଦୁର୍ବଳତା ରହିଥିଲେ ଏବଂ ଅବୈଧ ନାନା ବାସନାରେ ବିଚରଣ କରିବାରେ ଲାଗିଥିଲେ ତାହାକୁ କଦାପି ପୁରୁଷପଣିଆ ବୋଲି କୁହାଯିବନାହିଁ ।

ଧୈର୍ଯ୍ୟଶୀଳତା

* ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ମାଟିକୁ ଖୋଳେ, ସେଇ ମାଟି ତାକୁ ଆଶ୍ରା ବଢ଼ାଇ ରଖିନଥାଏ କି ? ତେଣୁ ଯେଉଁମାନେ ଆମର ଅନିଷ୍ଟ କରୁଛନ୍ତି, ଆମେ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ମଧ୍ୟ ସହନଶୀଳ ହେବା ।

\+ + +

✳ ଯଦି କେହି ତୁମ ପ୍ରତି ଅନ୍ୟାୟ ଆଚରଣ କରୁଛି, ତୁମେ ସେହି ଅନ୍ୟାୟ ପ୍ରତି ସହନଶୀଳ ହୁଅ । ମାତ୍ର, ତୁମେ ଯଦି ତାହା କରିପାରିବ, ତେବେ ସେ କ'ଣ କଲା, ତାକୁ ଭୁଲିଯିବା ହେଉଛି ଅଧିକ ଭଲ କଥା ।

✳ ମୋ' ପ୍ରତି କିଏ ଅନ୍ୟାୟ ଆଚରଣ କଲା ବୋଲି ମୁଁ ତା'ର ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବି, ସେଇଟା ମୋଟେ କୌଣସି ବଡ଼ କଥା ନୁହେଁ । ଯଦି ଜଣେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ମଣିଷ ତା'ପ୍ରତି କରାଯାଇଥିବା ଅନ୍ୟାୟ ସମକ୍ଷରେ ସହନଶୀଳତା ଦେଖାଇ ପାରିବ, ତେବେ ତାହାକୁହିଁ ସର୍ବୋତ୍ତମ କଥା ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ, ସାଧାରଣଙ୍କ ସ୍ମୃତିରେ ତାହାହିଁ ସ୍ଥାୟୀ ହୋଇ ରହିବ ।

\+ \+ \+

✳ ପ୍ରତିଶୋଧରେ କେବଳ ସାମୟିକ ଆନନ୍ଦ ମିଳିଥାଏ । ମାତ୍ର ଧୈର୍ଯ୍ୟଶୀଳତା ଓ ସହନଶୀଳତା ସର୍ବକାଳ ଲାଗି ଗୌରବର ଅର୍ଜନ କରିପାରେ ।

ମୋତେ ଜଣେ କଷ୍ଟ ଦେଲା ବୋଲି ତା'ର ପ୍ରତିବଦଳରେ ମୁଁ ତାକୁ ଯେଉଁ କଷ୍ଟ ଦେଉଛି, ତଜ୍ଜନିତ ସନ୍ତୋଷ ହେଉଛି ଏକ କ୍ଷଣିକ ସନ୍ତୋଷ । ମାତ୍ର ମୁଁ ଯଦି ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସହନଶୀଳତାର ପ୍ରମାଣ ଦେଇ ପାରିବି, ତେବେ ସଜ୍ଜନମାନେ ମୋତେ ଚିରକାଳ ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରୁଥିବେ । ତେଣୁ କ୍ଷୁଦ୍ରତର ସୁଖଟି ଲାଗି ବୃହତ୍ତର ସୁଖଟିକୁ ଛାଡ଼ିଦେବା ସମ୍ଭବତଃ ଆଦୌ ଉଚିତ କାର୍ଯ୍ୟ ହେବ ନାହିଁ ।

\+ \+ \+

✳ ତୁମର ଉଦ୍ଧତତା ଆଉ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ତୁମପ୍ରତି ଅନ୍ୟାୟ କରିବାଲାଗି ପ୍ରେରଣା ଦେଇଥାଏ । ମାତ୍ର, ଆପଣାର ଧୈର୍ଯ୍ୟଶୀଳତାଦ୍ୱାରାହିଁ ତାକୁ ପରାଜିତ କରିବା ତୁମର ଗୌରବ ହୋଇ ରହିବା ଉଚିତ ।

ତୁମର ଧୈର୍ଯ୍ୟଶୀଳତା ତୁମର ଯୋଗ୍ୟତରତାର ହିଁ ପ୍ରମାଣ ଦେବ ଏବଂ ଅପର ପକ୍ଷର ଗର୍ବକୁ ବି ଭାଙ୍ଗି ଦେଇ ପାରିବ । ଧୈର୍ଯ୍ୟଶୀଳତା ଆଦୌ ନକାରାତ୍ମକ ନୁହେଁ । ଅନିଷ୍ଟ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ଗର୍ବ ଉପରେ ତାହା ପ୍ରକୃତରେ ଫଳପ୍ରଦ ଭାବରେ ଆଘାତ କରିଥାଏ । ଏହି ଅର୍ଥରେହିଁ ଉକ୍ତ ବାକ୍ୟରେ ପରାଜୟର କଥା କୁହାଯାଇଛି । ଏହାକୁ କେବଳ ଉକ୍ତି ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଏହି ଧାରା ବୁଦ୍ଧିବାଦୀ ରୀତିଟି ହେଉଛି ତିରୁ-ଓ ଲ୍ଲ ଓ ର ତଥା ମାର୍କୁସ୍ ଅରେଲିଉସ୍ଙ୍କର ସୁପରିଚିତ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରୀତି ।

✳ ଅପମାନ ପାଇ ମଧ୍ଯ ଯିଏ ଧୈର୍ଯ୍ୟଶୀଳତା ଅବଲମ୍ବନ କରିପାରେ, ଗୃହୀର ଜୀବନ ବାସ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେଇ ପ୍ରକୃତରେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀର ସଂଯମ ଅର୍ଜନ କରିପାରିଛି ବୋଲି ବୁଝାଯିବ ।

\+ \+ \+

✳ ଯୋଗୀମାନେ ଆହାର ଗ୍ରହଣ ବନ୍ଦ ଓ ତପ ଆଚରଣ କରନ୍ତି । ମାତ୍ର ଅଜ୍ଞାନ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ନିର୍ବୋଧ ଆକ୍ରମଣ ସମ୍ମୁଖରେ ଯେଉଁ ଧୈର୍ଯ୍ୟଶୀଳତାର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଏ, ଏହି ବ୍ରତ ଓ ଉପବାସ ଇତ୍ୟାଦିଠାରୁ ତାହା ହେଉଛି ଏକ ବୃହତ୍ତର ତପସ୍ୟା ।

ଈର୍ଷା କରନାହିଁ

✳ ଈର୍ଷାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମୁକ୍ତ ଏକ ମନର ଅଧିକାରୀ ହେବାଠାରୁ ବଳି ବଡ଼ ସମ୍ପଦ କେଉଁଠି ହେଲେ ନାହିଁ ।

ଅନ୍ୟର ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଈର୍ଷା ପ୍ରକାଶ କରିବା ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ସହିତ ସମାନ । ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ହେତୁ ଯେତିକି ଦୁର୍ଗତି ଭିତର ଦେଇ ଯିବାକୁ ହୁଏ, ଆପେ ନାନା ସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକ ହୋଇ ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଈର୍ଷା କରିବାହେତୁ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଠିକ୍ ସେହି ଦୁର୍ଗତି ମଧ୍ୟ ଦେଇ ଯିବାକୁ ପଡ଼େ । ସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକ ହେଲେ ଅଥବା ଆନନ୍ଦର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନାନା ଉତ୍ସର ଅଧିକାରୀ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଦୁର୍ଗତିର ତଥାପି ନିରାକରଣ ହୁଏ ନାହିଁ, କାରଣ ଦୁଃଖର କାରଣଟି ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆପଣା ବାହାରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଦ୍ରବ୍ୟହେତୁ, ଅନ୍ୟ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ସମ୍ପତ୍ତି ହେତୁହିଁ ଜାତ ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ଯଦି ଆମେ ଏପରି ଏକ ମନର ଅବସ୍ଥାର ଅଧିକାରୀ ହୋଇଥିବା, ଯାହାକି ଈର୍ଷାମୁକ୍ତ ହୋଇଥିବ, ତେବେ ତାହାକୁହିଁ ଏହି ଜଗତରେ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ଆଶୀର୍ବାଦ ବୋଲି ଜାଣିବାକୁ ହେବ ।

✳ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଆପଣାର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଅଥବା ଭୌତିକ କଲ୍ୟାଣ ବିଷୟରେ ଆଦୌ କୌଣସି ଚିନ୍ତା କରୁନଥାଏ, କେବଳ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିହିଁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ସମୃଦ୍ଧି

ଦେଖି ଖୁସୀ ହେବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ନାନାପ୍ରକାର ଈର୍ଷାନ୍ୱିତ ଭାବନାକୁ ଆପଣାର ମନରେ ସ୍ଥାନ ଦେଇଥାଏ ।

\+ \+ \+

* ବାହ୍ୟ ଜଗତରେ କେହି ଜଣେ ହେଲେ ତା'ର ଶତ୍ରୁ ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଈର୍ଷା-ଦ୍ୱାରା ମଣିଷ ସକଳ ସୁଖକୁ ହରାଇ ବସେ । ତା' ନିଜ ଭିତରେ ରହିଥିବା ଈର୍ଷାହିଁ ଯାବତୀୟ ଅନିଷ୍ଟ ଘଟାଇବା ସକାଶେ ଯଥେଷ୍ଟ ହୁଏ ।

ତୁମର ନିଜ ମନହିଁ ତୁମର ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଅନିଷ୍ଟକାରୀ ଶତ୍ରୁରେ ପରିଣତ ହୋଇପାରେ । ପାଖରେ ଯେତେ ସମ୍ପତ୍ତି ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଈର୍ଷା ଦାରିଦ୍ର୍ୟକୁ ବହନ କରିଆଣେ, ଏବଂ ଯାହା ପ୍ରକୃତରେ ଆମକୁ ଆନନ୍ଦ ଆଣି ଦେଉଥାନ୍ତା, ତାହାକୁ ଦୁଃଖର କାରଣ କରାଇଥାଏ । ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ତୁମର ସମ୍ପଦକୁ ତୁମଠାରୁ ଲୁଟି ନେବାଲାଗି ଆଦୌ କୌଣସି ଚୋର ଦରକାର ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ । ତୁମର ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ତୁମର ଆନନ୍ଦ ବିଧାନ ଲାଗି ଉପଯୋଗୀ ନକରାଇ ତୁମର ଈର୍ଷାହିଁ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ଶେଷ କରିଦିଏ ।

\+ \+ \+

* ଯେଉଁମାନେ ଅନ୍ୟର ସୌଭାଗ୍ୟକୁ ଦେଖି ସହ୍ୟ କରି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ, ଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମୀ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଭାରି ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ପଡ଼ନ୍ତି । ସିଏ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏହିଭଳି ଲୋକଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ବଡ଼ ଭଉଣୀଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱରେ ନେଇ ଛାଡ଼ିଦିଅନ୍ତି ।

ଭାରତବର୍ଷର ଯେଉଁ ପୁରାଣଶାସ୍ତ୍ର ଆପଣା ଭିତରେ ବେଦାନ୍ତର ମୌଳିସାର-ଗୁଡ଼ିକୁ ବହନ କରି ରହିଛି, ତାହାର ଅନୁସାରେ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ହେଉଛି ସୌଭାଗ୍ୟର ବଡ଼ ଭଉଣୀ । ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ହେଉଛି ବଡ଼ ଭଉଣୀଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱ ଏବଂ ସାନଭଉଣୀ ସୌଭାଗ୍ୟ ଏବଂ ସମୃଦ୍ଧିର ଦେବୀ । ଦୁହେଁ ହେଉଛନ୍ତି ଦୁହିଁଙ୍କର ଭଉଣୀ । ଏଥିରୁ ଆମେ ବେଦାନ୍ତ-ଦର୍ଶନର ଏକ ସୂଚନା ମଧ୍ୟ ପାଇଥାଉ । କାରଣ ବେଦାନ୍ତ ସୁଖ ଏବଂ ଦୁଃଖ ଉଭୟଙ୍କୁ ଉପେକ୍ଷାର ଦୃଷ୍ଟିରେହିଁ ଦେଖିଥାଏ ।

\+ \+ \+

* ତୁମ ଭିତରେ ଯାବତୀୟ ପ୍ରକାରର ସୁଲକ୍ଷଣ ଥାଇପାରେ ଓ ତୁମେ ଯାବତୀୟ ସମୃଦ୍ଧିର ବି ଅଧିକାରୀ ହୋଇପାର । ମାତ୍ର ଯଦି ସେହି ଗୋଟିଏ କଳଙ୍କ ଈର୍ଷା ତୁମ

ପାଖରେ ରହିଥାଏ, ତେବେ ତୁମକୁ ନରକର ନିଆଁ ଭିତରେ ନେଇ ପକାଇ ଦେବାକୁ ତାହାହିଁ ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ ।

ଯିଏ ଈର୍ଷାକୁ ଆପଣା ଭିତରେ ସ୍ଥାନ ଦେଇ ରଖିଥାଏ, ତା'ର ବର୍ତ୍ତମାନ ଜୀବନ ଏବଂ ପରଜୀବନ ଦୁଇଟିଯାକହିଁ ନରକରେ ପରିଣତ ହୁଏ ।

\+ + +

✳ ଈର୍ଷା କରି କେହି କେବେହେଲେ ଧନର ଅଧିକାରୀ ହୋଇନାହିଁ । ଏବଂ ଈର୍ଷା ନକରି ବି କାହାକୁ କୌଣସି ପଦାର୍ଥ ହରାଇବାକୁ ପଡ଼ିନାହିଁ ।

ଏଇଟା ଏକ ଅତି ସାଧାରଣ କଥା ବୋଲି ମନେ ହେଉଛି, ମାତ୍ର ଅନ୍ୟର ସମ୍ପତ୍ତି ଦେଖିଲେ ଆମେ ସାଧାରଣତଃ ଏହି ସତ୍ୟଟିକୁ ପାସୋରି ପକାଇଥାଉ । ତେଣୁ କବି କହୁଛନ୍ତି, ହାୟ, ହାୟ ! ଏହି ସଂସାରରେ କୌଣସି କାରଣ ନଥାଇ ମଧ୍ୟ କେତେ କେତେ ଲୋକ ଆପଣା ମନରେ ଈର୍ଷାପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବନାକୁ ସ୍ଥାନ ଦିଅନ୍ତି । ତଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କର ଆଦୌ କିଛିହେଲେ ଲାଭ ହୁଏନାହିଁ, କେବଳ ନିଜେ ଦୁଃଖ ପାଇବାହିଁ ସାର ହୁଏ ।

ଲୋଭ କରନାହିଁ

✳ ଯଦି ଧର୍ମର ପଥକୁ ତ୍ୟାଗ କରିବାଲାଗି କାହାର ମନ ବଳେ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଧନକୁ ଅନ୍ୟାୟ ଭାବରେ ଆତ୍ମସାତ୍ କରିବାର ଲୋଭ ହୁଏ, ତେବେ ଖୁବ ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ତାକୁ ପ୍ରମାଦରୁ ପ୍ରମାଦକୁ ଗତି କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ, ଆପଣା ଲାଗି ଓ ଆପଣା ପରିବାର ଲାଗି କେବଳ ଦୁର୍ଗତିକୁହିଁ ବହନ କରି ଆଣିବାକୁ ହୋଇଥାଏ ।

\+ + +

✳ ଯେଉଁମାନେ ଯଥାର୍ଥରେ ସୁଖୀ ହେବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର ଅନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣ କୌଣସି କଥାକୁ ମନ କରିବା ଆଦୌ ଉଚିତ ନୁହେଁ । କାରଣ ତାହା ତୁମକୁ କେବଳ ସାମୟିକ ସୁଖ ଆଣିହିଁ ଦେଇ ପାରିବ ।

ତେବେ ଜଣେ ମଣିଷର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପୁଣି କ'ଣ ହେବ ? ଆପଣାର ମନକୁ ଲଗାମ ଦେଇ ବାନ୍ଧି ରଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ,—ଏକଥା ତିରୁ-ଓ୍ୱଲ୍ଲୁ ଓ୍ୱର କହୁଛନ୍ତି । କୌଣସି ଭୁଲକଥା ଆଡ଼କୁ ଭ୍ରମି ବୁଲୁଥିବା ତୁମର ଇନ୍ଦ୍ରିୟମାନେ ତୁମର ମନକୁ ଯେତେବେଳେ ଟାଣି ନେଇଯିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିବେ, ସେତେବେଳେ ତୁମକୁ ଲଗାମ ଟାଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

\+ \+ \+

* ଆପଣାର ଇନ୍ଦ୍ରିୟବୃତ୍ତିକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ରଖି ଯେଉଁମାନେ ଯଥାର୍ଥ ଦୃଷ୍ଟିଟିକୁ ଅର୍ଜନ କରିଛନ୍ତି, ସେମାନେ ଆପଣାର ଅଭାବ ପୂରଣ ଲାଗି କଦାପି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଧନକୁ ମନ୍ଦକରନ୍ତି ନାହିଁ ।

\+ \+ \+

* ଯେତେ ବେଶୀ ବୁଦ୍ଧିଆ ହୋଇଥିଲେ ବା ଯେତେ ଅଧିକ ଜ୍ଞାନ ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଯଦି ତୁମେ ଲୋଭର କବଳରେ ପଡ଼ିଥିବ ଏବଂ ତାହାଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହୋଇ ନିର୍ବୋଧତାମାନ କରିବାରେ ଲାଗିଥିବ, ତେବେ ସେହି ବୁଦ୍ଧି ଓ ଜ୍ଞାନଦ୍ୱାରା ତୁମର କୌଣସି ଲାଭ ହେବନାହିଁ ।

ଲୋଭ ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ବ୍ୟାଧି, ଏହା ତୀକ୍ଷ୍ଣବୁଦ୍ଧି ଲୋକମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରାସ କରିପାରେ, ଅନେକ ପଢ଼ିଥିବା ପଣ୍ଡିତମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ କବଳରେ ପକାଇଦିଏ । ତେଣୁ ଏହିପରି ଏକ ସତର୍କବାଣୀ ଦିଆଯାଇଛି ।

* ଯଦି ବିଶ୍ୱରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରତି ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ଉଦାରତାର ଦୃଷ୍ଟି ରଖିବାକୁ ଶିକ୍ଷା କରିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ତୁମେ ଜଣେ ଗୃହସ୍ଥର ଜୀବନ ଯାପନ କରୁଥାଅ, ତେବେ ଲୋଭ-ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ତେଜିତ ନାନା ଭାବନାକୁ ତୁମର ମନରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ବାଟ ଛାଡ଼ିଦେବା ସେହି ଯୋଜନାଟି ପ୍ରତି ପ୍ରକୃତରେ କେତେ ଅନିଷ୍ଟକାରୀ ନହେବ ।

\+ \+ \+

* ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ସମ୍ପତ୍ତିକୁ କୌଣସି ଲୋଭ କରନାହିଁ, ଯେଉଁସବୁ ସମ୍ପତ୍ତିର ଅଧିକାରୀ ହେବାଲାଗି ତୁମେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣ ନାନା ଉପାୟରେ ଉଦ୍ୟମ କରି ଆସିଥିଲ, ଯେତେବେଳେ ସେହିସବୁ ସମ୍ପତ୍ତି ତୁମର ହସ୍ତଗତ ହେବ, ସେତେବେଳେ

ତୁମକୁ ସେଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଯଥାର୍ଥ ଆନନ୍ଦ ମିଳି ପାରିବ ନାହିଁ । ତୁମର ଉପାର୍ଜନ ସମୁଚିତ ମାର୍ଗରେ ହୋଇଥିଲେ ଯାଇ ଯଥାର୍ଥ ଉପଭୋଗ ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭବ ହେବ ।

\+ + +

✳ ଲୋଭ କରିବା ଏକ ନିର୍ବୋଧତା । ଏହାର ପରିଣାମରେ ଯେଉଁ ଦୁର୍ଗତି ଭୋଗ କରିବାକୁ ହୁଏ, ତାହା ମୃତ୍ୟୁସମାନ । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ, ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ କେବେହେଲେ ଲୋଭଚକ୍ଷୁ ପାତ କରିବା ଲାଗି ପ୍ରଲୁବ୍ଧ ନହେବା ହିଁ ତୁମଲାଗି ଗୌରବର ବିଷୟ ହୋଇ ରହିବା ଉଚିତ । ତେଣୁ ଏହି ଉପେକ୍ଷା ଭାବର ଅନୁଶୀଳନ କର । ଏହା ତୁମକୁ ଏକ ବିଜୟର ବୋଧ ଆଣିଦେବ ।

ଲୋଭ ଆପଣାର ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ଆପେ ପ୍ରତିହତ କରିଦିଏ । ସନ୍ତୋଷ ଅମକୁ ଚିରନ୍ତନ ବିଜୟ ଆଡ଼କୁ ପରିଚାଳିତ କରିନିଏ ।

କାହାରି ନିନ୍ଦା କରନାହିଁ

✳ ବେଳେବେଳେ ତୁମେ ହୁଏତ କାହାରି ସମ୍ମୁଖରେ ତାକୁ କଠୋରରୁ କଠୋରତମ ବାକ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗ କରିପାରିବ ସତ, ମାତ୍ର କାହା ପଛରେ ତା'ର କୌଣସି କୁତ୍ସା କରିବାର ଭୁଲ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ତୁମେ କେବେହେଲେ କରିବାକୁ ଯିବନାହିଁ ।

\+ + +

✳ ଆମେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଭୁଲକୁ ଯେପରି ଦେଖିଥାଉ, ଯଦି ଆପଣାର ଭୁଲଟିକୁ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ଭାବରେ ଦେଖି ପାରୁଥିଲେ, ଏହି ସଂସାର ଯେ ପ୍ରମାଦମୁକ୍ତ ହୋଇଯାଆନ୍ତା, ସେଥିରେ ଆଦୌ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

ଇଂରାଜ କବି ବର୍ନସ୍ ଅନେକ ବର୍ଷ ପରେ ଆପଣାର କବିତାରେ ଯାହା ଲେଖିଛନ୍ତି ତାରୁ-ଓ୍ୱାଲ୍ଟ୍ ଓ୍ୱରି ଏଠାରେ ଠିକ୍ ତାହାହିଁ ଅନୁଭବ କରିଛନ୍ତି ।

ଅକାରଣ କଥା କୁହନାହିଁ ।

* ଯିଏ ଅକାରଣ କଥାରେ ସମୟ ନଷ୍ଟ କରୁଥାଏ ଏବଂ ତା'ସହିତ ଥିବା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ବିରକ୍ତ ଦିଏ, ତାକୁ ସଂସାରଯାକ ସମସ୍ତେ ଘୃଣା କରନ୍ତି ।

ବାକ୍ୟରେ ସୌଷ୍ଠବ ରହିଥିବା ଉଚିତ ବୋଲି ଏଠାରେ ଏହି କଥାଟି କୁହାଯାଇଛି । ଯାହା ଉପରକୁ କ୍ଷମଣୀୟ ବୋଲି ମନେ ହେଉଥାଏ, ତାହାର ପରିଣାମ କିପରି ଗମ୍ଭୀର ହୋଇପାରେ, ଏଠାରେ ସେହି କଥାଟିକୁ ଦେଖାଇ ଦିଆଯାଇଛି ।

* ପୁରୁଷ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ ଉଭୟେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ଏକ ସ୍ଥାନରେ କୁତ୍ସିତ କଥା କହିବାରେ ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ, ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଅନ୍ୟାୟ ଆଚରଣ କରିବା-ଠାରୁ ମଧ୍ୟ ତଦ୍ୱାରା ଅଧିକ କ୍ଷତି ସାଧନ କରାଯାଇଥାଏ ।

ତୁମେ ତୁମର ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଅନ୍ୟାୟ ଆଚରଣ କରୁଛ, ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ତୁମେ ମାର୍ଜ୍ଜନା ପାଇବ ବୋଲି ହୁଏତ ଆଶା କରିପାର, ମାତ୍ର ସାଧାରଣ କଥୋପକଥନରେ ଯଦି ତୁମେ ସଂଯମ ରଖି ପାରୁନଥାଅ, ତେବେ ସେଥିଲାଗି ତୁମକୁ ସମାଜର ବିରାଗ-ଭାଜନ ହେବାକୁହିଁ ପଡ଼ିବ ।

ବିବେକ

* କୌଣସି ଅନୁଚିତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ଭାବନାରେହିଁ ଉତ୍ତମ ଲୋକମାନେ ଶଙ୍କିତ ହୋଇ ଉଠନ୍ତି; ମାତ୍ର ଅନୁଚିତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ ପ୍ରକୃତରେ କିଛି ଭୟଙ୍କର କଥା ରହିଛି ବୋଲି ଖରାପ ଲୋକମାନେ ଦେଖି ବି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଅଭ୍ୟାସ ଓ ଗତିରେ ପଡ଼ିଯାଇଥିବାରୁ ଖରାପ ଲୋକମାନେ ସ୍ୱାଭାବିକ ଭୟ ଏବଂ ସଙ୍କୋଚକୁ ପ୍ରାୟ ଅତିକ୍ରମି ଯାଇଥାନ୍ତି । ଖରାପ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପକାଇବାର ଆଶଙ୍କାକୁ ଯେତେବେଳେ ପ୍ରଥମ ଥରପାଇଁ ଅନୁଭବ କରାଯାଏ, ସେତେବେଳେ ତାହାକୁ ଏକ ମୂଲ୍ୟବାନ ବସ୍ତୁ ପରି ଅକ୍ଷୟ ଭାବରେ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବାକୁ ହେବ ।

\+ \+ \+

✳ ମନ୍ଦରୁ ନୂଆ ମନ୍ଦ ଜାତ ହୁଏ,—ନିଆଁରୁ ନୂଆ ନିଆଁ ଲାଗିଗଲା ପରି ତାହା ହୋଇଥାଏ । ପାପକୁ ଅଗ୍ନିଠାରୁ ମଧ୍ୟ ଆହୁରି ଅଧିକ ଭୟଙ୍କର ବୋଲି ବୁଝି ସମସ୍ତଙ୍କର ସେଥିରୁ ନିବୃତ୍ତ ରହିବା ଉଚିତ ।

ଅଗ୍ନିର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ କଥା ରହିଛି ଯେ, ଅଗ୍ନି ଯାହାକୁ ଜାଳିଦିଏ, ତାହାର ମଧ୍ୟରୁ ହିଁ ଆପଣାର ଅବାରିତ ହୋଇ ଜଳିବାର ସାମର୍ଥ୍ୟଟିକୁ ତାହା ସଂଗ୍ରହ କରେ । ଯେଉଁ ବସ୍ତୁଟିରେ ନିଆଁ ଲଗାଇ ତାହାକୁ ଜଳାଇ ଦିଆଯାଏ, ତାହା ପୁନର୍ବାର ନୂଆ ଜାଳେଣିର କାରଣ ହୋଇଥାଏ । ପାପର ମଧ୍ୟ ଅଗ୍ନିର ଏହି ସ୍ୱଭାବଟି ଅବିକଳ ରହିଛି ଏବଂ ସେହି ସ୍ୱଭାବଟି ଅଧିକ ଭୟଙ୍କର ରୂପରେ ରହିଛି । ତେଣୁ ମୂଳରୁହିଁ ପାପଠାରୁ ଦୂରରେ ରହିବା ଉଚିତ । କାରଣ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଗଲେ ତୁମେ ହୁଏତ ତାହାକୁ ଆୟତ୍ତ କରି ପାରିବନାହିଁ ।

\+ \+ \+

✳ ମନ୍ଦର ପ୍ରତିବଦଳରେ ମନ୍ଦକାର୍ଯ୍ୟ ନ କରିବା,—ଯାବତୀୟ କଳା ମଧ୍ୟରେ ଏହାହିଁ ସବୁଠାରୁ ଉଚ୍ଚ ଓ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟବାନ୍ କଳା ।

ଯାବତୀୟ ଉଚ୍ଚତର ଜ୍ଞାନ ମଧ୍ୟରେ ସହନଶୀଳତାକୁ ହିଁ ଉଚ୍ଚତମ ବୋଲି ପରାମର୍ଶ ଦିଆ ଯାଇଥାଏ । ତୁମେ ଯେଉଁଠାରେ ପାପ ଉପରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅର୍ଜନ କରିପାର, ତାହା ସେହିଠାରେ ହିଁ ପୁନରାବୃତ୍ତିର କ୍ରମଟିକୁ ଅଟକାଇ ରଖେ । ତୁମେ ଆଉ ଜଣକୁ ସିନା ଅଟକାଇ ରଖି ପାରିବନାହିଁ, ମାତ୍ର ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ପ୍ରବଳ ହୋଇ ପଛକୁ ପଛ ଲାଗି ରହିଥିବା ପାପରୁ ତୁମେ ଅନ୍ତତଃ ନିଜକୁବି ତ ବଞ୍ଚାଇ ରଖିପାରିବ ।

\+ \+ \+

✳ ଅସାବଧାନତା ବଶତଃ ମଧ୍ୟ ତୁମେ ଅନ୍ୟକୁ ଆଘାତ ଆଣି ଦେଉଥିବା ଭଳି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟର ଚିନ୍ତା କରିବ ନାହିଁ । ଯଦି ତୁମେ କାହାର ଅନିଷ୍ଟ କରିବାର ପାଞ୍ଚ କରୁଥିବ, ତେବେ ଧର୍ମ ତୁମର ସର୍ବନାଶ କରିବାଲାଗିହିଁ ତୁମକୁ ଅଗ୍ରସର କରାଇ ନେବ ।

\+ \+ \+

✳ ଅନ୍ୟ ଶତ୍ରୁଙ୍କ କବଳରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ହୁଏତ ସହଜ ସିନା ହେବ, ମାତ୍ର ଆପଣା ଗର୍ହିତ କାର୍ଯ୍ୟର କରନ୍ତର ଅନୁଧାବନରୁ ତୁମେ କଦାପି ବାହାରିଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

\+ \+ \+

✳ ମଣିଷ ଯୁଆଡ଼େ ଯାଏ, ତା'ର ଗୁଣ ମଧ୍ୟ ତାକୁ ଗୋଡ଼ାଇ ଗୋଡ଼ାଇ ସେଇଆଡ଼େ ଯାଉଥାଏ । ଯେଉଁମାନେ ପାପକାର୍ଯ୍ୟରେ ଲିପ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ନ୍ତି, ସେମାନେ କଦାପି ତଜ୍ଜନିତ ଦଣ୍ଡଭୋଗରୁ ରକ୍ଷାପାଇ ପାରିବେ ନାହିଁ ।

✳ ତୁମେ ନିଜକୁ ପ୍ରକୃତରେ ଭଲ ପାଅକି ? ତେବେ, ଯେତେ ସାନ ଅନିଷ୍ଟଟିଏ ହୋଇଥାଉ ପଛକେ, କାହାରିପ୍ରତି ଅନିଷ୍ଟ ବୋଲି ବୁଝିହୋଇ ପାରୁଥିବା କିଛି ହେଲେ କରନାହିଁ ।

ଯିଏ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଅନ୍ୟାୟ ଆଚରଣ କରୁଛି, ଏକ ଅକାଟ୍ୟ ବିଧାନ ଫଳରେ ତାକୁ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟାୟ ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ସାମାଜିକ ସହଯୋଗ

✳ ଯେଉଁ ମେଘରୁ ବର୍ଷା ହେଉଛି, ପୃଥିବୀ ଯାକର ପ୍ରାଣୀ ସେହି ମେଘର କି ଉପକାର କରିଥିଲେ ? ତୁମକୁ ଠିକ୍ ସେହିପରି ଭାବରେ ସମାଜର ସେବା କରିବାକୁ ହେବ, ସେହି ସେବାଲାଗି ତୁମେ କୌଣସି ପ୍ରତିଦାନ ଲୋଡ଼ିବ ନାହିଁ ।

\+ \+ \+

✳ ଉତ୍ତମ ଜନମାନେ ଶ୍ରମ ଖଟାଇ ସମ୍ପଦର ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି; ମାତ୍ର ସେମାନେ ନିଜ-ପାଇଁ ତାହା କରନ୍ତି ନାହିଁ, ସମାଜର ବ୍ୟବହାର ପାଇ ହିଁ ତାହା କରିଥାନ୍ତି ।

ନିଜେ ଉପଭୋଗ କରିବା ସକାଶେ ଅଥବା କୌଣସି ଲୋଭକୁ ଚରିତାର୍ଥ କରିବା ସକାଶେ ସମ୍ପଦ ଅର୍ଜନ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ସମ୍ପଦକୁ ସହାୟକ ହୋଇ ପାରିବାଲାଗି ନାଗରିକର ହାତରେ ଏକ ସାଧନରୂପେ ହିଁ ଦେଖିବା ଉଚିତ ।

* ତୁମର ଗୃହପାଖରେ ଯେଉଁମାନେ ବାସ କରୁଛନ୍ତି; ସେମାନଙ୍କ ଲାଗି ସହାୟକ ହେବାଠାରୁ ବଳି କୌଣସି ସୁଖ ଇହ ବା ପର କୌଣସି ଲୋକରେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଏହି କର୍ତ୍ତବ୍ୟଲବ୍ଧ ସୁଖ ପାଇବାଲାଗି ତୁମର ଆଦୌ କୌଣସି ସୁଯୋଗ ହରାଇବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

+ + +

* ମଣିଷ ସମାଜର ପ୍ରାଣୀରୂପେ ଜନ୍ମ ହୋଇଛି । ସମାଜରେ ଯିଏ ସହଯୋଗୀ ହୋଇ ଜୀବନ ବଞ୍ଚେ, ସେଇ ପ୍ରକୃତରେ ବଞ୍ଚେ । ଯିଏ ଆପଣାର ଏହି କର୍ତ୍ତବ୍ୟଟିକୁ ସ୍ୱୀକାର କରେ ନାହିଁ, ତାହାକୁ ଜଣେ ମୃତବ୍ୟକ୍ତି ବୋଲି ଧରିନେବାକୁ ହେବ ।

+ + +

* ଯିଏ ସବୁକଥାକୁ ବୁଝେ ଓ ଆପଣାର ସହଗୃହୀମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଆପଣାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟକୁ ଜାଣିଥାଏ, ସେହିଭଳି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଜୀବନରେ ଯେତେବେଳେ ସମ୍ପଦ ଆସେ, ସେତେବେଳେ ତାହା ବର୍ଷାକାଳରେ ଜଳଦ୍ୱାରା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାରେ ଲାଗିଥିବା ପୁଷ୍କରଣୀ ପରିହିଁ ତାହା ଆସିଥାଏ ।

ଯେତେବେଳେ ଗାଆଁର ପୁଷ୍କରଣୀ ବୃଷ୍ଟିର ଜଳଦ୍ୱାରା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାରେ ଲାଗିଥାଏ, ସେତେବେଳେ ସମଗ୍ର ଗୋଷ୍ଠୀଟି ଲାଗି ତାହା ଏକ ଆନନ୍ଦର ବେଳ ହୋଇ ରହିଥାଏ, ପାଣି ଯେପରି ନଷ୍ଟ ହୋଇ ଏଣେତେଣେ ଗଳି ନଯିବ ବା ଖରାରେ ଶୁଖି ନଯିବ, ସେଥିଲାଗି ପୁଷ୍କରଣୀ ତାହାକୁ ଧାରଣ କରି ରଖିଥାଏ ଏବଂ ବର୍ଷସାରା ସେହି ଜଳଦ୍ୱାରା ତାହା ଲୋକମାନଙ୍କର ତୃଷ୍ଣା ନିବାରଣ କରୁଥାଏ । ଉତ୍ତମ ଲୋକମାନଙ୍କର ସମୃଦ୍ଧିରେ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଠିକ୍ ସେହିପରି ଅନୁଭବ କରିବା ଉଚିତ ।

+ + +

* ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ଉଦାର ହୃଦୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଧନଲାଭ କରେ, ସେତେବେଳେ ସତେଅବା ଗ୍ରାମ-ବୃକ୍ଷରେ ଫଳ ଧରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରେ ।

ଉଦାର ହୃଦୟ ବ୍ୟକ୍ତିର ଧନଲାଭ କରିବାକୁ ବଡ଼ ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ଗ୍ରାମ-ବୃକ୍ଷରେ ଫଳ ପାଚିଥିବାର ଦେଖିବାର ଆନନ୍ଦ ସହିତ ତୁଳନା କରାଯାଇଛି । ଉଦାର

ହୃଦୟ ବ୍ୟକ୍ତି ତା'ର ପ୍ରତିବେଶରେ କେବଳ ଆନନ୍ଦହିଁ ଖେଳାଇ ଦେଇଥାଏ ଏବଂ ତା'ର ସମ୍ପଦବୃଦ୍ଧି ତାକୁ ସେଥିଲାଗି ଏକ ସୁଯୋଗ ଆଣିଦିଏ ।

\+ \+ \+

* ଯାହାର ହୃଦୟରେ ଉଦାରତା ରହିଛି, ଯଦି ତାହାର ପାଖକୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଆସନ୍ତି, ତେବେ ତଦ୍ୱାରା ସମାଜର ନାନା ଦୁଃଖଲାଗି ଏକ ମହୌଷଧି-ବୃକ୍ଷ ମିଳିଯିବାର ଫଳ-ଲାଭ ହୋଇଥାଏ ।

ଗାଆଁର ପୋଖରୀ ପାଣିକୁ ଏଣେତେଣେ ବହିଯାଇ ନଷ୍ଟ ହେବାକୁ ଦିଏନାହିଁ । ତାହା ସେହି ଜଳକୁ ସାଇତି ରଖେ । ଠିକ୍ ସେହିପରି ବିବେକୀ ନାଗରିକ ଆପଣାର ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଅର୍ଜନ କରି ତାହାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରେ ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କର ସେବାରେ ତାହାକୁ ଲଗାଇବ ବୋଲି ସେପରି କରିଥାଏ । ଗାଆଁ ବୃକ୍ଷରେ ଫଳ ପାଚିଥାଏ; ଠିକ୍ ସେହିପରି ଉଦାର ହୃଦୟ ନାଗରିକ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗସ୍ଥ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାଲାଗି ହିଁ ଆପଣାର ଧନକୁ ମୁକ୍ତହସ୍ତ ହୋଇ ବିତରଣ କରିଦିଏ । ମହୌଷଧିର ବୃକ୍ଷ ପ୍ରକୃତିର ମହାନ୍ ରୋଗଉପଶମକାରୀ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ସେହି ବୃକ୍ଷର ପତ୍ର ବକ୍କଲ, ଫଳ ଏବଂ ଚେରମୂଳ ପୃଥିବୀ ମଧ୍ୟରୁ ସେହି ରସକୁ ଆହରଣ କରି ଆଣିଥାନ୍ତି ଯାହାକି ଯାବତୀୟ ପ୍ରକାରର ରୋଗର ଆରୋଗ୍ୟ କରେ । ଠିକ୍ ସେହିପରି ଜଣେ ମହାନ୍ ନାଗରିକର ସମ୍ପତ୍ତି ଯାବତୀୟ ପ୍ରକାରର ଦୁଃଖର ଅପନୋଦନ ଲାଗି ଆପଣାକୁ କାମରେ ଲଗାଇଥାଏ । ସମୂହର କଲ୍ୟାଣ ଲାଗି ଯେପରି ସମ୍ପତ୍ତିର ସୁଯୋଗ୍ୟ ବିନିଯୋଗ ସମ୍ଭବ ହେବ, ସେଥିଲାଗି ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ଆରୋଗ୍ୟକାରୀ ଉପାଦାନ ରୂପେ ତା'ର ଜ୍ଞାନ ତଥା ଅନୁଭୂତି ଆପଣାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଇଥାଏ ।

\+ \+ \+

* ଜୀବନର ଧର୍ମ ବିଷୟରେ ଯେଉଁମାନେ ସ୍ପଷ୍ଟଭାବରେ ସବୁକଥା ବୁଝିଥାନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର ସହଯୋଗ ସେମାନଙ୍କ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦ୍ୱାରା ବି କଦାପି ବ୍ୟାହତ ହୁଏନାହିଁ । ବିପଦ ବା ପ୍ରତିକୂଳ ଅବସ୍ଥାଦ୍ୱାରା କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ପ୍ରତିହତ ନହୋଇ ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କର ସାମାଜିକ ସେବା ପରାୟଣତାକୁ ଅବ୍ୟାହତ ରଖିଥାନ୍ତି ।

ସମାଜର ସାହାଯ୍ୟକାରୀ ହେବାଲାଗି ଯେ ଧନବାନ୍ ହେବା ନିତାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ, ତାହାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । ଯେ କୌଣସି ଅବସ୍ଥାରେ ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ

ସାହାଯ୍ୟ କରି ପାରିବାର ଅନେକ ବାଟ ରହିଛି । ସାମାଜିକ ସେବାପରାୟଣତାର ମୂଳ ଭାବଟି ମନଭିତରେହିଁ ରହିଥାଏ । ପରିବର୍ତ୍ତିତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏକ ନୂତନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଆସି ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ସେତେବେଳେ ତାହାକୁ ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ସମ୍ପାଦନ କରିବାର ଅବସର ଆସି ପହଞ୍ଚିଥାଏ । ତେଣୁ ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଆପଣାର ଧନସମ୍ପତ୍ତି ହରାଇ ବସେ, ସେଥିରୁ ତା'ର କଦାପି ଭାବିବା ଉଚିତ ନୁହେ ଯେ ସାମାଜିକ ସହଯୋଗ ଲାଗି ତାହାର ସାମର୍ଥ୍ୟ ଉଦ୍ଧାର ପ୍ରକୃତରେ ତା'ପାଖରୁ ଅପସାରିତ ହୋଇଗଲା ।

\+ \+ \+

※ ଜଣେ ଉଦାର ହୃଦୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଯେତେବେଳେ ଦରିଦ୍ର ହୋଇଯାଏ, ସେତେବେଳେ ସେ ପୂର୍ବପରି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ସେବା କରିପାରିବାର ସମ୍ବଳଟିକୁ ହରାଇବସେ, ଏବଂ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ହେତୁ ତାହାହିଁ ତାହାର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଦୁଃଖ ହୋଇ ରହିଥାଏ ।

\+ \+ \+

※ ସମାଜର ସାହାଯ୍ୟ ଓ ସହଯୋଗ କରିବାଦ୍ୱାରା ଯଦି ତୁମେ ସର୍ବସ୍ୱାନ୍ତ ହୋଇ ଯାଉଥାଅ; ତେବେ ସେହି ସର୍ବସ୍ୱାନ୍ତ ହୋଇ ଯିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଏକ ସୁଯୋଗ ବୋଲି କହିବାକୁ ହେବ, ତୁମ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗସ୍ଥ ଲୋକମାନଙ୍କର ସେବା କରି ପାରିବାଲାଗି ଯଦି ତୁମେ କାହାର ଗୃହକର ହୋଇ ବିକ୍ରି ହୋଇଯାଅ; ତେବେ ତାହାକୁ ଆଦୌ କୌଣସି ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ବୋଲି କୁହାଯିବ ନାହିଁ ।

ସମାଜର ସେବାଲାଗି ଯୋଗ୍ୟ ହେବା ସକାଶେ କାହାକୁ ଯେ ଖୁବ୍ ଗୁଡ଼ାଏ ମୂଲ୍ୟ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଲା, ସେକଥା ମୋଟେ କୁହାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

ଦରିଦ୍ର୍ୟଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା

※ ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ଯେଉଁ ଦାନ କରାଯାଏ, ତାହା ହେଉଛି ଯଥାର୍ଥ ଦାନ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଯେଉଁ ଦାନ କରାଯାଇଥାଏ, ତାହା ହେଉଛି ଏକ ବ୍ୟବସାୟ କାରବାର କରିବାପରି; କାରଣ ସେହିସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯାହାକିଛି

ଦିଆଯାଏ, ତାହାକୁ ବର୍ଦ୍ଧିତ ଭାବରେ ଫେରସ୍ତ ଦେବାର ଏକ ପ୍ରତ୍ୟାଶା ମଧ୍ୟ କରାଯାଇଥାଏ ।

\+ + +

ଦାରିଦ୍ର୍ୟର ଉତ୍କଟତା ଭୋଗ କଲାବେଳେ ମଧ୍ୟ ଯେତେବେଳେ ଅନ୍ୟ କାହାର ଦାନ ଓ ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବାକୁ ହେଉଥାଏ ଓ ତାହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଉଥାଏ, ସେତେବେଳେ ତାହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଆଘାତ ଦେଇଥାଏ । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ, ଦାନର ଯଥାବଧି ପୁରସ୍କାର ଲାଭ କରିବାର କୌଣସି ଉପଷ୍ୟଲୋକ ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଦରିଦ୍ରକୁ ଦାନ କରିବାର କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସର୍ବଦା ଏକ ଉତ୍ତମ କାର୍ଯ୍ୟ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରେ ।

ଦାନ ଦେବାର କାର୍ଯ୍ୟଟିହିଁ ଦାତାକୁ ଆନନ୍ଦ ଆଣି ଦେଇଥାଏ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କାହାର ଅନୁଗ୍ରହ-ଲାଭ ଗ୍ରହୀତାର ମନରେ ଦୁଃଖ ଜାତ କରାଏ । ଏହି ସବୁର ପରିଣାମ ବିଷୟରେ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଯେଉଁସବୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦିଆଯାଇଛି ସେହି ବିଷୟକୁ ବାଦ୍ ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ମନୁଷ୍ୟ-ସ୍ୱଭାବର ଏକ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ପ୍ରବୃତ୍ତି ବୋଲି କୁହାଯିବ । ଏଠାରେ ଆମକୁ ତରୁ-ଓ୍ୱାଲ୍ଡଓ୍ୱରଙ୍କର ସ୍ୱକୀୟ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣଟିର ଏକ ଖାସ୍ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ମିଳିଯାଉଛି ଯେଉଁ ଦିଗଟିକୁ ସାଧାରଣତଃ ଧର୍ମବିଶ୍ୱାସ ସହିତ ଗଣ୍ଠାଇ ଦିଆଯାଇନଥାଏ, ସେ ଅଧିକାଂଶତଃ ତାହାର ଉପରେ ଅଧିକ ଜୋର ଦେଇ କହିଥାନ୍ତି ।

\+ + +

* ତୁମ ପାଖରେ କେହି ଦାନଭିକ୍ଷା କରି ଆସିଲେ ତାହା ହୁଏତ ତୁମକୁ ଭାରି ଅପ୍ରୀତିକର ବୋଧ ହୋଇପାରେ ମାତ୍ର, ତୁମେ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିଟିର ଦୁଃଖକୁ ଲାଘବ କରିଛ, କେବଳ ତାହାର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ମୁଖଟିକୁ ନଦେଖିଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତହିଁ ତୁମର ଏହିପରି ଅନୁଭୂତି ହୋଇଥାଏ ।

ଯେତେବେଳେ ତୁମେ ତାହାର ସେହି ମୁଖଟିକୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଅ, ସେତେବେଳେ ତୁମେ ଅନୁଭବ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କର ଯେ ଏତେ ବେଶୀ ଆନନ୍ଦ ସୃଷ୍ଟି କରିବାର ଏକ ସୁଯୋଗ ଏବଂ ସାମର୍ଥ୍ୟ ତୁମେ ଯେ ଲାଭ କରିଛ, ତାହା ତୁମ ପକ୍ଷରେ ବସ୍ତୁତଃ ଗୋଟିଏ ସୌଭାଗ୍ୟର ବିଷୟ ।

* ଜଣେ ବୈରାଗୀ ଭିତରେ ଯେଉଁ ମନର ବଳ ରହିଥାଏ, ତାହାହିଁ ତାକୁ କ୍ଷୁଧାର ଜ୍ୱାଳା ସହ୍ୟ କରିବାଲାଗି ସମର୍ଥ କରେ । ସେହି ସହ୍ୟ କରିବାରୁ ମଧ୍ୟ ତାକୁ

ଆତ୍ମର ଅଧିକ ମନୋବଳ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ମାତ୍ର ସ୍ୱୟଂ କ୍ଷୁଧାର ଜ୍ୱାଳାକୁ ସହ୍ୟ କରିବା ଅପେକ୍ଷା ଆଉ ଜଣକର କ୍ଷୁଧାକୁ ଦୂର କରିବା ହେଉଛି ଏକ ଅଧିକ ମହାନ୍ ବିଷୟ ।

କ୍ଷୁଧାଜନିତ ଦୁଃଖକୁ ସହ୍ୟ କରିବାରେ ନିଶ୍ଚୟ ସାହସ ରହିଛି, ମାତ୍ର ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଦୁଃଖକୁ ସ୍ୱୟଂ ଅନୁଭବ କରି ସେମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାଲାଗି ଆପଣାକୁ ଅଭାବଗ୍ରସ୍ତ କରାଇବା ହେଉଛି ଅଧିକ ସାହସର ପରିଚାୟକ ।

\+ \+ \+

* କ୍ଷୁଧାର ଧ୍ୱଂସକାରୀ ଅଭିଶାପରୁ ଯିଏ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ମୁକ୍ତକରେ, ସେଇ ଭାଗ୍ୟବାନ୍ । କାରଣ, ତଦ୍ୱାରା ସେ ଆପଣାର ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଏକ ସୁରକ୍ଷିତ ଭଣ୍ଡାରରେ ଗଚ୍ଛିତ କରି ରଖିବାଲାଗି ସମର୍ଥ ହୋଇଥାଏ ।

\+ \+ \+

* ଏହି ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ କ'ଣ କେବେହେଲେ ଦେବାର ଆନନ୍ଦକୁ ଅନୁଭବ କରି ନାହାନ୍ତି ? ତା' ନ ହୋଇଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କର ହୃଦୟ ଏପରି କଠିନ ହୋଇ ରହିଛି କିପରି ଏବଂ ଦାନ କରିବାଲାଗି ସେମାନେ ଏପରି ଅସମ୍ମତ ହୋଇ ପାରୁଛନ୍ତି କିପରି ? ଏହି ସବୁ କିଛି ସରିଗଲେ ସେମାନେ ଏହି ସଂସାରରୁ କୁଆଡ଼େ ଅନ୍ତର୍ହିତ ହୋଇଯିବେ ଏବଂ ଆଉ ମନୁଷ୍ୟକୁ ଯାହା ନଦେଇ ସେମାନେ ଗଚ୍ଛିତ କରି ରଖିଛନ୍ତି, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଆପଣା ପଛରେ ଏଇଠି ଛାଡ଼ି ଦେଇଯିବେ ।

ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅନ୍ୟ କେତେକେତେ ଜାଗାରେ ଯେଉଁ ଆନନ୍ଦ ଖୋଜି ବୁଲୁଛନ୍ତି, ତାହାକୁ ସମ୍ଭବ କରିବାର ଶକ୍ତି ଯେ ସେମାନଙ୍କ ନିଜ ଭିତରେ ରହିଛି ଏତିକ ମାତ୍ର କଳ୍ପନା କରିପାରିଲେ ସେମାନେ ପ୍ରକୃତରେ ଏତେବେଶୀ ନିର୍ବୋଧ ଏବଂ କୃପଣ କଦାପି ହୁଅନ୍ତେ ନାହିଁ । ଯଦି ସେମାନେ ଥରେ ମାତ୍ର ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତେ, ତେବେ ସେକଥା ନିଶ୍ଚୟ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରିପାରନ୍ତେ ।

\+ \+ \+

* ଆପଣାର ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ହେତୁ ଯାହାକୁ ଭିକ୍ଷାର ଆଶ୍ରୟ ନେବାକୁ ପଡ଼େ, ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି । ମାତ୍ର, ଯାହାର ହୃଦୟ ତାକୁ କ୍ଷୁଧାର୍ତ୍ତ ମଣିଷ ଲାଗି ଦ୍ୱାର ବନ୍ଦକରି ରଖିବାଲାଗି ଏବଂ ଆପଣାର ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ନିଜେ ଭୁଞ୍ଜିବାଲାଗି

ପ୍ରବର୍ତ୍ତିନା ଦେବାରେ ଲଗିଥାଏ, ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଅଧିକ ମନ୍ଦଭାଗ୍ୟ ବୋଲି କୁହାଯିବ ।

+ + +

✳ ମୃତ୍ୟୁ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଦିଏ । ମାତ୍ର, ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ଉତ୍ତମ ବ୍ୟକ୍ତି ଦୁଃଖାର୍ତ୍ତିମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଅସମର୍ଥ ହୋଇ ରହିଥାଏ, ସେତେବେଳେ ସିଏ ତାଠାରୁ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ଯନ୍ତ୍ରଣା ପାଏ ।

✳ ଭିକ୍ଷା ଦେବାକୁ ଯେ ଏତେବେଶୀ ପ୍ରଶଂସା କରି ଲେଖାଯାଇଛି, ତାହା ଆମର ବର୍ତ୍ତମାନ କାଳରେ ହୁଏତ ଜବୋଧ ବୋଲି ମନେହେବ; ଏବଂ ଏକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନୂତନ ଭିତ୍ତିରେ ସମାଜର ଆର୍ଥିକ ସଂଗଠନକୁ ପୁନର୍ବାର ଗଢ଼ିବାଲାଗି ଯେତେବେଳେ ପ୍ରଚାର କରାଯାଉଛି, ସେତେବେଳେ ଭିକ୍ଷାଦାନକୁ ହୁଏତ କେହିହେଲେ ଏକ ଭଲ କଥା ବୋଲି କହିବେନାହିଁ । ଏହି ବାଣୀଟିକୁ ଆମେ ଏପରି ଗୋଟିଏ ସାମାଜିକ ଗଠନର ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ରଖି ବିଚାର କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା, ଯାହାକୁ କି ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ବଦଳାଇ ପାରିବା ଆଦୌ ସମ୍ଭବ ବୋଲି କେହି ସେତେବେଳେ କଳ୍ପିତ କଳ୍ପନା ବି କରି ପାରୁନଥିଲେ । ସେହି ଯୁଗରେ ଦାନ କରିବା ବିଷୟରେ ଯାହା-କିଛି କୁହାଯାଉଥିଲା, ସେସବୁକୁ ନୂଆ କରି ବିଚାର କରିବାକୁ ହେବ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନର ନୂତନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ସମାଜସେବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାହାର ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ହେବ । ସେହି ବାଣୀଟିର ବାହ୍ୟ ଆକାରଗୁଡ଼ିକ ହୁଏତ ବଦଳିଯିବ, ମାତ୍ର ଅସଲ ଉପାଦାନଟି ଅବଶ୍ୟ ରହିଥିବ ।

ଲୋକଙ୍କଠାରୁ ସମ୍ମାନ

✳ ଯାହା ଆମକୁ ସଂସାରରେ ଅଧିକ ସମ୍ମାନଯୋଗ୍ୟ କରାଇପାରେ, ସେହିପରି ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ସାଧନଲାଗି ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇ ପାରିଲେ ଦାରିଦ୍ର୍ୟକୁ ମଧ୍ୟ ଏକ ସମ୍ପଦ ବୋଲି ଅବଶ୍ୟ କୁହାଯିବ । କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିସ୍ଥିତିରେ ମୃତ୍ୟୁର ବରଣ କଲେ ତାହା ଅମର ଜୀବନ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଯେଉଁ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ଯେଉଁ

ମୃତ୍ୟୁ ପ୍ରକୃତରେ ମୃତ୍ୟୁ ନୁହେଁ, ମାତ୍ର ଯାହାକୁ ଏକ ଜୀବନ ବୋଲି ହିଁ କୁହାଯିବ, କେବଳ ଯଥାର୍ଥ ଜୀବନ ମୂଲ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରି ପାରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ଭାଗ୍ୟରେ ହିଁ ତାହା ଜୁଟିଥାଏ ।

\+ + +

* ସେମାନେ ଯେପରି ଉତ୍ତମ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ସମ୍ମାନଭାଜନ ହୋଇପାରିଥାନ୍ତେ । ଯେଉଁମାନେ ତଦନୁରୂପ ଏକ ଜୀବନ ବଞ୍ଚି ପାରିନାହାନ୍ତି, ସଂସାର ସେମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ସମ୍ମାନ ଦେଖାଇଲା ନାହିଁ ବୋଲି ସେମାନେ ଆପଣାର ନିଜ ଦୋଷଗୁଡ଼ିକ ଦେଖିପାରି ସେଥିଲାଗି ଦୁଃଖିତ ହେବେନାହିଁ କାହିଁକି ଓ ସଂସାରକୁ ଦୋଷ ଦେବାରେ ଲାଗିଥିବେ କାହିଁକି ?

ଟୀକାକାରମାନେ କହନ୍ତି ଯେ "କୁରାଲ୍" ଗ୍ରନ୍ଥର ଯେଉଁ ପଞ୍ଚବିଂଶ ପରିଚ୍ଛେଦଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଅଷ୍ଟାବିଂଶ ପରିଚ୍ଛେଦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଂଶରୁ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉଦ୍ଧୃତିଗୁଡ଼ିକ ନିଆଯାଇଛି, ସେଗୁଡ଼ିକ ବୈରାଗ୍ୟମୟ ଜୀବନ ଏବଂ ବୈରାଗୀ ସମ୍ପ୍ରଦାୟମାନଙ୍କଲାଗି ବିଶେଷ ମହତ୍ତ୍ୱ ରଖୁଥିବା ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଲେଖାଯାଇଛି । ଯେଉଁ ସମୟରେ କୁରାଲ ଲେଖାଯାଇଥିଲା । ଜୈନ ଏବଂ ବୌଦ୍ଧ ଧର୍ମାବଲମ୍ବୀ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଦକ୍ଷିଣଭାରତୀୟ ଲୋକ ସଂସାର ପରିତ୍ୟାଗ କରି ବିହାରମାନଙ୍କରେ ଏକ ବ୍ରତମୟ ଜୀବନ ଯାପନ କରୁଥିଲେ । ସେହି କାରଣରୁ, କୁରାଲ ଯେଉଁଭଳି ଏକ ସମଗ୍ର ପୁସ୍ତକ ହେଉ ବୋଲି ଯୋଜନା ହୋଇଥିଲା, ସେଥିରେ ସେହି ବିହାରରେ ବ୍ୟତୀତ ଜୀବନ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ବିଶେଷ କେତୋଟି ପରିଚ୍ଛେଦ ରଖିବାର ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା । ମାତ୍ର, ଏହିସବୁ ପରିଚ୍ଛେଦର ଯେ ସେହିପରି ଏକ ବିଶେଷ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ରହିଛି । ସେକଥା ସୁନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଆଦୌ କୁହାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ସବୁ ପରିଚ୍ଛେଦରେ ଯାହା ସବୁ ଲେଖାଯାଇଛି, ସେଥିରୁ ଅନେକ ଅଂଶକୁ ପାରିବାରିକ ଜୀବନ ଯାପନ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଲାଗି ମଧ୍ୟ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ । ଭଗବତ୍‌ଗୀତା ପରି ତିରୁଓ୍ୱଲ୍ଲୁଓ୍ୱର୍ ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ଏକ ମତ ବ୍ୟକ୍ତ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଆଚରଣରେ ଏକ ଅନାସକ୍ତ ଭାବ ରଖିବା ହେଉଛି ତ୍ୟାଗ ବ୍ରତର ସର୍ବମୂଳ କଥା । ସିଏ ଏକଥା ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ସାଧାରଣ ଜୀବନ ମଧ୍ୟରେ ରହି ମଧ୍ୟ ଆସକ୍ତିହୀନତା ଏବଂ ସମତା ଭାବ ରଖି କିପରି ଆପଣାର ଯାବତୀୟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରିବାକୁ ହୁଏ, ସେହି କଥାଟିକୁ ଜାଣିଛି, ତେବେ ସଂସାର ଛାଡ଼ି ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସନ୍ନ୍ୟାସ ଜୀବନ ଯାପନ କରିବାଲାଗି ଆଦୌ କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।

କରୁଣା

※ ପୃଥିବୀର ବିଭିନ୍ନ ଧର୍ମ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଶିକ୍ଷା ଦେଇଛନ୍ତି । ମାତ୍ର ଆମେ ସବୁଯାକ ଧର୍ମରେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇବା ଯେ କରୁଣାହିଁ ମନୁଷ୍ୟଲାଗି ଅଧ୍ୟାତ୍ମମୁକ୍ତିର କାରଣ ହୋଇଥାଏ ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି । ତେଣୁ ସେହି ପଥରେ ଅବିଚଳିତ ରହିଥିବା ଉଚିତ ।

\+ \+ \+

※ ଯିଏ ଭୂତମାତ୍ରଙ୍କେ ସବୁକିଛି ଉପରେ ସ୍ନେହଦୃଷ୍ଟି ରଖିଥାଏ, ଆତ୍ମାକୁ ବିପନ୍ନ କରି ପକାଉଥିବା ଭଳି ସକଳ ପାପ ତା'ଠାରୁ ଗୁଡ଼ି ପଳାନ୍ତି ।

\+ \+ \+

※ ଏହି ସଂସାରରେ ସୁଖ ପାଇବା ଯେପରି ପାର୍ଥିବ ସମ୍ପତ୍ତିର ଅଧିକାରୀ ହେବା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ, ଠିକ୍ ସେହିପରି କରୁଣା ଉପରେହିଁ ପରଧାମରେ ତୁମର ସୁଖ ଲାଭ କରିବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ନିର୍ଭର କରୁଛି ।

\+ \+ \+

※ ଯେଉଁମାନେ ଏକଦା ଆପଣାର ସାଂସାରିକ ସମ୍ପତ୍ତି ହରାଇଛନ୍ତି, ସେମାନେ ପୁନର୍ବାର ସମ୍ପତ୍ତିର ଅଧିକାରୀ ହୋଇ ସମ୍ପନ୍ନତା ଲାଭକରି ପାରନ୍ତି । ମାତ୍ର କରୁଣାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁମାନେ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରିବାରେ ସଫଳ ହୋଇପାରନ୍ତିନାହିଁ, ସେମାନଙ୍କ ଲାଗି ପ୍ରକୃତରେ ଆଉ କିଛିହେଲେ ଆଶା କରିବାକୁ ନଥାଏ ।

ଧନସମ୍ପତ୍ତି ହଜି ଯାଇପାରେ, ପୁଣି ଆସିପାରେ; ମାତ୍ର ସଜ୍ଜନତାକୁ ଥରେ ହରାଇ ବସିଲେ ତାହାର ଆଉ କ୍ଷତିପୂରଣ ହୋଇପାରେନାହିଁ ।

※ ଯାହାର ହୃଦୟରେ କରୁଣା ନାହିଁ, ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି କଦାପି ଅନ୍ୟ ଗୁଣ-ଗୁଡ଼ିକର ପାଳନ କରି ଧର୍ମର ଅନୁଶୀଳନ କରି ପାରିବକି ? ଯାହା ପାଖରେ ଇଲମ ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ, ସିଏ ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକର ଯଥାର୍ଥ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଦେଇ ପାରିବ ବୋଲି କହିବା ଯହା, ଏକଥା କହିବା ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେଇଆ ।

ଜ୍ଞାନର ଅର୍ଜନ ଲାଗି ଯେ ବୋଧଶକ୍ତିର ସ୍ପଷ୍ଟତା ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ, ସେକଥା ଲୋକେ ଖୁବ ସହଜରେ ବୁଝି ପାରନ୍ତି । ମାତ୍ର, ସଜ୍ଜନତା ଲାଗି କରୁଣା ରହିଥିବା ଯେ ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ, ଏହି ସମାନ ଭାବରେ ସତ୍ୟ କଥାଟିକୁ ସେମାନେ ଆଦୌ ଉପଲବ୍ଧି କରିପାରନ୍ତି ନାହିଁ ।

* ଯେଉଁ ଲୋକମାନଙ୍କ ଉପରେ ତା'ର କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ରହିଛି, ଜଣେ ଲୋକ ଯେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ନୃଶଂସ ହେବାକୁ ଇଚ୍ଛାକରେ, ସେତେବେଳେ ତା'ଠାରୁ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଅଛନ୍ତି ଓ ତାକୁ ହୁଏତ ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଭୟରେ କମ୍ପିବାକୁ ପଡ଼ିପାରେ, ସିଏ ଏହି କଥା ଭାବିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକରୁ ।

ଅନ୍ୟ ଲୋକମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ଯେଉଁ କଷ୍ଟ ଦେଇଛନ୍ତି, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସେମାନଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରାଇ ଦେବାଦ୍ୱାରାହିଁ ଆମେ ସେମାନଙ୍କୁ ସେମାନେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଦେଇଥିବା ଦୁଃଖ ବିଷୟରେ ସଚେତନ କରିଦେଇ ପାରିବା ।

ମାଂସ ଭକ୍ଷଣ କରନାହିଁ

* ଆପଣା ଦେହର ମାଂସକୁ ବଢ଼ାଇବାପାଇଁ ଅନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ମାଂସରେ ଉଦରପୂର୍ତ୍ତି କରୁଥିବା ଜଣେ ମନୁଷ୍ୟ କରୁଣାର ମାର୍ଗରେ ବିଚରଣ କରିପାରିବ କିପରି ?

ଜୀବନ ପ୍ରତି ସଦୟ ହେବା ଓ କରୁଣାର ଆଚରଣ କରିବା,—ମାଂସ ଭକ୍ଷଣ ସହିତ ଏଗୁଡ଼ିକର କୌଣସି ସଂଗତି ନାହିଁ । ଏହି କଥାଟି ବିଷୟରେ ଯେତେ ଯାହା ଯୁକ୍ତିତର୍କ କଲେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକୃତ ଯେ ପ୍ରକୃତିରେ ଏପରି ଏକ ବିରୋଧକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବ, ତାହା କଦାପି କୁହାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଯଦି ଆମର ନିହାତି ମାଂସ ଭକ୍ଷଣ କରିବାର କଥା, ତେବେ କରୁଣାର କଥା ମୋଟେ ନ କହିବାହିଁ ଭଲ ।

* ହାତରେ କଟୁରୀ ଧରିଥିବା କଂସେଇ କଦାପି ତା'ହୃଦୟ ମଧ୍ୟରେ କରୁଣା ଭାବକୁ ଧାରଣ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ଆଉ ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଣୀର ଦେହକୁ ନାନା ମସଲା ଦେଇ ସୁସ୍ୱାଦୁ କରି ରନ୍ଧା ହୋଇଥିବ ଏବଂ ତାକୁ ଖାଇବାରେ ଅଶେଷ ସୁଖଲାଭ କରିବାକୁ ଯିଏ ନିଜର ମନକୁ ତାଲିମ ଦେଇ ରଖିଥାଏ, ଇଏ ଠିକ୍ ସେଇ ଲୋକର କଥାପରି ।

ଯାହାକୁ ମାଂସର ସ୍ୱାଦୁ ଭଲଲାଗେ, ସିଏ ହେଉଛି ଗୋଟାଏ କଂସେଇ । କଂସେଇର କାମ ତାକୁ ଏକ ଘୃଣ୍ୟକାମ ବୋଲି ଲାଗୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସିଏ କଂସେଇଠାରୁ ଆଉକିଛି ନୁହେଁ । ମାଂସ ଖାଇବା ଏବଂ ନିଜ ହାତରେ ପ୍ରାଣୀକୁ ବଧ କରିବା ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରକୃତରେ ଆଦୌ କୌଣସି ପାର୍ଥକ୍ୟ କରାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

\+ + +

* ଜୀବ ବଧକରି ଯେଉଁ ମାଂସ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୁଏ, ସେହି ମାଂସକୁ ଆହାର କରିବା ତୁଚ୍ଛା ନିର୍ବୋଧତା । ନିଜେ ମାଂସ ଭକ୍ଷଣ କରି ଓ ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଜୀବବଧ କରିବାକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରି ଅହିଂସାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ହତ୍ୟା କରିବା ହେଉଛି କରୁଣାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତଟିର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିରୋଧୀ ।

ଜୀବବଧ ବିଷୟରେ ଯେଉଁ ନିୟମଟି ରହିଛି, ତାହାର ଲଙ୍ଘନ କରିବାଲାଗି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଅବସର ଯୋଗାଇ ଦେବାକୁ କଦାପି କରୁଣାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ସହିତ ସଙ୍ଗତ ବୋଲି କୁହାଯିବ ନାହିଁ । ଯେଣୁ ଯେଉଁମାନେ ନିଜେ ଜୀବ ବଧ କରୁନାହାନ୍ତି ଅଥଚ ଜୀବ ବଧକରି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିବା ମାଂସକୁ ଭକ୍ଷଣ କରୁଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର ସେହି ଆଚରଣଟିରେ କୌଣସି ଯଥାର୍ଥତା ନାହିଁ । ଯେଉଁମାନେ ଅହିଂସାର ବ୍ରତ ପାଳନକରି ମାଂସ ଭକ୍ଷଣ ପରିତ୍ୟାଗ କରିଛନ୍ତି, ଏପରି କରିବା ହେଉଛି ସେମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ପ୍ରତିବାଦ ସ୍ୱରୂପ ଏବଂ, ଖାଦ୍ୟ ବିଷୟରେ ରହିଥିବା ନିୟମଗୁଡ଼ିକୁ କରୁଣା ଓ ମନୁଷ୍ୟର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗୁଣ ସହିତ ଗୋଳାଆମିଶା କରିପକାଇବା ଆଦୌ ଉଚିତ ନୁହେଁ ବୋଲି ଯେଉଁମାନେ କହୁଥାନ୍ତି, ଏହା ସେମାନଙ୍କ ଲାଗି ମଧ୍ୟ ଏକ ଉତ୍ତର ସ୍ୱରୂପ ।

\+ + +

* ମାଂସହାରଲାଗି ଜୀବବଧ ନ କରିବାକୁ ଯଦି ଲୋକମାନେ ଥରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିନେବେ, ତେବେ ଜୀଅନ୍ତା ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ମାରିବାଲାଗି ମଧ୍ୟ ଆଉ କାହାକୁ କଂସେଇର ଧନ୍ଦା ବି କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ।

ଅନେକ ମଣିଷ ମାଂସ ବିକି ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଆଗରୁ ପ୍ରାଣୀବଧ କରାଯାଇ ବିକ୍ରୀ ହେଉଥିବା ମାଂସକୁ କିଣିଲେ ସେଥିରେ ଆଦୌ କୌଣସି ପାପ ହେବ ନାହିଁ ଅଥବା କରୁଣାର ଆଚରଣରେ କୌଣସି ଖିଲାପ ହେବ ନାହିଁ ବୋଲି ଯେଉଁ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଯାଇଥାଏ, ଏହି କଥାଟି ହେଉଛି ତାହାଲାଗି ଏକ ଯଥାର୍ଥ ଉତ୍ତର ।

\+ \+ \+

* ଆଉ ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଣୀର ଶରୀରରେ ହୋଇଥିବା ଏକ ବୀଭତ୍ସ ଏବଂ କୁତ୍ସିତ ଘାଆ ବା କ୍ଷତ ବ୍ୟତୀତ ମାଂସକୁ ଆଉ କ'ଣ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ ? ଯିଏ ଏହି କଥାଟିକୁ ଉପଲବ୍ଧି କରୁଥିବ, ସିଏ ପ୍ରକୃତରେ ତାହାକୁ ଏକ ଖାଦ୍ୟସାମଗ୍ରୀ ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବ ?

\+ \+

ଏତେ ଘୃଣାସ୍ପଦ ଏବଂ ବୀଭତ୍ସ ଏକ ବସ୍ତୁକୁ ଖାଦ୍ୟ ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରିବା ଯେ କେଡ଼େ ବିଚିତ୍ର କଥା, କବି ଏଠାରେ ସେହି କଥା କହୁଛନ୍ତି ।

\+ \+ \+

* ଗୋଟିଏ ଜୀବନ ହତ୍ୟାକରି ତା'ପରେ ତା'ର ମଢ଼କୁ ଖାଇବାର ଅଭ୍ୟାସକୁ ଛାଡ଼ିଦେଇ ପାରିଲେ ଆମେ ତଦ୍ୱାରା ଏକ ସହସ୍ର ଯଜ୍ଞବଳି ଦେବାଠାରୁ ଅଧିକ ଫଳ ଲାଭ କରିପାରିବା ।

\+ \+ \+

* ଯିଏ ଜୀବହତ୍ୟା ପରିତ୍ୟାଗ କରେ ଓ ମାଂସାହାର ଛାଡ଼ି ଦେଇପାରେ, ଜଗତର ସବୁ ପ୍ରାଣୀ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ପୂଜା କରିଥାନ୍ତି ।

ମୂକ ଇତର ପ୍ରାଣୀମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଦୁର୍ଦ୍ଦାନ୍ତ ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କ ହାତରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବାଲାଗି ସତେ ଯେପରି ଜଣେ ଭଗବାନ ପୃଥିବୀ ଉପରେ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛନ୍ତି ଓ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର କୃତଜ୍ଞ ଶ୍ରଦ୍ଧାର ଅଧିକାରୀ ହୋଇଛନ୍ତି, ଏଠାରେ କବି ସେହିପରି ଏକ କଳ୍ପନା କରିଛନ୍ତି ।

\+ \+ \+

✳ ତୁମର ଖାଦ୍ୟରୁ କ୍ଷୁଧାର୍ତ୍ତଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଭାଗ ଦିଅ ଏବଂ ସକଳ ଆକୃତିରେ ରହିଥିବା ଜୀବନର ସହାୟତା କର । କୌଣସି ପ୍ରକାର ଜୀବନର ମୃତ୍ୟୁ ଘଟାଇବାରୁ ନିବୃତ୍ତ ହୁଅ । ଯାବତୀୟ ଧର୍ମ ଓ ନୀତି ଏହି କଥାଟିକୁ କହି ଯାଇଛନ୍ତି ।

+ + +

✳ ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକର ଜୀବନ ହେଉଛି ପ୍ରତ୍ୟେକର ପ୍ରିୟ । ମାତ୍ର ଯଦ୍ଦ୍ୱାରା ଆଉ ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଣୀକୁ ତା'ର ପ୍ରିୟ ପ୍ରାଣିଟିକୁ ହରାଇବାକୁ ପଡ଼ୁଛି, ଆପଣାର ପ୍ରାଣକୁ ବଞ୍ଚାଇବାକୁ ଯାଇ ମଧ୍ୟ ତୁମେ କଦାପି ସେପରି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରନାହିଁ ।

ତପସ୍ୟା

କୁରାଲ୍ ଲିଖିତ ହୋଇଥିବା ସମୟରେ ଦକ୍ଷିଣ ଭାରତରେ ବିହାର-ଜୀବନ ଏକ ସୁପରିଚିତ ଜୀବନ ହୋଇରହିଥିଲା । ତିରୁଓ୍ୱଲ୍ଲୁଓ୍ୱର ତାହାର ବିରୋଧ କରିନାହାନ୍ତି, ମାତ୍ର ବୁଦ୍ଧିର ବିଶ୍ଳେଷଣଦ୍ୱାରା ସେ ଏହିପରି ଏକ ଜୀବନ ମଧ୍ୟରେ ରହିଥିବା ଗୁଣର ସାରକଥାଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍ପଷ୍ଟଭାବରେ ସୂଚିତ କରିଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛନ୍ତି ।

✳ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଜୀବନରେ ଯେତେ ଯେତେ କଷ୍ଟ ଆସି ଉପସ୍ଥିତ ହେଉଛି, ତାହାକୁ ସାହସ ଏବଂ ଧୈର୍ଯ୍ୟର ସହିତ ସହ୍ୟ କରିବା ଏବଂ କଷ୍ଟକୁ ଅନୁଭବ କରି ପାରୁଥିବା ଅନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ଦୁଃଖ ନଦେବା,—ତାହାହିଁ ଯଥାର୍ଥ ତପସ୍ୟା । ଏହାହିଁ ଯାବତୀୟ ତପସ୍ୟାର ସାରକଥା ।

ନିଜକୁ ଜାଣିଶୁଣି କଷ୍ଟ ଦେବାଦ୍ୱାରା ଅତିଭୌତିକ ସ୍ତରରେ ସେଥିରୁ ଯେ ନାନା ଉପକାର ଲାଭ ହୋଇଥାଏ, ଏଠାରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଧୀର ଭାବରେ ସେହିଭଳି ଯାବତୀୟ ଧାରଣାକୁ ଖଣ୍ଡନ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଜୀବନରେ ଯାହାକିଛି ଦୁଃଖ ଓ କଷ୍ଟ ଆସି ପହଞ୍ଚୁଛି, ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଅବଲମ୍ବନ କରି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସହ୍ୟ କରିବାକୁ ଯେ ପଡ଼ିବ, ଏହିପରି ଏକ ବୁଦ୍ଧି ପ୍ରେରିତ ଉଦାର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣର ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଛି ।

* ତପସ୍ୟା ଲାଗି ନିଜକୁ ଯୋଗ୍ୟ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରକୃତରେ ଭାଗ୍ୟବାନ୍ । ଯଥାର୍ଥ ଯୋଗ୍ୟତା ନଥାଇ ଜାଣିଶୁଣି ଆପଣାକୁ କଷ୍ଟ ଦେବାଦ୍ୱାରା ଯେଉଁମାନେ ତପଶ୍ଚାରଣା କରିଥାନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନରେ ତପସ୍ୟା କେବଳ ଏକ ନିଷ୍ଫଳ ଶ୍ରମର ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଆଣି ଦେଇଥାଏ ।

+ + +

* ଯେଉଁମାନେ ସାଂସାରିକ ଜୀବନକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରିନାହାନ୍ତି, କେବଳ ତପସ୍ୟାଚରଣ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ସେବା କରିବାଲାଗିହିଁ ସେମାନେ ସନ୍ନ୍ୟାସ-ମାର୍ଗର ଦ୍ୱାରରେ ରହିଛନ୍ତି ।

ଗୃହସ୍ଥର ଜୀବନକୁ ଯେ କଦାପି ଏକ ନିମ୍ନସ୍ତରର ଜୀବନ ବୋଲି ଜ୍ଞାନ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ, ଏଠାରେ ସେହିପରି ଏକ ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନ ସତର୍କବାଣୀ କରାଯାଇଛି ।

+ + +

* ସୁନା ଯେତିକି ନିଆଁରେ ପଡ଼େ, ତାହାର ଜ୍ୟୋତି ସେତିକି ଅଧିକ ଝଟକି ଉଠିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ଠିକ୍ ସେହିପରି, ଆପଣାର ଆତ୍ମାକୁ ଅଧିକ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ କରିପାରିବା ଲାଗି ଯେଉଁମାନେ କଷ୍ଟର ବରଣ କରନ୍ତି, ଇଚ୍ଛାକୃତ ଭାବରେ ସହ୍ୟ କରୁଥିବା ସେହି କଷ୍ଟ ହେତୁ ହିଁ ସେମାନେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋଇ ଝଟକିବାରେ ହିଁ ଲାଗିଥାନ୍ତି ।

* ଯିଏ ଆପଣା ଉପରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ହାସଲ କରିଛି, ତାକୁ ସଂସାରଯାକ ସମସ୍ତେ ପୂଜା କରନ୍ତି ।

ଅଶୁଦ୍ଧ ଜୀବନ

* ଯଦି ଜଣକର ହୃଦୟରେ ମିଥ୍ୟା ରହିଥାଏ ଏବଂ ସିଏ ଗୁପ୍ତ ଭାବରେ ବ୍ରହ୍ମଚର୍ଯ୍ୟର ନିୟମଭଙ୍ଗ କରୁଥାଏ, ତେବେ ତା'ର ଶରୀର ଭିତରେ ରହି ସବୁ ଦେଖୁଥିବା ପଞ୍ଚଭୂତ ଏହି ବ୍ୟର୍ଥ ଶଠତାଟିକୁ ଦେଖି ହସିବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି ।

ମନେ ରଖିଥାଅ ଯେ ତୁମ ଭିତରେ ପାଞ୍ଚଟି ସାକ୍ଷୀ ରହିଛନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନେ ତୁମର ଗୁପ୍ତ ଓ ଲଜ୍ଜାକର ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖିବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି । ଅନ୍ତର ଭିତରେ ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ବିଦ୍ୟମାନ ରହିଥିବା କେବଳ ପରମେଶ୍ୱର ନୁହନ୍ତି, ମାନବ ଶରୀର ମଧ୍ୟରେ ରହିଥିବା ପଞ୍ଚଭୂତହିଁ ବିଦ୍ରୂପ କରି ହସିବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି ବୋଲି କବି କହୁଛନ୍ତି ।

\+ \+ \+

✳ ଭିତରେ ତାର ବିବେକ ତା'ର ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ଜାଣୁଥିବା ସମୟରେ ବାହାରେ ପବିତ୍ରତା ଓ ସଜ୍ଜନତାର ଗୋଟାଏ ଜାଲ ବିସ୍ତାର କରି ରଖିବାରେ ପୁଣି କି ଲାଭ ଅଛି ?

✳ ଯେଉଁ ଦୁର୍ବଳମନ ବ୍ୟକ୍ତି ବାହାରେ ଅନେକ ବଳର ସାହସ-ପ୍ରଦର୍ଶକ ଜାଲଗୁଡ଼ାକ ଗୁଡ଼ାଇ ହୋଇ ରହିଥାଏ, ତାହାକୁ ଏକ ଅତି ଶୋଚନୀୟ ଅବସ୍ଥାରେ ରହିଥିବା ଗାଈ ସହିତ ହିଁ ତୁଳନା କରାଯାଇ ପାରିବ ଯିଏକି ନିଜର ଶରୀରକୁ ବାଘର ଚମଡ଼ା ଦେଇ ଢାଙ୍କି ରଖିଛି ଏବଂ ଆଉ ଜଣକର କ୍ଷେତରୁ ଶସ୍ୟ ଚୋରି କରି ଖାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାହାଦ୍ୱାରା ବେଶ ରକ୍ଷା ପାଇଯିବ ବୋଲି ମତଲବ ରଖିଛି ।

ଲୋକମାନେ ଭାବୁଥାନ୍ତି ଯେ ଏହି ସଜ୍ଜନ ପୁରୁଷ ତାହାର ଦେହବାସନା ଉପରେ ବିଜୟ ହାସଲ କରିଛି, ସେମାନେ ଭାବନ୍ତି ଯେ ସିଏ କଦାପି ଦେହ ବାସନାଗତ କୌଣସି ଅପରାଧ କେବେହେଲେ କରିବନାହିଁ । ଏହାର ଫଳରେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ଗୋପନରେ ନାନା ଅପରାଧ କରିବାର କେତେକେତେ ଅବସର ପାଇବାରେ ଲାଗିଥାଏ ।

\+ \+ \+

✳ ଯଦି ଏକ ସଜ୍ଜନର ବହିଃବେଶ ଦେଖାଇ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ତାହାର ପାପାଚରଣ କରିବାରେ ଲାଗିଥାଏ, ତେବେ ନିଜର ଜୀବନକୁ ତଳକୁ ଖସାଇ ସିଏ ସେହିପରି ଏକ ଚଢ଼େଇ-ଧରାଳି ବ୍ୟାଧର ସୋପାନକୁ ନେଇଆସେ, ଯିଏକି ନିରୀହ ଚଢେଇମାନଙ୍କୁ ଧରିବ ବୋଲି ବୁଦା ଭିତରେ ଲୁଚି କରି ବସିଥାଏ ।

* ଶୁଦ୍ଧ ଜୀବନର ଆଚରଣ କରିବା ବିଷୟରେ ବାହାରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ ନାନାବିଧ ଛଳନା କରି ଯଦି ତୁମେ ନୀତିବିରୁଦ୍ଧ କାର୍ଯ୍ୟମାନ କରିବାରେ ଲାଗିଥାଅ ତେବେ ତୁମେ ଅନ୍ତରରେ କେତେକେତେ ବିପଦକୁ ହିଁ ବରଣ କରିବାକୁ ଯାଉଛ ବୋଲି କହିବାକୁ ହେବ । ସେତେବେଳେ ତୁମକୁ ଏଥିଲାଗି ଅନେକ ଅନୁତାପ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଏପରି ଆଚରଣ କରିବାରେ ପ୍ରକୃତରେ କୌଣସି ଲାଭ ଅଛି କି ନାହିଁ, ସେକଥା ବିଚାର କରି ଦେଖିବାକୁ ଡରୁ-ଓ୍ୱୁଲ୍ଲ୍ଓ୍ୱର ତାଙ୍କର ସ୍ୱକୀୟ ଢଙ୍ଗରେ ଆମକୁ କହୁଛନ୍ତି ।

+ + +

* ସଂସାରରେ କେତେକ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ କି ବାହାରୁ ମହାକାଳ ଫଳ ପରି ସୁନ୍ଦର ଲାଲ ହୋଇ ଦିଶୁଥାନ୍ତି, ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କର ଭିତରଟା ଠିକ୍ ସେହି ଫଳର ଭିତର ପରି କଳା ଅଙ୍ଗାର ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି ।

+ + +

* ଏପରି ଅନେକ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି ଯେଉଁମାନେ କି ବାହାରେ ସାଧୁ ପରି ଦେଖାଯାନ୍ତି, ମାତ୍ର ହୃଦୟ ଭିତରେ ଅସାଧୁତା ରଖିଥାନ୍ତି, ଆପଣାର ପାପକର୍ମକୁ ଘୋଡ଼ାଇ ରଖିବାଲାଗି ସେମାନେ ସାଧୁସନ୍ଥମାନଙ୍କ ପରି ବାହାରର ଯାବତୀୟ ନୀତି-ନିୟମକୁ ମଧ୍ୟ ପାଳନ କରୁଥାନ୍ତି ।

+ + +

* ଦେହକୁ ବିଦ୍ଧ କରୁଥିବା ନୃଶଂସ ତୀର କେତେ ଚିକ୍କଣ ହୋଇ ନଥାଏ ଓ କେତେ ସିଧା ଦେଖା ଯାଉନଥାଏ, ଅଥଚ ବଙ୍କା ହୋଇ ଦିଶୁଥିବା ବୀଣାରୁ ପ୍ରକୃତରେ କେତେ ମଧୁର ସଙ୍ଗୀତ ନିସୃତ ନ ହୁଏ । ତେଣୁ ଆମେ ବାହାରୁ ଦେଖି କାହାର ବିଚାର କରିବା ନାହିଁ, ଆଚରଣରୁହିଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିର ବିଚାର କରିବା ।

+ + +

* ଜଗତ ଯାହାକୁ ଖରାପ ବୋଲି କହୁଛି, ତୁମେ ମଧ୍ୟ ତାହାଠାରୁ ଦୂରରେ ରହିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କର । ଯଦି ଏଥିରେ ସଫଳ ହୋଇପାରିବ, ତେବେ ମସ୍ତକ ମୁଣ୍ଡନ କରିବାକୁ ଏବଂ ଲମ୍ବା ଦାଢ଼ି ରଖିବାକୁ ଆଉ କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ରହିବ ନାହିଁ ।

କେତେ ସଂସାରତ୍ୟାଗୀ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ମସ୍ତକ ମୁଣ୍ଡନ କରନ୍ତି, ଆଉ କେତେ ଜଣ ବାଳକୁ ଜଟା କରି ବଢାଇ ରଖିଥାନ୍ତି ସିଏ ଯେଉଁ ସମ୍ପ୍ରଦାୟରେ ରହିଥାଏ, ସେହି ଅନୁସାରେ ଏସବୁ କରେ । ଅସଲ କଥା ହେଉଛି, ଶୁଦ୍ଧ ହେଲେ ଯାଇ ସନ୍ଥ ହୋଇହୁଏ, ଏସବୁ ବା ଅନ୍ୟ ଯାବତୀୟ ବାହ୍ୟ ଆଚରଣଦ୍ୱାରା କେହି ସନ୍ଥ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ ।

ସତ୍ୟନିଷ୍ଠା

* ଯଦି ଏପରି କଥା ସର୍ବଦା କୁହାଯାଏ ଯେପରିକି ତଦ୍ୱାରା ପୃଥିବୀର କାହାରିଲାଗି କୌଣସି ଅନିଷ୍ଟ ନହୁଏ, ତେବେ ତାହାକୁହିଁ ସତ୍ୟବାଦିତା ବା ସତ୍ୟନିଷ୍ଠା ବୋଲି କୁହାଯିବ ।

କୌଣସି ଅନ୍ୟ ପ୍ରକୁ ଅଧିକ ଉତ୍ସାହିତ କରିବାଲାଗି ଯାହା କୁହାଯାଏ, ତାହା କଦାପି ସତ୍ୟ ନୁହେଁ । କୌଣସି ପ୍ରକାର ଅନିଷ୍ଟ ନକରିବା ହେଉଛି ସତ୍ୟବାଦିତା ସମେତ ଯାବତୀୟ ସଦାଚରଣର ଯଥାର୍ଥ କଷଟି । ତାହାର ଅର୍ଥ ନୁହେଁ ଯେ ଏପରି କହି ସତ୍ୟର ମର୍ଯ୍ୟାଦାକୁ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ କ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ କରି ଦିଆଯାଉଛି । ସତ୍ୟକୁ କଷିବା ସକାଶେ ଆଉରି ଗୋଟିଏ କଷଟି ରହିଛି, ଅନିଷ୍ଟ ନକରିବା ହେଉଛି ସତ୍ୟର କଷଟି ।

+ + +

* ଯଦି ଜଣେ ଏପରି ଗୋଟିଏ ମିଛ କଥା କହିଲା, ଯାହାଦ୍ୱାରା କି କେବଳ ଭଲ ଫଳହିଁ ଫଳିଲା ମାତ୍ର କେଉଁଠି ଏତେ ଟିକିଏ ବି ମନ୍ଦର କଳଙ୍କ ଲାଗିଲା ନାହିଁ, ତେବେ ସେହି ମିଥ୍ୟାକୁ ମଧ୍ୟ ସତ୍ୟର ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ଜଣେ ଡାକ୍ତରଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏପରି ଘଟଣା ଘଟିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରେ । ଡାକ୍ତର ରୋଗୀର ମନରେ ଆଶା ଆଣି ଦେଲାଭଳି ଗୋଟିଏ କଥା କହିଲେ, ସିଏ ଯେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ଭୁଲ କଥାଟିଏ ମୋଟେ କହୁନାହାନ୍ତି, ସେକଥା ସେ ଭଲ କରି ଜାଣିଥିଲେ । ମାତ୍ର, ସିଏ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲେ ଯେ ତଦ୍ୱାରା କାହାର ଆଦୌ କିଛି କ୍ଷତି ହେବ ନାହିଁ, ଏବଂ ହୁଏତ ରୋଗୀପାଇଁ ହିତକାରୀ ବି ହୋଇପାରିବ । ଏଇଟି ଏବଂ ଏହାପରି ଆଉ

କେତୋଟି ବ୍ୟତିକ୍ରମକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ସତ୍ୟବାଦିତା ବିଷୟରେ କୁହାଯାଇଥିବା ଏହି ଦୁଇଟି ଶ୍ଳୋକରେ କବି ସତ୍ୟ କହିବାକୁ ଅହିଂସାର ଆଧାର ଉପରେ ଆଧାରିତ କରି ରଖିଛନ୍ତି ।

ଅନେକଙ୍କର ମତରେ ଅନ୍ୟକୁ କୌଣସି ଦୁଃଖ ଦେବା ହେଉଛି ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଖରାପ କଥା ଏବଂ ସେହି ମୌଳିକ କଷଟି ଉପରେହିଁ ଭଲ ଓ ମନ୍ଦ ସବୁକିଛିର ବିଚାର କରାଯିବା ଉଚିତ । ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ମତରେ ସତ୍ୟ ହେଉଛି ଏକ ପରମ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଏବଂ ସେହି କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଖିଲାପ କରିବାକୁହିଁ ଭୁଲ ବୋଲି କହିବାକୁ ହେବ, ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ଦୁଃଖ ଦିଆଗଲା କି ନାହିଁ, ଏଠାରେ ତାହାର ଆଦୌ କୌଣସି ବିଚାର କରାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଦୁଃଖ ନଦେବା ଅପେକ୍ଷା ଏହା ତ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅଧିକ ସହଜରେହିଁ ସତକଥା କୁହାଯାଇ ପାରିବ । ଆକ୍ଷରିକ ଭାବରେ ନିର୍ଭୁଲ କଥା କହିବା ଅପେକ୍ଷା ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତା ଲାଗି ଏକ କଠୋରତର ପରୀକ୍ଷାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ଦୁଃଖ ନଦେବାକୁହିଁ ମାନଦଣ୍ଡ କରି ଧରି ଯେଉଁମାନେ ସତ୍ୟାଚରଣରୂପୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଥାନ୍ତି, ସେମାନେ ଯେ ତଦ୍ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ପ୍ରକାର ଶିଥିଳତାକୁ ପ୍ରଶ୍ରୟ ଦିଅନ୍ତି, ସେହିପରି ଆଦୌ ଭାବିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

ପରବର୍ତ୍ତୀ ଶ୍ଳୋକଟିରୁ ଆମର ସକଳ ସନ୍ଦେହ ନିରାକୃତ ହୋଇଯାଇ ପାରିବ ।

\+ \+ \+

* ଆମର ଅଭିଜ୍ଞତା ଦ୍ୱାରା ପରୀକ୍ଷିତ ହୋଇଥିବା ଯାବତୀୟ କଥା ମଧ୍ୟରେ ସତ୍ୟବାଦୀତାର ନିୟମକୁ ହିଁ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଦୃଢ଼ ଭାବରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ନିୟମ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ । ସତ୍ୟଠାରୁ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟବାନ ଆଦୌ କୌଣସି ପଦାର୍ଥ ନାହିଁ ।

× \+ \+

* ଯଦି ଭାବନା ଏବଂ ବାଣୀରେ ତୁମେ ସତ୍ୟର ଆଚରଣ କରି ପାରିବ, ତେବେ ଯେ କୌଣସି ତପସ୍ୱୀ ଅଥବା ଦାନୀ ବ୍ୟକ୍ତିର ତୁଳନାରେ ତୁମେ ଉଚ୍ଚତର ଆସନର ଅଧିକାରୀ ହୋଇପାରିବ ।

\+ \+ \+

* ସତ୍ୟବାଦୀତା ତୁମକୁ ସଂସାରର ସମ୍ମାନ ଆଣି ଦେଇଥାଏ, ଏବଂ ତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ତାହା ଅନ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୁଣର ଅଧିକାରୀ ବି କରାଇଥାଏ । ପୁନଶ୍ଚ, ସେଥିଲାଗି କୌଣସି ପ୍ରକାର ତପସ୍ୟାର ଦେହକୃଚ୍ଛ୍ର କରିବାକୁ ପଡ଼େନାହିଁ ।

\+ \+ \+

* ଜଳଦ୍ୱାରା ବାହ୍ୟଶୁଦ୍ଧି ହୋଇଥାଏ । ସତ୍ୟବାଦିତା ହୃଦୟକୁ ଶୁଦ୍ଧି କରାଏ ।

* ପବିତ୍ର ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଯେଉଁ ଆଲୋକର ବାସନା ରଖିଥାନ୍ତି, କୌଣସି ପ୍ରଦୀପ ସେହି ଆଲୋକ ଆଣି ଦେଇପାରେନାହିଁ । କେବଳ ସତ୍ୟର ଆଲୋକ ହିଁ ସେମାନଙ୍କର ପଥକୁ ଆଲୋକିତ କରିଥାଏ ।

କ୍ରୋଧ ବିରୁଦ୍ଧରେ

* ମନ୍ଦ ଆଚରଣ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଠାରୁ ଜଣେ ଅଧିକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହୋଇ ରହିଥିବା ବେଳେ ସିଏ ତଥାପି କ୍ରୋଧ ପ୍ରକାଶ କରେନାହିଁ, ସେହି ହେଉଛି ପ୍ରକୃତରେ କ୍ରୋଧମୁକ୍ତ । ଯେଉଁଠି ତା'ରାଗର କୌଣସି ଆଘାତ ବାଜିବ ନାହିଁ, ଅର୍ଥାତ, ଯେଉଁଠାରେ ସେ କଦାପି ଯଥାର୍ଥ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେଇ ପାରିବନାହିଁ, ତେବେ ସିଏ ନିଜ କ୍ରୋଧକୁ ସମ୍ବରଣ କରି ପାରିଲା ବା ନ ପାରିଲା, ସେଥିରୁ ପୁଣି କେଉଁ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଘଟିବ ?

\+ \+ \+

* ଗୁରୁଜନ ମାନଙ୍କ ସହିତ ବ୍ୟବହାର କଲାବେଳେ କ୍ରୋଧାନ୍ୱିତ ହୋଇ ପଡ଼ିବା ଯେ ନିଜପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଖରାପ, ସେ କଥା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲୋକ ଜାଣନ୍ତି । ମାତ୍ର ଆପଣାର ଅଧୀନରେ ରହିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯଦି କେହି କ୍ରୋଧର ପ୍ରକାଶ କରି ବସେ, ତେବେ ତାହାକୁ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଗର୍ହିତ ଅପରାଧ ବୋଲି କୁହାଯିବ ।

କ୍ରୋଧରୁ ଦୁଃଖ ଜାତ ହୁଏ, ଏବଂ ତଦ୍ୱାରା ଅସଦ୍‌ଭାବ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ସ୍ଥାୟୀ ହେବାଲାଗି ଉତ୍ସାହ ପାଉଥାଏ । ଯେତେବେଳେ ଆମ କ୍ରୋଧ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷଟିକୁ ଆଘାତ

ଦେଇ ନପାରେ, ସେତେବେଳେ ତାହା ଆମ ନିଜକୁ ଆଘାତ ଦିଏ । ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ କୁପରିଣାମଟି ଅତି ସୁସ୍ପଷ୍ଟ; ମାତ୍ର ଯେଉଁଠାରେ କ୍ରୋଧ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଆଘାତ ଦିଏ ଏବଂ ତେଣୁ ଆହୁରି ଅଧିକ ଅସନ୍ତୋଷର କାରଣ ହୁଏ, ସେଠାରେ କୁପରିଣାମ ଆହୁରି ଅଧିକ ହୋଇଥାଏ ।

\+ + +

* କ୍ରୋଧରୁ ହିଁ ଯାବତୀୟ ଅନିଷ୍ଟ ଜନ୍ମଲାଭ କରେ । ଆମର କ୍ରୋଧକୁ ଉତ୍ତେଜିତ କରି ଆଉଜଣେ ଯାହାକିଛି ଆଚରଣ କରିଛି, ଆମର ତାହାକୁ ଭୁଲିଯିବା ହିଁ ଉଚିତ ।

\+ + +

* କ୍ରୋଧଠାରୁ ବଳି ମନୁଷ୍ୟଜାତିର ଆଉକିଛି ବଡ଼ ଶତ୍ରୁ ରହିଛି କି ? କ୍ରୋଧ ହିଁ ଯାବତୀୟ ହସ ଓ ଖୁସିକୁ ପ୍ରାଣରେ ମାରି ଦେଉଛି (ହସ ଓ ଖୁସି ହେଉଛି ପୃଥିବୀଲାଗି ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ମହାନ୍ ଆଶୀର୍ବାଦ) ।

ଏଠାରେ ତିରୁ-ଓ୍ୱଲ୍ଲୁଓ୍ୱର ଆମର ମୂଲ୍ୟବୋଧକୁ ଆବେଦନ କରି କହୁଛନ୍ତି ଏବଂ ପଚାରୁଛନ୍ତି : ଯାହାଦ୍ୱାରା ଆମର ସମସ୍ତ ଆନନ୍ଦ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଉଛି, ସେଥିରେ ପୁଣି ଆଉ କେଉଁ ମୂଲ୍ୟ ରହିଲା ?

\+ + +

* ଯିଏ ଆପଣାକୁ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛି, ସିଏ ଆପଣାର କ୍ରୋଧ ବିଷୟରେ ସତର୍କ ରହୁ । ଯେଉଁ କ୍ରୋଧର ସମ୍ବରଣ କରାଯାଇ ପାରେନାହିଁ, ତାହା ଆପଣାଲାଗି ହିଁ ଘୋର ଅନିଷ୍ଟକାରୀ ହୋଇଥାଏ ।

ଏଠାରେ ଆମ ନିଜର ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ଆବେଦନ କରାଯାଇଛି ।

\+ + +

* କ୍ରୋଧକୁ ଏକ ଲାଭଦାୟକ ଏବଂ ଯୋଗ୍ୟ ବସ୍ତୁ ବୋଲି ବିଚାର କରି ଯିଏ ତାକୁ ବାଟ ଛାଡ଼ୁଛି, ସିଏ ତାହାର ଯାବତୀୟ ଅନିଷ୍ଟ କରି ତାକୁ ଭୋଗିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୁଏ । ନିଜ ହାତରେ ମାଟିକୁ ବିଧା ମାରି ନିଜେ କଷ୍ଟ ପାଇବା ପରି ସିଏ ଆଚରଣ କରିଥାଏ ।

ଯିଏ ମାଛିକୁ ବାଧା ମାରେ, ସେପରି କରି ସିଏ ନିଜକୁହିଁ ଆଘାତ ଦେଇଥାଏ । କ୍ରୋଧ କ୍ରୋଧୀ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଆଘାତ ଦିଏ, ଅପର ପକ୍ଷକୁ କୌଣସି ଆଘାତ ଦିଏ ନାହିଁ । ଏଠାରେ ଗୋଟିଏ ଉପମାଦ୍ୱାରା ସେହି ଅନ୍ତଃସ୍ଥରୂପୀ ନିହିତ ସତ୍ୟ ଏବଂ ଘଟଣାଟିକୁ ବ୍ୟକ୍ତ କରି ଦିଆଯାଇଛି ।

* ତୁମ ପ୍ରତି ହୁଏତ ଖୁବ୍ ବଡ଼ ଅନ୍ୟାୟ କରାଯାଇଛି; ତାହା ହୁଏତ ଅନେକ ଜିହ୍ୱା ବିସ୍ତାର କରି ନିଆଁ ପରି ଜଳି ଉଠିପାରେ । ମାତ୍ର ତଥାପି ଚେଷ୍ଟା କରି, ଆପଣା ସହିତ ସଂଗ୍ରାମ କରି, ଲଗାମ ଧରି ନିଜର କ୍ରୋଧକୁ ଯଥା ସମ୍ଭବ ସଂବରଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସେଇଥିରେ ହିଁ ଅମର ଲାଭ ହେବ ।

ଏଠାରେ କବି ଆମକୁ ଯେଉଁ ଉପଦେଶଟି ଦେଉଛନ୍ତି, ତାହାକୁ ପାଳନ କରିବାରେ କ'ଣ ସବୁ ବାସ୍ତବ ଅସୁବିଧା ଦେଖା ଦେଇପାରେ, ସିଏ ନିଜ ମନରେ ସେହିସବୁ କଥା ଭାବୁଛନ୍ତି । ଯେ କୌଣସି ବିଷୟର ଆଲୋଚନା କଲାବେଳେ ଏହାହିଁ ହେଉଛି ତିରୁ-ଓ୍ୱଲ୍ଲୁଓ୍ୱରଙ୍କର ବିଶେଷ ଓ ସ୍ୱକୀୟ ଶୈଳୀ ।

\+ \+ \+

* କ୍ରୋଧ ସମ୍ବରଣ କରିବାଦ୍ୱାରା ଆଦୌ କିଛି ହରାଇବାକୁ ପଡ଼େନାହିଁ । ବରଂ ଏକଥା ମଧ୍ୟ ବେଶ୍ ଦେଖାଯାଇ ପାରିବ ଯେ ତଦ୍ୱାରା ଯାହା ହାସଲ କରିବାର ଆଶା କରାଯାଇଥାଏ, ନିଜର ମନକୁ କ୍ରୋଧରୁ ମୁକ୍ତ ରଖିବାଦ୍ୱାରା ହିଁ ତାହା ଅଧିକ ଶୀଘ୍ର ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇଯାଏ ।

ନିଜକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ରଖିଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଅଭିଜ୍ଞତାରୁ ହିଁ ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଏବଂ ଏ ଦିଗରେ ପ୍ରୟାସ କରୁଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଅଧିକ ଉତ୍ସାହ ଦେବାଲାଗି ଏପରି ନିବେଦନ କରାଯାଇଛି ।

ଅନିଷ୍ଟ କରନାହିଁ

✳ ଯେଉଁମାନେ ତୁମର ଅନିଷ୍ଟ କରୁଛନ୍ତି, ତୁମେ ସେହି ଅନିଷ୍ଟ ବଦଳରେ ସେମାନଙ୍କର ଉପକାର କର ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ଲଜ୍ଜା ଦିଅ; ତାହାହିଁ ସେମାନଙ୍କ ଲାଗି ସର୍ବୋତ୍ତମ ଶାସ୍ତି ।

ଏହି କଥାଟି ସମସ୍ତେ କହି କହି ପଶରା କରି ପକାଇଥିବା ଗୋଟିଏ କଥା ପରି ମନେ ହୋଇପାରେ । ମାତ୍ର, ଏହି ପରାମର୍ଶଟି ଯେ କେତେ ବେଶୀ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ଫଳପ୍ରଦ, ପ୍ରକୃତ ଅଭିଜ୍ଞତାହିଁ ଆମକୁ ତାହାର ପ୍ରମାଣ ଦେଇ ପାରିବ । ଆପେ ଲଜ୍ଜିତ ହୋଇ ଅନିଷ୍ଟ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଯେଉଁ ଦୁଃଖ ଅନୁଭବ କରେ, କାହାର କ୍ରୋଧଦ୍ୱାରା ତା' ମନରେ ହେଉଥିବା ଦୁଃଖଠାରୁ ଅନେକ ଅଧିକ ଗୁଣ ବେଶୀ ।

✳ ନିଜ ଶରୀରରେ ମୁଁ ଦୁଃଖକୁ ଯେଉଁଭଳି ଅନୁଭବ କରୁଛି, ଅନ୍ୟର ଦୁଃଖକୁ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେହିଭଳି ତୀବ୍ର ଭାବରେ ଅନୁଭବ କରି ନ ପାରୁଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ଦୁଃଖର କାରଣ ହେବାରୁ ନିବୃତ୍ତ ହେଉନଥିଲେ ଗୁଡ଼ାଏ ବିଦ୍ୟାରେ ପଣ୍ଡିତ ହୋଇ ପୁଣି କି ଲାଭ ଅଛି ?

\+ + +

✳ ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଦୁଃଖକୁ ଅନୁଭବ କରିଛି ଏବଂ ଦୁଃଖ କ'ଣ ନିଜେ ପ୍ରକୃତରେ ଜାଣିଛି, ସେତେବେଳେ ସେ ନିଜେ ଅବିବେକୀ ଭାବରେ ଅନ୍ୟ ପ୍ରତି ସେହି ଦୁଃଖର କାରଣ କିପରି ବା ହୋଇପାରିବ ?

\+ + +

✳ ମୁଁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷରେ ଅନ୍ୟକୁ ଯେଉଁ ଦୁଃଖ ଦେବାର କାରଣ ହେଉଛି, ସେହି ଦୁଃଖ ଅପରୋକ୍ଷଭାବେ ହିଁ ମୋ ପାଖକୁ ଫେରି ଆସିବ ।

କାର୍ଯ୍ୟ କାରଣ ବାଦର ବିଧାନ ଅନୁସାରେ ପାପ ଆଚରଣ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ମଧ୍ୟ ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ଭାବରେ ଅନ୍ୟଠାରୁ ଅନ୍ୟାୟ ଆଚରଣକୁ ସହ୍ୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

କ୍ଷଣଭଙ୍ଗୁର ଜଗତ

✳ କୌଣସି କ୍ରୀଡ଼ା ଦେଖିବାକୁ ଜମା ହୋଇଥିବା କୌଣସି ଜନସମାଗମ ପରି ଧନ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେହିଭଳି କ୍ଷଣସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ ଆଖି ଝଲସାଇ ଦେବାକୁ ଆସିଥାଏ । ଖେଳ ସରିଗଲେ ଜନସମାଗମ ଭାଙ୍ଗିଯାଏ; ଠିକ୍ ସେହି ସମ୍ପତ୍ତି ମଧ୍ୟ କ୍ଷଣେ ରହି ପରକ୍ଷଣକୁ ଅନ୍ତର୍ହିତ ହୋଇଯାଏ ।

ଖେଳ ସରିବା ପରେ ସକାଳ ହେଲବେଳକୁ ଗାଆଁର ପଡ଼ିଆ ଯେପରି ଶୂନ୍ୟ ପଡ଼ିଥାଏ ଏବଂ ଆଖି ଝଲସାଇ ଦେଇଥିବା ପୂର୍ବ ରାତିଟି ଯେପରି ଅପସରି ଯାଇଥାଏ ଓ ଧୂଳି ବ୍ୟତୀତ ଆଉ ଯେପରି କିଛିହେଲେ ଅବଶେଷ ନଥାଏ, ସେହି ଦୃଶ୍ୟଟିକୁ ପ୍ରକୃତରେ ଦେଖିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ହିଁ ଏହି ଉପମାଟିର ଶକ୍ତିଶାଳିତାକୁ ଅନୁଭବ କରିପାରିବ ।

+ + +

✳ ଆମେ ଦିନଟିକୁ ସତେ ଅବା ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାୟୀ ସତ୍ୟ ବୋଲି ଅନୁଭବ କରିଥାଉଁ । ମାତ୍ର ଯେଉଁମାନେ ପ୍ରକୃତ ସତ୍ୟର ପରିଚୟ ଲାଭ କରିଥାନ୍ତି, ସେମାନେ ଯେ କୌଣସି ଦିନକୁ ସତେ ଅବା ଗୋଟିଏ କରତରେ ଅବିରାମ ଭାବରେ କାଟି କାଟି ଗଢ଼ କରୁଥିବା ପରି ଅନୁଭବ କରୁଥାନ୍ତି, ଯାହାକି ଜୀବନର ପିଣ୍ଡକୁ କାଟି କାଟି ଦିବାରେ ଲାଗିଥାଏ ।

+ + +

✳ ଯାହା ଭଲ, ତାହାକୁ କରିବାରେ ତୁମେ କୌଣସି ବିଳମ୍ବ କରନାହିଁ । କାରଣ ରସନା ବନ୍ଦ ହୋଇଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଏବଂ ଶେଷ ପବନଟି ବାହାରିଯାଇ ତୁମର ପ୍ରାଣଟିର ଅବସାନ ଘଟାଇବା ପୂର୍ବରୁ ତୁମକୁ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ସମ୍ପାଦନ କରିବାକୁ ହେବ ।

+ + +

✳ ଏହି ସଂସାର ପ୍ରକୃତରେ କେଡ଼େ ବିଚିତ୍ର ! ଏଠାରେ କାଲି ଆମେ ଯାହାକୁ ଦେଖିଥିଲେ, ହୁଏତ ତାକୁ ଆଜି ବି ଆଉ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁନାହିଁ ।

+ + +

* ଆଉ ମୁହୂର୍ତ୍ତିକୁ ଆମେ ଯେଉଁ ଜୀବନରେ ଥିବା, ସେକଥା କିଏ ନିଶ୍ଚିତ କରି କହିପାରିବ ? ମାତ୍ର ତଥାପି ଦଶଲକ୍ଷ ଯୋଜନା କରି ମଧ୍ୟ ଆମର ମନ ତଥାପି ସେଥିରୁ ନିରସ୍ତ ହେଉନାହିଁ ।

* ଅଣ୍ଡାର ଖୋଳପା ସହିତ ଚଢ଼େଇର ଯେତିକି ସମ୍ପର୍କ ଥାଏ, ଶରୀର ସହିତ ଆତ୍ମାର ସମ୍ପର୍କକୁ ଠିକ୍ ସେତିକି ବୋଲି ବୁଝାଯିବ । ମୁକ୍ତ ପବନ ମଧ୍ୟକୁ ଉଡ଼ିଯିବାଲାଗି ଚଢ଼େଇ ଅତି ଆନନ୍ଦରେ ଖୋଳପାଟିକୁ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯାଏ ।

+ + +

* ଆତ୍ମା-ପଥିକର ପ୍ରକୃତରେ କୌଣସି ନିବାସସ୍ଥଳ ନାହିଁ । ତାହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଳ୍ପ ସମୟ ଲାଗି ଶରୀର ମଧ୍ୟରେ ରହେ, ଜଣେ ଗୃହହୀନ ବାଟବୁଲା ଯେପରି କୌଣସି ନା କୌଣସି ଆଶ୍ରୟ ପାଇ ସେଠାରେ ଦଣ୍ଡେକଲାଗି ରହିଯାଏ ଏବଂ ଡାକରା ଆସିବା ମାତ୍ରକେ ସେହି ଆଶ୍ରୟଟିକୁ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯାଏ ।

ବିଷୟ ତ୍ୟାଗ

* ଏହି ସଂସାରର ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକରୁ ତୁମେ ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ଯେମିତି ନିଜର ସମ୍ପର୍କ ଛିନ୍ନକରି ଆଣିବ, ସେତିକି ସେତିକି ତୁମେ ତଜ୍ଜନିତ ଦୁଃଖରୁ ମଧ୍ୟ ରକ୍ଷା ପାଇଯିବ ।

ଲିପ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିବା ହେଉଛି ଦୁଃଖଭୋଗର ଗୋଟିଏ କାରଣ, ବନ୍ଧନର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଗଣ୍ଠି କାଟି ଦେଉଥିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆମେ ଯଥାର୍ଥ ସୁଖ ଆଡ଼କୁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପାଦ ଆଗେଇ ଯିବାରେ ଲାଗିଥିବା । ସବୁଯାକ ଗଣ୍ଠି ଯେ ଏକାଠି ଏକ ସମୟରେ କାଟିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ସେକଥା ଆଦୌ ନୁହେଁ । କ୍ରମଶଃ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଗଣ୍ଠି କାଟିବା ଦ୍ୱାରା ଆମେ କଦାପି କୌଣସି ଫଳଲାଭରୁ ବଞ୍ଚିତ ହେଉନାହିଁ । କିମ୍ବା, ସବୁ ତ୍ୟାଗ କରିବାଲାଗି ତୁମେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ପାରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଧ୍ୟ ତ୍ୟାଗବ୍ରତର ଆଚରଣ ଅପେକ୍ଷା କରିବା କି ଉଚିତ ନୁହେଁ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବସ୍ତୁ ପ୍ରତି ଆସକ୍ତିକୁ କଟାଇବା

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆମେ ଠିକ୍ ସେହି ଅନୁପାତରେ ଦୁଃଖରୁ ନିସ୍ତାର ପାଇବାରେ ଲଗିଥାଉ ।

+ + +

* ଆମ ପାଖରେ କୌଣସି ଏକ ବସ୍ତୁର ଅଭାବ ରହିଥିଲେ ସେହି ଅନୁପାତରେ ଆମେ ଅଧିକ ସହଜରେ ପୂର୍ଣ୍ଣଭାବରେ ତାହାକୁ ତ୍ୟାଗ କରିବାଲାଗି ସମର୍ଥ ହୋଇଥାଉ । ଅର୍ଥାତ୍, ଏପରିକି ତା'ର ଭାବନାରୁ ମଧ୍ୟ ଆପଣାକୁ ମୁକ୍ତକରି ରଖିପାରୁ । ମାତ୍ର, କୌଣସି ବସ୍ତୁର ଅଧିକାରୀ ହୋଇ ରହିଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମର ମନ ଭ୍ରମ ଭିତରେ ବାନ୍ଧି ହୋଇ ରହିଥାଏ ଏବଂ ତେଣୁ ତାହା ଯଥାର୍ଥ ଜ୍ଞାନଲାଗି ଏକ ଅନ୍ତରାୟ ହୋଇ ରହିଥାଏ

ଆମେ ବାହ୍ୟ ଭାବରେ ତ୍ୟାଗ କରିଥିବା କୌଣସି ବସ୍ତୁକୁ ନେଇ ମନ ଘାଣ୍ଟି ହେଉଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମର ଯେ କୌଣସି ଯଥାର୍ଥ ତ୍ୟାଗ ସମ୍ଭବ ହୁଏନାହିଁ, ସେକଥା ସତ । ମାତ୍ର, ସେହି ବସ୍ତୁଟିକୁ ତ୍ୟାଗ କରିହିଁ ଆମକୁ ପ୍ରଥମ ପଦକ୍ଷେପଟି ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ହେବ । ତା' ନହେଲେ ଆମ ପାଖକୁ କୌଣସି ତ୍ୟାଗର କୌଣସି ସୁଯୋଗହିଁ ଆସିବ ନାହିଁ ।

+ + +

* ଜନ୍ମଚକ୍ର ମଧ୍ୟରୁ ନିସ୍ତାର ପାଇବାଲାଗି ଯଦି ଆମେ ପ୍ରକୃତ ଆନ୍ତରିକତା ସହିତ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିବା, ତେବେ ଆମ ଭିତରେ ଆଉ କୌଣସି ବାସନାକୁ ଜୀବିତ କରି ରଖିବା ଲାଗି ଆଦୌ କୌଣସି କାରଣ ରହିବନାହିଁ । ଏପରିକି, ଏହି ଶରୀରକୁ ମଧ୍ୟ ଏକ ବୋଝ ବୋଲି ଜାଣି ରଖିବାକୁ ହେବ, ଯାହାଠାରୁକି ଆମକୁ ଅଚିରେ ନିସ୍ତାର ପାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

+ + +

* ଯିଏ ପାର୍ଥିବ ପଦାର୍ଥଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ଲିପ୍ତ ଓ ଅତ୍ୟାସକ୍ତ ହୋଇରହିଥାଏ ଯାବତୀୟ ପ୍ରକାରର ଦୁଃଖ ଓ କ୍ଲେଶ ତାକୁ ସର୍ବଦା ଘାବୁଡ଼ି ଧରିଥାନ୍ତି ।

+ + +

* ଯେଉଁମାନେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବିଷୟତ୍ୟାଗ କରିପାରନ୍ତି, ଅର୍ଥାତ୍, ଯେଉଁମାନେ ଆପଣାର ଭାବନାରେ ମଧ୍ୟ ବିଷୟର ବାସନାକୁ ତ୍ୟାଗ କରନ୍ତି, ସେମାନେ

ଆପଣାର ଯଥେଷ୍ଟ ମୋଚନ ସମ୍ଭବ କରି ପାରିଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟମାନେ ତଥାପି ମୋହଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି, ଜାଲଭିତରେ ପଡ଼ି ରହିଥାନ୍ତି ।

+ + +

* ଆସକ୍ତି ପରିତ୍ୟାଗ କଲେ ଯାଇ ମୁକ୍ତି । ତା' ନହେଲେ ଏହି କ୍ଷଣଭଙ୍ଗୁର ଜଗତ ବାରବାର ମଣିଷର ଘର ହୋଇ ରହିବାରେ ଲାଗିଥାଏ ।

ଆପଣାକୁ କେବଳ ଜୋରକରି ଅମୁକ ଦ୍ରବ୍ୟରୁ ବା ସମୁକ ଦ୍ରବ୍ୟରୁ ବଞ୍ଚିତ କରି ରଖିଲେ ତଦ୍ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଉପକାର ହୁଏନାହିଁ । ଅସଲ କଥା ହେଉଛି ଯେ ଆମେ ବାସନାର ପରିତ୍ୟାଗ କରିବା, ଆସକ୍ତି ରହିତ ହୋଇପାରିବା ।

+ + +

* କେବଳ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ଠାରେ ଆସକ୍ତି—ତାହାହିଁ ତୁମର ଏକମାତ୍ର ଆସକ୍ତି ହୋଇ ରହୁ । ସେହି ଗୋଟିଏ ଆସକ୍ତି ତୁମକୁ ଅନ୍ୟ ଯାବତୀୟ ଆସକ୍ତିରୁ ମୁକ୍ତ-କରି ଆଣିବାଲାଗି ଯଥାର୍ଥରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବ ।

ଯଥାର୍ଥ ଜ୍ଞାନ

* ଯେଉଁମାନେ ପ୍ରକୃତ ଓ ପରମ ସତ୍ୟର ବୋଧ ଲାଗି ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ନିଜକୁ ତାଲିମ କରି ପାରିଛନ୍ତି, ସେମାନେ ପୁନର୍ଜନ୍ମରୁ ମୁକ୍ତ ହେବାଲାଗି ଗ୍ରହଣ କରା-ଯାଉଥିବା ମାର୍ଗକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଆପଣାର ମାର୍ଗ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରିବେ ।

+ + +

* ବାସନା, କ୍ରୋଧ ଏବଂ ମୋହ,—ତୁମେ ଆପଣା ଭିତରୁ ଏହି ତିନୋଟି ଅଗୁଣର ମୂଳୋତ୍ପାଟନ କରିବ । ତେବେ ତୁମ ଜୀବନରୁ ସକଳ ଦୁଃଖର ଅପନୋଦନ ହୋଇ ପାରିବ ।

+ + +

✳ କୌଣସି ମୂଲ୍ୟ ନଥିବା ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକ ଯେଉଁ ଭୁଲ କରି ମଣିଷ ମୂଲ୍ୟବାନ୍ ବୋଲି ଦେଖିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରେ, ସେହି ଭୁଲରୁହିଁ ଜୀବନରେ ଯାବତୀୟ ଦୁଃଖର ଉଦ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ ।

\+ + +

✳ ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟ ନୁହେଁ, ଆମେ ସେହିଗୁଡ଼ିକହିଁ ଜୀବନର ଆଧାର ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରନେଉ,—ଏହାହିଁ ଆମ ଯାବତୀୟ ଦୁଃଖ ଓ କ୍ଳେଶଭୋଗର ମୂଳ କାରଣ । ଯେଉଁ ଜୀବନ ଉଚିତ ମୂଲ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଆଧାରିତ ହୋଇ ରହିଥାଏ, ସେହି ଜୀବନହି ଅବଶେଷରେ ମୁକ୍ତି ଲାଭ କରେ ।

\+ + +

✳ ଯେଉଁ ଜ୍ଞାନୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ସଂଶୟର ସଙ୍କୀର୍ଣ୍ଣ ଜାଲରୁ ଆପଣାକୁ ମୁକ୍ତ କରିଆଣି ପାରନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର ପାଦତଳର ଭୂମିଠାରୁ ସ୍ୱର୍ଗ ହିଁ ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇରହିଥାଏ ।

\+ + +

✳ ଯଦି ଆମର ବୋଧ ଯଥାର୍ଥ ବୋଧରେ ପରିଣତ ହୋଇ ନଥାଏ, ତେବେ ପଞ୍ଚେନ୍ଦ୍ରିୟଲବ୍ଧ ଆମର ଯାବତୀୟ ଜ୍ଞାନ ଆମଲାଗି ପ୍ରକୃତରେ ଅଦୌ କୌଣସି କାମର ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ ।

\+ + +

✳ ଯାବତୀୟ ବସ୍ତୁର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ବାହ୍ୟ ପ୍ରତିଭାସ ପଛରେ ରହିଥିବା ଅସଲ ସତ୍ୟକୁ ଅନାବୃତ ଓ ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରି ଦେବାରେ ଯେଉଁ ବୋଧ ସମର୍ଥ ହୁଏ, ତାହାହିଁ ଯଥାର୍ଥ ବୋଧ ।

ନାନା ପ୍ରକାରର ଏହି ଜଗତ୍—ପ୍ରତିଭାସମାନ ପଛରେ ଥିବା ଅସଲ ସତ୍ୟଟିକୁ ଘୋଡ଼ାଇ ରଖିଥାନ୍ତି । ପ୍ରକୃତ ଜ୍ଞାନସମ୍ପନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତି ସେହି ସତ୍ୟକୁ ଅନୁଭବ କରିବାକୁ ହିଁ ସମର୍ଥ ହୋଇଥାଏ ।

ବାସନା ତ୍ୟାଗ

ଆଧୁନିକ ମନୁଷ୍ୟ ମନ ମନୁଷ୍ୟ ନିଜେ କରୁଥିବା ଉଦ୍ୟମରେ ଆଶା ଓ ବିଶ୍ୱାସ ରଖିଥାଏ ଏବଂ ସେହିଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ବାଟ ଚାଲେ । ସେଥିଲାଗି ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନରେ ଯେଉଁ ବାସନା ହୀନତାର ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇଛି, ଆଧୁନିକ ମନୁଷ୍ୟର ମନ ତାହା ପ୍ରତି କୌଣସି ଆକର୍ଷଣ ଅନୁଭବ କରେ ନାହିଁ । କେବଳ ବିଭିନ୍ନ ଧର୍ମର ବିଧାନସୂତ୍ର ଗୁଡ଼ିକରେ ନୁହେଁ, ମନୁଷ୍ୟ କରୁଥିବା ଯାବତୀୟ ଉଦ୍ୟମର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆସକ୍ତିମୁକ୍ତ ହେବାକୁ ହିଁ ଏକ ଅତି ବଡ଼ ଓ ଆବଶ୍ୟକ ଗୁଣରୂପେ ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି । ଆସକ୍ତିହୀନ ହୋଇ କର୍ମ କରିବା ସହିତ ବାସନାରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ଆସିବାର ଜୀବନଦର୍ଶନଟି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଘନିଷ୍ଠ ଭାବରେ ସଂଗ୍ରଥିତ ହୋଇ ରହିଛି ।

\+ \+ \+

※ ବାସନାରୂପୀ ବୀଜରୁ ହିଁ ଜନ୍ମ ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁର ସେହି ଶେଷହୀନ ଚକ୍ରଟିର ଉଦ୍‌ଭବ ହୋଇଥାଏ ।

\+ \+ \+

※ ଅନେକ ଜନ୍ମର ଚକ୍ରଟି ମଧ୍ୟରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବାଠାରୁ ଅଧିକ ଯୋଗ୍ୟ ଆଉ କିଛି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କେବେ କେଉଁଠି ଅଛି ବୋଲି ମୋଟେ ଚିନ୍ତା କରାଯାଇ ପାରିବନାହିଁ । ଏବଂ କେବଳ ବାସନାଗୁଡ଼ିକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କଲେ ଯାଇ ଆମେ ଏହି ଯଥାର୍ଥ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଟିର ପରିପୂରଣ କରିପାରିବା ।

\+ \+ \+

※ ଏହି ଲୋକ ହେଉ ଅଥବା ପରଲୋକ ହେଉ, ବାସନାର ନିର୍ବାଣଠାରୁ ବଳି ଅଧିକ ବଡ଼ ସମ୍ପଦ ଆଉ କେଉଁଠି ହେଲେ ନାହିଁ ।

\+ \+ \+

※ ବାସନାରୁ ମୁକ୍ତି ଲାଭ କଲେ ସେଇଥିରୁହିଁ ଶୁଦ୍ଧତା ସମ୍ଭବ ହୁଏ । ଏବଂ, ପରମ ସତ୍ୟର ଉପଲବ୍ଧି ଲାଗି ଏକ ଆନ୍ତରିକ ଇଚ୍ଛା ପୋଷଣ କରି ପାରିଲେ ଯାଇ ବାସନାର କବଳରୁ ଏହି ମୁକ୍ତି ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ ।

ପରମ ସତ୍ୟର ଉପଲବ୍ଧି କରିବାର ଇଚ୍ଛା ଯଦି ଆମ ଭିତରେ ପ୍ରକୃତରେ ବଳବତୀ ହୋଇ ରହିଥାଏ, ତେବେ ଯେ କୌଣସି ଜାଗତିକ ବାସନାକୁ ପରିହାର କରିବା ବେଶ୍ ସହଜ ହୋଇଯାଏ ।

\+ \+ \+

* ଯେଉଁମାନେ କୌଣସି ବସ୍ତୁକୁ ତ୍ୟାଗ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେହି ବସ୍ତୁଟି ଲାଗି ରହିଥିବା ବାସନାକୁ ମଧ୍ୟ ତ୍ୟାଗ କରି ପାରନ୍ତି, କେବଳ ସେହି ମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ବିଷୟତ୍ୟାଗ ସମ୍ଭବ ହୋଇଛି ବୋଲି କୁହାଯିବ । ଯେଉଁମାନେ ଏଇଟିକୁ କରି ପାରନାହାନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି ଯଥାର୍ଥ ବିଷୟତ୍ୟାଗ ବି ହୋଇନାହିଁ ।

କେବଳ ବାହାରକୁ ଦେଖିବାଭଳି କୌଣସି ବସ୍ତୁର ତ୍ୟାଗ କଦାପି ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ । ଯିଶୁ-ଓ ଲ୍ଡ୍ ଓ ଶଙ୍କର ସମକାଳୀନ ଯୁଗରେ ଲୋକମାନେ ଅନେକ ସଂଖ୍ୟାରେ ବ୍ରହ୍ମଚର୍ଯ୍ୟ ବ୍ରତ ଓ ସନ୍ନ୍ୟାସ ଅବଲମ୍ବନ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ସେଥିଲାଗି ବାସନାତ୍ୟାଗ ଉପରେ ଦିଆଯାଉଥିବା ଗୁରୁତ୍ୱର ଅତୀବ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ରହିଥିଲା । ଏହି ବିବୃତିଟି ସହିତ ଗୀତାର ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟର ୫୯ଶ ଶ୍ଳୋକଟି ତୁଳନୀୟ ।

\+ \+ \+

* ବାସନା ହେଉଛି ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ପ୍ରବଞ୍ଚକ । ତେଣୁ ତୁମେ ବାସନାକୁ ଭସ୍ମ କରିବ, ବାସନାଲାଗି ସତର୍କ ଥିବ । ଏହି ସତର୍କ ରହିବାକୁହିଁ ନୈତିକତାର ସମସ୍ତ ଶାସ୍ତ୍ର ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ ।

\+ \+ \+

* ଯଦି ବାସନା-ନାମଧେୟ ସେହି ସକଳ ଦୁଃଖର ଅସଲ ଦୁଃଖକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ରଖାଯାଇପାରିବ, ତେବେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ତା'ର ଏହି ଜୀବନରେ ମଧ୍ୟ ଅବ୍ୟାହତ ସୁଖର ଅଧିକାରୀ ହୋଇପାରିବ ।

\+ \+

କର୍ମର ବିଧାନ

ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମର ଶାସ୍ତ୍ରମାନଙ୍କରେ କର୍ମବାଦ ବିଷୟରେ ଯେପରି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି, କୁରାନ୍‌ରେ ମଧ୍ୟ ଆମେ ତାହାକୁହିଁ ସମଗ୍ର ଏବଂ ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ଭାବରେ ସ୍ୱୀକାର କରି ନିଆଯାଇଥିବାର ଦେଖିବାକୁ ପାଇବା । ତାମିଲ ମୂଳଶବ୍ଦଟି ଅନୁସାରେ, କୌଣସି ଏକ ଜନ୍ମରେ ଜଣେ ମଣିଷର ସମଷ୍ଟିଗତ ଭାବରେ ଯେଉଁସବୁ ଭାବନା, ବାସନା ଏବଂ କ୍ରିୟାଗୁଡ଼ିକ ରହିଥାଏ, ତାହା ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଜନ୍ମରେ ଅର୍ଥାତ୍ ତା'ର ଆତ୍ମା ପୁନର୍ବାର ଶରୀର ଧାରଣ କଲାବେଳେ ତା'ର ପ୍ରାରବ୍ଧରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଏ ।

କର୍ମ ବା ତାମିଲ ଭାଷାରେ ବ୍ୟବହୃତ ତାହାର ପ୍ରତିଶବ୍ଦଟିକୁ ଆମେ ଯେପରି ଅନ୍ଧ ଭାବରେ ଭାଗ୍ୟ ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସ କରିବାର ସମବାଚୀ ରୂପେ ବୁଝିବାଲାଗି କୌଣସି ଚେଷ୍ଟା ନକରୁ । ପୂର୍ବତନ ଜନ୍ମଗୁଡ଼ିକରେ ଯାହାକିଛି କର୍ମ କରାଯାଇଛି ବା ଯେଉଁସବୁ ଭାବନାର ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ହୋଇଛି, କର୍ମବାଦର ହିନ୍ଦୁ ସଂସ୍କୃତି ଅନୁସାରେ ତାହା ସହିତ ଯାବତ ସୌଭାଗ୍ୟ ତଥା ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟକୁ ଏକାଠି ଯୋଡ଼ି ଦିଆଯାଇଥାଏ । ଲୋକମାନେ ଯେପରି କର୍ମ କରନ୍ତି, ସେମାନେ ବାଇବଲ ସମ୍ପର୍କରେ କେବଳ ତାହାର ସ୍ୱାଭାବିକ ଓ ଅବିକଳ ପ୍ରତିଫଳନଟିକୁ ଲାଭ କରିଥାନ୍ତି । ଏବଂ, ସେହିଗୁଡ଼ିକର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପହିଁ ସେମାନେ ଆପଣା ସ୍ୱଭାବ ତଥା ପ୍ରବୃତ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ଗଠନ କରିଥାନ୍ତି । ଏହି ବିଧାନର କଠୋରତାରେ କେବେହେଲେ କୌଣସି ନମନୀୟତା ଲାଗି ସ୍ଥାନ ନଥାଏ । ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଲେ ଯେ ସେହି ହିସାବଟି ଶେଷ ହୋଇଯାଏ, ସେକଥା ଆଦୌ ନୁହେଁ, ମାତ୍ର ତାହା ଗୋଟିଏ ଜନ୍ମରୁ ତାହାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଜନ୍ମକୁ ଗଡ଼ିଗଡ଼ି ଯାଉଥାଏ । ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେଉଁସବୁ କାରଣକୁ ଖୋଜି ପାଇବାକୁ ସମର୍ଥ ନ-ହେଉଛୁ, ଆମକୁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଆମର ପୂର୍ବତନ ଜନ୍ମଗୁଡ଼ିକରେ ଯାଇ ଖୋଜିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଅତୀତର ଘଟଣା ବିଷୟରେ ଆମର ଯେ କୌଣସି ସ୍ମରଣ ନାହିଁ, ସେପରି କହିବା ଏକାନ୍ତ ଅବାନ୍ତର ।

\+ + +

* ଯେଉଁ ଉଦ୍ୟମଦ୍ୱାରା ତୁମର ଏହି ଜୀବନରେ ସମ୍ପଦବୃଦ୍ଧି ସମ୍ଭବ ହେଉଛି ଏବଂ ଯେଉଁ ଆଳସ୍ୟ ତୁମ ଜୀବନରେ ପ୍ରମାଦ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି, ତୁମେ ବିଗତ ଜୀବନରେ ଜୀବନଟିକୁ କପରି ଭାବରେ ବଞ୍ଚିଥିଲ, ତାହା ତାହା'ର ଦ୍ୱାରାହିଁ ଘଟୁଛି । ଏହି ଜୀବନରେ ଯାହା ଆପାତତଃ ତୁମର ସମ୍ପଦବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ସମ୍ପଦ ହାନିର କାରଣ ବୋଲି ପ୍ରତୀତ

ହେଉଛି, ତୁମର ଅତୀତ କର୍ମଗୁଡ଼ିକ ହିଁ ସେହି ଉଦ୍ୟମ ଅଥବା ଆଳସ୍ୟର କାରଣ ହୋଇ ରହିଛି ।

ଉଦ୍ୟମ ସହିତ ସମ୍ପଦର ଯେଉଁ ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧଟି ରହିଛି, କର୍ମବାଦର ଏଠାରେ ତାହାର ସହିତ ସଙ୍ଗତି ଦର୍ଶାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ପରବର୍ତ୍ତୀ ପଦରେ ତାହାକୁ ଅଧିକ ସ୍ପଷ୍ଟ କରି ଦିଆଯାଇଛି ।

+ + +

* ଭିକ୍ଷୁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ପଦଗୁଡ଼ିକୁ ହରାଇବେ ବୋଲି ଯେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କର କର୍ମରେ ଲେଖାଥାଏ, ସେତେବେଳେ ସେହି ଭିକ୍ଷୁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ମଧ୍ୟ ନିର୍ବୋଧତାର ଶିକାର ହୋଇଥାନ୍ତି । ନିର୍ବୋଧମାନଙ୍କର ପୂର୍ବାଚରିତ ସୁକର୍ମମାନ ସମ୍ପଦଦ୍ୱାରା ପୁରସ୍କୃତ ହେବାର ଉଚିତ ବେଳ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ସେହି ନିର୍ବୋଧମାନେ ମଧ୍ୟ ଚତୁର ହେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି ।

* ମଣିଷ ଦୁଇ ପ୍ରକାରର ରହିଛନ୍ତି । କର୍ମ କେତେକ ମଣିଷଙ୍କୁ ସମ୍ପଦମୁକ୍ତ କରିବାଲାଗି ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିଥାଏ ଓ ଆଉ କେତେକଙ୍କୁ ଭିକ୍ଷୁ ହେବାଲାଗି ନିରୂପିତ କରି ରଖିଥାଏ ।

ଅର୍ଥାତ୍, ଭିକ୍ଷୁ ହେଲେ ଯେ ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ସମ୍ପଦ ମଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ, ଏବଂ ସମ୍ପଦବାନ୍ ବ୍ୟକ୍ତି ଯେ ସର୍ବଦା ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ନିପୁଣତା ଲାଭ କରିବ, ତାହାର ଆଦୌ କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ ।

+ + +

* ପୂର୍ବ ଜନ୍ମରେ ଯିଏ ଯେପରି ସୁକର୍ମ ଅଥବା କୁକର୍ମ କରିଥାଏ, ତାହାର ଜୀବନରେ ସେହି ବିଧାନଟି ଅନୁସାରେ ସମ୍ପଦଲାଭ ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ । ଯଦି ସେପରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ହୋଇ ନ ରହିଛି, ତେବେ ଏହି ଜୀବନରେ ଉତ୍ତମରୁ ଆହୁରି ଉତ୍ତମ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ମଧ୍ୟ ତାହାର ଆଦୌ କୌଣସି ସୁପରିଣାମ ସମ୍ଭବ ନ ହୋଇପାରେ ଏବଂ ଠିକ୍ ସେହିପରି କର୍ମରେ ଲେଖା ଥିଲେ ପ୍ରାପ୍ତ କିଛି ସୁକର୍ମ ନକରି ମଧ୍ୟ ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପଦବାନ୍ ହେବା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରେ ।

+ + +

* କର୍ମର ଅଲଙ୍ଘନୀୟ ବିଧାନ ଅନୁସାରେ ଯିଏ ଯେଉଁ ସମ୍ପଦର ଅଧିକାରୀ ହୋଇ ରହିନାହିଁ, ସିଏ ଯେତେ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ସତର୍କ ଏବଂ ଯତ୍ନଶୀଳ ହୋଇ ରହିଲେ ମଧ୍ୟ, ତାର' ସମ୍ପତ୍ତି କେବେହେଲେ ତା'ପାଖରେ ରହିବନାହିଁ । ଏବଂ, କର୍ମ ଯେଉଁ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଯାହାର ବୋଲି ଲେଖି ଦେଇଛି, ସିଏ ତାହା ବିଷୟରେ ଯେତେ ଯତ୍ନହୀନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସେହି ସମ୍ପତ୍ତି ତା' ହାତରୁ କଦାପି ଚାଲି ଯିବନାହିଁ ।

\+ \+ \+

* ତ୍ୟାଗ କରିବାଲାଗି ଯେଉଁମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଆଦୌ କୌଣସି ସମ୍ପତ୍ତି ନାହିଁ ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ସଂସାର ତ୍ୟାଗ କରି ପାରିବେ ନାହିଁ ଓ ସଂସାର ତ୍ୟାଗର ଫଳମାନ ଭୋଗକରି ପାରିବେ ନାହିଁ; କାରଣ, ସେହି ରିକ୍ତତାର ଅଧିକାରୀ ହେବାକୁ ସେମାନେ ପୂର୍ବ ଜନ୍ମରେ ଆଦୌ କୌଣସି ସୁକର୍ମ କରିନଥିବେ ।

ଯିଏ ଦରିଦ୍ର ଓ ଯାହାର ଗୃହ ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ, ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ହୋଇ ଚାଲିଯିବା ହୁଏତ ସେମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଖୁବ ସହଜ ହୋଇପାରେ, ମାତ୍ର ସେମାନେ ତଥାପି ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ହୋଇ ଯିବେନାହିଁ ଏବଂ ନିଜର ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଓ ଦୁଃଖ ସହିତ ସଂଗ୍ରାମ କରିବାରେ ହିଁ ଲାଗିଥିବେ, କାରଣ ଆପଣାର ପୂର୍ବାଚରିତ କର୍ମଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ସନ୍ନ୍ୟାସ ଲାଗି କୌଣସି ପ୍ରବୃତ୍ତିଯୁକ୍ତ ମନର ଅଧିକାରୀ ହୋଇ ପାରିନାହାନ୍ତି ।

\+ \+ \+

* ଯେତେବେଳେ ପୂର୍ବ ଜନ୍ମରେ କରିଥିବା ସୁକର୍ମଗୁଡ଼ିକର ଫଳସ୍ୱରୂପ କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତି ସୌଭାଗ୍ୟର ଅଧିକାରୀ ହୁଅନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ଆଦୌ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ଥାପନ ନ କରି ତାହାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିନିଅନ୍ତି ଏବଂ ତାହାର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁଫଳକୁ ଭୋଗ କରିଥାନ୍ତି । ମାତ୍ର ଯେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କର ଭାଗ୍ୟ ମନ୍ଦ ହୁଏ, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ଅଭିଯୋଗ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି, ବିରକ୍ତି ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି । ମନୁଷ୍ୟମାନେ ଯେ ଆଦୌ ବିବେକଦ୍ୱାରା ଚାଳିତ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ, ତାହା ବିଲକୁଲ ସତ କଥା !

କୁରାଲ୍ର ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁସ୍ତକ

କୁରାଲ୍ର ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁସ୍ତକ

ନିମ୍ନରେ କୁରାଲ୍ ଗ୍ରନ୍ଥର ଯେଉଁ ଉଦ୍ଧୃତଗୁଡ଼ିକ ଦିଆଯାଇଛି, ସେଗୁଡ଼ିକ ତଥାକଥିତ ପାର୍ଥିବ ପ୍ରସଙ୍ଗ ବିଷୟରେ ନାନା ବିଚାରର ପ୍ରକଟ କରନ୍ତି । ମାତ୍ର, ଗାନ୍ଧିଜୀ ତାଙ୍କ ଯୁଗରେ ଯେପରି ମତ ପୋଷଣ କରୁଥିଲେ ଓ ଆମ୍ଭକୁ ଯେପରି ଭାବରେ ଶିକ୍ଷା ଦେଉଥିଲେ, ତିରୁ-ଓ୍ଵଲ୍ଲୁଓ୍ଵର ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେହିପରି ଭାବରେ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଓ ଶିକ୍ଷା ଦେଇ ଯାଇଛନ୍ତି ଯେ ଧର୍ମ ଆମର ପାର୍ଥିବ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ମାର୍ଗ ଦେଖାଇ ପାରିବା ଉଚିତ । ସମଗ୍ର ଜୀବନକୁ ହିଁ ଯେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ପ୍ରେରଣାଦ୍ୱାରା ଅନୁପ୍ରେରିତ କରି ରଖିବାକୁ ହେବ, କୁରାଲ୍ର ରଚୟିତା ଏବଂ ଗାନ୍ଧିଜୀ ଉଭୟେ ଆମକୁ ଏହି ଶିକ୍ଷାଟିକୁ ଦେଇ ଯାଇଛନ୍ତି ।

କୁରାଲ୍ ଗ୍ରନ୍ଥର ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଟୀକାକାରମାନେ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଏହି ପୁସ୍ତକର ସମସ୍ତ ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗଟି ଏକ ରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ଚଳାଉଥିବା କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରି ଲେଖାଯାଇଛି । ମାତ୍ର ଏଥିରେ ଏପରି ଅନେକ ପରିଚ୍ଛେଦ ମଧ୍ୟ ରହିଛି ଯାହାକି କେବଳ ରାଜ୍ୟ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ପାର୍ଥିବ ଜୀବନର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ର ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରି ମଧ୍ୟ ଲେଖାଯାଇଛି । ନିମ୍ନରେ ଯେଉଁସବୁ ଉଦ୍ଧୃତ ଦିଆଯାଇଛି, ସେଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ କେବଳ ଶାସକମାନଙ୍କୁ ସମ୍ବୋଧନ କରି ଦିଆଯାଇଥିବା ପରାମର୍ଶ ଅପେକ୍ଷା ଏହି ସାଧାରଣ ପରାମର୍ଶଗୁଡ଼ିକୁ ହିଁ ପ୍ରଥମେ ସ୍ଥାନ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସତର୍କତା

* ଫଳ ଓ ଗୌରବ ହାସଲ କରିବାର ମାଦକତା ମଧ୍ୟରୁ ସାଧାରଣତଃ ଏପରି ଏକ ଅବହେଳା-ଭାବ ଜନ୍ମଲାଭ କରିଥାଏ । ଯାହାକି ଅତ୍ୟଧିକ କ୍ରୋଧଠାରୁ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ କ୍ଷତିସାଧନ କରିଥାଏ ।

\+ \+ \+

* ଯେଉଁମାନେ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରି ନପାରନ୍ତି, ସେମାନେ କଦାପି ବଡ଼ ହୋଇ ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ଜୀବନର ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ର ଓ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆଶ୍ରମରେ ଏହି ନିୟମଟି ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହୋଇ ପାରିବ । ଯାବତୀୟ ନୀତିସୂତ୍ର ଠିକ୍ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଆସି ପହଞ୍ଚୁଛି ।

* ନିସ୍ତେଜ ଏବଂ ଅବହେଳା ପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟକ୍ତିର ଧନସମ୍ପତ୍ତି ଆଦୌ କୌଣସି ଉପକାର କରି ପାରିବନାହିଁ । ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ରରେ ଢଙ୍କା ହୋଇ ସଜ୍ଜିତ ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତଥାପି ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କୁ ଯେପରି କୌଣସି ନିରାପତ୍ତା ମିଳିନଥାଏ; ଠିକ୍ ସେହିପରି ।

\+ \+ \+

* ସମସ୍ତଙ୍କ ସହିତ ବ୍ୟବହାର କଲାବେଳେ ସର୍ବଦା ଏବଂ ଆଦୌ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଶିଥିଳ ନ ହୋଇ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରି ପାରିଲେ ତା'ଠାରୁ ବଳି ହିତକାରୀ କଥା ଅଉ କେଉଁଠି କିଛି ନାହିଁ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ ।

\+ \+ \+

* ତୁମେ ଆଗରୁ ହିଁ ସତର୍କ ହୋଇଥାଅ । ଯିଏ ସତର୍କ ରହି ନ ପାରୁଛି, ତାକୁ ପରେ ବୃଥା ଅନୁତାପ ହିଁ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଏହି ପରାମର୍ଶଟିକୁ ଆମେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସମଗ୍ର ପରାମର୍ଶ ବୋଲି କହିପାରିବା । ଏହି ପରାମର୍ଶଟିଦ୍ୱାରା ସମସ୍ତେ ଉପକୃତ ହୋଇ ପାରିବେ ଏବଂ ଏହା ନୈତିକ ଆଚରଣ ତଥା ପାର୍ଥିବ ଜୀବନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆସୁଥିବା ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକରେ ସମାନ ଭାବରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହୋଇ ପାରିବ ।

✳ ଆପଣାର ଯାବତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସହିତ ଯଦି ଏକ ସଦାସତର୍କ ଏବଂ ବୁଦ୍ଧିସମ୍ପନ୍ନ ମନ ସାଧନରୂପେ ମହଜୁଦ ରହିଥିବ, ତେବେ ଆମ ଜୀବନରେ ଅସମ୍ଭବ ବୋଲି ଆଉ କିଛିହେଲେ ରହିବନାହିଁ ।

\+ \+ \+

ଆଦର୍ଶଗୁଡ଼ିକର ଉପସ୍ଥାପନା କରିଦେବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଡରୁ-ଓ୍ୱିଲ୍ ଓ୍ୱର ଯେପରି ତା'ସାଙ୍ଗକୁ ମାନସ୍ତାତ୍ତ୍ୱିକ ସହାୟକ ସୂତ୍ରମାନ ଯୋଗାଇ ଦେଇଥାନ୍ତି, ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଉଦ୍ଧୃତିଟି ତାହାର ଆଉ ଗୋଟିଏ ଉଦାହରଣ ।

✳ ଆପଣାର ଧନସମୃଦ୍ଧିରେ ତୁମେ ଯେତେବେଳେ ଉଲ୍ଲସିତ ଅନୁଭବ କରୁଥିବ, ଯେଉଁମାନେ ତୁମ ପୂର୍ବରୁ ଏକଦା ସମୃଦ୍ଧିମନ୍ତ ଥିଲେ ମାତ୍ର ସତର୍କତାର ଅଭାବରୁ ସର୍ବସ୍ୱାନ୍ତ ହୋଇଗଲେ, ତୁମେ ସେତେବେଳେ ସେହିମାନଙ୍କ କଥାକୁ ମନେ ପକାଇବ ।

\+ \+ \+

✳ ଆମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଟିକୁ ଯଦି ଆମେ ସାତତ୍ୟ ସହିତ ଆପଣା ମନର ସମକ୍ଷରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳିତ କରି ରଖିବାର ଉପାୟଟିକୁ ଜାଣିଥିବା, ତେବେ ଆମର ଯାବତୀୟ ଆକାଙ୍କ୍ଷା ବସ୍ତୁତଃ ଫଳବତୀ ହୋଇପାରିବ ।

କୌଣସି କଥା ହାସଲ କରିବାର ଇଚ୍ଛା ହେଉଛି ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶକ୍ତିଶାଳୀ କଥା, ଏବଂ ଏଠାରେ ତାହାର ଉପରେ ହିଁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଅଧ୍ୟବସାୟ

✳ କୁଳଗତ ଭାବରେ ଅର୍ଜନ କରାଯାଇଥିବା (ଉତ୍ତରାଧିକାର ରୂପେ ପ୍ରାପ୍ତ) ଗୁଣଗୁଡ଼ିକ ସ୍ୱଭାବତଃ ସ୍ଥାୟୀ ହୋଇ ରହନ୍ତି, ମାତ୍ର ଅବିଚଳିତ ଅଧ୍ୟବସାୟ ସହିତ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଅନବରତ ସଞ୍ଚିତ କରି ନପାରିଲେ ସେଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ତର୍ହିତ ହୋଇଯିବାର ଭୟ ରହିଥାଏ । ସଳିତାଟିରେ ଭଲ କରି ତେଲ ନ ଦେଲେ ଓ ତାହା ଜଳୁଛି କି ନାହିଁ ଦେଖୁନଥିଲେ ମନ୍ଦିରର ଦୀପଟି ଯେପରି ଲିଭିଯାଏ, ଠିକ୍ ସେହିପରି ।

✳ ଯେତେବେଳେ ମନୁଷ୍ୟମାନେ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯିବାକୁ ହିଁ ନଯୃତନଦ୍ଧ ଷ୍ଟ ହୋଇ ଆସିଥାନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ଦୀର୍ଘସୂତ୍ରିତା, ବିସ୍ମରଣ ଏବଂ ନିଦ୍ରେଳତା ଓ ନିଦ୍ରା ସୁସଜ୍ଜିତ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ନୌକା ଧରି ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଲୋଭନ ଦେଖାଇ ଛଡ଼ାଇ ନେଇଯିବା ଲାଗି ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥାନ୍ତି ।

✳ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଷ୍କ୍ରିୟତାର ଶିକାର ହୋଇପଡ଼େ ଏବଂ ଗମ୍ଭୀର ଓ କଠିନ ଭାବରେ କୌଣସି ପରିଶ୍ରମ କରେନାହିଁ, ତାକୁ ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କଠାରୁ ନିନ୍ଦା ଶୁଣିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ସତ, ମାତ୍ର ପରିଶେଷରେ ସିଏ ସମସ୍ତଙ୍କର ବିଦ୍ରୂପ ଓ ଅପମାନ ସହିବାକୁ ହିଁ ବାଧ୍ୟ ହୁଏ ।

\+ \+ \+

✳ ପରିଶ୍ରମ ବଳରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଆପଣାର ସ୍ୱାଭାବିକ ଶକ୍ତିକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଅତିକ୍ରମ କରିଯାଇପାରିବ ।

\+ \+ \+

✳ ଯେଉଁ ରାଜ୍ୟଶାସକ ଅନବରତ ଭାବରେ ପ୍ରୟାସ କରିବାରେ ଲାଗିଥାଏ ଓ ସେହିପରି ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହୋଇ ରହିଥାଏ, ସିଏ ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀକୁ ମଧ୍ୟ ନିଜର ଅଧୀନ କରି ରଖିପାରିବ ।

ଉଦ୍ୟମଶୀଳ ଜୀବନ

✳ ତୁମର କାର୍ଯ୍ୟଟି ଯେତେ ବଡ଼ ହୋଇଥାଉ ପଛକେ,ତାହା ଯେପରି ତୁମକୁ ସେଇଟି ସାଧନ କରିବାରୁ କଦାପି ନିରସ୍ତ କରି ନରଖେ ! ଅକ୍ଳାନ୍ତ ଚେଷ୍ଟା ସବୁବେଳେ ହିଁ ସଫଳତାର କାରଣରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ ।

\+ \+ \+

✳ ତୁମ ଉପରେ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱଟି ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇରହିଛି, ସେ ବିଷୟରେ ତୁମେ ଯେପରି କଦାପି ନିଷ୍କ୍ରିୟ ହୋଇ ନପଡ଼, ସେଥିପ୍ରତି ସତର୍କ

ରହିଥାଅ । ଯଦି ଏପରି କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଏ, ତାର ସମାଜରେ ଆଉ କୌଣସି ସ୍ଥାନ ରହେନାହିଁ ।

\+ \+ \+

* ଯେଉଁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅବିରାମ ପ୍ରୟାସ କରିବାର ପ୍ରବୃତ୍ତି ଜୀବନ୍ତ ହୋଇ ରହିଥାଏ, କେବଳ ସେହିମାନେ ହିଁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଲାଗି ଉପଯୋଗୀ ହୋଇ ପାରିବାର ଗୌରବଟିକୁ ଉପଭୋଗ କରିଥାନ୍ତି ।

\+ \+ \+

* ଯିଏ ଏକ କଠୋର ଜୀବନ ଯାପନ କରିବାକୁ ମୋଟେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇନାହିଁ, ଯଦି ସିଏ ସମାଜଲାଗି ଉପଯୋଗୀ ହେବବୋଲି କେବଳ ଇଚ୍ଛା ହିଁ କରିବାରେ ଲାଗିଥାଏ, ତେବେ ତାହା ଏକ କ୍ଷୀଣଶକ୍ତି ଦୁର୍ବଳ ମନୁଷ୍ୟ ଅଳଅଳ ହୋଇ ଯୁଦ୍ଧାସ୍ତ୍ର ଚାଳନା କରିବାର ଇଚ୍ଛା ପୋଷଣ କଲାପରି ହିଁ ହୋଇ ରହିଥିବ ।

\+ \+ \+

* ଯିଏ ଆପଣାର କାମକୁ ଭଲପାଏ ଓ ଆରାମକୁ ଦୂରଛଡ଼ା କରି ରଖିଥାଏ, କେବଳ ସେଇ ଆପଣାର ଆତ୍ମୀୟସ୍ୱଜନ ଓ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କର ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ନିରାକରଣ କରିପାରିବ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଲାଗି ସ୍ତମ୍ଭଭଳି ଏକ ଦୃଢ଼ ସହାୟକ ରୂପେ ଠିଆ ହୋଇପାରିବ ।

\+ \+ \+

* ସେହି କାଳୀ ବଡ଼ ଭଉଣୀ ଆଳସ୍ୟ ସହିତ ହିଁ ଏକାଠି ଘର କରି ରହିଥାଏ । ମାତ୍ର ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଉଦ୍ୟମରେ ହିଁ ବାସ କରୁଥାନ୍ତି ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ହେଉଛନ୍ତି ସାନ ଭଉଣୀ । ବଡ଼ ଭଉଣୀ ହେଉଛନ୍ତି ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟର ଦେବୀ ।

* ତୁମପାଖରେ ଯଦି ପ୍ରକୃତିଦତ୍ତ ବିଶେଷ ଓ ଅଧିକ ବୁଦ୍ଧି ନାହିଁ, ତେବେ ସେଥିଲାଗି କେହି ତୁମକୁ ଦୋଷ ଦେବାକୁ ଆସିବେ ନାହିଁ । ମାତ୍ର, ଯଦି ତୁମପାଖରେ

ଆବଶ୍ୟକ ଜିନିଷ ରହିଛି ଏବଂ ତୁମେ ତଥାପି ଆପଣାର ସର୍ବୋତ୍କୃଷ୍ଟ ପ୍ରୟାସଟିକୁ କାମରେ ଲଗାଇ ପାରୁନାହଁ, ତେବେ ତୁମକୁ ସେଥିଲାଗି ନିଶ୍ଚୟ ଦୋଷୀ କରାଯିବ ।

+ + +

✳ ଯଦି ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟବଶତଃ ତୁମେ ଲକ୍ଷ୍ୟସାଧନରେ ସଫଳ ହୋଇ ନପାରିଲ, ତଥାପି ତୁମେ କରିଥିବା ପ୍ରୟାସ ହିଁ ନିଜେ ନିଜର ପାରିଶ୍ରମିକ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବ ।

ଅର୍ଥାତ୍, ସାଧୁତାର ସହିତ କରାଯାଉଥିବା ସକଳ ପ୍ରୟାସ ହେଉଛି ଆପେ ଆପଣାର ପୁରସ୍କାର । ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଯେ ସାଧୁତାର ସହିତ ଯାହାକିଛି ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଏ, ତାହା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ତା'ର ବିବର୍ତ୍ତନ-ପଥରେ ଅନ୍ତତଃ ଗୋଟିଏ ପାହୁଣ୍ଡ ଅଗ୍ରସର କରାଇ ନେଇଯାଏ । ବ୍ୟକ୍ତି ଯେତିକି ପରିମାଣରେ ଆପଣାର ଶକ୍ତିକୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲଗାଇଥାଏ, ଜୀବନ ଶକ୍ତିରେ ସେତିକି ଉନ୍ନତି ସାଧିତ ହୋଇଥାଏ ।

+ + +

✳ ଅବିରାମ ଭାବରେ ସାହସର ସହିତ ଯେଉଁ ପ୍ରୟାସଟିକୁ କରାଯାଏ, ତାହା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଏପରି ଏକ ସମର୍ଥତା ଆଣିଦିଏ, ଯାହାଦ୍ୱାରା କି ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ତା'ର ଜୀବନକ୍ଷେତ୍ରରୁ ପଳାୟନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥାଏ ।

ଏହି ତିନୋଟି ଉକ୍ତି ଆମକୁ ଏହାହିଁ କହିବାକୁ ଚାହିଁଛନ୍ତି ଯେ, ତୁମେ ଯେ ନିଜ ପ୍ରତିଭାର ସର୍ବୋତ୍ତମ ଉପଯୋଗ କଲନାହିଁ ଏବଂ ଆପଣାର ପ୍ରୟାସଟିକୁ ସର୍ବାଧିକ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲଗାଇଲ ନାହିଁ, ସେଥିଲାଗି ପୃଥିବୀ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନ୍ୟାଯ୍ୟ ଭାବରେ ହିଁ ତୁମକୁ ସେଥିଲାଗି ଦୋଷ ଦେଇପାରେ । ଯଦି ତୁମେ ଅବିରାମ ଭାବରେ ଏବଂ ସାହସର ସହିତ ଉଦ୍ୟମ କରିବାରେ ଲାଗିଥିବ, ତେବେ ତଦ୍ୱାରା ତୁମେ ତୁମର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅତୀତ କର୍ମର ବାଡ଼ଟିକୁ ମଧ୍ୟ ଅତିକ୍ରମ କରିଯାଇପାରିବ ଏବଂ ଆପଣାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ସାଧନରେ ସଫଳ ହୋଇ ନ ପାରିଲେ ହେଁ ତୁମେ କରିଥିବା ପ୍ରୟାସ ଓ ଉଦ୍ୟମ ହିଁ ତୁମ ଚରିତ୍ରରେ ଉନ୍ନତିବିଧାନ କରାଇବ ଏବଂ ତୁମ ଆତ୍ମାର ବିବର୍ତ୍ତନ-ପଥରେ ତୁମକୁ କ୍ରମଶଃ ଆଗେଇ ନେଇ ଯାଉଥିବ ।

ଧୈର୍ଯ୍ୟ

ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ, ବିପଦ ଅଥବା ପରାଜୟରେ ତୁମର ଉତ୍ସାହ ଓ ବିଶ୍ୱାସ କଦାପି ଭାଙ୍ଗିପଡ଼ିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉକ୍ତିଗୁଡ଼ିକରେ ଯୋଗୀମନର ପ୍ରଶାନ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ କିଛି କୁହାଯାଇନାହିଁ, ମାତ୍ର ଜୀବନର ଯାବତୀୟ କର୍ମକୁ ସାଧନ କରୁଥିବା ଜଣେ ମଣିଷର ଅନୁଦ୍‌ବିଗ୍ନ ଅନ୍ତଃପ୍ରେରଣାଟି ବିଷୟରେ ହିଁ କୁହାଯାଇଛି ।

* ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ଆସି ହାବୁଡ଼ି ଗଲାବେଳେ ତୁମେ ତଥାପି ହସି ପାରୁଥିବ, ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ବିଜୟଲାଭର ଅଧିକାରୀ ହେବାଲାଗି ଏହାଭଳି ଆଉ କିଛିହେଲେ ସମର୍ଥ ସାଧନ ନାହିଁ ।

\+ \+ \+

* ଯେତେବେଳେ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ଆସେ, ସେତେବେଳେ ତାହା ଠିକ ନଈବଢ଼ି ପରି ମାଡ଼ିଆସେ । ମାତ୍ର ବିଚାରର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଲା ମାତ୍ରକେ ଜଣେ ବିଜ୍ଞ ବ୍ୟକ୍ତିର ମନଭିତରେ ତାହା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ କୁଆଡ଼େ ଅନ୍ତର୍ହିତ ହୋଇଯାଏ ।

ଅର୍ଥାତ୍, ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ଆମର 'ମନ' ଉପରେ ହିଁ ବିଚରଣ କରେ, କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୁଏ । ତେଣୁ ବିଚାରରେ ସଂକଳ୍ପର ଦୃଢ଼ତା ରହିଥିଲେ ତାହା ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ଚାଲିଯାଏ ଏବଂ ଗ୍ରହଣୀୟ ଦ୍ୱିତୀୟ ପଦକ୍ଷେପଟିକୁ ଗ୍ରହଣ କରେ ।

\+ \+ \+

* ମଣିଷ ଯେତେବେଳେ ଜନ୍ମଲାଭ କରିଛି ସେତେବେଳେ ତାକୁ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟର ଶରବ୍ୟ ହେବାକୁ ହିଁ ପଡ଼ିବ । ବିଜ୍ଞ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି କଥାଟିକୁ ଭଲ କରି ଜାଣିଥାଏ ଏବଂ ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ଆଦୌ ବିଚଳିତ ହୁଏନାହିଁ ।

ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ କେବଳ ଏହି ଶରୀରଟାକୁ ହିଁ ଆକ୍ରାନ୍ତ କରି ରଖିପାରେ । ମାତ୍ର ମନ ଇଚ୍ଛା କଲେ ତାହାର ଉପରକୁ ଉଠି ଯାଇପାରେ ଏବଂ ତାହାକୁ ପ୍ରତିହତ କରି ଦେଇପାରେ ।

\+ \+ \+

* ଯିଏ ଆପଣା ଚିତ୍ତରେ ସୁଖଭୋଗର କୌଣସି ବାସନାକୁ ବୃଦ୍ଧିଲାଭ କରିବାକୁ ଦିଏନାହିଁ ଏବଂ ବିପଦ ଓ ବାଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବା ହିଁ ମନୁଷ୍ୟର ନିୟତି ବୋଲି ଯିଏ ଭଲକରି ବୁଝିଥାଏ, ଯିଏ ସେହି ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ କଦାପି କଷ୍ଟକର ଅନୁଭବ କରିବନାହିଁ ।

* ଯଦି ସୌଭାଗ୍ୟ ଭୋଗୁଥିବା ସମୟରେ ତୁମେ ନିଜର ମନକୁ ଉତ୍ତେଜନାରୁ ମୁକ୍ତ ରଖିପାରିବ, ତେବେ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ଜନିତ କୌଣସି ଦୁଃଖ ତୁମକୁ କଦାପି ଗ୍ରାସ କରି ପାରିବନାହିଁ ।

ଯେଉଁମାନେ ବିପଦ ଏବଂ ବାଧାରେ ଶୋକାକୁଳ ହୋଇପଡ଼ନ୍ତି ନାହିଁ, ସେମାନେ ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ସେହି ବାଧାଗୁଡ଼ିକର ଅନିଷ୍ଟକାରିତାକୁ ନଷ୍ଟ କରିଦିଅନ୍ତି । ଦୁଃଖ ପାଖରେ ନତମସ୍ତକ ନହେବାଦ୍ୱାରା ହିଁ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ଉପରେ ବିଜୟ ହାସଲ କରିଯାଇପାରେ । ସୌଭାଗ୍ୟ ସମୟରେ ଯଦି ଆମେ ଅତ୍ୟୁଲ୍ଲାସିଦ୍ୱାରା ଆପଣାକୁ କଦାପି ହଜାଇ ଦେଉନଥିବା, ତେବେ ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାପାଇଁ ବି ଆମକୁ ବଳ ମିଳିଯାଇ ପାରିବ ।

ଜ୍ଞାନ ବିଷୟରେ

* ଜ୍ଞାନ ଅର୍ଜନ କରିବା ବିଷୟରେ କୁରାନ୍‌ରେ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ଏହି କଥାଟି କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଆମେ ଆମର ଲବ୍ଧ ଜ୍ଞାନଟି ସହିତ ଆମ ଆଚରଣକୁ ସମ୍ବନ୍ଧିତ କରି ରଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିବା । ଏହିପରି ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁବର୍ତ୍ତି ' ଜ୍ଞାନକୁ ହିଁ ସମ୍ମୃତ ବୋଲି କୁହାଯିବ ।

ଯେଉଁସବୁ ବିଷୟ ଶିକ୍ଷା କରିବାକୁ ହେବ, ତୁମେ ସେହିସବୁ ବିଷୟରେ ଗଭୀର ଜ୍ଞାନ ଉପାର୍ଜନ କର ଏବଂ ତା'ପରେ ସେହିଗୁଡ଼ିକ ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କର ।

\+ + +

ଜ୍ଞାନକୁ ଦୁଇଟି ସରଳ ବିଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇପାରେ । ଗୋଟିଏ ଗଣିତ ଭାଗ, ଅନ୍ୟଟି ସାହିତ୍ୟ ଭାଗ, ଗୋଟିଏ "ସଂଖ୍ୟା" ଆରଟି "ଅକ୍ଷର" । ମନୁଷ୍ୟ ଜୀବନରେ ସେହି ଦୁଇଟି ହେଉଛନ୍ତି ଦୁଇ ଆଖି ପରି ।

* ଜଣେ ଅଶିକ୍ଷିତ ମନୁଷ୍ୟ ଜୀବନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେତେ ଉପରେ ରହିଥାଉ ପଛକେ ତା'ର ଜୀବନ ଅନ୍ଧହୋଇ ରହିବାକୁ ଅଭିଶାପ ପାଇଥିବା ଆଉ ଜଣେ ଲୋକର ଜୀବନ ତୁଳନାରେ କୌଣସି ଗୁଣରେ ଅଧିକ ଭଲ ନୁହେଁ ।

କେବଳ ଶିକ୍ଷିତ ମଣିଷର ହିଁ ଯଥାର୍ଥରେ ଚକ୍ଷୁ ଅଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ ଅଶିକ୍ଷିତମାନଙ୍କର ମୁହଁରେ କେବଳ ଦୁଇଟି ମାତ୍ର ଦ୍ୱାର ରହିଛି, ମାତ୍ର ଚକ୍ଷୁ କଦାପି ନାହିଁ ।

+ + +

* ସଶଙ୍କ ଓ ବିଜାତ ଭାବରେ ବିଦ୍ୟାର୍ଜନ କରାଯିବା ଉଚିତ । ଅଭାବ ଗ୍ରସ୍ତ ଜଣେ ମନୁଷ୍ୟ ଧନବାନ୍ ଦାତାର ସମ୍ମୁଖରେ ଯେଉଁପରି ଭାବରେ ଯାଇ ଠିଆହୁଏ, ଜ୍ଞାନର ଆକାଙ୍କ୍ଷା ରଖିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେହିପରି ବିଦ୍ୱାନ୍ ଜ୍ଞାନଦାତା ପାଖରେ ଯାଇ ଠିଆ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉତ୍ସୁକତା ସହିତ ଏବଂ ବିନମ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନହଙ୍କାର ସହିତ ଠିଆ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଯାହାର ମନର ଗର୍ବ ଥାଏ ଏବଂ ସିଏ ଏପରି କରିବାକୁ କୌଣସି ଚେଷ୍ଟା କରେନାହିଁ, ତାହାକୁ ଅଜ୍ଞାନ ହୋଇ ହିଁ ରହିବାକୁ ପଡ଼େ, ଜୀବନଯାକ ସିଏ ହୀନତା ମଧ୍ୟରେ ହିଁ ପଡ଼ି ରହିଥାଏ ।

* ଆମେ ଯେତିକି ପରିଶ୍ରମ କରିବା, ଆମର ଅଧ୍ୟୟନ ଠିକ୍ ସେହି ଅନୁପାତରେ ହିଁ ଆମକୁ ବିଦ୍ୟା ଆଣି ଦେବାକୁ ସମର୍ଥ ହେବ । ନଈ ବାଲିରେ ଆମେ ଯେତିକି ଅଧିକ ଗଭୀରକୁ ଖୋଳିବା, ଠିକ୍ ସେହି ଅନୁପାତରେ ଯେପରି ପାଣି ଝରିଆସି ଗାତ ଭିତରେ ଜମା ହେଉଥାଏ, ଠିକ୍ ସେହିପରି ।

+ + +

ଜ୍ଞାନ ଲାଭର ଏହି ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ ଲକ୍ଷଣ ରହିଛି ଯେ ଏଥିରୁ ଆମକୁ ଦୁଇ ଗୁଣ ଆନନ୍ଦ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇଥାଏ; ଯାହାର ଜ୍ଞାନ ଥାଏ, ସିଏ ସେଥିରୁ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଭାବରେ ଏକ ଆନନ୍ଦ ପାଏ; ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ ଜ୍ଞାନଦ୍ୱାରା ଉପକୃତ ହୁଅନ୍ତି, ସେହି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଲାଗି ମଧ୍ୟ ତାହା ସୁଖର କାରଣ ହୋଇରହେ ।

* ବିଦ୍ୱାନ୍ ବ୍ୟକ୍ତି ତା'ର ବିଦ୍ୟାଧ୍ୟୟନରେ ହିଁ ଆପଣାର ଏକ ସ୍ୱକୀୟ ଆନନ୍ଦଟିକୁ ଲାଭ କରିଥାଏ, ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ସୁଖ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଜଣେ ଉପକାରୀ ହିତୈଷୀ ବୋଲି ଭାବନ୍ତି, ସିଏ ସେକଥା ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭବ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା

କରୁଥାଏ । ତେଣୁ ଯଥାର୍ଥରେ ଜ୍ଞାନୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଜ୍ଞାନକୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା ହିଁ କରୁଥାନ୍ତି, ଜ୍ଞାନର ସ୍ପର୍ଶରେ ପଡ଼ି ଯାଇଥାନ୍ତି ।

ବିଦ୍ୟାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହେବା

ତାମିଲ ପ୍ରାଚୀନ ଶାସ୍ତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଶିକ୍ଷା ଉପରେ ଅତ୍ୟଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇ ଆସିଛନ୍ତି । ଏପରିକି ସେମାନେ ଅନେକ ସମୟରେ ଶିକ୍ଷାକୁ ନୈତିକ ଗୁଣଗୁଡ଼ିକୁ ଅର୍ଜନ କରିବାପରି ସମାନ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ବିଚାର କରିଛନ୍ତି ।

* ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଶିକ୍ଷା ନାହିଁ, ସେମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ଯେଉଁ ମାଟିରେ କିଛି ଫଳେ ନାହିଁ, ସେହି ମାଟି ଭଳି । ସେମାନଙ୍କର ଜୀବନ ପ୍ରକୃତରେ ମୂଲ୍ୟହୀନ, ନିରର୍ଥକ ।

\+ \+ \+

* ଜଣେ ଶିକ୍ଷାହୀନ ମଣିଷର ହୁଏତ ହିତାହିତ ବିଷୟରେ ବେଶ୍ ଏକ ସାଧାରଣ ବୁଦ୍ଧି ଥାଇପାରେ, ମାତ୍ର ତା'ର ସେହି ଗୁଣ କଦାପି ବିଦ୍ୱାନ୍‌ମାନଙ୍କର ସ୍ୱୀକୃତି ଲାଭ କରି ପାରେନାହିଁ ।

ଏପରି କହିବାଦ୍ୱାରା ବିଦ୍ୱାନ୍‌ମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆଦୌ କୌଣସି ମନ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଉନାହିଁ । ଶିକ୍ଷାର ମହତ୍ତ୍ୱ ଉପରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବାଲାଗି ହିଁ ଏପରି କୁହାଯାଇଛି ।

\+ \+ \+

* ଯେତେବେଳେ ମୁହଁ ଖୋଲି କିଛି କହିବାର ଅବସର ଆସିବ ସେତିକିବେଳେ ଯାଇ ଶିକ୍ଷାହୀନ ବ୍ୟକ୍ତିର ଯାବତୀୟ ଗର୍ବ ଚୂନା ହୋଇଯିବ ।

\+ \+ \+

* ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି ବାହାରକୁ ଦେଖିବାକୁ ଭାରି ବଢ଼ିଆ ହୋଇଥିବ, ମାତ୍ର ବିଦ୍ୟାଧ୍ୟୟନଦ୍ୱାରା ଯଦି ତା'ର ବୁଦ୍ଧି ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣରେ ମାର୍ଜିତ ହୋଇ ନଥିବ,

ତା'ର ବପୁ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱକୁ ଆମେ କାଦୁଅ ତିଆରି ଗୋଟାଏ ବିରାଟ ମୂର୍ତ୍ତି ସହିତ ତୁଳନା କରିପାରିବା, ଯାହାକୁ କି କେତେ ରଙ୍ଗ ମଡ଼ାଯାଇ ସୁନ୍ଦର କରାଯାଇଛି ଓ ଯାହା ବାହାର ବଢ଼ିଆ ଦେଖାଯାଉଛି ।

ବିଦ୍ୟା ଆମର ମନକୁ ଗମ୍ଭୀରକୁ ଭେଦ କରିବାର ସାମର୍ଥ୍ୟ ଆଣି ଦିଏ, ମନକୁ ଉଚ୍ଚ କରେ ଏବଂ ନାନା ତଥ୍ୟଦ୍ୱାରା ସମ୍ପଦବାନ୍ ମଧ୍ୟ କରେ ।

\+ \+ \+

✳ ଯଦି ଶିକ୍ଷାହୀନ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ହାତକୁ ଧନ ଆସେ ଓ ଯଦି ବିଦ୍ୱାନ୍‌ମାନେ ଦାରିଦ୍ର୍ୟର ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଭୋଗୁଥାନ୍ତି, ତେବେ ତଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ନିଜେ ଦୁଃଖ ପାଆନ୍ତି, ବୃହତ୍ତର ପୃଥିବୀ ମଧ୍ୟ ଦୁଃଖ ପାଇଥାଏ । ମାତ୍ର ଉକ୍ତ ଦୁଇଜଣ ଯାକ ଅଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ତୁଳନା କରି ଦେଖିଲେ, ଦ୍ୱିତୀୟ ଜଣକୁ ଆମେ କଦାପି ପ୍ରଥମ ଜଣକ ପରି ସେତେ ବେଶୀ ଭାଗ୍ୟହୀନ ବୋଲି କହିପାରିବା ନାହିଁ । କାରଣ, ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ବିଦ୍ୱାନ୍ ବ୍ୟକ୍ତିର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଜୀବନରେ କଦାପି କୌଣସି ହାନି ପହଞ୍ଚାଇ ପାରିବ ନାହିଁ; ମାତ୍ର ଶିକ୍ଷାହୀନ ମଣିଷ ହାତରେ ଧନ ଆସି ପଡ଼ିଲେ ତାହା ସାରା ପୃଥିବୀ ଲାଗି ମଧ୍ୟ ଏକ ବିପଦ ହୋଇ ରହିଥିବ ।

\+ \+ \+

✳ ବିଦ୍ୟାହୀନ ବ୍ୟକ୍ତି ସମାଜରେ ଏକ ଉଚ୍ଚ ବଂଶରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସାନ କୁଳରେ ଜନ୍ମ ହୋଇ ତଥାପି ବିଦ୍ୟାର୍ଜନ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ତୁଳନାରେ ସେମାନେ ନିମ୍ନତର ସ୍ଥାନୀୟ ବୋଲି ଅବଶ୍ୟ ପରି ଗଣିତ ହେବେ ।

ପ୍ରକୃତ ଜ୍ଞାନ

ପ୍ରକୃତ ଜ୍ଞାନକୁ ଆମେ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଜୀବନର ଏକ ଦୁର୍ଗ ପ୍ରାଚୀର ବୋଲି କହିପାରିବା । ଯାହାକୁ କି ଶତ୍ରୁମାନେ କଦାପି ଧ୍ୱଂସ କରି ପାରିବେ ନାହିଁ । ତାହାହିଁ ଆମର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ରକ୍ଷାପ୍ରାଚୀର, ଆମର ଅଭେଦ୍ୟ ରକ୍ଷାପ୍ରାଚୀର ।

✳ ପ୍ରକୃତ ଜ୍ଞାନଦ୍ୱାରା ଭାବନା ଉପରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ; ତାହା ଆଚରଣରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଆଣିଦିଏ, ଭାବନା ଏବଂ ଆଚରଣ ଉଭୟଙ୍କୁ ଅମାର୍ଗରୁ ରକ୍ଷା କରେ । ଏ ଆମକୁ ଉଚିତ ମାର୍ଗରେ ବାଟ ଚାଲିବାରେ ତାହା ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ ।

\+ + +

✳ ପ୍ରକୃତ ଜ୍ଞାନ ଆମକୁ ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକର ଯଥାର୍ଥ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟକୁ ବୁଝିବାରେ ସମର୍ଥ କରେ । ସେହି ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଆମେ ଯାହାଠାରୁ ବି ଶିକ୍ଷା କରେପଛକେ, ପ୍ରକୃତ ଜ୍ଞାନ ଆମକୁ ସେହି ସମର୍ଥତା ଆଣି ଦେଇଥାଏ । ଯେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ ସେହି ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକ ଆବିର୍ଭାବ ହୋଇଥାନ୍ତି, ତଦ୍ୱାରା ଆମେ ଯେପରି କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ପଥଚ୍ୟୁତ ନହେବା ଯଥାର୍ଥ ଜ୍ଞାନ ଆମକୁ ସେହି ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ ।

\+ + +

✳ ପ୍ରକୃତ ଜ୍ଞାନ ଆମର ବିଶ୍ୱରକୁ ଦୃଢ଼ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ ଆଣି ଦିଏ; ଅନ୍ୟମାନେ ଯାହା କହୁଛନ୍ତି, ତାହାର ସାରମର୍ମକୁ ବୁଝିବାରେ ଆମକୁ ସମର୍ଥ କରାଏ । ସେମାନଙ୍କର କଥା ଯେତେ ଜଟିଳ ହୋଇଥାଉ ପଛକେ, ତାହାର ଅସଲ ଅର୍ଥ ବୁଝିବାରେ ସମର୍ଥ କରାଏ ।

\+ + +

✳ ଜ୍ଞାନ ଆମକୁ ସାରା ସଂସାରର ବନ୍ଧୁ କରାଏ । ଆମ ଭିତରେ ଏକ ସମତାର ଭାବପ୍ରେରଣା ଜାତ କରାଇ ଆମକୁ ଉତ୍ତେଜନା ଏବଂ ନୈରାଶ୍ୟ ଉଭୟର ହାତରୁ ବଞ୍ଚାଏ ।

\+ + +

✳ ପୃଥିବୀର ଗତି କପରି କୁଆଡ଼କୁ ହେଉଛି, ପ୍ରକୃତ ଜ୍ଞାନର ଅଧିକାରୀ ହୋଇଥିବା ମନୁଷ୍ୟ ତାହା ବୁଝିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୁଏ ଏବଂ ଆପଣା ଜୀବନରେ ମଧ୍ୟ ସେହି ଅନୁସାରେ ଅଗ୍ରସର ହୁଏ ।

\+ +

✳ ଭବିଷ୍ୟତରେ ପରିଣାମ ଯାହା ହେବାକୁ ଯାଉଛି, ବିଦ୍ୟାହୀନ ବ୍ୟକ୍ତି ସେ ବିଷୟରେ ଆଦୌ କିଛି ଜାଣି ପାରେନାହିଁ । ମାତ୍ର ଜ୍ଞାନୀ ବ୍ୟକ୍ତି ତାହା ଜାଣେ ଏବଂ ସେଥିଲାଗି ଦୁଃଖକୁ ଅବାକ୍ କରି ସିଏ ଆପଣାକୁ ତାହାର କବଳରୁ ରକ୍ଷା କରିପାରେ ।

\+ + +

* ଯାହାକୁ ପ୍ରକୃତରେ ଭୟ କରିବା ଉଚିତ, ଜ୍ଞାନୀ ବ୍ୟକ୍ତି ତାହାକୁ ହିଁ ଭୟ କରେ ଏବଂ ସେଥିରୁ ନିଜକୁ ନିବୃତ୍ତ କରି ରଖେ । ଯାହାକୁ ଭୟ କରିବା ଉଚିତ, ତାହାକୁ ଭୟ ନ କରିବାର ନିର୍ବୋଧତା ସେ କଦାପି କରେନାହିଁ ।

\+ + +

* ଏକ ବିବେକସମ୍ପନ୍ନ ମନ ହେଉଛି ଆମର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ସମ୍ପଦ । ସେହି ସମ୍ପଦଟି ପାଖରେ ନଥିଲେ ଅନ୍ୟ ଯେତେ ଯାହା ସମ୍ପଦ, ସବୁ ଖାଲି ବୃଥା ହୋଇଯାଏ ।

ଶ୍ରୁତିଦ୍ୱାରା ଲବ୍ଧଜ୍ଞାନ

ବିଦ୍ୱାନ୍ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ବ୍ୟାଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଶ୍ରବଣ କରି ଯେଉଁ ଜ୍ଞାନର ଅର୍ଜନ କରାଯାଏ ଅଥବା ଯେଉଁ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୁଏ, ଆମ ପ୍ରାଚୀନ ପରମ୍ପରାରେ ଶାସ୍ତ୍ରାଧ୍ୟୟନଦ୍ୱାରା ଉପାର୍ଜିତ ଜ୍ଞାନ ବ୍ୟତୀତ ତାହା ଶିକ୍ଷାର ଏକ ପ୍ରଧାନ ବିଭାଗ ହୋଇ ରହିଥିଲା ।

\+ + +

* ଶ୍ରବଣଦ୍ୱାରା ବିଦ୍ୟାଲାଭ କରିବାର ପଦ୍ଧତିଟିକୁ ବିଶେଷ କରି ନିରକ୍ଷରମାନଙ୍କ ଲାଗି ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇଛି । ଆମେ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିବା ସମୟରେ ତାହା ଆମକୁ ପ୍ରକୃତରେ ଯଷ୍ଟିର ସହାୟତା ଆଣି ଦେଇଥାଏ ।

\+ + +

ମାତ୍ର ସିଏ ଶିକ୍ଷକ, ସିଏ ଯେ କେବଳ ଜଣେ ବିଦ୍ୱାନ୍ ବ୍ୟକ୍ତି ହୋଇଥିବ, ତା'ନୁହେଁ, ସିଏ ଏକ ଯଥାର୍ଥ ଜୀବନ ବି ଯାପନ କରୁଥିବ । ବସ୍ତୁତଃ, ଏହି ଦ୍ୱିତୀୟ କଥାଟି ଅଧିକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ।

✳ ଏକ ଉତ୍ତମ ଜୀବନ ଯାପନ କରୁଥିବା ଜଣେ ଗୁରୁ ମୌଖିକ ଭାବରେ ଯେଉଁ ଉପଦେଶ ଦଅନ୍ତି, ଜଣେ ଦୁର୍ବଳ ଲୋକକୁ ଯଷ୍ଟି ଯେଉଁଭଳି ସାହାଯ୍ୟ କରେ, ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଠିକ୍ ସେହିପରି ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ ।

କେବଳ ଶୁଣିବାଏ ବିଦ୍ୟା ହାସଲ କରିବା ଜ୍ଞାନ ନୁହେଁ । ପ୍ରକୃତ ଜ୍ଞାନୀ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଦ୍ୟା ହାସଲ କରିଥାଏ ଏବଂ ସେହି ଜ୍ଞାନ ଅନୁସାରେ ଆପଣାର ଜୀବନକୁ ମଧ୍ୟ ପରିଚାଳିତ କରି ନେଉଥାଏ ।

\+ \+ \+

କେବଳ ଶ୍ରବଣ କରି ଯେଉଁମାନେ ବିଦ୍ୟାର୍ଜନ କରିବାକୁ ମନ କରିଥାନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ବେଳେବେଳେ ଯେଉଁପରି ନୈରାଶ୍ୟର କବଳରେ ଅବଶ୍ୟ ପଡ଼ିବାକୁ ହୋଇଥାଏ, କବି ଏଠାରେ ତାହା ଉପଲବ୍ଧି କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସତେଅବା ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେବାକୁ ଯାଇ କହିଛନ୍ତି—

✳ ଯେତେ ଅଳ୍ପ ହୋଇଥାଉ ପଛକେ, ତୁମେ ଯାହା ଶ୍ରବଣ କରିବ, ତାହାକୁ ନିଜ ଭିତରେ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବ । ତେବେଯାଇ ତଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭୂତ ଉପକାର ସମ୍ଭବ ହେବ ।

✳ ଯେଉଁ ଅଧ୍ୟୟନ ପଛରେ ଜିଜ୍ଞାସାମୟ ଅନୁସନ୍ଧାନ ରହିଥାଏ ଓ ବିଦ୍ୱାନ୍ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର କଥାକୁ ଶ୍ରବଣ କରିବା ମଧ୍ୟ ରହିଥାଏ, ତାହାହିଁ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ନିର୍ବୋଧ ନାନା କଥା କରିବାରୁ ନିବୃତ୍ତ କରାଇପାରିବ । ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ଯେତେ ପ୍ରମାଦ ଭିତରେ ରହିଥାଉ ପଛକେ, ତାହାକୁ ସେଥିରୁ ନିବୃତ୍ତ କରି ରଖିବ ।

\+ \+ \+

✳ ବିଦ୍ୱାନ୍ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ବ୍ୟାଖ୍ୟାକୁ ଶ୍ରବଣ କରିବାଦ୍ୱାରା ବାଣୀରେ ବିନମ୍ରତା ଆସେ ଏବଂ ତାହା ଯଥାର୍ଥ ଜ୍ଞାନର ପରିଚୟ ଦେଇଥାଏ । କେବଳ ପୁସ୍ତକ ଅଧ୍ୟୟନରୁ ହୁଏତ ଏକ ବୃଥା ଗର୍ବଭାବ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେବାର ଶଙ୍କା ରହିଥାଏ ।

ବନ୍ଧୁତା ବିଷୟରେ

✳ ଚରିତ୍ରବାନ୍ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଭିତରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବା ବନ୍ଧୁତାକୁ ଆମେ ଶୁକ୍ଳ ପକ୍ଷରେ କ୍ରମବର୍ଦ୍ଧନଶୀଳ ଜହ୍ନ ସହିତ ତୁଳନା କରିପାରିବା । ମାତ୍ର, ନିର୍ବୋଧମାନଙ୍କ ସହିତ ବନ୍ଧୁତା ସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଗଲେ ସେହି ସମ୍ପର୍କ କୃଷ୍ଣପକ୍ଷର ଜହ୍ନ ପରି କ୍ରମଶଃ କ୍ଷୀଣ ହୋଇ ଆସିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥାଏ ।

\+ \+ \+

✳ ଆମର ଅଧ୍ୟୟନ ଯେତିକି ଅଧିକ ଗଭୀର ହେବାରେ ଲାଗିଥିବ, ସେତିକି ସେତିକି ଆମେ କୌଣସି ପୁସ୍ତକରେ ନିହିତ ହୋଇ ରହିଥିବା ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ଆବିଷ୍କାର କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେଉଥିବା ଏବଂ ସେଥିରୁ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଆନନ୍ଦ ଆହରଣ କରି ପାରୁଥିବା । ଠିକ୍ ସେହିପରି ଭଲ ମଣିଷଙ୍କ ଭିତରେ ଯେଉଁ ବନ୍ଧୁତାର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହୁଏ, ତାହାର ମଦ୍ୟୋଜ୍ଜ୍ୱଳତାରେ କଦାପି କୌଣସି ହ୍ରାସ ଘଟେନାହିଁ । ମାତ୍ର, ତାହା ଦିନକୁ ଦିନ ଅଧିକ ଆନନ୍ଦ ଦେବାରେ ହିଁ ଲାଗିଥାଏ ।

\+ \+ \+

✳ ମନ ପୁଲକରେ ଠୋ'ଠୋ' ହୋଇ ଗୁଡ଼ାଏ ହସିବାଲାଗି କେହି ବନ୍ଧୁତା କରେନାହିଁ । ମାତ୍ର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ଯେତେବେଳେ ପ୍ରକୃତ ପଥରୁ ବିଚ୍ୟୁତ ହୋଇ ଯାଉଛି, ପ୍ରକୃତ ବନ୍ଧୁତାରେ ସେତେବେଳେ ଅତ୍ୟନ୍ତ କଠିନ ହୋଇ ଆବଶ୍ୟକ ପରାମର୍ଶଟିକୁ ଦେବାକୁ ହିଁ ପଡ଼ିଥାଏ ।

\+ \+ \+

✳ ପ୍ରକୃତ ବନ୍ଧୁତା ବିପଦବେଳେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସାହାଯ୍ୟ ଦେବାକୁ ଆସି ହାଜର ହୋଇଯାଏ । ସମସ୍ତଙ୍କ ମେଳରେ ଥିବାବେଳେ ଅଣ୍ଟାରୁ ଲୁଗା ଫିଟିଗଲେ ତାକୁ ଧରି ପକାଇବାକୁ ହାତ ଯେପରି ସ୍ୱତଃପ୍ରବୃତ୍ତ ହୋଇ ବାହାରିଯାଏ, ଠିକ୍ ସେହିପରି ।

ଆମର ସ୍ନାୟୁଗୁଡ଼ିକ ଯେପରି ସ୍ୱତଃପ୍ରବୃତ୍ତ ଭାବରେ ଆପଣାର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥାନ୍ତି, ଭଲ ପାଇବାର ଭାବଟି ପ୍ରାୟ ସେହିପରି ହୋଇ ରହିଥିବା ଉଚିତ ।

\+ \+ \+

✳ ଭାବଭୂମିର ସାମଞ୍ଜସ୍ୟରୁ ବନ୍ଧୁତା ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରେ । ବନ୍ଧୁମାନେ ଯେ ମୁହୂର୍ମୁହୁ ପରସ୍ପରକୁ ଭେଟିବେ ବା ଏକତ୍ର ଅନେକ ସମୟ ଅତିବାହିତ କରିବେ । ତାହାର ଆଦୌ କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ ।

\+ + +

✳ କାହାକୁ ଦେଖିଲେ ମୁଖ ଉପରେ ହୁଏତ ଖୁସି ହେବାର ଏକ ଭାବ ବେଶ୍ ଫୁଟି ଉଠିପାରେ । ମାତ୍ର ଯାହାକୁ ଦେଖିଲେ ଆମର ଭିତରଟା ମଧ୍ୟ ପୁଲକରେ ଭରିଉଠେ ଏବଂ ସେହି ପୁଲକରେ ସମସ୍ତ ଆତ୍ମା ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଉଠେ, କେବଳ ସେଇ ହେଉଛି ଆମର ବନ୍ଧୁ ।

✳ ବନ୍ଧୁତା ଆମର ତିନୋଟି କାମରେ ଲାଗେ : ତାହା ବନ୍ଧୁକୁ ବିପଥରୁ ବାହାର କରି ନେଇଯାଏ, ଉଚିତ ପଥରେ ପରିଚାଳିତ କରେ ଏବଂ ବନ୍ଧୁକୁ ବନ୍ଧୁର ବିପଦରେ ସମଭାଗୀ ହେବାଲାଗି ସମର୍ଥ କରିଥାଏ ।

\+ + +

✳ କୌଣସି ପ୍ରକାର ବାଛବିଚାର ନକରି ବନ୍ଧୁତା ସ୍ଥାପନ କରିବାଠାରୁ ବଳି ଅନିଷ୍ଟକାରୀ କଥା ଆଉ କିଛି ନାହିଁ, କାରଣ ବନ୍ଧୁତାର ଅସଲ ଗୁଣ ହେଉଛି ଏହା ଯେ ଥରେ ବନ୍ଧୁତା ସ୍ଥାପନ ହୋଇଗଲେ ତାହାକୁ କଦାପି ଭାଙ୍ଗି ଦିଆଯାଏନାହିଁ ।

\+ + +

✳ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଭଲ ଗୁଣଗୁଡ଼ିକୁ ଜାଣିସାରିବା ପରେ ଯାଇ ତା'ସହିତ ବନ୍ଧୁତାସ୍ଥାପନ କରାଯାଉ । ତା'ର କୁଳ, ତା'ର ଦୋଷ ଦୁର୍ବଳତା ଓ ତା'ର ଆତ୍ମୀୟ ସ୍ୱଜନଙ୍କ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ସବୁକଥା ଜାଣିସାରିବା ଉଚିତ ।

\+ + +

✳ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଉଚ୍ଚ କୁଳରେ ଜାତ ହୋଇଛି ଓ ନିଜ ବିଷୟରେ ସାଧାରଣଙ୍କର ମତାମତ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯାହାର ସଚେତନତା ରହିଛି, ତା'ସହିତ ବନ୍ଧୁତାସ୍ଥାପନ କରିବାଲାଗି କିଛି ତ୍ୟାଗ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲେ ମଧ୍ୟ ସେଥିରେ ଆପତ୍ତି ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

* ତୁମେ ଭୁଲ କଲେ ଯେଉଁମାନେ ସେହି ଭୁଲଟିକୁ ତୁମକୁ ଦେଖାଇଦେଇ ପାରିବେ ଏବଂ ତୁମର ଦୋଷ ଦେଖିଲେ ଯେଉଁମାନେ ତୁମକୁ ସେଥିଲାଗି କନ୍ଦାଇବାକୁ ମଧ୍ୟ କଦାପି କୁଣ୍ଠାବୋଧ କରିବେନାହିଁ ଓ ତୁମକୁ ଉଚିତ ପଥକୁ ଆଣିବାଲାଗି ସବୁପ୍ରକାର ପ୍ରୟାସ କରିବେ, ତୁମେ ସେହିଭଳି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଅନୁସନ୍ଧାନ କର; ସେହିଭଳି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହିତ ହିଁ ବନ୍ଧୁତା ସ୍ଥାପନ କର ।

* ଆପଣାର ଦୃଷ୍ଟିକୁ ପ୍ରସାରିତ କରି ବନ୍ଧୁ ତଥା ସ୍ୱଜନମାନଙ୍କର ତୁମପ୍ରତି ସ୍ଥାୟୀ ଅନୁରକ୍ତିକୁ ମାପି ପାରିବାଲାଗି ତୁମ ଉପରେ ଆସି ପଡ଼ୁଥିବା ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ମଧ୍ୟ ଏକ ଉପଯୋଗିତା ରହିଛି ।

ଦୃଷ୍ଟିକୁ "ପ୍ରସାରିତ କର", ଯେପରିକି ତୁମେ ବସ୍ତୁଟି ମଧ୍ୟରେ ଅର୍ଥାତ୍ ବନ୍ଧୁ ମଧ୍ୟରେ ଲୁଚି ରହିଥିବା ଦୋଷଟିକୁ ଭଲକରି ଦେଖି ପାରିବ ।

\+ \+ \+

* ଯେଉଁସବୁ ଭାବନା ଉତ୍ସାହକୁ ସଙ୍କୁଚିତ କରିପକାଏ, ତୁମେ ସେଭଳି ଭାବନାକୁ ଆପଣା ମଧ୍ୟରେ ସ୍ଥାନ ଦିଅନାହିଁ । ଏପରି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ସହିତ ବନ୍ଧୁତା-ସ୍ଥାପନ କରନାହିଁ । ଯିଏକି ବିପଦ ପଡ଼ିଲା ବେଳେ ତୁମକୁ ବଳ ଓ ଦମ୍ଭ ଦେବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ତୁମକୁ ପ୍ରକୃତିରେ ଦୁର୍ବଳ ହିଁ କରି ଦେଇଥାଏ ।

\+ \+ \+

* ନିର୍ବୋଧ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ବନ୍ଧୁତାକୁ ବର୍ଜନ କରି ଚାଲିଯିବାଦ୍ୱାରା ସେଥିରୁ ସ୍ୱତଃ ଏକ ଲାଭ ହିଁ ହୋଇଥାଏ ।

\+ \+ \+

* ଅଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ସହିତ ବନ୍ଧୁତାକୁ ବଜାୟ ରଖିବା ଲାଗି ଆଦୌ କୌଣସି ପ୍ରୟାସ କରନାହିଁ । ସେହି ବନ୍ଧୁତା କ୍ରମେ କ୍ଷୀଣରୁ କ୍ଷୀଣତର ହୋଇ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଉ, ତାହାହିଁ ଭଲ । ଦେଖିବାକୁ ସେଗୁଡ଼ିକ ଠିକ୍ ମନସ୍ପର୍ଶ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେହି ବନ୍ଧୁତା ଭାଙ୍ଗିଯିବାହିଁ ଭଲ ।

\+ \+ \+

* ଯେଉଁ ସ୍ୱାର୍ଥପର ଲୋକମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଲାଭ ହେଉଥିବା ବେଳେ ଆମ୍ଭ ସହିତ ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧି ଆସନ୍ତି ଓ ଲାଭ ନ ହେଉଥିଲେ ଆମ୍ଭକୁ ଛାଡ଼ି, ପଳାଇ ଯାଆନ୍ତି । ସେଭଳି ଲୋକଙ୍କ ସହିତ ରହିଥିବା ଆମର ବନ୍ଧୁତା ରହିଲେ କେତେ, ଗଲେ ବା କେତେ ?

\+ + +

* ଯେଉଁ ବନ୍ଧୁତା ଲାଭର ଓଜନ କରିବାରେ ଲାଗିଥାଏ, ତାହାକୁ ଆମେ ସହରର ଚାଟୁକାରମାନଙ୍କର ଶ୍ରଦ୍ଧା ସହିତ ଓ ଚୋରମାନଙ୍କର ସହଚରତା ସହିତ ତୁଳନା କରିପାରିବା ।

\+ + +

* ବରଂ ଆମର କେହି ବନ୍ଧୁ ହୋଇ ନରହିବା ଭଲ, ମାତ୍ର ଆମେ ବିପଦରେ ପଡ଼ିଥିବା ସମୟରେ ଯିଏ ଆମକୁ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଚାଲିଯାଆନ୍ତି, ସେପରି ବନ୍ଧୁଙ୍କ ଉପରେ ଭରସା କରି ରହିବା ମୋଟେ ଭଲ ନୁହେଁ । ଅମଣିଆ ଘୋଡ଼ା ଉପରେ ଚଢ଼ି ଯୁଦ୍ଧକୁ ଯିବା ଅପେକ୍ଷା ବରଂ ଚାଲି ଚାଲି ଯିବା ଯେପରି ଅଧିକ ଭଲ, ଠିକ୍ ସେହିପରି ।

\+ + +

* ଗୋଟାଏ ନିର୍ବୋଧ ବ୍ୟକ୍ତି ସହିତ ବନ୍ଧୁତା ବାନ୍ଧିବାଦ୍ୱାରା ଆମର ଯେତେ ଉପକାର ନହୁଏ, ବିଜ୍ଞ ଏବଂ ଉତ୍ତମ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ବିରୋଧଦ୍ୱାରା ତାହାଠାରୁ ଅନନ୍ତ ଗୁଣ ଅଧିକ ଉପକାର ହୋଇଥାଏ ।

\+ + +

* ଭଣ୍ଡଙ୍କପରି ଆଚରଣ କରୁଥିବା, ରଙ୍ଗରସପ୍ରିୟ ବା ସେହିଭଳି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ବନ୍ଧୁତା-ସ୍ଥାପନରୁ ଆମର ଯେଉଁ ଲାଭ ହୁଏ, ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କଠାରୁ ତା'ଠାରୁ ପ୍ରକୃତରେ ଦଶଲକ୍ଷଗୁଣ ଅଧିକ ହିଁ ଲାଭ ହୋଇଥାଏ ।

\+ + +

* ସେମାନେ ଯେତେବେଳେ ପ୍ରକୃତରେ ସାହାଯ୍ୟ କରି ପାରୁଥାନ୍ତି, ସେଠାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରୁନଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ସହିତ ରହିଥିବା ଆମର ବନ୍ଧୁତାକୁ ବରଂ ନୀରବରେ ବିଲୁପ୍ତ ହୋଇଯିବାକୁ ଦେବା ହିଁ ଶ୍ରେୟସ୍କର ।

\+ + +

✳ ଯେଉଁମାନଙ୍କର କଥା ଓ କାମ ପରସ୍ପରଠାରୁ ଅଲଗା ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି, ସ୍ୱପ୍ନରେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ସଂସର୍ଗକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରିବା ଉଚିତ ।

\+ + +

✳ ଏପରି ଅନେକ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ କି ଘରୋଇ ଓ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ତରରେ ତୁମସହିତ ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧ ରହିଥାନ୍ତି, ମାତ୍ର ସାଧାରଣ ଅବସରମାନଙ୍କରେ ତୁମର ବଦନାମ କରିବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି । ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ସକଳ ପ୍ରକାରର ସମ୍ବନ୍ଧଠାରୁ ଦୂରରେ ରହିବା ଉଚିତ ।

\+ + +

ଏହି ଶ୍ଳୋକଟିରେ ଯେପରି ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇଛି, ସେଥିରୁ ମନେହେଉଛି ଯେ ସେ ଯୁଗରେ ରାଜନୀତିର ବେଶ୍ ଅନେକ "ଅଗ୍ରଗତି" ହୋଇ ସାରିଥିଲା ।

\+ + +

✳ ଘୃଣା ଉପରେ ବିଦ୍ୟା ବା ସଂସ୍କୃତିର ଆଦୌ କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ପଡ଼େନାହିଁ । ଶତ୍ରୁତାକୁ ଦୂର କରିବାରେ ସେସବୁ ଆଦୌ କୌଣସି ସାହାଯ୍ୟ କରେନାହିଁ ।

ଏଇଟି ପ୍ରକୃତରେ କେତେ ସତ କଥା ! ଆପଣାକୁ ନାନା ଭାଗରେ ବିଭାଜିତ କରି ରଖିବାପାଇଁ ମନର ଏକ ଚମତ୍କାର ସାମର୍ଥ୍ୟ ରହିଛି, ଯେପରିକି ବିଦ୍ୟାଧ୍ୟୟନ ଏବଂ ଦର୍ଶନ ବିକଶିତ ହେବାରେ ଲାଗିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତେଣେ ତା'ସହିତ ଅବିବେକୀ ଘୃଣା ମଧ୍ୟ ଧ୍ୱସ୍ତ ନହୋଇ ତିଷ୍ଠି ରହିଥାଏ ।

✳ ଶତ୍ରୁମାନେ ଯେତେବେଳେ ଭଦ୍ର ବ୍ୟବହାର ଦେଖାଉଛନ୍ତି ବା ଭଦ୍ର ଭାଷାର ପ୍ରୟୋଗ କରୁଛନ୍ତି, ତୁମେ ସେଗୁଡ଼ିକଦ୍ୱାରା କଦାପି ବଶୀ ହୋଇ ଯିବନାହିଁ । ତୁମର ଶତ୍ରୁ ତୁମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ତା' ଧନୁକୁ ଯେପରି ବଙ୍କା କରି ଆଣେ, ଠିକ୍ ସେହିପରି ତା'ର କଥାଗୁଡ଼ାକୁ ମଧ୍ୟ ବଙ୍କା କରି ଆଣିଥାଏ । ତଦ୍ୱାରା ତୁମର ଆଦୌ କୌଣସି ଉପକାର ହୁଏ ନାହିଁ ।

\+ + +

✻ ତୁମର ଶତ୍ରୁ ଯଦି ହାତଯୋଡ଼ି ତୁମକୁ ନମସ୍କାର କରୁଛି, ତେବେ କିଏ ଜାଣିଛି, ତାର ସେହି ମୁଠା ଭିତରେ ସିଏ ହୁଏତ ଗୋଟାଏ ଅସ୍ତ୍ରକୁ ଲୁଚାଇ ରଖିଛି । ଠିକ୍ ସେହିପରି ଛଳନା କରି ସିଏ ଯେଉଁ ଦୁଃଖ ବା ସହାନୁଭୂତି ପ୍ରକାଶ କରୁଛି, ସେଇଟା ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ତାହାହିଁ ହୋଇପାରେ । ସେଗୁଡ଼ାକୁ ତୁମେ କଦାପି ବିଶ୍ୱାସ କରିବନାହିଁ । ଅର୍ଥାତ୍, ଏହିସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତୁମେ ସର୍ବଦା ସତର୍କ ରହିଥିବ ଏବଂ ବନ୍ଧୁତାର ବାହ୍ୟ-ପ୍ରଦର୍ଶନ ଗୁଡ଼ାକଦ୍ୱାରା କଦାପି ଭୁଲି ଯିବନାହିଁ ।

ମୂଢ଼ତା

✻ କୌଣସି ଏକ ଈପ୍ସିତ ବସ୍ତୁକୁ ଲାଭ କରିବା ସକାଶେ ବାସନା ପୋଷଣ କରିବା,—ଏହାହିଁ ହେଉଛି ଯାବତୀୟ ମୂଢ଼ତା ମଧ୍ୟରେ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ମୂଢ଼ତା ।

କୌଣସି ଏକ ବସ୍ତୁ ତୁମର ମୋଟେ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ବୋଲି ଯେତେବେଳେ ତୁମର ବୁଦ୍ଧିଗତ ବୋଧ ବା ବିବେକ ତୁମକୁ ଆସି କହୁଛି, ସେତେବେଳେ ସେହି ବସ୍ତୁଟି ବିଷୟରେ ଭାବନାକୁ ଖେଳାଇ କାଳକ୍ଷେପଣ କରିବାକୁ ନିଶ୍ଚୟ ତୁମର ମୂଢ଼ତା ବୋଲି କୁହାଯିବ ।

\+ \+ \+

✻ ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଅନେକ ବିଦ୍ୟା ଅର୍ଜନ କରିଥାଏ, ମାତ୍ର ସେଗୁଡ଼ାକୁ ସିଏ ଖାଲି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଆଗରେ ପ୍ରଚାର କରୁଥାଏ, କିନ୍ତୁ ଏଣେ ନିଜକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ମଧ୍ୟରେ ରଖି ପାରେନାହିଁ, ତେବେ ତା'ଠାରୁ ବଳି ବଡ଼ ନିର୍ବୋଧ ଆଉ ଏ ସଂସାରରେ ନାହାନ୍ତି ।

✻ ଜଣେ ନିର୍ବୋଧ ବ୍ୟକ୍ତି ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ମାଲିକ ବୋଲାଇବା ଯାହା, ଗୋଟାଏ ପାଗଳ ଲୋକ ମାଦକଦ୍ରବ୍ୟ ପାନ କରିବା ଠିକ୍ ସେଇଆ; ଅର୍ଥାତ୍, ପାଗଳ ହୋଇଯିବାକୁ ତ ଏକ ଖରାପ କଥା ବୋଲି କହିବାକୁ ହେବ, ମାତ୍ର ସେହି ପାଗଳ ଲୋକ ଯଦି ତା'-ପାଗଳାମି ସାଙ୍ଗକୁ ମାଦକଦ୍ରବ୍ୟ ପାନ କରିବ, ତେବେ ସେହି ଖରାପ ଆହୁରି ଅଧିକ ଖରାପ ହୋଇଯିବ ।

\+ \+ \+

* ନିର୍ବୋଧମାନଙ୍କ ସହିତ ବନ୍ଧୁତା ସ୍ଥାପନକୁ ହୁଏତ ସର୍ବୋତ୍ତମ ବୋଲି କୁହାଯିବ, କାରଣ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ବନ୍ଧୁବିଚ୍ଛେଦ ଘଟିଲେ ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ମନରେ କୌଣସି ଦୁଃଖ ହେବନାହିଁ ।

ଏକ ବିଷୟକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଜୋର୍ ଦେଇ କହିବା ସକାଶେ ଉରୁ-ଓ୍ୱଲ୍ଓ୍ୱର ବ୍ୟଙ୍ଗ-ଉକ୍ତିର ବ୍ୟବହାର କରିଛନ୍ତି । ଏହା ହେଉଛି ତାଙ୍କ ରଚନାର ଏକ ବିଶିଷ୍ଟ ଶୈଳୀ ।

+ + +

* ବିଜ୍ଞବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ସଭାରେ ଯଦି ଜଣେ ନିର୍ବୋଧ ବ୍ୟକ୍ତି ଆସି ପ୍ରବେଶ କରେ, ତାହା ସଫା ବିଛଣା ଉପରେ ଗୋଟାଏ ମଇଳା ଅଧୁଆ ଗୋଡ଼କୁ ନେଇ ରଖି ଦେଲାପରି ହେବ । ଏକ ସମଗ୍ର ସଭାର ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟ ନଷ୍ଟ କରିଦେବା ଲାଗି ଜଣେ ନିର୍ବୋଧ ଲୋକ ହିଁ ଯଥେଷ୍ଟ ।

ଯିଏ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ନାନ ଓ ଶୌଚାଦିର ଅବହେଳା କରେ, ତାକୁ "ଅଧୁଆ ଗୋଡ଼" କହି ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବାଦ୍ୱାରା ତାହା କଥାଟି ପ୍ରକୃତରେ ଯେତେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ, ତାଠାରୁ କମ୍ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇ ସେଇଟିକୁ କହୁଥିବାପରି ଶୁଣାଯାଉଛି ।

+ + +

* ଆମେ ଆମ ଅଜ୍ଞାନତାଦ୍ୱାରା ନିଜ ଉପରକୁ ଯେତେ ଯେତେ ଦୁଃଖକୁ ଡାକି ଆଣୁ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼ୁଥିବା ଦୁଃଖଠାରୁ ଅଧିକ ଭୟଙ୍କର ବୋଲି କୁହାଯିବ ।

* ନିଜର ବିଜ୍ଞତାକୁ ନେଇ ଲୋକେ ଯେତେବେଳେ ଗର୍ବ ଅନୁଭବ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ଆଉ ଯାବତୀୟ ମୂଢ଼ତାଠାରୁ ତାହାକୁ ହିଁ ଅଧିକ ବଡ଼ ମୂଢ଼ତା ବୋଲି ଜାଣି ରଖିବାକୁ ହେବ ।

+ + +

* ଯେଉଁ ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ମୋର କୌଣସି ଜ୍ଞାନାର୍ଜନ ହୋଇନାହିଁ, ସେହିଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ମୋ'ର ଜ୍ଞାନ ଅଛି ବୋଲି ଛଳନା କରିବାଦ୍ୱାରା; ମୁଁ ବସ୍ତୁତ

ଯେଉଁସବୁ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ଜ୍ଞାନକୁ ହାସଲ କରିଛୁ, ମୁଁ ତତ୍କ୍ଷଣାତ ପ୍ରଶଂସାର ଭାଜନ ହେବାରୁ ମଧ୍ୟ ନିଜକୁ ବଞ୍ଚିତ କରି ରଖିବି ।

ତଥାପି ବିଦ୍ୱାନ୍ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସାଧାରଣତଃ ଏହି ଦୁର୍ବଳତାଟି ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ସେମାନେ ଯେତିକି ବିଷୟରେ ପ୍ରକୃତ ଜ୍ଞାନ ହାସଲ କରିଥାନ୍ତି, ତା' ବାହାରର ଆହୁରି ନାନା କଥା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆପଣାର ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିବାକୁ ଉତ୍ସାହ ଦେଖାଇ ସେମାନେ ସେହି ଦୁର୍ବଳତାକୁ ପ୍ରକଟ କରି ଦେଇଥାନ୍ତି ।

\+ + +

* ନିଜକୁ ବସ୍ତ୍ରଦ୍ୱାରା ଆବୃତ କରିଦେଲେ ହିଁ ଆପଣାର କୁତ୍ସିତତାଟା ମଧ୍ୟ ତଦ୍ୱାରା ଢାଙ୍କି ହୋଇଗଲା ବୋଲି କଳ୍ପନା କରିବା ହେଉଛି ଏକ ମୂଢ଼ତା । କାରଣ ବସ୍ତ୍ରଦ୍ୱାରା ଦେହକୁ ଢାଙ୍କି ରଖିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏକ ଦୁଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତିର ଚରିତ୍ର ତଥାପି ଆପଣାର କୁତ୍ସିତତା ସହିତ ଚମତ୍କାର ପ୍ରକଟ ହୋଇ ଉଠୁଥାଏ ।

ଶରୀରର କୌଣସି ଅଂଶ ବାହାରକୁ ଦିଶିଯିବା ଅପେକ୍ଷା ଖରାପ ଚରିତ୍ର ହେଉଛି ଏକ ଅଧିକ ଅସୁନ୍ଦର କଥା ।

ପ୍ରବଞ୍ଚକଙ୍କୁ ସାବଧାନ

* ସୂର୍ଯ୍ୟର ଉତ୍ତାପକୁ ଆପଣାକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ଏକ ଉତ୍ତମ କଥା । ପାଣି ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ଏକ ଉତ୍ତମ ବସ୍ତୁ । ମାତ୍ର ଅନେକ ସମୟରେ ଏସବୁ ମଧ୍ୟ ଅନିଷ୍ଟକାରକ ହୋଇଥାନ୍ତି, ଏବଂ ସେତେବେଳେ ସେସବୁଠାରୁ ଦୂରରେ ରହିବା ଉଚିତ । ନିଜର ଆତ୍ମୀୟସ୍ୱଜନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ ମନ୍ଦ ଅଭିପ୍ରାୟ ରଖି କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କୁ ଏକ ବିପଦବୋଲି ମଣି ସତର୍କ ହୋଇଯିବା ଉଚିତ ।

* ଯେତେବେଳେ ବିଭିନ୍ନ ଲୋକଙ୍କର ମନ ଭିତରେ ପରସ୍ପର ପ୍ରତି ଘୃଣା ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନ ହୋଇ ରହିଥାଏ, ସେତେବେଳେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସେହି ଗୋଷ୍ଠୀମଧ୍ୟରେ ପ୍ରକୃତରେ କୌଣସି

ଏକତ୍ୱ ନଥାଏ । ପାଣିର ଡ଼ାଙ୍କୁଣୀ ପାଣିଟିକୁ ଘୋଡ଼ାଇ ରଖିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ସିନା ମାତ୍ର ପାଣି ସହିତ କଦାପି ଏକ ହୋଇ ଯାଏନାହିଁ ।

ଏକ ସତର୍କ ବାଣୀ

କୁରାଲ୍‌ରେ ଗୃହପତ୍ନୀ ବିଷୟରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉଦାରତା ସହକାରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି । ମାତ୍ର ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଉଦ୍ଧୃତଗୁଡ଼ିକରେ ଶାସକ ଓ କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରସ୍ଥ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଲାଗି ସ୍ତ୍ରୀର ଶାସନକୁ ଦୁର୍ବଳତା ଏବଂ ସମ୍ମାନହାନିର ଏକ ନିଶ୍ଚିତ କାରଣ ବୋଲି କହି ନିନ୍ଦା କରାଯାଇଛି । କୁରାଲ ପରି ଏକ ଅତି ପ୍ରାଚୀନ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଏହି ବିଷୟରେ ଯାହାକିଛି କୁହାଯାଉଛି, ନାରୀମାନଙ୍କ ଲାଗି ସମାନ ସମ୍ମାନର ଦାବୀ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ସେଥିରେ ବିଚଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିବାର ମୋଟେ କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । କୌଣସି ରାଜ୍ୟ ବା ଯନ୍ତ୍ରକୁ ଚଳାଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଯେତେବେଳେ ନିଜ ସ୍ତ୍ରୀର ବୋଲକରା ହୋଇ ରହନ୍ତି, ଆମ ଏ ଯୁଗରେ ଅର୍ଥାତ୍ ଏହି ଆଧୁନିକ କାଳରେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ କାହାରଠାରୁ ସମ୍ମାନ ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ କିମ୍ବା କାହାର ବିଶ୍ୱାସଭାଜନ ହୋଇ ପାରନ୍ତିନାହିଁ । ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥରେ ସ୍ୱାମୀର ଇଚ୍ଛାର ଉପରେ ସ୍ତ୍ରୀର ଆଧିପତ୍ୟ ବିସ୍ତାର କରିବାର ହିଁ ନିନ୍ଦା କରାଯାଇଛି; ସ୍ୱାମୀ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ପ୍ରେମ ଏବଂ ପାରସ୍ପରିକ ସମ୍ମାନ ଅବଶ୍ୟ ରହିବ, ତାହାର ଅଦୌ କୌଣସି ନିନ୍ଦା କରାଯାଇନାହିଁ । ପ୍ରଥମ ଦୁଇଟି ପଦରେ ଅତ୍ୟଧିକ ଆସକ୍ତିର ନିନ୍ଦା କରାଯାଇଛି, କାରଣ ସେହି ଆସକ୍ତି କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରରେ ରହିଥିବା ପୁରୁଷ ମାନଙ୍କର ଯାବତୀୟ ବୀରତା ଏବଂ ସାହସିକତାର ଶକ୍ତିକୁ ଅପହରଣ କରି ନେଇଥାଏ ଏବଂ ତେଣେ ଅପର ପକ୍ଷରେ ଠିକ୍ ସେଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ହିଁ ସେମାନଙ୍କର ଯାବତୀୟ ସଫଳତା ନିର୍ଭର କରୁଥାଏ ।

+ + +

* ନିଜର ସ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରତି ଅତିରିକ୍ତ ଭାବରେ ଆସକ୍ତ ହୋଇ ରହିଲେ ତଦ୍ୱାରା ଯେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଉପଲବ୍ଧି ଲାଗି ଏକ ବାଧା ଉପସ୍ଥିତ ହୁଏ, କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ । ଏହି ପୃଥିବୀର ଯାବତୀୟ କର୍ମପରିସରରେ ମଧ୍ୟ ସେହି ଆସକ୍ତିଠାରୁ ସର୍ବଦା ଦୂରରେ ରହିଥିବା ଉଚିତ ।

* ପୁନଶ୍ଚ, ଆପଣାର ସ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରତି ଅତିରିକ୍ତ ଭାବରେ ଆସକ୍ତ ହୋଇ ରହିଥିବା ହେତୁ ଯିଏ ଆପଣାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ଅବହେଳା କରୁଥାଏ, ତାକୁ ସାଧାରଣଙ୍କର ଉପହାସଦ୍ୱାରା ଅବଶ୍ୟ ସନ୍ତପ୍ତ ହୋଇ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ସାଧାରଣ ମାମୁଲି ମଣିଷଙ୍କର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏଭଳି ଆସକ୍ତିରୁ ହୁଏତ ତାହାର କୌଣସି କ୍ଷତି ହେବନାହିଁ; ମାତ୍ର ଯେଉଁମାନେ ସାଧାରଣ ଦାୟିତ୍ୱସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ରହିଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାହା ନିଶ୍ଚୟ ଗୁରୁତର ଅପବାଦ ସୃଷ୍ଟି କରିବ ।

\+ \+ \+

* ଯେଉଁ ପୁରୁଷମାନେ ଆପଣାର ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା ଶାସିତ ଏବଂ ଚାଳିତ ହୁଅନ୍ତି, ସେମାନେ ବୃହତ୍ତର ସ୍ୱାର୍ଥଗୁଡ଼ିକର କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଆପଣାର ବନ୍ଧୁସଂସାରରେ ଏବଂ ସାଧାରଣ ଭାବରେ ସେମାନଙ୍କର ସମାଜ ଭିତରେ ଉଦାରତା ଏବଂ ସାହସର ସହିତ ଆପଣାକୁ ସଂସ୍ଥିତ କରି ରଖିବାକୁ ମୋଟେ ସମର୍ଥ ହୋଇ ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ନିଜ ସ୍ତ୍ରୀର ଶାସନାଧୀନ ହୋଇ ରହିଲେ ଓ ତାହାର କଥା ମାନିଲେ ପୁରୁଷର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ କ୍ରମେ ଭାରି ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଆସେ, ତା'ର ଉଦ୍ୟମଶକ୍ତି ମଧ୍ୟ କ୍ଷୀଣ ହୋଇ ଆସିବାକୁ ଲାଗେ ।

ସ୍ୱାମୀମାନେ ଯେଉଁସବୁ ସାଧାରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରହି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥାନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ଯେତେବେଳେ ସେହିସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରବେଶ କରି ପରୋକ୍ଷ ଅଥବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି, ଆପଣାର ସ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରତି ଅତିରିକ୍ତ ପରିମାଣରେ ଆସକ୍ତ ହୋଇ ରହିବାଦ୍ୱାରା ବା ଅତିରିକ୍ତ କୋପ ସହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ବୋଲି ଭୟ ରଖିଥିବାଦ୍ୱାରା ଆପଣା ଜୀବନର ଯାବତୀୟ କର୍ମଧାରା ଯେପରି ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଯିବାରେ ଲାଗିଥାଏ,—ଏଠାରେ ସେହିସବୁ ବିଷୟରେ କୁହାଯିବାଦ୍ୱାରା ନାରୀର ସ୍ଥାନଟିଲାଗି ଯେଉଁ ସମ୍ମାନ ଏବଂ ସମାନତା ସର୍ବଦା ପ୍ରାପ୍ୟ, ତା'ସହିତ ଅସଙ୍ଗତି ରଖି ବା ତାହାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରି ଆଦୌ କିଛି କୁହା ଯାଇନାହିଁ । ଅଥବା, ସାଧାରଣ ଜୀବନକ୍ଷେତ୍ରର ଦାୟିତ୍ୱଗୁଡ଼ିକ ଲାଗି ନାରୀର କୌଣସି ସାମର୍ଥ୍ୟ ନାହିଁ ବୋଲି ବି ଏଠାରେ କିଛି ଅଭିପ୍ରାୟ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇନାହିଁ । ନାରୀ ହେଉ ଅଥବା ପୁରୁଷ ହେଉ, ସିଏ କଦାପି ସମାନ ସନ୍ତୋଷଜନକ ଭାବରେ ଏକାବେଳେକେ ଦୁଇଟି ପ୍ରଭୁର ବୋଲ ମାନି ପାରିବନାହିଁ । ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି କୌଣସି ଏକ ସାଧାରଣ ଦାୟିତ୍ୱକୁ ବହନ କରି ରହିଛି, ସିଏ ନାରୀ ବା ପୁରୁଷ ଯାହା ହୋଇଥାଉ ପଛକେ ସେହି ଦାୟିତ୍ୱଟି ଯାହାଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇନାହିଁ, ଏପରି ଜଣେ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହେବାଲାଗି ଆପଣାକୁ କଦାପି ପ୍ରଶ୍ରୟ ଦେଇ ପାରିବନାହିଁ । ସେହି ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଟି ଯଦି ଜଣେ ପତ୍ନୀ ହୋଇଥିବ, ତେବେ

ତଦ୍ୱାରା ସଂପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିର ଯାବତୀୟ ବସ୍ତୁର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆଚ୍ଛନ୍ନ ହୋଇ ରହିବାର ବିପଦଟି ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆହୁରି ଅଧିକ ଗୁରୁତର ହୋଇପଡ଼ିବ । ହଠାତ୍ ପଢ଼ିଲା ବେଳକୁ, ଏହିସବୁ ପଦ ସେମାନଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପୁରୁଣାକାଳିଆ ବୋଲି ହୁଏତ ପ୍ରତୀତ ହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଏହି କଥାଟି ନିଶ୍ଚୟ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯେ, ଆମର ଏହି ଆଧୁନିକ କାଳରେ ମଧ୍ୟ ନିଜ ସ୍ତ୍ରୀର ଅଧୀନ ହୋଇ ରହିବାଟାକୁ କଦାପି ଏକ ଗ୍ରହଣୀୟ କଥା ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବନାହିଁ;—ବିଶେଷ କରି ଯଦି ସ୍ୱାମୀ କୌଣସି ଏକ ସାଧାରଣ ଦାୟିତ୍ୱରେ ରହିଥାଏ, ତେବେ ତାହାକୁ ଆହୁରି କମ୍ ଗ୍ରହଣୀୟ ବୋଲି କୁହାଯିବ । ଆପଣାର ଯୋଗ୍ୟତା ବଳରେ ଜଣେ ପତ୍ନୀ ଯେଉଁଠି କୌଣସି ଏକ ସାଧାରଣ ଦାୟିତ୍ୱ ବହନ କରୁଥାଏ, ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ତା'ର ସ୍ୱାମୀ ତା' ଉପରେ ଆଧିପତ୍ୟ ବିସ୍ତାର କରିବାଲାଗି ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲେ ସେଇଟା ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ସମାନ ପରିମାଣରେ ଏକ ଅଗ୍ରହଣୀୟ ବ୍ୟାପାର ହେବ । ଯଦି ଏହି ଆଧିପତ୍ୟ କୌଣସି ଏକ ଅଧିକ ଉପାଦେୟ ବୁଦ୍ଧିସାମର୍ଥ୍ୟ, ଅଧିକ ବ୍ୟାପକ ଅଭିଜ୍ଞତା କିମ୍ବା ଗଭୀରତର ଜ୍ଞାନକୁ ସ୍ୱୀକାର କରି ତାହାକୁ ମାନିବା ଉପରେ ଆଧାରିତ ହୋଇ ରହିଥିବ, ତେବେ ତାହାକୁ ଅବଶ୍ୟ ଏକ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ବୋଲି କୁହାଯିବ । ମାତ୍ର, ଯେଉଁଠାରେ ଏହି ଆଧିପତ୍ୟ-ବିସ୍ତାର କେବଳ ସ୍ତ୍ରୈଣତା ଉପରେ ହିଁ ପର୍ଯ୍ୟବେସିତ ହୋଇ ରହିବ, ସେଠାରେ ପରିଣାମ ନିଶ୍ଚୟ ଅନିଷ୍ଟକାରୀ ହିଁ ହେବ, ଏବଂ କୁରାଲ୍ ଗ୍ରନ୍ଥରେ କେବଳ ତାହାର ନିନ୍ଦା କରାଯାଇଛି ।

କାମୁକତା, ସୁରାପାନ ଓ ଦ୍ୟୂତକ୍ରୀଡ଼ା

କାମୁକତା, ସୁରାପାନ ଏବଂ ଦ୍ୟୂତକ୍ରୀଡ଼ା ବିଷୟରେ ଆମକୁ ସତର୍କ କରି ଦେବାଲାଗି କୁରାଲ୍‌ଗ୍ରନ୍ଥର ତିରିଶିଗୋଟି ପଦର ରଚନା କରାଯାଇଛି ।

* ଯେଉଁ ନାରୀ ଅର୍ଥୋପାର୍ଜନର ଅଭିପ୍ରାୟରେ ଆପଣାର ଦେହକୁ ବିକ୍ରୟ କରୁଛି, ତାହାକୁ ଭ୍ରମରେ ପଡ଼ି ଆଲିଙ୍ଗନ କରିବାକୁ ଗଲେ ତାହା କୌଣସି ଅନ୍ଧାର ଘରଭିତରେ ଏକ ଅପରିଚିତ ମଣିଷର ମଲା ଦେହଟାକୁ ହିଁ ଯାଇ ଆଲିଙ୍ଗନ କଲାପରି ହେବ ।

+ + +

ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ ପାନୀୟ ମାଦକଦ୍ରବ୍ୟର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରି ସାଧାରଣ ରାଜକୋଷ ଲାଗି ଆଦୌ କୌଣସି ଅର୍ଥ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଉ ନଥିଲା । ମଣିଷମାନେ ଇଚ୍ଛା କଲେ ଆପଣାର ସର୍ବନାଶ କରିବା ଲାଗି ସ୍ୱାଧୀନ ହୋଇ ରହୁଥିଲେ ସତ ମାତ୍ର ପାନୀୟ ମାଦକଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ବନ୍ଦୋବସ୍ତରେ ଆଉ କାହାରିହେଲେ କୌଣସି ଆଗ୍ରହ ନଥିଲା । ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁମତି ନେଇ କେହି ସେ ସବୁର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରୁଥାଉ, ଏହି ସେହି ବ୍ୟବସାୟଟିକୁ କରିବା ଲାଗି ଏକ ଗୁଣ୍ଟିଆ ନେଇଥାଉ କିମ୍ବା ସ୍ୱୟଂ ସରକାର ସେହି ବନ୍ଦୋବସ୍ତର ଦାୟିତ୍ୱଟିକୁ ବହନ କରିଥାନ୍ତୁ ପଛକେ, ସେହି ବିଷୟରେ ଆଉ କାହାର କୌଣସି ଆଗ୍ରହ ନଥିଲା । ପାନୀୟ ମାଦକଦ୍ରବ୍ୟ ସେବନ କଲେ ସେଥିରୁ ଖୁସ୍‌ମିଜାଜ ହୋଇ ରହିବାର ଯେଉଁ ଶୃଙ୍ଖଳାହୀନତାର ପାପଟି ରହିଥିଲା, କୁରାଲ୍ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୃଢ଼ତାର ସହିତ ତାହାର ନିନ୍ଦା କରାଯାଇଛି ।

* ଯିଏ ମାଦକଦ୍ରବ୍ୟ ପାନ କରିବାରେ ଭୋଳ ହୋଇ ରହିଛି, ତାହାକୁ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଦେଇ ଦରକଥା ବୁଝାଇବାକୁ ଯିବା ଯାହା, ଅଗାଧ ଜଳରେ ବୁଡ଼ି ଯାଇଥିବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଖୋଜିବାକୁ ଯିବାଲାଗି ହାତରେ ଅଳୁଅ ଧରି ବାହାରିବା ଠିକ୍ ସେଇଆ ।

ଆଲୁଅ ପକାଇଲେ ଆମେ କଦାପି ପାଣି ତଳେ କ'ଣ ରହିଛି, ତାହାକୁ ଦେଖି ପାରିବାନାହିଁ । ଠିକ୍ ସେହିପରି, ଜଣେ ମଦ୍ୟପର ମନକୁ ଘାରିକରି ରହିଥିବା ଅନ୍ଧକାରକୁ ଆମେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତର ଆଲୋକଦ୍ୱାରା କଦାପି ଭେଦ କରି ପାରିବାନାହିଁ । ମଦ୍ୟପ ଭିତରେ ଯେଉଁ ବିପତ୍ତି ତାକୁ ଅବଶ କରି ରଖିଛି, ତାହା ତା'ଠାରୁ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଯୁକ୍ତିକୁ ବୁଝିବାର ଶକ୍ତିକୁ ଅପହରଣ କରିନେଇଛି ।

\+ \+ \+

* ନିଜର ଫୁରସତ ସମୟରେ ମଦ ପିଇ ନିଶାରେ କାବୁହୋଇ ରହିଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଆମେ କେବେ ଅବଲୋକନ କରି ଆମେ ନିଜେ ସେହି ଦୁଷ୍ଟ ପାନୀୟଟିର କବଳରେ ପଡ଼ିଲେ ଆମ ନିଜର ଦଶା ପ୍ରକୃତରେ କ'ଣ ହେବ, ସେକଥାଟିକୁ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରି ପାରିବା କି ?

\+ \+ \+

* ଯେଉଁମାନେ ଗୋପନରେ ସୁରାପାନ କରନ୍ତି, ସେମାନେ ଅଚିରେ ସ୍ଥାନୀୟ ସମ୍ପ୍ରଦାୟଙ୍କର ହାସ୍ୟାସ୍ପଦ ବସ୍ତୁରେ ପରିଣତ ହୁଅନ୍ତି, କାରଣ ଏହି ଶୃଙ୍ଖଳା ହୀନତାର ପରିଣାମଗୁଡ଼ିକୁ ଦୀର୍ଘକାଳ ଲାଗି ଅଜ୍ଞାତ ରଖିବା ଆଦୌ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

\+ \+ \+

✳ ତୁମେ ଜୁଆ ଖେଳ ଜୟଲାଭ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଜୁଆଖେଳକୁ ତଥାପି ବର୍ଜନ କରିବାକୁ ହେବ । ଜୁଆଖେଳରେ ଜୟଲାଭ କରିବାକୁ ଠିକ୍ ମାଛର ବନସିକଣ୍ଟା ଗିଳିବା ସହିତ ତୁଳନା କରାଯାଇ ପାରିବ ।

✳ ହାରି ଯାଉଥିବା ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ଜୁଆଖେଳ ଭାରି ଆନନ୍ଦଦାୟକ ଲାଗେ ଏବଂ ତା'ର ଶିକାରଟିକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ କୁଶଳ ଭାବରେ ଆପଣାର କବଳରେ ଧରି ରଖିଥାଏ । ଏଠାରେ ଏହି ଆସକ୍ତିଟିକୁ ଆମେ ମରଣାନ୍ତକ ଯାବତୀୟ ଶାରୀରିକ ଚରମ ଯନ୍ତ୍ରଣା ସତ୍ତ୍ୱେ ତଥାପି ବଞ୍ଚି ରହିବାର ଆସକ୍ତି ସହିତ ତୁଳନା କରାଯାଇ ପାରିବ । ରୁଗ୍ଣ, ଯନ୍ତ୍ରଣା ଭୋଗୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ମୃତ୍ୟୁକୁ ଏଡ଼ି ଦେବାରେ ଲାଗିଥାଏ ଏବଂ ଜୀବନକୁ ଯାବୁଡ଼ି ରହିଥାଏ । ଜୁଆଖେଳ ଯେପରି ଜୁଆଖେଳାଳିକୁ ଆପଣାର କବଳ ଭିତରେ ଯାବୁଡ଼ି ଧରିଥାଏ, ଜୀବନପ୍ରତି ଆସକ୍ତିକୁ ଆମେ ତାହାରି ସଦୃଶ ବୋଲି କଳ୍ପନାକରି ପାରିବା,—ତୁଳନାଟିକୁ ଏହିପରି ଭାବରେ ଓଲଟାଇ ଦେଇ ଆମେ ହୁଏତ ଶ୍ଳୋକଟିରେ ଅଭିପ୍ରେତ କଥାଟିକୁ ଆହୁରି ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇ କହିପାରିବା ।

ଆରୋଗ୍ୟ କରିବାର କଳା

✳ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଯତ୍ନଶୀଳ ଭାବରେ ତୁମେ ରୋଗର ନିଦାନଟିକୁ ବାହାର କରିବ, ରୋଗଟିର ପ୍ରକୃତ କାରଣଟିକୁ ଆବିଷ୍କାର କରିବ, ଯଥାର୍ଥ ଔଷଧଟିକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବ ଏବଂ ତା'ପରେ ଫଳପ୍ରଦ ଭାବରେ ସେଇଟିକୁ ପ୍ରୟୋଗ ମଧ୍ୟ କରିବ ।

ଶଲ୍ୟଚିକିତ୍ସକ ଏବଂ ରୋଗଚିକିତ୍ସକ ଉଭୟଙ୍କ ପାଇଁ ଏଇଟି ହେଉଛି ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସାରଗର୍ଭକ ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉକ୍ତି ।

\+ + +

✳ ଚିକିତ୍ସାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ସମୟରେ ଜଣେ ଉତ୍ତମ ଚିକିତ୍ସକ ରୁଗ୍ଣ ବ୍ୟକ୍ତିର ଶରୀରରେ କେତେ ଶକ୍ତି ଅଛି, ତା'ଭିତରେ ରୋଗଟି କେତେଦୂର ବିକାଶଲାଭ କରିଛି ଏବଂ କେଉଁ ଋତୁରେ ସିଏ ଏହି ରୋଗଟିଦ୍ୱାରା ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଛି, ଏହି ଯାବତୀୟ କଥାକୁ ଆଖିଆଗରେ ରଖି ବିଚାର କରିବ ।

* ଉତ୍ତମ ଚିକିତ୍ସାର ଚାରିଗୋଟି ଉପାଦାନ ରହିଛି ଯଥା ରୋଗୀ, ତା'ପରେ ଚିକିତ୍ସକ, ରୋଗର ପ୍ରତିକାର ଏବଂ ଶୁଶ୍ରୂଷା ।

ରୋଗର ଚିକିତ୍ସାରେ ରୋଗୀର ସହଯୋଗ ରହିବ ଏବଂ ତା'ର ଶୁଶ୍ରୂଷା କରିବା ଲାଗି ଜଣେ ଅଭିଜ୍ଞ ପରିଚର ବି ମହଜୁଦ୍ ଥିବ,—ଡାକ୍ତର ଏବଂ ସିଏ ଦେଉଥିବା ଔଷଧଠାରୁ ଏହି କଥାଗୁଡ଼ିକୁ ସେତେବେଳେ ଆଦୌ କମ୍ ମହତ୍ତ୍ୱ ଦିଆ ଯାଉନଥିଲା । ଆଧୁନିକ ଚିକିତ୍ସା-କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟ ତାହାହିଁ ସ୍ୱୀକାର କରିଥାଏ ।

\+ \+ \+

ନିମ୍ନଲିଖିତ ପଦଗୁଡ଼ିକରେ ଉତ୍ତମ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟର ମହାନ୍ ରହସ୍ୟ ହିସାବରେ ଖାଦ୍ୟ ବିଷୟରେ ସଂଯମ ଅବଲମ୍ବନ କରିବାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି । ଏହି ପରାମର୍ଶଟି ଯେ ପ୍ରକୃତରେ କେତେ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ, ଆଧୁନିକ ବିଜ୍ଞାନ ମଧ୍ୟ ତାହା ଘୋଷଣା କଲାଣି ।

* ମୁଁ ଆଗରୁ ଯେଉଁ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇଥିଲି, ତାହା ହଜମ ହୋଇ ସାରିଥିବ ବୋଲି ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଜାଣିବା ପରେ ଯଦି ମୁଁ ପୁନର୍ବାର ଖାଦ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି, ତେବେ ମୋ' ଶରୀରକୁ ସୁସ୍ଥ ରଖିବା ଲାଗି ଆଉ ଆଦୌ କୌଣସି ଔଷଧର ଆବଶ୍ୟକତା ରହନ୍ତା ନାହିଁ ।

\+ \+ \+

* ଆଗରୁ ଖାଇଲା ବେଳେ ତୁମେ ଯାହା ଖାଇଥିଲ, ତାହା ଯେ ହଜମ ହୋଇ ସାରିଲାଣି, ସେହି କଥାଟିକୁ ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ ଜାଣିବା । ତୁମକୁ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭଲ କରି ଭୋକ ନକରିଛି, ତୁମେ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କର । ତା'ପରେ, ତୁମ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟଲାଗି ତୁମେ ଯାହା ହିତକାରୀ ବୋଲି ଜାଣିଛ, ତାହାକୁ ଖାଦ୍ୟ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କର ।

ଅନେକ ଭଲ ଜିନିଷ ଅଛି, ଯାହାକି ସମସ୍ତଙ୍କ ଲାଗି ଆଦୌ ହିତକାରୀ ନୁହେଁ; ବା, ସେଗୁଡ଼ିକ ସବୁବେଳେ ମଧ୍ୟ ମୋଟେ ହିତକାରୀ ନହୋଇପାରେ, ବା, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଅତିରିକ୍ତ ପରିମାଣରେ ଆହାର କଲେ ତାହା ହିତକାରୀ ହୁଏନାହିଁ । ତେଣୁ, ବିଜ୍ଞ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ତା'ର ନିଜର ବିବେକକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରେ, ଏବଂ ତା' ଲାଗି ଯାହା ହିତକାରୀ, ତାହା ସ୍ଥିର କରେ । ଯାହା ତା'ର ଦେହକୁ ନଯାଏ, ସିଏ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବର୍ଜନ କରେ ।

କୌଣସି କଥା ଖାଇବାକୁ ମନ ହେଉଛି ବୋଲି ତାହାର ଆଦୌ ଏପରି ଅର୍ଥ ହେବନାହିଁ ଯେ ତୁମର ପାକସ୍ଥଳୀ ଖାଦ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଲାଗି ପ୍ରକୃତରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିଛି। ତେଣୁ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ଭୋକ ଲାଗିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ହେବ ।

\+ + +

* ଏବଂ ତେବେ ମଧ୍ୟ ମିତ ପରିମାଣରେ ହିଁ ଖାଦ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ମିତାହାରଦ୍ୱାରା ହିଁ ମନୁଷ୍ୟ ଦୀର୍ଘାୟୁ ହୋଇ ପାରିବ ।

\+ + +

* ମୁଁ ଯଥେଷ୍ଟ ଖାଇ ସାରିଲିଣି, ଏହି କଥାଟି ଅନୁଭବ କରିବାର ଅଳ୍ପ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ଯିଏ ଖାଇବା ବନ୍ଦ କରେ ସିଏ ପ୍ରକୃତରେ ଖାଇବାର ଆନନ୍ଦଟିକୁ ପାଏ; ମାତ୍ର ଯିଏ ଗୁଡ଼ାଏ ଖାଏ ସିଏ ସବୁଯାକ ରୋଗକୁ ନିଜ ଘରକୁ ଡାକି ଆଣିଥାଏ ।

\+ + +

* ମୋ'ର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଲାଗି ଯାହା ଦରକାରୀ, ମୁଁ କେବଳ ତାହାହିଁ ଖାଦ୍ୟ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିବ, ଯିଏ ଏହି କଥାଟିକୁ ଶିଖିଥାଏ ସିଏ ଅନେକ ଦୁଃଖରୁ ରକ୍ଷା ପାଏ । ଯିଏ "ନାହିଁ" ବୋଲି କହେ, ଅର୍ଥାତ୍ ପରିମାଣ ବିଷୟରେ ଆତ୍ମସଂଯମ ଅବଲମ୍ବନ କରେ, ସିଏ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ଦୁଃଖରୁ ନିଜକୁ ରକ୍ଷା କରି ପାରେ ।

\+ + +

* ଯେଉଁ ମୂର୍ଖ ବ୍ୟକ୍ତି "ଅଗ୍ନି"ର ଆବଶ୍ୟକତା ଠାରୁ ଅଧିକ ଭୋଜନ କରେ, ଅର୍ଥାତ୍ ନିଜେ ଯେତିକି ହଜମ କରି ପାରିବ, ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ଆହାର କରେ, ତାକୁ ଯାବତୀୟ ପ୍ରକାରର ଅସୁସ୍ଥତା ଲାଗି ହିଁ ସର୍ବଦା ପ୍ରସ୍ତୁତ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

\+ + +

* ଅତିରିକ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ଅଥବା ଅଭାବ ଘଟିଲେ, ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀରର ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ଯେଉଁ ତିନୋଟି ଶରୀରୋପାଦାନର ଅନୁମାନ କରିଛନ୍ତି, ସେଗୁଡ଼ିକ ରୋଗର କାରଣ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି । ଅର୍ଥାତ୍, ଆମର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଧିକ୍ୟ ହେଲେ ଅଥବା ଅଭାବ ଘଟିଲେ ତଦ୍ୱାରା ଶରୀରର ଭାରସାମ୍ୟଟି ନଷ୍ଟ ହୋଇ ଯାଇଥାଏ ।

ଆତ୍ମ-ସମ୍ମାନ

* ଯଦି ତୁମ ପାଖରେ ଧନ ରହିଛି, ତେବେ ତୁମେ ନମ୍ରତାର ଅନୁଶୀଳନ କର ଯେତେବେଳେ ତୁମେ ଅଭାବରେ ପଡ଼ିଛ, ତୁମକୁ ସେତେବେଳେ ହିଁ ଆପଣାର ମସ୍ତକକୁ ଉଚ୍ଚ କରି ଧରିବାକୁ ହେବ । ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି, ଯେତେବେଳେ ତୁମେ ଅଭାବରେ ଆସି ପଡ଼ିଯାଉଛ, ସେତେବେଳେ ତୁମେ ଆପଣାର ଜୀବନରେ ଏପରି ଆଚରଣ କରିବ, ଯେପରିକି ତୁମର ଦାରିଦ୍ର୍ୟଦ୍ୱାରା କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇ ନଥିବା ଅନ୍ୟମାନେ ତୁମର ଯଥାର୍ଥ ଉଦାରତା ତଥା ଉଚ୍ଚ ଉଦ୍ୟମର ଗର୍ବଟିକୁ ସ୍ପଷ୍ଟଭାବରେ ଅନୁଭବ କରି ପାରୁଥିବେ ।

\+ + +

* ମୁଣ୍ଡର କେଶ ମୁଣ୍ଡର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି କରେ । ସେହି କେଶକୁ ମୁଣ୍ଡରୁ ଅଲଗା କରିନେଲେ ତାହା ଅଳିଆରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଏ । ଠିକ୍ ସେହିପରି, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଆପଣାର ସମ୍ମାନାସ୍ପଦ ଆଚରଣରେ ସ୍ୱକୀୟ ସ୍ତରଟିରୁ ତଳକୁ ଖସିଆସନ୍ତି ଏବଂ ଆପଣାର ସମ୍ମାନ କ୍ଷୁଣ୍ଣ କରନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ଏକ ଦଶାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ।

\+ + +

ଧନୀମାନଙ୍କର ବଦାନ୍ୟତା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଯେଉଁ ଶୋଚନୀୟ ଜୀବନ ଯାପନ କରାଯାଏ ଏବଂ ତାହାଦ୍ୱାରା ଯେପରି ଆତ୍ମସମ୍ମାନ ହରାଇବାକୁ ପଡ଼େ, କୁରାଲ୍‌ର ଅନେକ ପଦରେ ସେହି କଥାଟିକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି ।

* ବରଂ ଉପାସ ରହି ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କରିବା ଭଲ; ମାତ୍ର, ଯେଉଁମାନେ ତୁମକୁ ସାନ କରି ଦେଖନ୍ତି ଏବଂ ତୁମକୁ ସେମାନଙ୍କର ସମକକ୍ଷରେ ଗଣା କରନ୍ତିନାହିଁ, କେବଳ ଜଣେ ଅଧସ୍ତନକୁ ସାହାଯ୍ୟ କଲପରି ଯେଉଁମାନେ ତୁମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଆସନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ହୋଇ ରହି ଆରାମରେ ରହିବା ଓ ନିଜକୁ ଏଡ଼େ ବଡ଼ ବୋଲି ଦେଖାଇଦେବା ଆଦୌ ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

\+ + +

* ଅସମ୍ମାନ ଗ୍ରାସ କରିବାକୁ ଆସୁଥିବା ବେଳେ ଯେଉଁମାନେ ଜୀବନ ବର୍ଜି ଦେବାକୁ ମଧ୍ୟ ପଶ୍ଚାତ୍‌ପଦ ହୁଅନ୍ତିନାହିଁ, ଜଗତ କେବଳ ସେହିମାନଙ୍କର ହିଁ ଗୌରବଗାନ କରିବ, ସେହିମାନଙ୍କୁ ପୂଜା କରିବ ।

ଗୌରବ

✳ ଆତ୍ମାର ମହିମା ବୃଦ୍ଧିରେ ହିଁ ଯଥାର୍ଥ ଗୌରବ ସେହି ମହିମାଟିରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇ ତଥାପି ବଞ୍ଚି ରହିବାକୁ ମନ କରିବା, ତାହା ହେଉଛି ଅଗୌରବ ।

\+ + +

✳ ଜନ୍ମଗତ ଭାବରେ ସବୁ ମଣିଷ ସମାନ । କେତେକେ ମନୁଷ୍ୟ ଆପଣାର କର୍ମମୟ ଜୀବନରେ ମହାନତାର ଅର୍ଜନ କରିଥାନ୍ତି ଓ ଆଉ କେତେକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ତାହାର ଅଭାବ ଥାଏ; ଏବଂ ସେହି କାରଣରୁ ହିଁ ମନୁଷ୍ୟ ମନୁଷ୍ୟଠାରୁ ପୃଥକ୍ ହୁଏ ।

✳ କୁମାରୀ କନ୍ୟା ଯେପରି ତା'ର ଶୁଦ୍ଧତା ବିଷୟରେ ସତର୍କ ହୋଇ ରହିଥାଏ, ଠିକ୍ ସେହିପରି ଆପଣାର ମହାନତାରେ କୌଣସି କଳଙ୍କ ନଲଗାଇବା ଲାଗି ପ୍ରତ୍ୟେକ ମନୁଷ୍ୟର ସତର୍କ ରହିଥିବା ଉଚିତ ।

\+ + +

✳ ଉଚ୍ଚମନା ବ୍ୟକ୍ତି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଦୋଷକୁ ଆଖିଆଗରୁ ଅପସାରି ନେଇଯାଏ ଓ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଅନ୍ତରାଳରେ ଘୋଡ଼ାଇ ରଖେ । ମାତ୍ର କ୍ଷୁଦ୍ରମନା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଆପଣାକୁ କେବଳ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଦୋଷଗୁଡ଼ାକୁ ନେଇ ବ୍ୟସ୍ତ କରି ରଖିଥାନ୍ତି ।

ଜ୍ଞାତିର ପରିଚର୍ଯ୍ୟା

ଆତ୍ମୀୟସ୍ୱଜନ ଏବଂ ଆପଣା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ସ୍ନେହକୁ ସଂରକ୍ଷିତ କରି ରଖିବାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବିଷୟରେ ତାମିଲ ଶାସ୍ତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରିଛନ୍ତି । ନିଜର ସମ୍ପତ୍ତି ବ୍ୟୟ କରି ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ଭଲ ଖାଇବାକୁ ଓ ଭଲ ପିନ୍ଧିବାକୁ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ, ଏହି କଥାଟିକୁ ଏକ ନୈତିକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ରୂପେ ବିଚାର କରାଯାଇଛି । ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଉଦ୍ୟମକୁ ବ୍ୟାହତ କରି ରଖିବାରେ ଏବଂ ତଦ୍ୱାରା ଦେଶର ପ୍ରଗତିକୁ ମଧ୍ୟ ଅଟକାଇ ରଖିବାରେ ଏହି ରୀତିଟି ଅନେକ

ପରିମାଣରେ ଦାୟୀ ବୋଲି ଊନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଭାରତୀୟ ସମାଜ-ସଂସ୍କାରକମାନେ ଅନୁମାନ କରିଛନ୍ତି ।

ମାତ୍ର, ସତ କଥା ହେଉଛି ଯେ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ସହିତ ବ୍ୟକ୍ତିବାଦକୁ ହିଁ ଜୀବନର ସାମାଜିକ-ଅର୍ଥନୈତିକ ଆଧାର ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତିରେ କେବେହେଲେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ବର୍ଜନ କରାଯାଇ ନଥିଲା, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ସ୍ୱୀକାର ବି କରାଯାଇ ନଥିଲା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ତା'ର ଆତ୍ମୀୟସ୍ୱଜନ ଏକାଠି ମିଶି ଗୋଟିଏ ଏକକର ଗଠନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହିପରି ଏକକଗୁଡ଼ିକୁ ଏକାଠି କରି ଗୋଟିଏ ସମାଜ ଗଢ଼ି ଉଠିଥିଲା । କୌଣସି ଏକକରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇ ରହିଥିବା ସଭ୍ୟମାନେ ସମାନତା ସହିତ ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଅଂଶୀଦାର ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ଗୋଷ୍ଠୀମଧ୍ୟରେ ରହିଥିବା ନାୟକର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁସାରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ନାନା ଶ୍ରମରେ ଭାଗ ନେବାକୁ ପଡ଼ୁଥିଲା, ତା'ର ନୈତିକ ପ୍ରଭାବଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରଭାବିତ ହେଉଥିଲା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜର ସାମର୍ଥ୍ୟ ଅନୁସାରେ ଏହିସବୁ ଶ୍ରମରେ ଭାଗ ନେଉଥିଲା । ସମୂହର ସମ୍ପଦବୃଦ୍ଧିରେ ଆପଣାର ଅବଦାନରେ ବ୍ୟକ୍ତି କେତେଦୂର ସମର୍ଥ ହେଉଛି ବା ନାହିଁ, ତାହାର କୌଣସି ବିଚାର ନକରି ସିଏ ସମସ୍ତଙ୍କ ସହିତ ସମାନ ଆସନରେ ଲାଭ କରିବାର ଅଧିକାରୀ ହୋଇ ପାରୁଥିଲା । ଏହିପରି ଭାବରେ ଏହି ସୀମାବଦ୍ଧ କ୍ଷେତ୍ରଟି ମଧ୍ୟରେ "ସାମ୍ୟବାଦ"ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଥିଲା । ଏହିପରି ଭାବରେ ଗଠିତ ଏକକଗୁଡ଼ିକ ପରସ୍ପର ସହିତ ପ୍ରତିଯୋଗିତା କରୁଥିଲେ । ତେଣୁ ପରସ୍ପର-ସମ୍ବନ୍ଧର ଭିତ୍ତିରେ ଗଢ଼ା ହୋଇଥିବା ଏହି ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ନୀତିକୁ ସ୍ୱୀକାର କରି ନିଆ ଯାଇଥିଲା । ଗୋଷ୍ଠୀ ଭିତରେ ରହିବାଲାଗି ଆଇନ୍ କାହାକୁ ବାଧ୍ୟ କରୁନଥିଲା । ବ୍ୟକ୍ତି ଇଚ୍ଛା କଲେ ବିଦ୍ରୋହ ଘୋଷଣା କରି ତା'ର ଆତ୍ମୀୟ ସ୍ୱଜନ ମାନଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯାଇ ପାରୁଥିଲା । ମାତ୍ର, ସିଏ ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆପଣାକୁ ଗୋଷ୍ଠୀର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରି ରଖିଥିଲା, ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମାଜଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିପାଳିତ ହେବାଲାଗି ତା'ର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଧିକାର ରହିଥିଲା । ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିର ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଉପାର୍ଜନ-ସାମର୍ଥ୍ୟ ରହିଥିଲା, ଯଦି ସିଏ ନିଜର ଆତ୍ମୀୟ ସ୍ୱଜନଙ୍କୁ ତା'ର ପରିଶ୍ରମ ଲବ୍ଧ ଧନରେ ଭାଗ ନେବାରୁ ବଞ୍ଚିତ କରିବାର ସ୍ୱାର୍ଥଦ୍ୱାରା ପ୍ରେରିତ ମତଲବରେ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ଛାଡ଼ି ବାହାରକୁ ଚାଲି ଯାଉଥିଲା, ତେବେ ତାହାକୁ ଦେଶର ସଂସ୍କୃତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ଅପରାଧ ବୋଲି ବିଚାର କରା ଯାଉଥିଲା । ତେଣୁ, ଏହିପରି ଭାବରେ, ସମାଜ-ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ପଛରେ ଏକ ଅର୍ଦ୍ଧ-ଦଳ ପ୍ରୟୋଗର ଭିତ୍ତି ରହିଥିଲା ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ । ଆଧୁନିକ ଜଗତରେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ବାଦର ଯେଉଁ ସମାଜ କଳ୍ପନା କରାଯାଇଛି ତାହା ହେଉଛି ଏକ ରାଜ୍ୟବ୍ୟାପୀ ରାଷ୍ଟ୍ର-ଦ୍ୱାରା ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ କରି ଯାଉଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଟି ବିରୁଦ୍ଧରେ

ଅନେକ ଗୁରୁତର ଅଭିଯୋଗ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥାନ୍ତି । ଏହି ସମସ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ହଜାର ହଜାର ବର୍ଷ ହେଲା ରହିଆସିଛି ଏବଂ ସେହି ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁହିଁ ସେଥିଲାଗି ବିଭିନ୍ନ ସମାଧାନର ଉପସ୍ଥାପନା କରାଯାଇଛି । ପାରିବାରିକ ନିର୍ଭର ଶୀଳତାର ପନ୍ଥାଟି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅନେକ ଆପତ୍ତି ଦର୍ଶାଯାଇ ପାରିବ ସତ, ମାତ୍ର ଠିକ୍ ସେହିପରି ରାଷ୍ଟ୍ରଦ୍ୱାରା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ସାମ୍ୟବାଦ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମଧ୍ୟ ସମାନ ଭାବରେ ଗୁରୁତର ଅଭିଯୋଗ ଦାନ କରାଯାଇ ପାରିବ । ସମାଜବାଦର ବ୍ୟବସ୍ଥାଟିର ସମର୍ଥକମାନେ ସେଥିରେ ରହିଥିବା ଏହିସବୁ ତ୍ରୁଟିକୁ ସ୍ୱୀକାର କରନ୍ତି ସତ, ମାତ୍ର ତଥାପି ଯୁକ୍ତି ଦେଖାଇ କହନ୍ତି ଯେ ଆମକୁ ଦୋଷ ଯୁକ୍ତ ଦୁଇଟି ଯାକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରୁ ଅପେକ୍ଷାକୃତ କମ୍ ଦୋଷ ଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଟିକୁ ହିଁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ତା'ପରେ ସେହି ତ୍ରୁଟି ଗୁଡ଼ିକୁ ଦୂର କରିବା ଲାଗି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରତିକାର ଏବଂ ପ୍ରତିବିଧାନର ପରାମର୍ଶ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଆମେ ଠିକ୍ ସେହିପରି ଅନ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାଟିର ବିପକ୍ଷକୁ ସମର୍ଥନ କରିପାରିବା ଏବଂ ତା'ର ତ୍ରୁଟି-ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରତିବିଧାନ ଲାଗି ପରାମର୍ଶ ମଧ୍ୟ ଦେଇ ପାରିବା । ଖୁବ୍ ସମ୍ଭବ, ଏହି ଦ୍ୱିତୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାଟିର କ୍ଷେତ୍ରରେ ହିଁ ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରତିବିଧାନ ଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ଭବ କରିବା ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅଧିକ ସହଜ ହେବ । ଆମର ଏହି ପୃଥିବୀ ଘୂରି ବିଚିତ୍ର ଭାବରେ ପୁରାତନ ବିଷ୍ୟରଗୁଡ଼ିକ ପାଖକୁ ଫେରି ଆସୁଥିବା ପରି ମନେ ହେଉଛି ।

ଆତ୍ମୀୟ ସ୍ୱଜନ ଏବଂ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପତ୍ତି ଜନିତ ଉପକାରିଗୁଡ଼ିକର ବିତରଣ କରିଦେବାର ପ୍ରଥାଟିକୁ ଯେ କେବଳ ଏକ ନୈତିକ ଗୁଣରୂପେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଛି ତା' ନୁହେଁ, ମାତ୍ର, ଏକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରହିଥିବା ଜୀବନର ଏକ ଯୋଜନା ରୂପେ ମଧ୍ୟ ତାହାକୁ ଉଚିତ ବୋଲି ବୁଝାଯାଇଛି । ପରସ୍ପରର ସହାୟକ ହେବାର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଆନନ୍ଦଟି ସକାଶେ ଏହା ସମଗ୍ର ସମାଜ ଲାଗି ସୁଖ ବହନ କରି ଆଣୁଥିବା ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇ ରହିଛି, ଏହା ସାଧାରଣ ବିପତ୍ତି ବେଳେ ପାରସ୍ପରିକ ସମର୍ଥନର ଏକ ଅବସର ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦେଇଛି । ଏହି ସ୍ୱାର୍ଥଦ୍ୱାରା ପ୍ରେରିତ ମନୁଷ୍ୟ ତୁମେ କୁଆ ପାଖକୁ ଯାଇ ଏକଥା ଶିକ୍ଷା କର ବୋଲି କବି କହିଛନ୍ତି ।

✻ କୌଣସି ଆହାର ପଦାର୍ଥ ପାଇଲେ କୁଆ ସେହି କଥାଟିକୁ କଦାପି ଗୋପନ କରି ରଖେନାହିଁ, ମାତ୍ର ଇସାରା ଦେଇ ନିଜର ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସେଠାକୁ ଡାକିଆଣେ ଏବଂ ତା'ପରେ ଯାଇ ସେହି ଜିନିଷଟିକୁ ଖାଇବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରେ । ଯେଉଁ ମନୁଷ୍ୟମାନେ ଠିକ୍ ଏହିପରି ଏକ ମନୋଭାବର ବିକାଶ କରାଇ ପାରନ୍ତି । କେବଳ ସେହିମାନେ ହିଁ ଲକ୍ଷ୍ମୀଲାଭ କରନ୍ତି ।

\+ \+ \+

* ତୁମର ଆତ୍ମୀୟସ୍ୱଜନ କେଉଁ କାରଣରୁ ତୁମକୁ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲେ, ଯେତେବେଳେ ତୁମେ ନିଜ ଭିତରେ ସେହି କାରଣଟିକୁ ଆବିଷ୍କାର କରିପାରିବ ଏବଂ ଦୋଷଟିର ସଂଶୋଧନ କରିନେବ ସେତେବେଳେ କୌଣସି କାରଣରୁ ତୁମକୁ ଛାଡ଼ି ଚାଲି ଯାଇଥିବା ଆତ୍ମୀୟସ୍ୱଜନମାନେ ମଧ୍ୟ ତୁମପାଖକୁ ପୁଣି ଲେଉଟି ଆସିବେ ।

ତେଣୁ, ଯଦି ତୁମର ଆତ୍ମୀୟସ୍ୱଜନମାନେ ତୁମକୁ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବେ, ତେବେ ତୁମେ ସେଥିଲାଗି ସେମାନଙ୍କୁ କଦାପି ଦୋଷ ଦେବନାହିଁ, ସେମାନଙ୍କୁ ସେଥିଲାଗି ଘୃଣା ବି କରିବନାହିଁ । ମାତ୍ର, ତୁମେ ନିଜକୁ ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖିବ ଏବଂ କାରଣଟିକୁ ଦୂର କରିବାଲାଗି ନିଶ୍ଚିତ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବ ।

ଯଦି କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତି ବାହାରକୁ ଚାଲିଯାନ୍ତି ଏବଂ ତା'ପରେ ସ୍ନେହଦ୍ୱାରା ଆକୃଷ୍ଟ ହୋଇ ନୁହେଁ, ମାତ୍ର କୌଣସି ଏକ ଜଣାଶୁଣା ସ୍ୱାର୍ଥପର ମତଲବ ସକାଶେ ଫେରିଆସନ୍ତି ତେବେ ରାଜା ଯେପରି କେବଳ ସେହି କାରଣରୁ ହିଁ ସେମାନଙ୍କୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବର୍ଜନ ନକରନ୍ତି ।

* ସେମାନେ ଯାହା ଇଚ୍ଛା କରୁଥିବେ, ରାଜାଙ୍କର ତାହାହିଁ କରିବା ଉଚିତ, ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ପୁନର୍ବାର ବିଶ୍ୱାସ ସ୍ଥାପନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା ମଧ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ ।

କୃପଣତା

* ଯିଏ ଆପଣାର ଅର୍ଜିତ ସମ୍ପଦକୁ ନିଜେ ଭୋଗ କରେନାହିଁ ଅଥବା ତାହାକୁ ସତ୍ପାତ୍ରରେ ଦାନ ବି କରେନାହିଁ, ସିଏ ସମାଜ ଲାଗି ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ବ୍ୟାଧିରେ ପରିଣତ ହୁଏ ।

ହଁ, ବ୍ୟାଧିରେ ପରିଣତ ହୁଏ, କାରଣ ପୁଷ୍ଟତାର ପରିପୋଷକ ହୋଇ ରହିବା ପରିବର୍ତ୍ତିରେ ଏହି ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଅର୍ଥର ଗତିକୁ ରୁଦ୍ଧ କରି ରଖିଥାନ୍ତି ।

\+ \+ \+

✻ ଅଭାବଗ୍ରସ୍ତର ଅଭାବ ମୋଚନ କରିବାଲାଗି ଯେଉଁ ବିତ୍ତର କୌଣସି ବ୍ୟବହାର ହୋଇପାରେନାହିଁ ତାହାକୁ ଆମେ ଏପରି ଏକ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ ସହିତ ତୁଳନା କରିପାରିବା, ଯାହାପାଖରେ କି ଜଣେ ପତ୍ନୀ ଓ ଜନନୀର ଯାବତୀୟ ଗୁଣ ପ୍ରଚୁର ପରିମାଣରେ ରହିଥାଏ । ମାତ୍ର ଯିଏ ତଥାପି ଅବିବାହିତା ହୋଇ ରହିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୁଏ ଓ ସେହି ଅବିବାହିତା ଭାବରେ ହିଁ ମରେ ।

ପାପପ୍ରତି ଘୃଣା

ଅନିଷ୍ଟକାରୀ ତଥା ଅନୁଚିତ କାର୍ଯ୍ୟ ଦେଖିବା ମାତ୍ରକେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସତେଅବା ଏକ ସହଜାତ ପ୍ରବୃତ୍ତିଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହୋଇ ଦୂରକୁ ପଳାଇଯିବା,—ଆମେ ଏହାକୁ ଉତ୍ତମ ଚରିତ୍ରର ଗୋଟିଏ ଆଧାରଭୂତ ଉପାଦାନ ବୋଲି କହିବା ।

+ + +

✻ ସବୁ ମଣିଷ ଆହାର ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି, ଖରା ଓ ଶୀତରୁ ସମସ୍ତେ ଆପଣାର ଶରୀରକୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତି, ଏବଂ ସମସ୍ତେ ବିଶ୍ରାମ ବି କରନ୍ତି;—ମାତ୍ର ଅନୁଚିତ ଘଟଣା ଦେଖିଲେ ଯିଏ ସ୍ୱଭାବପ୍ରେରିତ ଭାବରେ ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ସେଠାରୁ ପଳାଇ ଆସେ, ଆମେ ତାହାକୁ ହିଁ ଜଣେ ଉତ୍ତମ ବ୍ୟକ୍ତି ବୋଲି କହିବା ।

+ + +

✻ ଶରୀରକୁ ଆବାସ କରି ଜୀବନ ତାହାର ଭିତରେ ରହିଥାଏ ଓ ଶରୀରରୁ ତାହା ଅଲଗା ହୋଇଗଲେ ତାହାକୁ ମୃତ୍ୟୁ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଠିକ୍ ସେହିପରି ଯାହାର ବିବେକ ଉଚିତ ପ୍ରକାରେ ବୋଧ ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇ ରହିଥାଏ, ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବରେ ତାହାର ପାଖରେ ହିଁ ସମ୍ମାନ ରହିଥାଏ । ସେହି ବିବେକଟି ବ୍ୟତୀତ ସମ୍ମାନକୁ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ହିତ ହୋଇଯିବାକୁ ହୁଏ ।

ଏହି ତୁଳନାଟିରେ ଅନେକ ଅର୍ଥ ନିହିତ ହୋଇରହିଛି । ଜଣେ ସଜ୍ଜନର ସୁବିକଶିତ ଏବଂ ଗ୍ରହଣଶୀଳ ବିବେକର ବିସ୍ତାର, ବାକ୍ୟ ଏବଂ କର୍ମରେ ଯାହାକିଛି ଠିକ୍, ତାହାପ୍ରତି ଏକ ସ୍ୱାଭାବିକ ଆକର୍ଷଣ ରହିଥାଏ । ଜୀବନଧାରୀ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ଜୀବନର

ରକ୍ଷା କରିବାଲାଗି ଯେପରି ଏକ ସହଜାତ ଓ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଇଚ୍ଛା ରହିଥାଏ, ଠିକ୍ ସେହିପରି। କେତେବେଳେ କିଛି ଅସମ୍ମାନଜନକ ଆଚରଣ କରି ପକାଇବା ବେଳେ ପ୍ରକୃତରେ ମୃତ୍ୟୁଯନ୍ତ୍ରଣା ପରି ଏକ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅନୁଭବ କରି ପାରୁଥିବା ଉଚିତ।

✳ ଯଥାର୍ଥ ବୋଧଶକ୍ତି ରହିଥିବା ଏକ ବିବେକକୁ ଏପରି ଗୋଟିଏ ମଣି ସହିତ ତୁଳନା କରିଯାଇପାରିବ, ଯାହାକି ଉତ୍ତମ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ଗୁଣକୁ ବିକୀର୍ଣ୍ଣ କରିଦେବାରେ ଲାଗିଥାଏ। ସେହି ବିବେକଟି ନଥିଲେ ଗର୍ବହିଁ ସତେଅବା ଏକ ଶାରୀରିକ ବ୍ୟାଧି ପରି ହୋଇ ରହିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରେ।

\+ \+ \+

✳ ଜଣେ ମନୁଷ୍ୟର ବିବେକକୁ ହିଁ ଆମେ ତା'ସମ୍ମାନର ଯଥାର୍ଥ ନିବାସ ବୋଲି କହିବା। ସେହି ମନୁଷ୍ୟ ଆପଣାର ସମ୍ମାନହାନି କରିବାରୁ ଆପଣାକୁ ଯେପରି ନିବୃତ୍ତ କରି ରଖେ, ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଲାଗି କୌଣସି ପ୍ରକାର ଅସମ୍ମାନ ଘଟାଇବାରୁ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି କ୍ଷାନ୍ତ ହୋଇ ରହିଥାଏ।

\+ \+ \+

✳ ସମ୍ମାନସମ୍ପନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତି ଆପଣାର ସମ୍ମାନରକ୍ଷା ଲାଗି ଜୀବନ ଦେବାକୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିଥାଏ ମାତ୍ର ଜୀବନଟାକୁ ବଞ୍ଚାଇ ରଖିବାଲାଗି ସେ କଦାପି ଆପଣାର ସମ୍ମାନକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରେନାହିଁ।

\+ \+ \+

✳ ଧର୍ମର ନିୟମଗୁଡ଼ିକୁ ଲଙ୍ଘନ କଲେ ତୁମକୁ ଜାତିମଧ୍ୟରୁ ବାସନ୍ଦ ହୋଇ ରହିବାକୁ ପଡ଼େ। ମାତ୍ର ତୁମେ ଯଦି ସମ୍ମାନର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କର, ତେବେ ତୁମକୁ ଯାବତୀୟ ଗୁଣଲାଗି ହିଁ ବର୍ଜିତ ହୋଇ ରହିବାକୁ ପଡ଼େ।

\+ \+ \+

✳ ଯାହାର ବିବେକରେ ଯଥାର୍ଥ ବୋଧଶକ୍ତି ନଥାଏ, ତା' ଜୀବନର ଗତିକୁ ରଜ୍ଜୁଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହେଉଥିବା କଣ୍ଢେଇଗୁଡ଼ିକର ଗତିଶୀଳତା ସହିତ ତୁଳନା କରିଯାଇପାରିବ।

ଅର୍ଥାତ୍, ଏପରି ଲୋକ ଆପଣାର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାଲାଗି ଭିତରୁ କୌଣସି ପ୍ରେରଣା ପାଉନଥିବ । ତାର ଯାବତୀୟ ଗତିଶୀଳତା ବାହ୍ୟ ଶକ୍ତିଗୁଡ଼ିକଦ୍ୱାରା ହିଁ ଶାସିତ ହୋଇ ରହିଥିବ ।

ଚରିତ୍ରହୀନ ବ୍ୟକ୍ତି

* ଜଣେ ଚରିତ୍ରହୀନ ବ୍ୟକ୍ତି ଯେ ବାହାରୁ ଦେଖିବାକୁ ଠିକ୍ ଗୋଟିଏ ମଣିଷ ପରି ଦେଖାଯାଏ, ତାହା ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ବିଚିତ୍ର କଥା । ଅନୁକରଣର ରାଜ୍ୟରେ ସମ୍ଭବତଃ ତାହାକୁ ହିଁ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ବୋଲି କୁହାଯିବ ।

\+ +

* ଚରିତ୍ରହୀନ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ପ୍ରକୃତରେ ଧନ୍ୟ ବୋଲି କହିବା, କାରଣ ଚରିତ୍ରବାନ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ସାଧାରଣତଃ ଯେଉଁ ଉଦ୍‌ବେଗ ଏବଂ ଅସୁବିଧାମାନ ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ, ସେମାନଙ୍କୁ ତାହା ଆଦୌ ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼ିନଥାଏ ।

\+ + +

* ଚରିତ୍ରହୀନ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଦେବତାମାନଙ୍କର ସମତୁଲ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରନ୍ତି; କାରଣ, ଠିକ୍ ଦେବତାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ଯାହା ସେମାନଙ୍କୁ ଭଲ ଲାଗୁଥାଏ, ତାହା କରିବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଆଚରଣକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାଲାଗି ଆଦୌ କୌଣସି ଶୃଙ୍ଖଳା ନଥାଏ ।

\+ + +

* ଶାସ୍ତି ପାଇବାର ଭୟହିଁ ଚରିତ୍ରହୀନ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଲାଗି ଏକମାତ୍ର ଆକଟ ହୋଇ ରହିଥାଏ । କେବଳ ଭୟର ଚାପରେ ପଡ଼ି ହିଁ ସେମାନେ କୌଣସି ନା କୌଣସି ସଂଯମ ଅବଲମ୍ବନ କରନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ଲୋଭକୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲଗାଇ ବେଳେବେଳେ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ହୁଏତ କିଞ୍ଚିତ୍ ପରିମାଣରେ କିଛି ଲାଭ ହାସଲ କରାଯାଇପାରେ ।

✳ ସେବା କରିବାର ପ୍ରେରଣାଦ୍ୱାରା ହିଁ ପରିଚାଳିତ ହୋଇ ଉତ୍ତମ ଲୋକେ ସେବାରତ ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି । ମାତ୍ର ଯେଉଁମାନେ ଉତ୍ତମ ବ୍ୟକ୍ତି ନୁହନ୍ତି ସେମାନେ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ କାହାର କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଯାଆନ୍ତି । ଠିକ୍ ଆଖିପର ସେମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ପେଷିବାକୁ ପଡ଼େ ।

\+ + +

✳ ଏହି ସଂସାରରେ ଚରିତ୍ରହୀନ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ପ୍ରକୃତରେ କି ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ? କାରଣ, ଯେତେବେଳେ ଅବସରଟି ଆସି ପହଞ୍ଚିଯାଏ, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ନିଜକୁ ବିକିବାକୁ ମଧ୍ୟ ରାଜି ହୋଇଯାନ୍ତି ।

କୃଷି ସମ୍ବନ୍ଧରେ

✳ ଆହୁରି ଅନେକ ପ୍ରକାରର ଶିଳ୍ପୋଦ୍ୟୋଗର କର୍ଷଣ କରାଯାଇପାରେ, ମାତ୍ର ତଥାପି କହିବାକୁ ହେବ ଯେ ଏହି ପୃଥିବୀ ଆଖିର କୃଷି ଉପରେ ହିଁ ନିର୍ଭର କରି ରହିଥାଏ । ତେଣୁ କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟରେ ଯେତେଯାହା କଷ୍ଟ ରହିଥାଉ ପଛକେ, ତାହାକୁ ହିଁ ଯୋଗ୍ୟତମ ଧନ୍ଦା ବୋଲି କହିବାକୁ ହେବ ।

\+ + +

✳ ଯେଉଁମାନେ କ୍ଷେତରେ ଚାଷ କରନ୍ତି, ସେମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ଚଳମାନ ଏହି ପୃଥିବୀର ଅକ୍ଷ ପରି । କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟ କରିନପାରି ଯେଉଁମାନେ ଅନ୍ୟ ଧନ୍ଦାର ଆଶ୍ରୟ କରିଥାନ୍ତି, କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କ ଉପରେ ହିଁ ସେମାନଙ୍କର ଜୀବନଧାରଣ ନିର୍ଭରଶୀଳ ହୋଇ ରହିଥାଏ ।

✳ ଯେଉଁମାନେ ଜମି ଚାଷ କରି ନିଜର ଅନ୍ନକୁ ନିଜେ ଉତ୍ପାଦନ କରନ୍ତି, ସେହିମାନେହିଁ ଯଥାର୍ଥ ଅଧିକାର ସହିତ ଜୀବନ ବଞ୍ଚନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଆଉ ଯେତେ ଯିଏ ରହିଲେ, ସେମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ପରାଙ୍ଗଜୀବୀ ।

\+ + +

✳ ଯେଉଁ ରାଜ୍ୟର ଶସ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଫସଲର ଲହରୀ ଖେଳି ଯାଉଥାଏ, ତାହାର ବଦାନ୍ୟତା ଉପରେ ହିଁ ଆହୁରି ଅନେକ ରାଜ୍ୟାଧୀଶଙ୍କର ସାର୍ବଭୌମିତା ନିର୍ଭରଶୀଳ ହୋଇରହୁଥାଏ ।

ଯେଉଁ ରାଜାମାନେ ଆପଣାର କୃଷିର ଉଚିତ ଯତ୍ନ ନେଇପାରନ୍ତି, ଜାତିସମୂହ ମଧ୍ୟରେ ସେହିମାନେ ହିଁ ପ୍ରଧାନ ଓ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ହୋଇରହିବେ ।

\+ \+ \+

✳ ଯେଉଁମାନେ ଜମିର ପ୍ରକୃତ ମାଲିକ ଚାଷୀ, ଯଦି ସେମାନେ ଆପଣାର ଶ୍ରମକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିନେବେ, ତେବେ ସଂସାର ତ୍ୟାଗ କରି ତପସ୍ୟା କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ସକଳ ପ୍ରଶାନ୍ତି ଓ ଏକାଗ୍ରତା ମଧ୍ୟ କୁଆଡ଼େ ଅନ୍ତର୍ହିତ ହୋଇଯିବ ।

\+ \+ \+

✳ ନିମ୍ନରେ କୃଷକମାନଙ୍କ ଲାଗି କେତୋଟି କଥା କୁହାଯାଇଛି । ଚାଷ କରାଯାଇଥିବା ମାଟିକୁ ଯଦି ଚତୁର୍ଥାଂଶ ଅଂଶ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶୁଖିଯିବାକୁ ଦିଆଯାଏ ତେବେ ଜମିରେ ମୁଠାଏ ବି ଖତ ନପଡ଼ିଲେ ମଧ୍ୟ ସେଥିରୁ ନିଶ୍ଚୟ ପ୍ରଚୁର ଫଳ ଫଳିବ ।

ଉତ୍ତମ ଫସଲ ଉତ୍ପାଦନ କରିବାଲାଗି ମାଟିରେ ଭଲକରି ପବନ ବାଜିବା ଉଚିତ ।

✳ ଜମି ଚାଷ କରିବାଠାରୁ ଜମିରେ ଖତ ଦେବା ଆହୁରି ଅଧିକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ତା'ପରେ, ଜମିରୁ ବାଳୁଙ୍ଗାତକ ବାଛିଦେଇ ସାରିବାପରେ ଫସଲକୁ ପହରାଦେବା ହେଉଛି ଫସଲରେ ପାଣି ମଡ଼ାଇବାଠାରୁ ଆହୁରି ଅଧିକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ଏଠାରେ ଯେଉଁ ତୁଳନାଟି କରାଯାଇଛି, ତାହାର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ ଗୋଟିକ ତୁଳନାରେ ଅନ୍ୟଗୋଟିକୁ ହୁଏତ କମ୍ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ଛାଡ଼ି ଦେଇହେବ ଅଥବା ତାହାକୁ କେବଳ ପରିପୂରକ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ । ଯାହା ସ୍ପଷ୍ଟତଃ ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ, ତାହା ଉପରେ ଜୋରଦେଇ ନକହିଲେ ମଧ୍ୟ ହୁଏତ ଚଳିବ ।

\+ \+ \+

* ଜଣେ ଉତ୍ତମ ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି ତା'ଜମିର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଯତ୍ନ ନେବାରେ ସଫଳ ନହୁଏ, ତେବେ ଅବହେଳିତା ପତ୍ନୀ ପରି ତା'ର ଜମି ସତେଅବା ଅଭିମାନ କରି ତା'ପ୍ରତି ପରାଙ୍ମୁଖ ହୋଇରହିବ ।

ସ୍ନେହ ଓ ଯତ୍ନର କର୍ତ୍ତବ୍ୟକୁ କଦାପି ଆଉଜଣକ ହାତରେ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇ ପାରିବନାହିଁ । ଠିକ୍ ପତ୍ନୀର ଯେପରି ଯତ୍ନ ନିଆଯାଏ, ତୁମେ ନିଜ ଜମିର ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ଯତ୍ନ ନେବ । ତୁମେ ନିଜର କାମକୁ କଦାପି ଆଉଜଣକ ଉପରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ପାରିବନାହିଁ ଏବଂ ପ୍ରେମର ପ୍ରତିସ୍ପନ୍ଦନ ଲଭି କରିବାକୁ ସର୍ବଦା ସଚେଷ୍ଟ ରହିବ। ପୁନର୍ବାର ସ୍ନେହ ଏବଂ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଗଲେ ତୁମର ପତ୍ନୀ ଅଥବା ପ୍ରେମିକା ପରି ତୁମର ଜମି ମଧ୍ୟ ତୁମକୁ ନିଶ୍ଚୟ କ୍ଷମା ଦେବ ଓ ପଛକଥାକୁ ପାସୋରି ଦେବ ।

\+ \+ \+

* ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଅଳସୁଆ ହୋଇ ବସିଥାଏ ଏବଂ ଆପଣାର ଦାରିଦ୍ର୍ୟଲାଗି ରୋଦନ କରୁଥାଏ , ଗୃହିଣୀ ବସୁଧା ତାକୁ ଦେଖି କେବଳ ଉପହାସ ହିଁ କରିବ ।

ତୁମେ ପରିଶ୍ରମ କଲେ ତୁମକୁ ସିଏ ପ୍ରତିବଦଳରେ ତାହାର ଫଳ ଯୋଗାଇଦେବ, ଯେତେବେଳେ ଏହିପରି କୌଣସି ଜମି ଅଚଷା ହୋଇ ପଡ଼ି ରହିଛି, ସେତେବେଳେ ଆପଣାର ଭାଗ୍ୟକୁ ନିନ୍ଦା କରି ଆଳସ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଦାରିଦ୍ର୍ୟଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିରହିଥିବା ପ୍ରକୃତିରେ ନିର୍ବୋଧିତା ନୁହେଁ କି ?

ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ବିଷୟରେ

ଏହି ପଦରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦାରିଦ୍ର୍ୟର ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି ।

* ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ସକାଳ ହେବା ମାତ୍ରକେ ପୁନର୍ବାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ୁଥିବା ଜୀବନସଂଗ୍ରାମର ନୈରାଶ୍ୟକାରୀ ଭାବନାହିଁ ତୁମକୁ ଆସି ଗ୍ରାସ କରି ଦେଉଥିବ ।

କାଲି ତ ମୋ'ର ଯେ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଚାଲିଗଲା । ତେବେ ତା'ପରେ ଆଉଗୋଟିଏ ଦିନ ବି କ'ଣ ଆରମ୍ଭ ହେଲାଣି ଓ ମୋତେ କ'ଣ ପୁନର୍ବାର ସେଇଟି

ମଧ୍ୟଦେଇ କି ଯିବାକୁ ହେବ ? କାଲିର ଭୟଙ୍କର ପରୀକ୍ଷାଗୁଡ଼ିକୁ ଯିଏ ଆଜି ବି ପୁନର୍ବାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଉଛି, ସେହି ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିର ମୁଖରୁ ଏହିପରି କଥାହିଁ ବାହାରିବାରେ ଲାଗିଥାଏ ।

\+ + +

✳ ଦାରିଦ୍ର୍ୟର ଚାପରେ ସତ୍ୟର ମୂଲ୍ୟରେ ବି ହ୍ରାସ ଘଟିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରେ । ଅଭାବଗ୍ରସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିର ମୁଖରୁ ନିଃସୃତ ହେଉଥିବା ସତ୍ୟର ବ୍ୟାଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକୃତରେ ଆଦୌ କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱ ନଥାଏ ଏବଂ ତାହାର ଆଦୌ କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ପଡ଼େନାହିଁ ।

\+ + +

✳ ଭାଗ୍ୟ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଘଟିଲେ ମଧ୍ୟ ହୁଏତ ଜନନୀର ସ୍ନେହ ଏକମାତ୍ର ଜନିଷ ଯାହାକି ଯେଉଁପରି ଥାଏ, ସେହିପରି ରହେ । କିନ୍ତୁ, ପୁଅ ଯେତେବେଳେ ନିର୍ଦ୍ଧନ ହୋଇଆସେ, ସେତେବେଳେ ମାଆର ସ୍ନେହ ମଧ୍ୟ ହୁଏତ କ୍ରମଶଃ କ୍ଷୀଣ ହୋଇ ଆସିପାରେ ।

ଯଦି ସାହାଯ୍ୟ ଲୋଡ଼ିବାଲାଗି କୌଣସି ଦରିଦ୍ର ମନୁଷ୍ୟ ନଥାନ୍ତେ, ତେବେ ଆମର ଏହି ସୁନ୍ଦର ପୃଥିବୀଟି କେବଳ ସଜେଇବା କଣ୍ଢେଇନାଚ ହେଉଥିବା କୌଣସି ଏକ ଅସ୍ଥାୟୀ ରଙ୍ଗମଞ୍ଚ ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତା ।

✳ ଅର୍ଥାତ୍, ଜୀବନ କେବଳ ବାହ୍ୟ କ୍ରୋଡ଼େଟା ଗତିଶୀଳତାରେ ସୀମାବଦ୍ଧ ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତା, ଏବଂ ତା'ମଧ୍ୟରେ ଆତ୍ମାର ଆଦୌ କୌଣସି ଗତିସଞ୍ଚାର ଅନୁଭୂତ ହେଉନଥାନ୍ତା ।

\+ + +

✳ ଆମେ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିପାଖକୁ ସାହାଯ୍ୟ ଲୋଡ଼ି ଯିବା, ଯଦି ତା'ର ହୃଦୟ ଉଦାର ହୋଇଥିବ ଏବଂ ସମାଜ ପାଖରେ ସେ ସେ କେତେଦୂର ଋଣୀ, ସେ ବିଷୟରେ ଯିଏ ସଚେତନ ଥିବ, ତେବେ, ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ଅଭାବରେ ପଡ଼ିବା ଏବଂ ସାହାଯ୍ୟ ଲାଭ କରିବା ପ୍ରକୃତରେ ଏକ କେତେ ସୁନ୍ଦର କଥାରେ ପରିଣତ ହୋଇଯିବ, ସୁଖର କାରଣ ହୋଇ ରହିବ ।

ପରିଶ୍ରମ

✳ ଯଦି ପୃଥିବୀ ଏପରି ଭାବରେ ଗଢ଼ା ହୋଇଥିବ । ଯେଉଁଥିରେ କି ଏହାର କେତେକ ଅଧିବାସୀ ନିର୍ଭରଶୀଳ ହୋଇ ଜୀବନ କଞ୍ଚିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେବେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ-ମାନଙ୍କର ଅନୁଗ୍ରହକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ପଡ଼ି ରହିଥିବେ, ତେବେ ତାହାର ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ମଧ୍ୟ ଅଭିଶପ୍ତ ହୋଇ ଦ୍ୱାର ଦ୍ୱାର ବୁଲୁଥିବା ଜଣେ ଭିକ୍ଷୁକ ହେବାର ଦଶା ଭୋଗ କଲେ, ତାହାହିଁ ତାଙ୍କଲାଗି ପ୍ରକୃତ ନ୍ୟାୟ ବିଚାର ହେବ ।

✳ ନିଜର ପରିଶ୍ରମଦ୍ୱାରା ଯେଉଁ ଭୋଜନ ଥାଳୀକୁ ଅର୍ଜନ କରାଯାଇଥାଏ, ତାହା କିଛି ନହୋଇ ପତଳା ପେଜ ହୋଇଥାଉ ପଛକେ, ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ସୁସ୍ୱାଦୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ଆଉ ପ୍ରକୃତରେ କ'ଣ ଅଛି ?

+ + +

✳ ଅନିଚ୍ଛୁକ ବ୍ୟକ୍ତିର "ନାହିଁ" ପଦ ପ୍ରାର୍ଥୀଲାଗି ସତେଅବା ବିଷ ଏବଂ ମରଣ ପରି କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ମାତ୍ର, କେଡ଼େ ବିଚିତ୍ର କଥା ଯେ, ଯାହାର ମୁହଁ ଦେଇ ଏହି ବିଷ ପେଟ ଭିତରକୁ ଗଲା ଏବଂ ଯାହା ସହିତ ତାହାର ପ୍ରଥମ ଦୈହିକ ସମ୍ପର୍କ ଘଟିଲା, ଏହି ମରଣାନ୍ତକ ବିଷ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଆଦୌ କୌଣସି ଆଘାତ ଆଣି ଦେଲାନାହିଁ !

ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟଶାଳୀ ରାଜ୍ୟ

✳ ଯେଉଁ ରାଜ୍ୟର ଯଥେଷ୍ଟ ବୃହତ୍ ଏକ ସୈନ୍ୟ ବାହିନୀ ରହିଛି, ଯାହାର ପ୍ରଜାମାନେ କଠିନ ପରିଶ୍ରମ କରନ୍ତି, ଯାହାର ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରଚୁର ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇ ପାରୁଛି, ଯାହାକୁ ମନ୍ତ୍ରଣା ଦେବାଲାଗି ବିଜ୍ଞ ଏବଂ ସତର୍କ ବୁଦ୍ଧି ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ଅଛନ୍ତି, ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟର ଶାସକମାନଙ୍କ ସହିତ ଯାହାର ବନ୍ଧୁତା ରହିଛି ଏବଂ ଯାହାର ଦୁର୍ଗଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟ ଭାବରେ ତିଆରି ହୋଇଛନ୍ତି, ତାହାକୁ ଅନେକ ରାଜା-ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ରାଜା ବୋଲି କୁହାଯିବ । ଯେଉଁ ଶାସକ ଏହି ଛଅଟି ଯାକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟର ଅଧିକାରୀ ହୋଇପାରିଛି, ତାକୁ ଆମେ ଯଥାର୍ଥରେ ରାଜାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସିଂହ ବୋଲି କହିପାରିବା ।

+ + +

* ଯେଉଁମାନଙ୍କଠାରେ ଅବ୍ୟର୍ଥ ପରିମାଣର ନିର୍ଭୟତା ରହିଛି, ଉଦାରତା ରହିଛି, ବିଜ୍ଞତା ଏବଂ କର୍ମୋତ୍ସାହ ରହିଛି । ସେହିମାନଙ୍କୁ ହିଁ ଶାସକ ହେବାର ଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ବୁଝାଯିବ ।

* କର୍ମନିଷ୍ଠା, ବିଦ୍ୟା ଏବଂ ସାହସିକତା,—ଏହିଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ଜଣେ ଉତ୍ତମ ଶାସକର ଆବଶ୍ୟକ ଗୁଣ ।

\+ + +

* ଏକ ଉତ୍ତମ ଶାସନ କଦାପି ଧର୍ମଚ୍ୟୁତ ହୁଏନାହିଁ, ତାହା ଅଧର୍ମକୁ ରାଜ୍ୟରୁ ବହିଷ୍କୃତ କରି ରଖେ ଏବଂ ସାମରିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ତାହାର ସମ୍ମାନ ଅକ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ରହିଥାଏ ।

\+ + +

* ଜଣେ ଶାସକର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହେଉଛି : ସମ୍ପଦର ଉତ୍ପାଦନ, ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକର ସଂରକ୍ଷଣ, ରାଜ୍ୟର ସୁରକ୍ଷା, ଏବଂ ଯଥାର୍ଥ ଅର୍ଥବ୍ୟୟ । ଯେ କୌଣସି ଉତ୍ତମ ଶାସନରେ ଏହି କର୍ତ୍ତବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଉତ୍ତମ ଭାବରେ ପାଳିତ ହୋଇଥାଏ ।

\+ + +

* ଯଦି ରାଜ୍ୟର ଶାସକ କାହାରି ଲାଗି ଅପହଞ୍ଚ ହୋଇ ରହି ନଥିବେ ଏବଂ ବାଣୀରେ ମଧ୍ୟ କଦାପି କର୍କଶତାର ଆଚରଣ କରୁନଥିବେ, ତେବେ ସେହି ରାଜ୍ୟ ଅବଶ୍ୟ ଖ୍ୟାତି ଲାଭ କରିବ ।

\+ + +

* ଯଦି ରାଜ୍ୟର ରାଜା ବିଧାନ ମାନି ଯାବତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବେ ଏବଂ ଆପଣାର ପ୍ରଜାମାନଙ୍କର ରକ୍ଷା କରୁଥିବେ । ତେବେ ତାଙ୍କୁ ସମସ୍ତେ ଦେବତାଭଳି ବିଚାର କରିବେ ।

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତରେ ବିଧାୟକମାନେ କଦାପି ବିଧାନଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଣୟନ କରୁନଥିଲେ । ବିଧାନଗୁଡ଼ିକ ଶାସ୍ତ୍ରରୁ ଆହୃତ ହୋଇଆସୁଥିଲା, ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଚଳଣିଗୁଡ଼ିକରୁ ବି ଆସୁଥିଲା । ସ୍ୱୟଂ ରାଜାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସେହି ବିଧାନର ପାଳନ କରିବାକୁ ପଡ଼ୁଥିଲା ।

\+ + +

* ଯେତେ ଅପ୍ରିୟ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଯେଉଁ ରାଜା ନିଜର ମନ୍ତ୍ରିମାନଙ୍କର ପରାମର୍ଶ-ମାନ ଶୁଣିବାର ଗୁଣଟିକୁ ଅର୍ଜନ କରିପାରିଛୁ, ପ୍ରଜାମାନେ ତାହାର ରାଜଛତ୍ର ତଳେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ସୁଖୀ ହୋଇପାରିବେ ।

କର୍ମ

* ପ୍ରତ୍ୟେକ କର୍ମରେ କ୍ଷତି, ଉପାର୍ଜନ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟ ଏହି ତିନୋଟି ଉପାଦାନ ଅବଶ୍ୟ ରହିଥାଏ । ଯେ କୌଣସି କର୍ମ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଏହି ତିନୋଟି ଉପାଦାନର ଗୁଣାତ୍ମକତା ଏବଂ ମାତ୍ରାକୁ ଓଜନ କରି ଦେଖି ପାରୁଥିବା ଉଚିତ ।

\+ \+ \+

* ପ୍ରବୀଣ ପରାମର୍ଶଦାତାମାନଙ୍କର ଏକ ଗୋଷ୍ଠୀ ସହିତ ଏକତ୍ର ପରାମର୍ଶ ଓ ଆଲୋଚନା କରିସାରିବାପରେ ଯେଉଁ ରାଜା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଯତ୍ନ ସହକାରେ ଯାହାକିଛୁ କରିବାର କରିବାକୁ ଯାଏ, ଆପଣାର ଫଳପ୍ରାପ୍ତିରେ ତାକୁ କଦାପି କୌଣସି ବାଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବନାହିଁ ।

* ବିଜ୍ଞ ଲୋକମାନେ ଏପରି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତିନାହିଁ, ଯାହାଦ୍ୱାରା କି, ଭବିଷ୍ୟତରେ କେଉଁସି ଏକ ଲାଭର ସମ୍ଭାବନା ରହିଥାଏ ବୋଲି ସେମାନ ଯାହା ଲାଭ କରି ସାରିଥାନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ତାହା ହରାଇବାକୁ ହୁଏ ।

ଏକ ସନ୍ଦେହାତ୍ମକ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ବିଜ୍ଞ ଲୋକମାନେ ଆଗରୁ ଯାହା ହାସଲକରି ସାରିଥାନ୍ତି, ତାହାକୁ ଅବଶ୍ୟ ସୁରକ୍ଷିତ କରି ରଖନ୍ତି ।

\+ \+ \+

* କୌଣସି ପ୍ରକାର ଶାନ୍ତି ବସ୍ତୁର ନିକଟ ଆକ୍ରମଣ ମୂଳକ ଭାବରେ ଯେଉଁସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଏ, ତାହା କେବଳ ଶତ୍ରୁକୁ ଉତ୍ତେଜିତ ହେବାର ଓ ଶତ୍ରୁର ବଳ ବଢ଼ିବାର ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଯୋଗାଇ ଦେଇଥାଏ ।

✳ ମାତ୍ର ଏହି କଥାଟିକୁ ଅବଶ୍ୟ ସ୍ମରଣ ରଖିବା ଉଚିତ ଯେ ଯଦି ବର୍ତ୍ତମାନ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି, ତେବେ ସେତେବେଳେ ଏକ ନାସ୍ତି ସୂଚକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ପୋଷଣ କରିବା କେବଳ ବିନାଶକାରୀ ହିଁ ହୋଇଥାଏ ।

\+ \+ \+

✳ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ତାହାର ଏକ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଯୋଜନା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । କାମ କରି ଯାଉଥିବା ସମୟରେ ତାହାର ଉପାୟଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରିବା କେବଳ କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ନାଶ କରିବାରେ ହିଁ ସାହାଯ୍ୟକରେ ।

କର୍ମର ସଂକଳ୍ପ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଭଲକରି ଭାବିବା ଉଚିତ । ଥରେ ନିଷ୍ପତ୍ତିଟି ଗ୍ରହଣ କରିବାପରେ ସଙ୍କୋଚ ପ୍ରକାଶ କରିବା ମୋଟେ ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଏହି ଦୁଇଟିକୁ ଆମେ ଯାବତୀୟ କର୍ମ କରିବାର ଅନୁପୂରକ ଦୁଇଟି ନୀତି ବୋଲି ଅବଶ୍ୟ କହିପାରିବା ।

✳ କାମ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ତାହାର ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଶକ୍ତି ନିୟୋଜିତ ନକରି କାମ କଲାବେଳେ ସେଥିପାଇଁ ଯେଉଁ ଶକ୍ତି ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ, ତାହାର ଆଦୌ କୌଣସି ଫଳ ଫଳେନାହିଁ । କର୍ମର କ୍ଷେତ୍ରଟିରେ ଯେତେ ଜଣ ମଣିଷଙ୍କର ଶକ୍ତିକୁ ଆଣି ଲଗାଇଲେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ଫଳ ଫଳିବନାହିଁ ।

\+ \+ \+

✳ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ହାସଲ କରିବାଲାଗି ଯେଉଁ ସାଧନଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ସେଗୁଡ଼ିକ ଯେପରି ବିଜ୍ଞ ଜଗତଦ୍ୱାରା କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ନିନ୍ଦିତ ନହୁଏ, ସେଥିପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେବାକୁ ହେବ । ବିଜ୍ଞ ଜଗତ କେବେହେଲେ ଅଯୋଗ୍ୟ ସାଧନଗୁଡ଼ିକର ସମର୍ଥନ କରେ ନାହିଁ ।

ଭାରତୀୟ ଶାସ୍ତ୍ର, ସଂସ୍କୃତ ଏବଂ ତାମିଲ ଭାଷାରେ ମଧ୍ୟ ଜଗତ କହିଲେ ବିଜ୍ଞ ଚକ୍ଷୁସମ୍ପନ୍ନ ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଏ । କେବଳ ଅଧିକସଂଖ୍ୟକ ମଣିଷଙ୍କୁ କେବେହେଲେ ବୁଝାଏନାହିଁ ।

\+ \+ \+

✳ ଏପରି ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଅଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନଙ୍କର ମହତ୍ତ୍ୱାକାଙ୍କ୍ଷା ସେମାନଙ୍କୁ କେତେକେତେ ଆକ୍ରମଣମୂଳକ ଅଭିଯାନରେ ଅଗ୍ରସର କରାଇ ନେଇଯାଇଥାଏ । ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ନିଜର ପ୍ରକୃତ ଶକ୍ତିଟିର ଯଥୋଚିତ କଳନା ଆଦୌ କରିନଥାନ୍ତି ଓ ତେଣୁ ସେମାନେ ଧ୍ୱଂସମୁଖରେ ହିଁ ପତିତ ହୋଇଥାନ୍ତି ।

\+ \+ \+

✳ ବହିଃଶକ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ଯିଏ ବିଜ୍ଞତାର ସହିତ ବ୍ୟବହାର କରିପାରେନାହିଁ ଏବଂ ଆପଣାର ବଳସୀମାଗୁଡ଼ିକୁ ଯଥାର୍ଥରେ ଉପଲବ୍ଧି କରି ନପାରି ଯିଏ ଆପଣାର ନାନା ଅତିକଳନା ମଧ୍ୟରେ ଆପଣାକୁ ହଜାଇ ଦେଇଥାଏ, ତାହାକୁ ଅଚିରେ ଆପଣାର ପତନର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼େ ।

✳ ମୟୂରପକ୍ଷୀର ବୋଝ ହୋଇଥାଉ ପଛକେ, ସେହି ବୋଝ ଅତିରିକ୍ତ ହୋଇଗଲେ ତାହା ଶଗଡ଼ର ଅଖଟିକୁ ମଧ୍ୟ ଭାଙ୍ଗିଦେଇ ପାରିବ ।

ଆପଣାର ଶକ୍ତିଗୁଡ଼ିକର ଅତିକଳନା କରି ଯେଉଁମାନେ ସେଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବାରେ ମାତି ରହିଥାନ୍ତି,—ବହିଃଶକ୍ତିମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ହେଉ, ଅଥବା ଆପଣା ଭିତରେ ହେଉ ପଛକେ, ଯେଉଁମାନେ ସେହିସବୁ କରିବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି, ସେହିମାନଙ୍କୁ ସତର୍କ କରିଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏଠାରେ ଏହି ଶାଣିତ ତୁଳନାଟିକୁ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଛି ।

\+ \+ \+

ଆଉଗୋଟିଏ ଅତିଶାଣିତ ତୁଳନାଦ୍ୱାରା ଆକ୍ରମଣମୂଳକ କୌଣସି ଅଭିଯାନରେ ଅତି ଦୂରକୁ ଚାଲିଯିବା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆଉଥରେ ସତର୍କ କରି ଦିଆଯାଇଛି ।

✳ ଗଛ ଚଢ଼ାଳି ବେଶ୍ କେତେଦୂର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୁଏତ ଡାଳଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଚଢ଼ି ଯାଇପାରେ । ମାତ୍ର ଯଦି ଅତ୍ୟୁତ୍ସାହିତ ହୋଇ ସିଏ ସେହି ସୀମାଟିକୁ ଟପି ଆହୁରି ଉପରକୁ ଯାଏ, ତେବେ ତଳେପଡ଼ି ତାକୁ ଆପଣାର ପ୍ରାଣ ଦେବାକୁ ପଡ଼େ ।

\+ \+ \+

✳ ରାଜସ୍ୱ ଅଳ୍ପ ହୋଇଥିଲେ ତାହାକୁ କୌଣସି ରାଜ୍ୟଲାଗି କଦାପି ଏକ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ବୋଲି କୁହାଯିବନାହିଁ । ରାଜ୍ୟର ବ୍ୟୟକୁ ସେହି ସୀମାଟି ମଧ୍ୟରେ ରଖିଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ଆଉ କିଛି ନଥିବ ।

* ଆପଣାର ସାଧନ ଓ ସମ୍ବଳଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ନରଖି ଅତିବାହିତ କରାଯାଉଥିବା ଏକ ଜୀବନ ତାହାରୁ ଯେତେ ଚକଚକ ଦେଖା ଯାଉଥାଉ ପଛକେ, ତାହା ଅନ୍ତର୍ହିତ ହୋଇଯିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଆଦୌ ଏତେଟିକିଏ ସମୟ ଲାଗିବନାହିଁ ଏବଂ ଗଲାବେଳେ ତାହାର ଏତେଟିକିଏ ଅବଶେଷ ମଧ୍ୟ ବାକୀ ରହିବନାହିଁ ।

ସମୟୁର ବଗୁର

* ଯଦି ଉଚିତ ସାଧନଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ ଏବଂ ଉଚିତ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଏ, ତେବେ ଆମ ଲାଗି ଆଉ ଅସମ୍ଭବ ବୋଲି କଣ ରହିବ କି ?

\+ \+ \+

* ଯେଉଁ ପ୍ରକାର ମନରେ ବିଜୟର ବାସନା ରହିଛି, ସିଏ ଆକ୍ରମଣ କରିବାର ଉଚିତ ସମୟଟି ଆସି ପହଞ୍ଚିବା ଲାଗି କେବଳ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହେ ।

\+ \+ \+

* ଲଢ଼ିବାକୁ ଗଲାବେଳେ ମେଣ୍ଢା ପ୍ରଥମେ ପଛଆଡ଼କୁ ଗୋଟିଏ ପାଦ ପକାଇଥାଏ । ଜଣେ ଶକ୍ତିମାନ୍ ବ୍ୟକ୍ତିର ସଂଯମକୁ ଆମେ ଠିକ୍ ତାହାର ସହିତ ତୁଳନା କରିପାରିବା ।

ତିରୁ-ଓ୍ବଲ୍ଲୁଓ୍ବରଙ୍କ ସମୟର ତାମିଲମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମେଣ୍ଢା-ଲଢ଼େଇ ଏକ ସାଧାରଣ ପ୍ରମୋଦରୂପେ ପ୍ରଚଳିତ ହୋଇ ରହିଥିଲା ।

\+ \+ \+

* ଉତ୍ତେଜକଟି ଆସି ପହଞ୍ଚିବା ମାତ୍ରକେ ବିଜ୍ଞ ବ୍ୟକ୍ତିର କ୍ରୋଧ ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଆପଣାକୁ କଦାପି ପ୍ରକଟ କରେନାହିଁ । ମାତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ଉଚିତ ମୁହୂର୍ତ୍ତଟି ଆସି ପହଞ୍ଚିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାହା ଭିତରେ ହିଁ ଜୁହୁଳିବାରେ ଲାଗିଥାଏ ।

* ବୃଥା ଭଦ୍ରତାଦେଖାଇ କୌଣସି କାଳକ୍ଷେପଣ କରନାହିଁ, ମାତ୍ର ଆପଣାର ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କ ଆଗରେ ପ୍ରସନ୍ନକାନ୍ତି ବିନମ୍ରର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବାରେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି କରନାହିଁ । ଯେତେବେଳେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ଉଚିତ ସମୟ ପହଞ୍ଚିବ, ସେତେବେଳେ ତୁମେ ତାହାଙ୍କୁ ଆପଣା ଆଗରେ ବଳେ ନତମସ୍ତକ କରାଇ ପାରିବ ।

\+ + +

କୁଶଳ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଏକ ଭାରସାମ୍ୟ ଏବଂ ବ୍ୟାବହାରିକ ବୁଦ୍ଧିସମ୍ପନ୍ନତା ମୂଳରୁ ଶେଷଯାଏ ରହିଛି ଏବଂ ଆପଣାର ସୁଯୋଗଟି ଆସି ପହଞ୍ଚିବା ଯାଏ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିବାର ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଉଦାହରଣଗୁଡ଼ିକରେ ଆମେ ତାହାର ଯଥୋଚିତ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତମାନ ଦେଖିବାକୁ ପାଇବା ।

* ଅସଲ ଅବସରଟି ଖୁବ୍ କ୍ୱଚିତ୍ ଆସି ପହଞ୍ଚେ । ମାତ୍ର ଯେତେବେଳେ ସେଇଟି ଆସି ପହଞ୍ଚୁଛି, ତୁମେ ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ସେଇଟିର ସୁଯୋଗ ଗ୍ରହଣ କର; ଯଦି ତୁମେ ପ୍ରକୃତରେ କୌଣସି ବୃହତ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟର ସାଧନ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛ, ତେବେ ଠିକ୍ ତାହାହିଁ କର ।

\+ + +

* ଆପଣାର ସୁଯୋଗଟି ଲାଗି ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥିବା ସମୟରେ ତୁମେ ବଗର ଅନୁକରଣ କର । ମାତ୍ର ଯେତେବେଳେ ସମୟ ପରିପକ୍ୱ ହୋଇ ଆସୁଛି, ସେତେବେଳେ ସତ୍ୱର ଏବଂ ସୁନିଶ୍ଚିତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟ କର; ବଗ ଯେପରି କରିଥାଏ, ଠିକ୍ ସେମିତି ।

କୌଶଳ

* ବିରୁଦ୍ଧ ପକ୍ଷକୁ ଘେରିଆସିବା ଲାଗି ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତୁମେ ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନଟିଏ ନପାଇଛ, ସେତେବେଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତୁମେ କଦାପି ଆକ୍ରମଣ କରିବନାହିଁ । ଏବଂ, ଶତ୍ରୁର ବଳକୁ ଅଳ୍ପ ବୋଲି କଳନା କରିବାର ଭୁଲ୍‌ଟିକୁ ତୁମେ କେବେହେଲେ କରି ବସିବନାହିଁ ।

* ତୁମର ସୈନ୍ୟବଳ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ହୋଇଥାନ୍ତୁ ଅଥବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ସାହରେ ଲଢ଼ିବାଲାଗି ତିଆର ରହିଥାନ୍ତୁ ପଛକେ, ତୁମେ ଆତ୍ମରକ୍ଷାମୂଳକ ଦୃଢ଼ ବ୍ୟବସ୍ଥାମାନ କରି ରଖିବାରେ କଦାପି କୌଣସି ଅବହେଳା କରିବନାହିଁ । କାରଣ ସେଇଟା ରହିଥିଲେ ତାହା ତୁମକୁ ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ।

+ + +

* ନିଜର ସୈନ୍ୟବଳ ଦୃଷ୍ଟିରେ ତୁମେ ଶତ୍ରୁ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଯୁଦ୍ଧ କରିବା ଲଗି ତୁମେ ଯଦି ଉଚିତ ସ୍ଥାନଟିକୁ ନିର୍ବାଚିତ କରିପାରି ଏବଂ ଯଦି ତୁମର ରଣାନୁଷ୍ଠାନଟି ସୁଷ୍ଠୁରୂପେ ଭାବରେ ପରିଚାଳିତ ହୋଇପାରେ, ତେବେ ତୁମର ଅଧିକ ସୈନ୍ୟବଳ ରହିଥିଲେ ଯେପରି ହୋଇଥାନ୍ତା, ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ସୁନିଶ୍ଚିତ ବିଜୟ ତୁମ ପକ୍ଷରେ ହିଁ ହେବ ।

+ + +

* ଯଦି ଏକ ଅଧିକ ସୁବିଧାଜନକ ସ୍ଥାନର ନିର୍ବାଚନ କରି ତୁମେ ଆକ୍ରମଣ କରିପାର ଏବଂ ତୁମର ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ଯଦି ସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇ ରହିଥାଏ, ତେବେ ତୁମ ଶତ୍ରୁର ସକଳ ପାଞ୍ଚ ଅବଶ୍ୟ ପଣ୍ଡ ହୋଇଯିବ ।

* ଯଦି ଯୁଦ୍ଧାନୁଷ୍ଠାନର ଯୋଜନାଟି ବିଷୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ବିଗ୍ଧିତ କରି-ଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଯଦି ତୁମେ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାଲାଗି ଉଚିତ ସ୍ଥାନଟିର ନିର୍ବାଚନ କରିପାର, ତେବେ ଆଉ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଅନ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟର ମୋଟେ ପ୍ରୟୋଜନ ରହିବନାହିଁ । ତୁମ ବାହିନୀଟିର ସାହସ ହିଁ ତୁମଲାଗି ବିଜୟ ହାସଲ କରି ଆଣିବ ।

+ + +

* ଯେଉଁଠାରେ କେବଳ ସାନ ସୈନ୍ୟବାହିନୀଟିଏ ଯୁଦ୍ଧ ଲଢ଼ିପାରିବ, ଆପଣା ପାଖରେ ଏକ ବୃହତ୍ ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ରହିଥିଲେ ତୁମର ସେହି ଜାଗାରେ ଯୁଦ୍ଧ ଲଢ଼ିବାକୁ ଯିବା ଆଦୌ ଉଚିତ ହେବନାହିଁ । କାରଣ ସେପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ ତୁମର ପୂରା ବାହିନୀଟିକୁ ରଣକାର୍ଯ୍ୟ ଲଗି ଆଦୌ ଯଥେଷ୍ଟ ସ୍ଥାନ ମିଳିବନାହିଁ ଏବଂ ତେଣୁ ତାହାର ନୈତିକ ବଳ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିବାର ଆଶଙ୍କା ମଧ୍ୟ ରହିଥିବ ।

* ଯେଉଁମାନେ ନିଜ ଦେଶରେ ହିଁ ଯୁଦ୍ଧ ଲଢ଼ିବାର ସୁବିଧା ପାଆନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର ରକ୍ଷାବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅଧିକ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କରିବା ଓ ପରାସ୍ତ କରିବା ଆଦୌ ସହଜ ନୁହେଁ ।

\+ + +

ବନରେ ପେଚା ଓ କୁଆ ଭିତରେ ଯୁଦ୍ଧ ଲାଗିଲେ ପେଚା ଯେ ପରାସ୍ତ ହୋଇଯିବ, ସେହି ତୁଳନାଟିଦ୍ୱାରା ଅନୁକୂଳ **ମୁହୂର୍ତ୍ତ**ଟିକୁ ବାଛିବାର ମହତ୍ତ୍ୱ ଉପରେ ହିଁ ଜୋର ଦିଆଯାଇଛି । କୁମ୍ଭୀର ଏବଂ ନୌକାର ତୁଳନା ଦେଇ ଉଚିତ **ସ୍ଥାନର** ନିର୍ବାଚନଦ୍ୱାରା କିପରି ପୃଥକ୍ ପରିଣାମମାନ ଘଟେ, ତାହାକୁ ହିଁ ଦର୍ଶାଇ ଦିଆଯାଇଛି ।

* ଗଭୀର ଜଳରେ ଯୁଦ୍ଧ ହେଲେ କୁମ୍ଭୀର ଜିତେ, ମାତ୍ର ପାଣି ବାହାରେ କୁମ୍ଭୀରର ଆଦୌ କୌଣସି ବଳ ନଥାଏ ।

* କୁଆ ଦିନବେଳେ ପେଚାକୁ ପରାସ୍ତ କରିଦିଏ । ତେଣୁ ଯେଉଁ ରାଜାମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କର ଯୁଦ୍ଧୋଦ୍ୟମକୁ ପରାହତ କରିଦେବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିବେ, ସେମାନଙ୍କ ଉଚିତ ମୁହୂର୍ତ୍ତିଟିକୁ ହିଁ ନିର୍ବାଚନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

\+ + +

* ମଜବୁତ ଚକା ଲାଗିଥିବା ରଥକୁ ସମୁଦ୍ର ଉପରେ କଦାପି ଚଲାଇ ହେବନାହିଁ । ଏବଂ, ଯେଉଁ ନୌକା ପାଣିଉପରେ ଅବଲୀଳା କ୍ରମେ ଗତି କରୁଥାଏ, ଆମେ ତାହାକୁ ସ୍ଥଳଭାଗ ଉପରେ କଦାପି କାମରେ ଲଗାଇ ପାରିବାନାହିଁ ।

ପ୍ରଶାସକମାନଙ୍କର ନିର୍ବାଚନ

କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଉପରେ କୌଣସି ପ୍ରକାରର କ୍ଷମତା ନ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପୂର୍ବରୁ, ସିଏ ଜୀବନ, ଧର୍ମାଚରଣ, ଧନୈଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ସୁଖଭୋଗ ସହିତ ଆପଣାର ସମ୍ପର୍କ ଗୁଡ଼ିକରେ କିପରିଭାବରେ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ହୋଇ ରହିଛି, ତାକୁ ନାନାପ୍ରକାର ପରୀକ୍ଷାକୁ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବାକୁ ଦେଇ ତାହାର ଅନୁରକ୍ତିଟିକୁ ଜାଣିନେବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ।

✳ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ସଦ୍‌ବଂଶରେ ଜାତ ହୋଇଥିବ, ଦୋଷମୁକ୍ତ ହୋଇଥିବ, ତାଠାରେ ନୈତିକ ଅଥବା ବୁଦ୍ଧିଗତ କୌଣସି ଦୋଷନଥିବ, ଏବଂ ସାଧାରଣଙ୍କଠାରୁ ଅପବାଦ ମିଳିବା ବିଷୟରେ ତା'ମନରେ ଏକ ଭୟ ରହିଥିବ;—କୌଣସି ଉଚ୍ଚ ପଦଲାଗି ନିର୍ବାଚିତ ହେବାକୁ ହେଲେ ଏହିସବୁ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା ରହିଥିବା ଉଚିତ।

\+ \+ \+

✳ ଏପରିକି ଯେଉଁମାନେ ଅସାଧାରଣ ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ଅର୍ଜନ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ପ୍ରକୃତିରେ କୌଣସି ଦୋଷ ନାହିଁ ବୋଲି ସୁବିଦିତ ଅଛି, ଭଲକରି ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖିଲେ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ଅଯୋଗ୍ୟତା ରହିଥିବାର ଧରା ପଡ଼ିଯାଇପାରେ ।

ଅର୍ଥାତ୍, ଅନ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରକାରର ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇ ସାରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆଗ କିଛି କାଳଲାଗି ଅସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ ରଖି ଓ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରି ତାପରେ ଯାଇ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ନିଯୁକ୍ତ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ।

\+ \+ \+

ମାତ୍ର ଏହି ସଂସାରରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଖୁଣ ଏବଂ ଦୋଷରହିତ ବ୍ୟକ୍ତି କେଉଁଠି ହେଲେ ମିଳିବେନାହିଁ, ତେଣୁ ଏଠାରେ ଆଉଗୋଟିଏ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ପରାମର୍ଶ ବି ଦିଆଯାଇଛି ।

✳ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ଗୁଣ କେତେ ଅଛି, ଅବଗୁଣ କେତେ ଅଛି, ତାହା ପରୀକ୍ଷାଦ୍ୱାରା ନିରୂପଣ କରିବାକୁ ହେବ; କେଉଁଟି ପ୍ରଧାନ ହୋଇ ରହିଛି, ସେଇଟି ଜାଣିବ ଏବଂ ତା'ପରେ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରିବ ।

\+ \+ \+

✳ ଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ଅଯୋଗ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ତାରତମ୍ୟ ନିରୂପଣ କରିବାର ଗୋଟିଏ କଷଟି ରହିଛି । ତାହା ହେଉଛି ଆଚରଣ ।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଇଙ୍ଗିତକାରୀ କଷଟି ଅବଶ୍ୟ ରହିଛି ସତ, ମାତ୍ର କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର ଆଚରଣ ହେଉଛି ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବାର ମୀମାଂସକ ମାନଦଣ୍ଡ ।

* ଯେଉଁମାନଙ୍କର କେହି ଆତ୍ମୀୟ ସ୍ୱଜନ ନାହାନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ କଦାପି ନିର୍ବାଚନ କରିବନାହିଁ । ସେପରି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର କୌଣସି ସାମାଜିକ ବନ୍ଧନ ନଥିବାରୁ ସେମାନେ ସମାଜର ଅପବାଦକୁ କିମ୍ବା ମୋଟେ କୌଣସି ଭୟ କରୁନଥିବେ ଏବଂ ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଆଦୌ ନିର୍ଭର କରାଯାଇ ପାରିବନାହିଁ ।

ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରଶାସକମାନଙ୍କର ଯେଉଁ ଅଭିଜ୍ଞତା ରହିଛି, ସେଥିରୁ ଏଇଟି ଗୋଟିଏ ଭାରି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଚାର୍ଯ୍ୟ କଥା ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ ହେଉଛି ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ଥାନରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ନୀତିଟିକୁ ହିଁ ଅନୁସରଣ କରାଯାଉଛି ।

+ + +

* ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତାମାନ ପ୍ରକୃତରେ ରହିଛି କି ନାହିଁ, ସେହି ବିଷୟରେ ମୋଟେ ନିଶ୍ଚିତ ନହୋଇ କେବଳ ଜଣକ ପ୍ରତି ରହିଥିବା ସ୍ନେହଟି ହେତୁ ତାହାକୁ ନିର୍ବାଚିତ କରିବସିଲେ ତଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରକାରର ଅନିଷ୍ଟକୁ ଡାକି ଆଣିବାପରି ହେବ ।

+ + +

* ଆଗ ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କର, ତା'ପରେ ଯାଇ ନିଯୁକ୍ତ ଦିଅ । ମାତ୍ର ସେମାନେ ଏହିପରି ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇ ସାରିବା ପରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଅବିଶ୍ୱାସ ନରଖି ସେମାନଙ୍କର ସେବାକୁ ଗ୍ରହଣ କର । କୌଣସି ପ୍ରକାର ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ ନକରି ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରିବା ଯେତିକି ଭୁଲ, ସେମାନଙ୍କୁ ଅବିଶ୍ୱାସ କରିବା ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେତିକି ଭୁଲ ।

+ + +

* ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଶାସନର କ୍ଷେତ୍ରର ବାହାରେ ରହି ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟର ସଂଗଠନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ, ଯେଉଁଠାରେ ଆଦୌ କୌଣସି ବାଧ୍ୟବାଧକତା ନଥିବା ସ୍ୱେଚ୍ଛାପ୍ରେରିତ ବନ୍ଧନମାନ ହିଁ ନେତା ଓ କର୍ମୀମାନଙ୍କୁ ପରସ୍ପର ସହିତ ବାନ୍ଧି ରଖିଥାଏ ସେମାନେ ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରିବା ବିଷୟରେ ନିମ୍ନରେ ଦିଆ ଯାଇଥିବା ଯୋଗ୍ୟତାଗୁଡ଼ିକର ବିଶ୍ଳେଷଣଗୁଡ଼ିକ ଯେ କିପରି ସମଗ୍ର ଓ ନିର୍ଭୁଲ ଭାବରେ କରାଯାଇଛି, ସେକଥା ଅବଶ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କରିବେ । ଯଥେଷ୍ଟ ଅନୁରକ୍ତି ରହିଥିବ, ମନରେ ବିବେକ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବ, ମସ୍ତିଷ୍କ ନିର୍ମଳ ଥିବ ଏବଂ ଧନସମ୍ପତ୍ତି ପ୍ରତି କୌଣସି ପ୍ରକାର

ପ୍ରଲୁବ୍ଧତା ନଥିବ,—ଏହି ଗୁଣଗୁଡ଼ିକୁ ଆମେ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅସଲ ଯୋଗ୍ୟତା ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରିବା ।

ଯଦି ଏହି ଗୁଣଗୁଡ଼ିକରୁ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ବି ଅସଫଳ ହେବ, ତେବେ ନିର୍ବାଚନଟି ବିଷୟରେ ଶୋଚନା କରିବାକୁ ହିଁ ପଡ଼ିବ ।

\+ + +

✳ ପୁନଶ୍ଚ, ସବୁପ୍ରକାର ପରୀକ୍ଷାରେ ସନ୍ତୋଷଜନକ ଭାବରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ପାରିଲେ ମଧ୍ୟ, ତଥାପି ଏପରି କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତି ରହିଥିବେ, ଯେଉଁମାନେ କି ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ହେବାକୁ ଯାଉଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟଟିର ପ୍ରକୃତି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଆଦୌ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବେନାହିଁ ।

\+ + +

✳ ଉପସ୍ଥିତ କାର୍ଯ୍ୟଟିର ସାଧନ କରିବାଲାଗି ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକ ସାମର୍ଥ୍ୟ ରହିଥିବ ଓ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟଟିର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖା ଦେଉଥିବା ପରିସ୍ଥିତିଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାଲାଗି ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଯଥେଷ୍ଟ ବୁଦ୍ଧିକୁଶଳତା ରହିଥିବ, କେବଳ ସେହିମାନଙ୍କୁ ହିଁ କାର୍ଯ୍ୟଟିରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ । କାହାକୁ କେବଳ ବନ୍ଧୁତାର ଖାତିରରେ ଅଥବା କାହାପ୍ରତି କେବଳ ଏକ ଉଚ୍ଚ ମତ ରହିଛି ବୋଲି ତାହାକୁ ହିଁ ନିଯୁକ୍ତ କରିବାକୁ ବସିଲେ ଶେଷରେ ସବୁକିଛି ବିଗିଡ଼ି ଯିବାର ଭୟ ରହିଥିବ ।

\+ + +

✳ କୌଣସି ମନୁଷ୍ୟକୁ ଥରେ ନିଯୁକ୍ତ କରି ସାରିବାପରେ ତୁମକୁ ତା'ଉପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦାୟିତ୍ୱଟିକୁ ନେଇ ସମର୍ପି ଦେବାକୁ ହେବ । ତାକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବିଶ୍ୱାସ ନକଲେ ତୁମେ କଦାପି ତାହାର ପୂର୍ଣ୍ଣମୂଲ୍ୟ ସେବା ଲାଭ କରି ପାରିବନାହିଁ ।

\+ + +

✳ ଆପଣାର କର୍ମଦକ୍ଷ ଏବଂ ସମର୍ଥ କର୍ମୀଗୁଡ଼ିକୁ ଯିଏ ଭଲ ନପାଏ ଓ ବିଶ୍ୱାସ ନକରେ, ଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମୀ ତାହାକୁ କଦାପି ପ୍ରସନ୍ନ ହେବେନାହିଁ ।

\+ + +

* ଜଣେ ରାଜା ଯଦି ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବରେ ତାଙ୍କ କର୍ମଚାରୀର ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ଆଚରଣକୁ ତନଖି ଦେଖି ପାରୁଥିବେ, ତେବେ ତା'ର ପ୍ରଜାମାନେ କଦାପି ପଥଚ୍ୟୁତ ହେବେନାହିଁ ।

ସୁଦକ୍ଷ ମନ୍ତ୍ରିବର୍ଗ

* ଜଣେ ରାଜ୍ୟଶାସକର ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ତାର ଚକ୍ଷୁ ସ୍ୱରୂପ । ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କୁ ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସାବଧାନତା ସହିତ ହିଁ ବାଛି ନିଯୁକ୍ତ କରିବ ।

+ + +

* ଯେଉଁ ରାଜାର ପରାମର୍ଶଦାତାମାନେ ତା'ପ୍ରତି ଅନୁରକ୍ତ ରହିଥାନ୍ତି, ସେହି ରାଜାର ପୁଣି କିଏ କି ବିପଦ ଘଟାଇ ପାରିବ ? ସେହି ପରାମର୍ଶଦାତମାନେ ଅପ୍ରୀତିକର ପରାମର୍ଶମାନ ଦେବାକୁ ମଧ୍ୟ କଦାପି କୁଣ୍ଠାବୋଧ କରନ୍ତି ନାହିଁ, ରାଜା ଭୁଲ କରିବାକୁ ଯାଉଥିବା ବେଳେ ସେମାନେ ତାକୁ ସେଇଟିକୁ ଦେଖାଇ ଦେବାକୁ ଆଦୌ କୁଣ୍ଠିତ ହୁଅନ୍ତିନାହିଁ । ଯେଉଁ ରାଜା ନିଜର ପରାମର୍ଶଦାତମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା ଏହିପରି ଅମୂଲ୍ୟ ଭାବରେ ସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇ ରହିନଥାଏ, ସେ ଭୁଲ କରୁଥିବା ସମୟରେ ଯାହାର ପରାମର୍ଶଦାତା-ମାନେ ତାକୁ ନିର୍ଭୀକ ଭାବରେ ସେହି କଥାଟିକୁ କହିଦେଇ ନପାରନ୍ତି, ସେହି ରାଜାର ରାଜାଉପରେ ବହିରାକ୍ରମଣ କରିବା ଲାଗି କୌଣସି ଶତ୍ରୁ ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାହାର ସର୍ବନାଶ ସୁନିଶ୍ଚିତ ।

ଉତ୍ତମ କୁଳରେ ଜନ୍ମ

* ଉତ୍ତମ କୁଳରେ ଜନ୍ମଲାଭ କରିବା ହେଉଛି ଏକ ଭାରି ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା । ଯେଉଁମାନେ ଭଲ କୁଳରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥାନ୍ତି, ସେମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ଆପଣାର ବିଚାର, ବାକ୍ୟ ଏବଂ କର୍ମରେ ସଙ୍ଗତ ଆଚରଣ କରନ୍ତି ଏବଂ ମିତ

କିମ୍ବା ଅନୁଚିତ ଯେ କୌଣସି କଥା ଦେଖିଲେ ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ତା'ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆପଣାର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥାନ୍ତି ।

ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାରର ସହଜାତ ପ୍ରତିରୋଧ ବୋଧ ରହିଥିବାରୁ ସେମାନେ କୌଣସି ନୀଚକାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରୁ ନିବୃତ୍ତ ହୋଇ ରହିପାରନ୍ତି ।

+ + +

✳ ଦରିଦ୍ର ହୋଇ ଯିବାରେ ଏବଂ ବଦାନ୍ୟତା ଲାଗି ସକଳ ସାମର୍ଥ୍ୟ ହରାଇ ବସିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାଚୀନ ବଂଶଗୁଡ଼ିକ ଯଥାର୍ଥ ଆଚରଣର ମାନଦଣ୍ଡଟିକୁ ବଜାୟ ରଖିଥାନ୍ତି ।

+ + +

✳ କୌଣସି ଧନସମ୍ପତ୍ତିର ଅଧିକାରୀ ହୋଇ ରହିନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ତଥାପି ଆତ୍ମକଳ୍ପ ହରାଇ ପକାଇବାର ଭୟ ସର୍ବଦା ରହିଥାଏ; ଅର୍ଥାତ୍ ଆପଣାର ବଂଶମର୍ଯ୍ୟାଦା ହରାଇ ପକାଇବାର ଭୟଟି ରହିଥାଏ । ଏହି ବଂଶମର୍ଯ୍ୟାଦା ହିଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଶଠତା ଏବଂ ଅସାଧୁତାର ଆଚରଣ କରିବାରୁ ନିବୃତ୍ତ କରି ରଖେ ।

✳ ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି ଦୋଷ ଯେତେ ସାମାନ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ତାହା ଜଗତର ଆଖିରେ ଧରା ପଡ଼ିଯାଏ ଏବଂ ଚନ୍ଦ୍ରର କଳଙ୍କ ପରି ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ପଷ୍ଟଭାବରେ ଆପଣାକୁ ପ୍ରକଟ କରାଇଦିଏ ।

+ + +

✳ ମଞ୍ଜିରୁ ଯେଉଁ ଗଛ ବାହାରେ, ସେଇଟିରୁ ହିଁ ମାଟିର ଗୁଣ ଜଣା ପଡ଼ିଯାଏ । ଠିକ୍ ସେହିପରି କଥା କହିବାର କୋମଳତା ହିଁ ସଦ୍‌ବଂଶରେ ଜାତ ହୋଇଥିବାର ପ୍ରମାଣ ଦିଏ ।

+ + +

✳ ଯିଏ ବାକ୍ୟରେ କର୍କଶ, ତା'ର ଉତ୍ତମ କୁଳ ବିଷୟରେ ସନ୍ଦେହ ଜାତ ହେବାକୁ ଲାଗେ ।

ଅର୍ଥାତ୍ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିର ଜନନୀର ଶୁଦ୍ଧତା ଉପରେ ମଧ୍ୟ ସଂଶୟ ଜାତ ହୁଏ ।

+ + +

* ସହଜାତ ଭାବରେ ଯାବତୀୟ ଅନୁଚିତ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତି ଏକ ଅଶ୍ରଦ୍ଧା,—ଏହାହିଁ ଏକ ସୁଖୀ ଏବଂ ଗୁଣସମ୍ପନ୍ନ ଜୀବନର ସର୍ବମୂଳ କଥା । ଏବଂ ଭଦ୍ରତାପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟବହାର ହେଉଛି ଉତ୍ତମ କୁଳରେ ଜନ୍ମ ହେଇଥିବାର ଲକ୍ଷଣ ।

ସଦ୍‌ଗୁଣ ସମ୍ପନ୍ନତା

* ଜଣେ ବୈରାଗୀର ନାନା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଜୀବହତ୍ୟା ନକରିବାକୁ ଯେପରି ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପାଦାନ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ, ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଦୋଷଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ କିଛି କହିବାରୁ ବିରତରହିବା ସେହିପରି ଜଗତର କାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟାପାର ଗୁଡ଼ିକର ଦାୟିତ୍ୱ ବହନ କରି ରହିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସାମାଜିକ ଗୁଣ ।

+ + +

* ଆପଣାର ନମ୍ରତାଗୁଣରେ ହିଁ ଲୋକେ ସଫଳତା ଲାଭ କରନ୍ତି । ଏହି ନମ୍ରତାରୂପୀ ଅସ୍ତ୍ରଟିର ବଳରେ ହିଁ ଚରିତ୍ରବାନ୍ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ବିରୋଧୀ ପକ୍ଷଟି ଉପରେ ଜୟଲାଭ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇଥାନ୍ତି ।

+ + +

* ଆପଣାଠାରୁ କମ୍ ସ୍ତରର ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଖରେ ମଧ୍ୟ ଆପଣାର ପରାଜୟକୁ ପ୍ରସନ୍ନ ଭାବରେ ମାନିନେବା ହେଉଛି ସଦ୍‌ଗୁଣସମ୍ପନ୍ନତାର ଅସଲ କଷଟିପଥର ।

* ଯେଉଁମାନେ ହସିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୁଅନ୍ତିନାହିଁ, ସେମାନଙ୍କ ଲାଗି ଦିନବେଳେ ମଧ୍ୟ ଏହି ପୃଥିବୀଟାଯାକ ଖାଲି ଅନ୍ଧକାର ହିଁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ରହିଥାଏ ।

ହସିବାକୁ ଆମେ ସେହି ଆଲୋକ ବୋଲି କହିପାରିବା, ଯାହାକି ସଂସାରକୁ ଆଲୋକିତ କରି ଦେଇଥାଏ ।

\+ + +

* ସେମାନଙ୍କର ତୀକ୍ଷ୍ଣ ବୁଦ୍ଧି ଶକ୍ତିକୁ ହୁଏତ ଏକ ଇସ୍ପାତର ଛୁରିକା ସହିତ ତୁଳନା କରିଯାଇ ପାରିବ ସତ, ମାତ୍ର ଯେଉଁ ମଣିଷଙ୍କର ଚରିତ୍ର ବୋଲି କିଛି ନଥାଏ ସେମାନେ ପ୍ରକୃତରେ ଆଦୌ ମଣିଷ ନୁହନ୍ତି, ସେମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ଗୋଟାଏ ଶୁଖିଲା କାଠ ।

ନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଶାସନ

* ଯାବତୀୟ ଧର୍ମ ଓ ଆଗ୍ରହୀମାନଙ୍କର ଯାବତୀୟ ସମ୍ପତ୍ତି,—ଏଗୁଡ଼ିକ ଆଖର ରାଜ୍ୟକୁ ଶାସନ କରୁଥିବା ରଜାର ଉତ୍ତମ ଶାସନ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ରହିଥାନ୍ତି ।

\+ + +

* ଆପଣାର ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ଉପରେ ଉଦାର ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ ଯେଉଁ ରଜା ରାଜ୍ୟର ଶାସନ କରେ, ସମସ୍ତ ଜଗତ ପ୍ରକୃତରେ ତାହାର ଚରଣତଳେ ରହିଥାଏ ।

* ଅସ୍ତ୍ରବଳ ରାଜାକୁ ପ୍ରକୃତରେ କୌଣସି ସଫଳତା ଆଣି ଦିଏନାହିଁ, ତା'ର ଶାସନ ତା'ର କର୍ତ୍ତବ୍ୟନିଷ୍ଠତା ହିଁ ତାହାକୁ ଯାବତୀୟ ପ୍ରକାରେ ସଫଳ କରାଇଥାଏ ।

\+ + +

* ଯେଉଁ ରାଜା ପ୍ରଜାମାନଙ୍କର ସହଜ ପହଞ୍ଚ ଭିତରେ ରହି ନଥାଏ ବା ତା'ପାଖରେ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଯେଉଁ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକର ଉପସ୍ଥାପନା କରାଯାଏ । ସିଏ ସେଗୁଡ଼ିକର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଚାର କରି ପାରେନାହିଁ ଅଥବା ସିଏ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ରୀତିଗୁଡ଼ିକର ଅନୁସରଣ କରେନାହିଁ ବା ନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣ ମୀମାଂସା ଦିଏନାହିଁ, ସେହି ରାଜାର ଅବଶ୍ୟ ପତନ ହୁଏ ବା ତାହାକୁ ବିନାଶର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ।

\+ + +

✳ ଆପଣାର ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ ବାହ୍ୟ ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କଠାରୁ ରକ୍ଷାକରପାରବାକୁ ହେଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର କଲ୍ୟାଣ ବିଧାନ କର ପାରବାକୁ ହେଲେ ରାଜାକୁ ନିୟମ ଲଂଘନକାରୀ ସମସ୍ତଙ୍କ ଲଗି ଅତ୍ୟନ୍ତ କଠୋର ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ;—ଏହା ରାଜା ପକ୍ଷରେ କୌଣସି ନିନ୍ଦାର କଥା ନୁହେଁ, ଏହା ତା'ର ପଦଗତ ଧର୍ମ ଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।

\+ \+ \+

✳ ଶସ୍ୟର ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ହେଲେ ଯେପରି କଅଁଳ ଭିତରୁ ବାଳୁଙ୍ଗା ବାଛିବାକୁ ପଡ଼େ, ସେହିପରି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତର ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକ ସକାଶେ ମୃତ୍ୟୁ ଦଣ୍ଡର ବିଧାନ କରିବା ମଧ୍ୟ ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ ।

ଦମନ ଓ କୁଶାସନ

✳ ଯେଉଁ ରାଜା ଅତ୍ୟାଚାରୀ ହୋଇ ଶାସନକୁ କୁଶାସନରେ ପରିଣତ କରେ, ସିଏ ଜଣେ ନରହନ୍ତାଠାରୁ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ଅପରାଧ କରିଥାଏ ।

\+ \+ \+

✳ ଆପଣାର ପ୍ରଜାମାନଙ୍କଠାରୁ ଜଣେ ଉତ୍ପୀଡ଼ନକାରୀ ଶାସକ ଯେତେବେଳେ ଭେଟି ପାଇବାର ଅନୁରୋଧ କରେ, ସେତେବେଳେ ତାହା କୌଣସି ସଶସ୍ତ୍ର ଡକାଏତ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭଦ୍ରତାର ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗ କରି ଆପଣାର ଦାବୀମାନ ପେଶ୍ କରୁଥିବା ପରି ମନେ ହୁଏ ।

ଜଣେ ଶସ୍ତ୍ରଧାରୀ ଡକାଏତକୁ ଯାହା ଦିଆଯାଏ, ଲୋକମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ତାହାକୁ କଦାପି ଏକ ଭେଟି ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ; ଯେଉଁପରି ଭଦ୍ରତାର ପ୍ରୟୋଗ କରି ଜଣେ ଭିକାରୀ ଭିକ୍ଷା ମାଗେ, ସେହିପରି ଭାଷାର ପ୍ରୟୋଗ କରାହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାହାକୁ ତଥାପି ସେପରି କୁହା ଯିବନାହିଁ । ଠିକ୍ ସେହିପରି ଉତ୍ପୀଡ଼ନକାରୀ ଜଣେ ରାଜାକୁ ଭେଟି ସ୍ୱରୂପ ଯାହାକିଛି ଦିଆଯାଏ, ତାହା କେବଳ ଭୟଦ୍ୱାରା ପ୍ରେରିତହୋଇହିଁ ଦିଆଯାଏ ।

\+ \+ \+

* ମେଘଶୂନ୍ୟ ଆକାଶ ଭୂମିକୁ ଶୁଷ୍କ କରି ପକାଏ; ଠିକ୍ ସେହିପରି ଯେଉଁ ରାଜାର ସହୃଦୟତା ନଥାଏ, ସିଏ ସେହି ସହୃଦୟତା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ରହିଥିବା ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ନଷ୍ଟ କରିଦିଏ ।

ବୃଷ୍ଟି ନହେଲେ ନିର୍ଜୀବ ମାଟି ବି ଶୁଷ୍କ ହୋଇଯାଏ । ନିର୍ଜୀବ ମାଟିଲାଗି ବୃଷ୍ଟିର ଜଳ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ, ଜୀବନ ଥିବା ମଣିଷମାନଙ୍କ ଲାଗି ଜଣେ ରାଜା ସେମାନଙ୍କର କଲ୍ୟାଣଚିନ୍ତା କରିବା ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟ କରେ । ସହୃଦୟତାର ଅଭାବ ସେମାନଙ୍କର ଜୀବନକୁ ମଧ୍ୟ ଶୁଷ୍କ କରିଦିଏ, ଅର୍ଥାତ ତାହାକୁ ଛାରଖାର କରି ପକାଏ ।

* ସ୍ୱଯ୍ଂ ବିଧାନ ନମାନୁଥିବା ଜଣେ ଶାସକର ଶାସନରେ ଦରିଦ୍ର ହୋଇ ରହିବା ଅପେକ୍ଷା ଧନ ସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକ ହେବା ହିଁ ଅଧିକ ଦୁଃଖକୁ ଡାକି ଆଣିଥାଏ ।

ଦଣ୍ଡ ବିଧାନ

ନିମ୍ନରେ ଦିଆ ଯାଇଥିବା ପଦଗୁଡ଼ିକରେ ଦଣ୍ଡ ବିଧାନର ସିଦ୍ଧାନ୍ତଗୁଡ଼ିକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସଂକ୍ଷେପ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ନ୍ୟାୟଯୁକ୍ତ ଶାସନ ନିମିତ୍ତ ଏହାଠାରୁ ଅଧିକ ଭଲ ଏବଂ ନ୍ୟାୟ ଅନୁମୋଦିତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଯେ କଦାପି ହେବନାହିଁ, ସେଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

* ରାଜା ନିରପେକ୍ଷ ଭାବରେ ଦୋଷଗୁଡ଼ିକର ତଦନ୍ତ କରିବ, ନିରପେକ୍ଷ ଭାବରେ ଦଣ୍ଡ ଦେବ; ସେହି ଦଣ୍ଡ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଦୋଷ କରିବାରୁ ନିବୃତ୍ତ ହେବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ସତ, ମାତ୍ର କେବେହେଲେ କୃତ ଦୋଷର ଅନୁପାତରେ ଅତ୍ୟଧିକ ହୋଇପଡ଼ୁ ନଥିବ । ବାହାରେ ତାହା ଅତ୍ୟନ୍ତ କଠୋର ପରି ଦେଖାଯିବ ସତ, ମାତ୍ର ବାଜିଲା ବେଳକୁ ଯେପରି ହାଲୁକା ବି ଲାଗୁଥିବ ଏବଂ ଏହିପରି ଭାବରେ ହିଁ ଜଣେ ରାଜା ତାଙ୍କ ରାଜ୍ୟର ସମୃଦ୍ଧିକୁ ବଜାୟ ରଖିଥିବେ ।

\+ + +

* ଉତ୍ପୀଡ଼ନକାରୀ ଯେଉଁ ରାଜା ଭୟ ଦେଖାଇ ଶାସନ କରୁଥାନ୍ତି, ତାଙ୍କର ନିଶ୍ଚିତ ପତନ ହେବାଲାଗି ଆଦୌ ଖୁବ୍ ବେଶୀ ବିଳମ୍ବ ହେବନାହିଁ ।

* ତା'ର ଦାନଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରକୃତରେ ଅଚିରେ ହିଁ ସରି ଆସିବ ଏବଂ ଅତିଶୀଘ୍ର ତା'ର ବିନାଶ ଘଟିବ । "ଆମ ରାଜା ଜଣେ ନିଷ୍ଠୁର ରାଜା" ବୋଲି ଯିଏ ଆପଣାର ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ କହିବାର ସୁଯୋଗ ଦେଉଥିବ, ତାକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଏହି ଦଶାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

\+ + +

* ଜଣକ ପାଖରେ ଅତୁଳ ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି ରହିଛି ବୋଲି ସେଇଠୁ କ'ଣ ହୋଇଗଲା ? ଯଦି ଲୋକେ ସହଜରେ ତା' ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ପାରୁନଥିବେ ଏବଂ କେହି ତା' ପାଖରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ ଯଦି ସେ କେବଳ ନିଜର ଆମ୍ବିଲା ମୁହଁକୁ ହିଁ ଦେଖାଉଥିବେ, ତେବେ ତା'ର ସବୁଯାକ ସମ୍ପତ୍ତି କେବଳ ଭୂତର କବଳରେ ପଡ଼ିଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ହୋଇ ରହିଥିବ ।

\+ + +

* କର୍କଶ କଥା, କଠୋର ଓ ନୃଶଂଶ ଦଣ୍ଡ ଏସବୁ ଶସ୍ତ୍ରମାନଙ୍କ ବଳରେ କୌଣସି ରାଜାର ପ୍ରତିରୋଧ ଶକ୍ତିକୁ ଅଚିରେ ହ୍ରାସ କରି ଦେବାରେ ଲାଗିଥିବେ, ଉହାରେ ଲୁହା ଘଷା ହେଲେ ଯେପରି ଲୁହା ଛିଡ଼ି ଛିଡ଼ି ଯାଉଥାଏ, ଠିକ୍ ସେହିପରି ।

\+ + +

* ରାଜା ନୃଶଂସ ହେଲେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ମୂର୍ଖ ଏବଂ ଅଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଯାଇ ତାକୁ ଘେରି ରହନ୍ତି ଓ ଏହି ସୁନ୍ଦର ପୃଥିବୀ ଲାଗି ସିଏ ଏକ ବୋଝ ପରି ହୋଇ ରହିଥାଏ ।

ସୁଦକ୍ଷ ମନ୍ତ୍ରୀ

* ଜଣେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଆପଣାର କାର୍ଯ୍ୟରେ କୃତସଙ୍କଳ୍ପ ହେବ, ତା' ହୃଦୟ ଭିତରେ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କର କଲ୍ୟାଣ ଚିନ୍ତା ରହିଥିବ, ତା' ପାଖରେ ବିଦ୍ୟା ଥିବ ଏବଂ ସେ ସଦାସନ୍ଦିଗ୍ଧ ରହିଥିବ ।

\+ + +

* ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିବାଦ ଲଗାଇ ଦେବାରେ ସେ ସିଦ୍ଧହସ୍ତ ହୋଇଥିବ, ସ୍ଥାପିତ ସନ୍ଧିଗୁଡ଼ିକୁ ରକ୍ଷା କରି ପାରୁଥିବ ଏବଂ ହୃତ ମିତ୍ରତାଗୁଡ଼ିକର ପୁନଃ ସ୍ଥାପନା କରି ପାରୁଥିବ ।

\+ + +

* ଯଦି ଜଣେ ମନ୍ତ୍ରୀଠାରେ ତା'ର ସ୍ୱାଭାବିକ ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତା ରହିଥିବ ଓ ରାଜ୍ୟ ଶାସନ ବିଷୟରେ ଯଥାର୍ଥ ଜ୍ଞାନ ଥିବ, ତେବେ କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିର ସମାଧାନ କରିବା ଲାଗି ସେ ଅତି ଜଟିଳ ବୋଲି କଦାପି ଅନୁଭବ କରିବ ନାହିଁ ।

\+ + +

* କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ସ୍ୱୀକୃତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତଗୁଡ଼ିକୁ ଉତ୍ତମରୂପେ ଜାଣିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଜଣେ ମନ୍ତ୍ରୀକୁ ସଂସାରର ପ୍ରଚଳିତ ରୀତିଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଭଲ କରି ଜାଣିବାକୁ ହେବ ଏବଂ ସେହି ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ବି କରି ପାରିବାକୁ ହେବ ।

\+ + +

* ଏପରି କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଅଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ କି ଭାବନାରେ ବେଶ୍ ପାରଦର୍ଶିତା ଦେଖାଇ ଥାନ୍ତି ସତ, ଯୋଜନାମାନ ତିଆରି କରିବାରେ ବି ପାରଦର୍ଶିତା ଦେଖାନ୍ତି, ମାତ୍ର ବାସ୍ତବ କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଦୌ କୁଶଳ ଭାବରେ ଅଗ୍ରସର ହୋଇ ପାରନ୍ତି ନାହିଁ ।

କାରଣ, କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ କରିବାର ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଯେଉଁସବୁ ପରିସ୍ଥିତି ଆସି ଉପସ୍ଥିତ ହୁଏ, ସେଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାଲାଗି ସେମାନଙ୍କଠାରେ ଆବଶ୍ୟକ କୌଶଳଟି ନଥାଏ ।

\+ + +

* ରାଜା ସ୍ୱୟଂ ଅବିଜ୍ଞ ହୋଇଥିଲେ ହୁଏତ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଠାରୁ ବିଜ୍ଞ ପରାମର୍ଶ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଅସ୍ୱୀକାର କରିପାରେ । ମାତ୍ର, ଜଣେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଯାହାକୁ ଉଚିତ ଏବଂ ଭଲ ବୋଲି ବିଚାର କରୁଛି, ତାହା ଖୋଲି କରି କହିବା ହେଉଛି ତା'ର ପରମ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।

ବିଜ୍ଞ ବାକ୍ୟକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ବର୍ଣ୍ଣନା ଦେବାକୁ ଯାଇ "ସିଏ ଜ୍ଞାନର ହତ୍ୟା କରେ" ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି ।

\+ \+ \+

✳ ଯେଉଁ ମନ୍ତ୍ରୀ ରାଜାଙ୍କ ପାଖେ ପାଖେ ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତଥାପି ବିଶ୍ୱାସଘାତୀ ନାନା ଭାବନାକୁ ପ୍ରଶ୍ରୟ ଦେଉଥାଏ, ତାହାକୁ ବିରୁଦ୍ଧ ପକ୍ଷର ସାତ ସହସ୍ର ଲକ୍ଷ ମଣିଷଙ୍କର ଶକ୍ତିର ସମକକ୍ଷ ବୋଲି କୁହାଯିବ ।

ସଂକଲ୍ପ ବଦ୍ଧତା

✳ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ପାଖରେ କାର୍ଯ୍ୟଟି କରିବା ଲାଗି କେତେଦୂର ଇଚ୍ଛା ରହିଛି, ତାହାହିଁ ତା'ର ପ୍ରକୃତ ଯୋଗ୍ୟତାର ପରିଚୟ ଦିଏ । ସେହି ଇଚ୍ଛାଟି ନଥିଲେ ଯାବତୀୟ ସମ୍ପତ୍ତି କେବଳ ନିରର୍ଥକ ହିଁ ହୋଇଥାଏ ।

\+ \+ \+

✳ ଏକ ଶକ୍ତିମନ୍ତ ମନ ହେଉଛି ଯଥାର୍ଥରେ ଏକ ସମ୍ପଦ; ବାହ୍ୟ ଧନ ସମ୍ପତ୍ତିତ ଆଜି ଅଛି, କାଲିକି ରହିବ ନାହିଁ, ଏବଂ ତେଣୁ ତାହା ଉପରେ କଦାପି ନିର୍ଭର କରି ହେବନାହିଁ ।

\+ \+ \+

✳ ସର୍ବଦା ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଉଚ୍ଚକୁ ଉଠିବା ହିଁ ତୁମର ଭାବନା ହୋଇ ରହିଥାଉ । ତାହାହିଁ ତୁମର ଏକମାତ୍ର ଭାବନା ହୋଇ ରହୁ । ତୁମର ଲକ୍ଷଟିକୁ ତୁମେ ହାସଲ କରି ନପାରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେହି ଲକ୍ଷଟି ବିଷୟରେ ତୁମର ଭାବନାହିଁ ତୁମକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଉପରକୁ ଉଠାଇ ନେଇଯିବ ।

\+ \+ \+

✳ ସଫଳତା ସବୁବେଳେ ଜଣେ ଭୃତ୍ୟ ପରି ଆଗେ ଆଗେ ଆପଣା ବାଟରେ ଯାଉଥାଏ ଏବଂ ଦୃଢ଼ ଇଚ୍ଛାଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ସମ୍ମାନ ଦିଏ ।

✳ ପାଣି ଯେତିକ ଉଚ୍ଚରେ ଥାଏ, ପଦ୍ମଗଛ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେତିକ ଉଚ୍ଚକୁ ବଢ଼େ । ଠିକ୍ ସେହିପରି, ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଇଚ୍ଛାଶକ୍ତି ଯେତିକ ଅଧିକ ଥାଏ, ସିଏ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେତିକ ଉଚ୍ଚତା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉପରକୁ ଉଠିପାରେ ।

ତେଣୁ, ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଇଚ୍ଛାଶକ୍ତିକୁ ହିଁ ଆମେ ସିଏ ଯାହାକିଛି ହାସଲ କରିପାରିବ, ତାହାର ସୀମା ବୋଲି କହିବା ।

\+ \+ \+

✳ ହାତୀ କେଡ଼େ ବଡ଼ ଗୋଟାଏ ଜନ୍ତୁ ଓ ତା'ର କେତେ ମୁନିଆଁ ହୋଇ ଦାନ୍ତମାନ ରହିଥାଏ ସତ, ମାତ୍ର ବାଘକୁ ଦେଖିଲେ ସିଏ ଭୟରେ ଥରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରେ ।

\+ \+ \+

✳ ଏକ ଅଭିପ୍ସାଯୁକ୍ତ ମନ ହେଉଛି ପୌରୁଷର ଅସଲ ଗୁଣ । ସେଇଟି ନଥିଲେ ମଣିଷମାନେ କେବଳ ମଣିଷ ପରି ଦେଖାଯାଉଥିବା କାଠ ପୁତ୍ତଳା ହୋଇରହିଥାନ୍ତି ।

ଗୁପ୍ତଚରଙ୍କ ବିଷୟରେ

ସାଧାରଣ ରାଜକାର୍ଯ୍ୟର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଗେ ଗୁପ୍ତଚରର ବିଭାଗଟିକୁ ଏକ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଗ ବୋଲି ବିଚାର କରାଯାଉଥିଲା । କେବଳ ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କର ଗତିବିଧି ବିଷୟରେ ସମ୍ବାଦ ଆଣି ଦେବାକୁ ଯେ ଗୁପ୍ତଚର ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇ ରହିଥିଲେ ତା'ନୁହେଁ, ରାଜ୍ୟ ଭିତରର ବ୍ୟାପାରଗୁଡ଼ିକରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାଲାଗି ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ମନେ କରାଯାଉଥିଲା ।

\+ \+ \+

✳ ଗୁପ୍ତଚର-ବିଭାଗ, ଏବଂ ରାଜ୍ୟଶାସନ ବିଷୟରେ ଲିଖିତ ପ୍ରାମାଣିକ ଗ୍ରନ୍ଥମାନ,—ଏହି ଦୁଇଟିକୁ ରାଜାର ଦୁଇଟି ଆଖି ପରି ବିଚାର କରାଯାଇପାରିବ ।

* ସର୍ବଦା ସବୁ ମଣିଷଙ୍କ ଜୀବନରେ ଯାହାକିଛି ଘଟୁଛି, ସେକଥା ସବୁର ଜାଣିବାକୁ ପାଇବା ହେଉଛି ରାଜାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।

ସେତେବେଳେ ଦକ୍ଷତାର ଯେଉଁ ମାନଟି ରହିଥିଲା, ତାହା ପ୍ରକୃତରେ ବେଶ୍ ଉଚ୍ଚ ଥିଲା ।

\+ + +

* ଗୁପ୍ତଚର-ବିଭାଗରେ ନିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ରାଜ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଉପରେ ଠିକ୍‌ଭାବେ ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଖି ରଖିଥିବେ, ରାଜାଙ୍କର ଆତ୍ମୀୟ ସ୍ୱଜନଙ୍କ ଉପରେ ଆଖି ରଖିଥିବେ, ଏବଂ ରାଜାଙ୍କ ପ୍ରତି ଯେଉଁମାନଙ୍କର ସଦ୍‌ଭାବ ନାହିଁ ବୋଲି ମନେ ହେଉଥିବ, ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟି ରଖିଥିବେ ।

ଏହିପରି ଭାବରେ, ରାଜ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ନଜର ରଖିବା ମଧ୍ୟ ଗୁପ୍ତଚର ବିଭାଗର ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ରହିଥିଲା ।

\+ + +

* ଏହି ବିଭାଗରେ ନିଯୁକ୍ତ ହେବାକୁ ହେଲେ, ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି କୁଶଳ ଭାବରେ ଏପରି ନାନା ଛଦ୍ମ ବେଶ ଧାରଣ କରି ପାରୁଥିବ, ଯାହାକି କାହାରି ମନରେ ଆଦୌ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ଜାତ କରାଇବ ନାହିଁ । ସିଏ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଗତିବିଧିକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରୁଥିବ, ସେମାନଙ୍କର ସଂଶୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିଦ୍ୱାରା ସିଏ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଅଥବା କାତର ହୋଇ ପଡ଼ୁନଥିବ । ଯେ କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ମଧ୍ୟ ସେ ଗୁପ୍ତ କଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଗୁପ୍ତ କରି ରଖି ପାରୁଥିବ ଏବଂ ଆପଣାକୁ କଦାପି ଧରା ପକାଇ ଦେଉନଥିବ ।

\+ + +

* ଯେଉଁସବୁ ସ୍ଥାନକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବା ସାଧାରଣତଃ ନିଷିଦ୍ଧ ହୋଇ ରହିଥିଲା, ସେଠାରେ ପ୍ରବେଶ କରି ପାରିବାକୁ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଓ ଅନ୍ୟ ଧର୍ମସଂପ୍ରଦାୟଗୁଡ଼ିକର ବେଶ ପିନ୍ଧିବା ବେଶ୍ ପ୍ରଚଳିତ ରହିଥିଲା ।

\+ + +

ସେତେବେଳର ଗୁପ୍ତଚର ବିଭାଗଟି ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ ଗୁଣାତ୍ମକତା ଉଭୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବେଶ୍ ସୁଗଠିତ ହୋଇ ରହିଥିଲା ବୋଲି ମନେ ହେଉଛି ।

ଜଣେ ଗୁପ୍ତଚର ଆସି ଯେ କୌଣସି ସମ୍ବାଦ ଦେବ, ତାହାକୁ ପ୍ରକୃତରେ କଦାପି ଗୋଟାପୁଣା ଗ୍ରହଣ କରନେବା ଉଚିତ ହେବନାହିଁ; ମାତ୍ର ସେହି ବିଭାଗର ଆଉଜଣେ ଚରଦ୍ୱାରା ସେଇଟିକୁ ପରୀକ୍ଷିତ କରନେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

\+ \+ \+

* ଗୁପ୍ତଚର ସଂସ୍ଥାଟିକୁ ଏପରି ଭାବରେ ପରିଚାଳିତ କରିବ ଯେପରିକି ସେହି ସଂସ୍ଥାରେ ନିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ପରସ୍ପରକୁ ମଧ୍ୟ ଜାଣିନଥିବେ । ସମ୍ବାଦର ତିନୋଟି ସୂତ୍ରରୁ ମିଳାଇ ଗୋଟିଏ ସମ୍ବାଦକୁ ପ୍ରକୃତ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ଗୁପ୍ତଚର ସଂସ୍ଥାର କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ପରିଚାଳିତ କରିବାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯୁଗର ଶାସକମାନେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଆବଶ୍ୟକ ସତର୍କ ବାଣୀଟିକୁ ବେଶ୍ ଅନୁସରଣ କରିପାରିବେ ।

\+ \+ \+

* ଗୁପ୍ତଚର ବିଭାଗରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଉପରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ସ୍ୱୀକୃତିସୂଚକ ସମ୍ମାନ ସାଧାରଣରେ ଅର୍ପଣକରାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । କାରଣ, ସେପରି କରିବାଦ୍ୱାରା, ଯାହାକୁ ଲୋକଙ୍କଠାରୁ ଅଗୋଚର କରି ରଖିବା ଉଚିତ, ତୁମେ ତାହାକୁ ହିଁ ପଦାରେ ପକାଇଦେବ ।

ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇବାର କଳା

ଜଣେ ସଫଳ ପାରିଷଦ ହେବାକୁ ହେଲେ ଆପଣାକୁ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରି ପାରିବାର ସାମର୍ଥ୍ୟକୁ ହିଁ ତିରୁଓ୍ଵଲ୍ଲୁଓ୍ଵର୍ ଏକ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଗୁଣ ଓ ଯୋଗ୍ୟତା ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟର ମନରେ ପ୍ରତ୍ୟୟ ଜନ୍ମାଇ ପାରିବାଭଳି ଶକ୍ତିଶାଳୀ ବଚନର ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଉପରେ ସେ ଯେଉଁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ନିମ୍ନସ୍ଥ ପଦଗୁଡ଼ିକରେ

ପାରିଷଦମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ଯେଉଁସବୁ କଥା କୁହାଯାଇଛି ସେଥିରୁ ପ୍ରମାଣ ମିଳିଯାଉଛି ଯେ ଆଗେ ପରିଷଦମାନଙ୍କରେ କୌଣସି କଥାକୁ ବିଶଦ ଭାବରେ ଆଲୋଚନା କରିସାରିବା ପରେ ଯାଇ ସେ ବିଷୟରେ ଯାହାକିଛି ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଉଥିଲା ।

* ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ହୁଏତ ଆହୁରି କେତେ କ'ଣ ଗୁଣ ଥାଇପାରେ, ମାତ୍ର ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇ ପାରିବାର ଗୁଣ ହେଉଛି ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗୁଣ ।

+ + +

* ପାରିଷଦବର୍ଗ ସେମାନେ କହୁଥିବା କଥା ବିଷୟରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଯତ୍ନଶୀଳ ରହିବେ । କାରଣ ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ସମଗ୍ର ରାଜ୍ୟର ସମୃଦ୍ଧି ସାଧନ କରିପାରିବା ବା ସେହି ସମୃଦ୍ଧିକୁ ନଷ୍ଟ ବି କରିଦେଇ ପାରିବେ ।

+ + +

ଉତ୍ତମ ବାକ୍ୟ କହିଲେ ପ୍ରକୃତରେ କ'ଣ ବୁଝାଏ ?

* ସେହି ବାକ୍ୟ ଏପରି ହୋଇଥିବା ଦରକାର, ଯେପରିକି ପ୍ରତ୍ୟୟ ଜନ୍ମିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ସେ ଦୃଢ଼ଭାବରେ ଆପଣାର ପକ୍ଷରେ ରଖିପାରିବ ଏବଂ ଯାହାର ମନରେ ପ୍ରତ୍ୟୟ ଜନ୍ମି ନଥିବ; ତା'ର କାନକୁ ତାହା ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୁତିମଧୁର ହୋଇଥିବ ।

+ + +

* କୌଣସି ପ୍ରକାର ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇ ମଧ୍ୟ ଅପର ପକ୍ଷ ତୁମର କଥାକୁ ଖଣ୍ଡନ କରି ପାରିବନାହିଁ, ଏ ବିଷୟରେ ଆଗ ସୁନିଶ୍ଚିତ ହେବାପରେ ଯାଇ ତୁମେ ଯାହାକିଛି କହିବ ।

* ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରି ତୁମେ କିଛି କହିବାକୁ ଯାଉଛ, ସେମାନଙ୍କର ବୁଝିନପାରିବା ଭଳି ତୁମେ ଯାହାକିଛି କହିବ, ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କର ଆଚରଣ ବଦଳିବ ନାହିଁ ଅଥବା କୌଣସି ହାସାରକ ଲାଭ ବି ମିଳିବନାହିଁ । ଶ୍ରୋତାମଣ୍ଡଳୀର ସାମର୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ସାଧ୍ୟସୀମାକୁ ଦୃଷ୍ଟି ରଖିହିଁ ଯାହାକିଛି କହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

+ + +

* ତୁମେ ଯାହା କିଛି କହିବ, ତାହାକୁ ଶ୍ରୁତିମଧୁର କରି କହିବ, ଏବଂ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରୁ ଯାହାକିଛି ଉତ୍ତମ ବିଷୟର ନିବେଦନ କରାଯାଉଥିବ, ତୁମେ ସେଗୁଡ଼ିକର ସ୍ୱାଗତ ମଧ୍ୟ କରିବ । ଉତ୍ତମ ପାରିଷଦମାନେ ଠିକ୍ ତାହାହିଁ କରିଥାନ୍ତି ।

ଅର୍ଥାତ୍ ଆପଣାର ଯଥାର୍ଥ କର୍ତ୍ତବ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ପନ୍ନ କରିବାକୁ ହେଲେ ପାରିଷଦ-ମାନଙ୍କର ମନ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ଏବଂ ଗ୍ରହଣଶୀଳ ହୋଇ ରହିଥିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ।

\+ \+ \+

* ପାରିଷଦ ଆପଣାର କହିବା ଶୈଳୀଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ମନରେ ପ୍ରତ୍ୟୟ ଜନ୍ମାଇ ପାରୁଥିବ, ତାହାର ଏକ ଉତ୍ତମ ସ୍ମରଣଶକ୍ତି ରହିଥିବ ଏବଂ ସିଏ କାହାକୁ ଆଦୌ ଭୟ କରୁନଥିବ,—ଯାବତୀୟ ଆଲୋଚନାରେ ଅଜେୟ ହେବାକୁ ହେଲେ ଜଣେ ପାରିଷଦକୁ ଏହିସବୁ ଗୁଣ ଅର୍ଜନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । କାହାରିକୁ ଭୟ କରିବନାହିଁ, ଅର୍ଥାତ୍ ସିଏ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ କାତର ହୋଇ ପଡ଼ୁନଥିବ, ଆଲୋଚନା କରୁଥିବା ସମୟରେ କୌଣସି ଗୋଲମାଲରେ ପଡ଼ି ଯାଉନଥିବ ।

\+ \+ \+

* ଯେଉଁ ପାରିଷଦ ଶୃଙ୍ଖଳା ଓ ସୁସଙ୍ଗତ ସହିତ ସବୁକଥା କହେ, ମଧୁର ଭାବରେ ସବୁକିଛିକୁ ପ୍ରକାଶ କରିପାରେ ଓ କେବଳ ଓଜନଦାର କଥାଗୁଡ଼ିକୁ ହିଁ କହେ ଯାରି ସହିତ କୌଣସି କୁଣ୍ଠା ପ୍ରଦର୍ଶନ ନକରି ତାହାର କଥା ହିଁ ମାନିନିଏ ।

* ଯେଉଁମାନେ ସଂକ୍ଷେପରେ ଏବଂ ଶୁଦ୍ଧଭାବରେ କଥା କହି ଶିଖିନଥାନ୍ତି, କେବଳ ସେହିମାନେ ହିଁ ଅତିରିକ୍ତ କଥା କହିବାରେ ସମୟ ନଷ୍ଟ କରନ୍ତି ।

\+ \+ \+

* ଏପରି ଅନେକ ଫୁଲ ଅଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ କି କେତେ ସୁନ୍ଦର, ବଡ଼ ବଡ଼ ପେଣ୍ଡା ହୋଇ ଫୁଟନ୍ତି, ମାତ୍ର ସେଥିରେ ବାସନା ବୋଲି ଆଦୌ କିଛି ନଥାଏ । ଠିକ୍ ସେହିପରି ଅନେକ ଲୋକ ବି ଥାଆନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ କେତେ ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ଅର୍ଜନ କରିଥାନ୍ତି ସତ, ମାତ୍ର ଆପଣାର ଜ୍ଞାନକୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ବହନ କରି ନେବାପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି-ସାମର୍ଥ୍ୟ ନଥାଏ ।

ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ସାମର୍ଥ୍ୟ ନଥିଲେ ବିଦ୍ୟା ସଂସାରର ଆଉ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲାଗି ପାରେନାହିଁ ।

ପରିଷଦରେ କାର୍ଯ୍ୟ

ମନ୍ତ୍ରୀ ଯେ କେବଳ ରାଜାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ ତା' ନୁହେଁ, ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟାପାରର ଆଲୋଚନା କରିବାଲାଗି ବସୁଥିବା ପରିଷଦ ସହିତ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ପଡୁଥିଲା । ସମବେତ ପାରିଷଦମାନଙ୍କର ମିଜାଜ ଓ ମାନସିକ ଅବସ୍ଥା ସହିତ ଅନୁକୂଳ ହେଲାଭଳି ଆପଣାର ବକ୍ତବ୍ୟ ନିବେଦନ କରିବା ଯେ କେତେ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ, ଏଠାରେ ସେହି ବିଷୟରେ ଚର୍ଚ୍ଚା ହୋଇଛି ।

* ପରିଷଦର ମିଜାଜ ଏବଂ ମନର ଅବସ୍ଥାଟିକୁ ଯେଉଁମାନେ ଭଲ କରି ଜାଣନ୍ତି ଓ ସେହିଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଅନୁକୂଳ ହେବାଭଳି ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଏବଂ କହିବାର ଶୈଳୀଟିକୁ ନିର୍ବାଚନ କରନ୍ତି, ସେହିମାନଙ୍କୁ ହିଁ ବକ୍ତୃତା ଦେବାର କଳାରେ ସୁଦକ୍ଷ ବୋଲି କୁହାଯିବ ।

* ଶ୍ରୋତାମାନଙ୍କମନର ଅବସ୍ଥା କିପରି ଅଛି, ସେମାନେ କେତେଦୂର ଗ୍ରହଣଶୀଳ ବା ଗ୍ରହଣଶୀଳ ନୁହନ୍ତି, ସାବଧାନତାର ସହିତ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଝିବା ଏବଂ ଯେଉଁ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନାଟି ହେବାକୁ ଯାଉଛି, ସେ ବିଷୟକୁ ମଧ୍ୟ ଭଲକରି ବୁଝିଥିବା,—ତାହାହିଁ ହେଉଛି ଉତ୍ତମ ବକ୍ତୃତାର ଲକ୍ଷଣ, ସଫଳ ବକ୍ତୃତାର ଲକ୍ଷଣ ।

\+ \+ \+

* ଯେଉଁମାନେ ଉଲ୍ଲସିତ ଦେଖାଯାଉଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ଆଗରେ ତୁମେ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲସିତ ହୁଅ ମାତ୍ର ଯେଉଁମାନେ ଗୋଟାସୁଦ୍ଧା ଫିକା "ଧଳା" ଦେଖାଯାଉଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ଆଗରେ ତୁମର ବି ଫିକା ଚୂନର ରଙ୍ଗ ଧାରଣ କରିବା ଉଚିତ । ଶ୍ରୋତାମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଯଦି ନିତାନ୍ତ ସାଧାରଣ ଲୋକମାନେ ହିଁ ଅଛନ୍ତି, ତେବେ ତୁମେ ମଧ୍ୟ ତୁମର ବିଦ୍ୟାଗୁଡ଼ାକର ପ୍ରଦର୍ଶନ ନ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କର ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଆଗରେ ଜଣେ ସରଳ ସାଧାରଣ ମଣିଷ ପରି କଥା କହ ।

\+ \+ \+

✳ ଗୁରୁଜନମାନଙ୍କର (ବୟସରେ ଅଥବା ବିଦ୍ୟାରେ) ପରିଷଦ ମଧ୍ୟରେ ଆପଣାକୁ ସଂଯତକରି ରଖିବା ଏବଂ ସେମାନେ କହିବା ଆଗରୁ ନିଜେ କଦାପି ନକହିବାହିଁ ବିଜ୍ଞତାର ପରିଚୟ ।

+ + +

✳ ଯୁଦ୍ଧରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିବାଲାଗି ପ୍ରସ୍ତୁତ ରହିଥିବା ମଣିଷ ଖୋଜି ପାଇବା ପ୍ରକୃତରେ ଖୁବ୍ ସହଜ, ମାତ୍ର ଏକ ପରିଷଦର ସମ୍ମୁଖରେ ଠିଆ ହେବାକୁ ଯାଉଥିବା ବେଳେ ମୋଟେ କାତର ନହେଉଥିବା ମଣିଷ ଖୋଜିପାଇବା ଅନେକ ଅଧିକ କଷ୍ଟକର ।

+ + +

✳ ଗୋଟାଏ ତରବାରି ବହନ କରିବାର ଶାରୀରିକ ସାହସ ଯାହାଠାରେ ନାହିଁ ତା'ର ତରବାରି ରଖି କି ଲାଭ ହେବ ? ଠିକ୍ ସେହିପରି, ଯଦି ଏକ ପ୍ରଖର ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତା-ସମ୍ପନ୍ନ ପରିଷଦ ଆଗରେ ଠିଆ ହେବାଲାଗି ଯିଏ କାତର ହୋଇପଡ଼ୁଛି, ତା'ଠାରେ ଗୁଡ଼ାଏ ବିଦ୍ୟା ରହିଥିଲେ ବି ତାହା କେଉଁ କାରଣର ହେବ ?

ନୈତିକ ବିଧାନ

ଏକ ଗ୍ରନ୍ଥ ମଧ୍ୟ ସର୍ବସ୍ତରରେ ନୈତିକ ବିଧାନଗୁଡ଼ିକର ପାଳନ କରିବ ବୋଲି କୁରାଲ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛି ।

✳ ଯେଉଁସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ ନୈତିକ ବିଧାନର ଅନୁକୂଳ ନୁହେଁ, ସେସବୁ ସର୍ବଦା ପରିହାର କରିବା ଉଚିତ ।

+ + +

✳ ଯେଉଁମାନେ ବଡ଼ ହେବାକୁ ମନ କରୁଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର ସୁନାମରେ କଳଙ୍କ ଲଗାଇଲା ଭଳି ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ହିଁ ସେମାନଙ୍କୁ ନିବୃତ୍ତ ହୋଇ ରହିବାକୁ ହେବ ।

✳ ଇତର ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଯାହାର ନିନ୍ଦା କରିବେ, ତୁମେ ଏଭଳି କାର୍ଯ୍ୟ କଦାପି କରନାହିଁ । ଆପଣାର ଲୋକଙ୍କୁ ମାଆଳଙ୍ଗି ଖ୍ୟାଦ୍ୟ ନପାଇ ତଦ୍ଦ୍ୱାରା କେବଳ ଅସହାୟ ଭାବରେ ସ୍ଥିତି ରହିବାକୁ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ତୁମେ ସେପରି କାର୍ଯ୍ୟ କଦାପି କରନାହିଁ ।

+ + +

✳ ନୈତିକ ବିଧାନର ନିଷେଧଗୁଡ଼ିକୁ ନମାନି ଯେଉଁସବୁ ସଫଳତା ହାସଲ କରାଯାଏ, ସେହି ହାସଲ କରିବାର ବାଟରେ ଅନେକ ଦୁଃଖ ହିଁ ଭୋଗ କରିବାକୁ ପଡ଼େ ।

+ + +

✳ ଶଠତା ଏବଂ ମିଥ୍ୟାଚରଣଦ୍ୱାରା ରାଷ୍ଟ୍ରର ସମ୍ପଦବୃଦ୍ଧି କରି ରାଷ୍ଟ୍ରର କଲ୍ୟାଣବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କଲେ ତାହା କେବଳ କଞ୍ଚା ମାଠିଆରେ ପାଣି ଭର୍ତ୍ତି କରି ତାହାକୁ ସେହିପରି ଭାବରେ ସୁରକ୍ଷିତ କରି ରଖିବାର ଆଶା କଲାଭଳି ହିଁ ହେବ ।

+ + +

ଆପଣାର ଆଦର୍ଶବାଦ ସହିତ ତିରୁଓ୍ୱଲ୍ଲୁଓ୍ୱର ଯେପରି ଏକ ଅତିଶୟ ବାସ୍ତବଦୃଷ୍ଟିକୁ ଏକାନ୍ତ ସମ୍ମିଳିତ କରି ରଖିଛନ୍ତି; ନିମ୍ନ ପଦଟିରୁ ତାହା ନିଶ୍ଚୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଯିବ ।

✳ ଯାହା କଲେ ପଛେ ଶୋଚନା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ବୋଲି ତୁମ ଭିତରେ ରହିଥିବା ବିବେକ କହିବାରେ ଲାଗିଛି, ସେହି କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ତୁମେ କେବେହେଲେ କରନାହିଁ । ମାତ୍ର ଯଦି ପ୍ରକୃତରେ ତୁମେ ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟଟିଏ କରି ପକାଇଛ, ଅନ୍ତତଃ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଆଉ ସେପରି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବନାହିଁ ବୋଲି ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିନେବା ହିଁ ତୁମ ପକ୍ଷରେ ଉଚିତ କାର୍ଯ୍ୟ ହେବ ।

ରାଜପ୍ରାସାଦର ବିପଦ

ଯେଉଁମାନେ ଆପଣାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁରୋଧରେ ରାଜାଙ୍କର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି, ଏଠାରେ ସେହିମାନଙ୍କ ସକାଶେ ନାନା ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇଛି । ଦରବାରର

ସମ୍ଭାବ୍ୟ ବିପଦଗୁଡ଼ିକରୁ କିପରି ରକ୍ଷା ପାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ, ସେମାନଙ୍କୁ ଏଠାରେ ସେହି ବିଷୟରେ କୁହାଯାଇଛି ।

✳ ସଭାସଦ ଆପଣାକୁ ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ କଦାପି ଅନୁପସ୍ଥିତ ରଖିବନାହିଁ ବା ରାଜାଙ୍କର ଅତିରିକ୍ତ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ହେବାଲାଗି ମଧ୍ୟ ସେ କେବେହେଲେ ମନ କରିବନାହିଁ । ଖୁବ୍ ଦୂରକୁ ଚାଲି ଯିବନାହିଁ ଅଥବା ଖୁବ୍ ନିକଟକୁ ବି ଆସିବନାହିଁ; ନିଆଁ ପାଖରେ ରହି ନିଆଁର ଉତ୍ତାପ ଗ୍ରହଣ କରୁଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯେପରି କରିଥାଏ, ଠିକ୍ ସେହିପରି । ରାଜାମାନଙ୍କର ମନ ତ ଘଡ଼ିକେ ଘୋଡ଼ା ଛୁଟିଥାଏ ଓ ତେଣୁ ତାହା ଉପରେ ଆଦୌ ନିର୍ଭର କରି ହୁଏନାହିଁ । ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ରହି ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ପଡ଼େ, ଆପଣାର ଆଚରଣରେ ସେମାନଙ୍କର ଏହି ନିୟମଟିକୁ ପାଳନ କରିବା ଉଚିତ ।

\+ + +

✳ ଯଦି ତୁମେ ଆପଣାର ଉନ୍ନତି କାମନା କରୁଛ, ତେବେ ଯେଉଁ ଜିନିଷଟି ଉପରେ ସ୍ୱୟଂ ରାଜାଙ୍କର ଆଖି ପଡ଼ିଛି, ତୁମେ ସେହି ଜିନିଷଟି ଉପରେ କଦାପି ଆଖି ପକାଅନାହିଁ ।

\+ + +

✳ ରାଜାଙ୍କର ମନ ଭିତରେ ଥରେ ସନ୍ଦେହ ଉପୁଜିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ ଚତୁରତମ ବ୍ୟକ୍ତି ପକ୍ଷରେ ମଧ୍ୟ ତା'ପରେ ତାଙ୍କ ସହିତ ଉତ୍ତମ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିବା ଭାରି କଠିନ କଥା । ତେଣୁ, ଯଦି ତୁମେ ନିରାପଦ ହୋଇ ରହିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥାଅ, ତେବେ ସନ୍ଦେହର ଯାବତୀୟ କାରଣରୁ ଦୂରରେ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

\+ + +

✳ ରାଜା ସ୍ୱୟଂ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ସମୟରେ କାହାରି କାନରେ ଫୁସୁଫୁସ୍ ହୋଇ କଦାପି କିଛି କହିବନାହିଁ ବା କାହାକୁ ଅନାଇ କଦାପି ହସିବନାହିଁ । ତୁମ ଦୁହିଁଙ୍କ ଭିତରେ ସତେ ଯେପରି କେବଳ ତୁମେ ଦୁହେଁ ବୁଝିବାଭଳି କୌଣସି କଥାର ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ ହେଉଛି, ତାହାର ସୂଚନା ଦେଇ ତୁମେ ଏକଥା କଦାପି କରିବନାହିଁ ।

✳ ରାଜା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ଗୋପନରେ କ'ଣସବୁ କଥାବାର୍ତ୍ତା କଲେ, ତାହା ଯେତେ, ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କଥା ହୋଇଥାଉ ପଛକେ, ତୁମେ ତାହା ଜାଣିବାଲାଗି କୌଣସି

ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରିବନାହିଁ । ଯଦି ତାଙ୍କର ସେହି କଥାଟି ତୁମକୁ କହିବାର କଥା ତେବେ ସେ ନିଜେ ତୁମକୁ ତାହା କହିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହ ।

\+ + +

* ରାଜା ସେହିଭଳି କଥାମାନଙ୍କରେ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କଲେ ମଧ୍ୟ ଅଯଥା ବିଷୟଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ କୌଣସି କଥା କହିବାରୁ ନିବୃତ୍ତ ହୋଇ ରହ । ମାତ୍ର ଯଦି ଏପରି କୌଣସି କଥା ଥାଏ, ଯାହାକି ବାହ୍ୟ ଭାବରେ ତାଙ୍କର ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରୁଥାଏ, ତେବେ ତୁମକୁ ସେ ବିଷୟରେ ପଚାରିଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଦୌ ଅପେକ୍ଷା ନକରି ତୁମେ ସେକଥା ଯେତିକି ଯାହା ଜାଣିଛ, ତାହାକୁ ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ଯାଇ କହିଦିଅ ।

\+ + +

* ରାଜା ଯେପରି ତୁମଠାରୁ ବୟସରେ ସାନ ବା ତୁମ ସହିତ ଯେପରି ତାଙ୍କର ଅମୁକ ବା ଅମୁକ କୌଟୁମ୍ବିକ ସମ୍ପର୍କ ରହିଛି, ଏହିପରି ଏକ ମନୋଭାବ ନେଇ ରାଜାଙ୍କୁ କଦାପି ବିଚାର କରନାହିଁ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କର ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ହିଁ ସ୍ୱୟଂ ଭଗବାନ ରାଜାଙ୍କୁ ଏକ ବିଶେଷ ଅଧିକାର ଦେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ସେହି ଅନୁସାରେ ତାଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ କରି ଦେଇଛନ୍ତି । ତାଙ୍କୁ ସେହିଭଳି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରି ତୁମେ ତାଙ୍କ ସହିତ ଅନୁରୂପତା ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କର ।

ଅର୍ଥାତ୍, ରାଜା ପବିତ୍ର ରାଜ କାର୍ଯ୍ୟର ଦାୟିତ୍ୱଟିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପରେ ବୟସରେ କନିଷ୍ଠତା କିମ୍ବା ରକ୍ତ ସମ୍ପର୍କ ପ୍ରଭୃତି ଯାବତୀୟ ବିଚାର ଅନ୍ତର୍ହିତ ହୋଇଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ସେସବୁର ଆଦୌ କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

\+ + +

* ଜଣେ ବିଜ୍ଞ ମନ୍ତ୍ରୀ ସର୍ବଦା ସତେଅବା ପରୀକ୍ଷା ମୂଳକ ଓ ଅସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇ ରହିଥିବା ପରି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥାନ୍ତି । ରାଜା ଯେ ତାଙ୍କୁ ଅବଶ୍ୟ ବିଶ୍ୱାସୀ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରୁଥିବେ, ସିଏ ଏକଥା କଦାପି ଅନୁମାନ କରି ନଥାନ୍ତି ନାହିଁ ।

* କାହାରି ସହିତ ଅନେକ ଦିନର ସମ୍ପର୍କ ଓ ପରିଚୟ ରହିଛି ବୋଲି ଅନୁମାନ କରିନେଇ ସେହି କାରଣ ଅଭଦ୍ର ଆଚରଣ କରିବାଦ୍ୱାରା ତୁମର ସର୍ବନାଶ ବି ହୋଇପାରେ ।

\+ + +

କୁରାଲ୍ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ରହିଥିବା ଏହି ସବୁ ଏବଂ ଆଉ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ପଦ ପାଠ କଲାବେଳେ ବେକନ୍ଙ୍କ କଥା ସ୍ୱତଃ ମନେ ପଡ଼ି ଯାଇଥାଏ । ମାତ୍ର ଏକଥା ମଧ୍ୟ ମନେ ରଖିବାକୁ ହେବ ଯେ ତିରୁ-ଓ୍ୱାଲ୍ଲୁଓ୍ୱଙ୍କର ଅନେକ ଶତାବ୍ଦୀ ପରେ ଯାଇ ବେକନ୍ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ।

ଯେଉଁମାନେ ରାଜାଙ୍କର ମନ୍ତ୍ରୀ ସଭାରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି, ରାଜାଙ୍କର ମନକୁ ଉଚିତ ପ୍ରକାରେ ଜାଣିବାଲାଗି ସେମାନଙ୍କର ସାମର୍ଥ୍ୟ ଉପରେ ଅନେକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ ରାଜାମାନଙ୍କ ଅଧୀନରେ କିମ୍ବା ଆଧୁନିକ ଏକଛତ୍ର ଶାସକ-ମାନଙ୍କର ମନ୍ତ୍ରୀସଭାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ ଏପରି କରିବା ବ୍ୟତୀତ ଆଉ ଅନ୍ୟ ଗତି ହିଁ ନାହିଁ ।

ଏକ ସମୃଦ୍ଧି ବନ୍ତ ଜାତି

* କୌଣସି ଦେଶରେ ଉତ୍ପାଦନକାରୀମାନେ ପରିଶ୍ରମୀ ହୋଇଥିବେ, ସମାଜର ଉଚ୍ଚବର୍ଗରେ ଉତ୍ତମ ଓ ଜ୍ଞାନସମ୍ପନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ରହିଥିବେ ଏବଂ ଧନିକମାନେ ଉଦାରମନା ହୋଇଥିବେ, ରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ସମୃଦ୍ଧିବନ୍ତ କରିବାଲାଗି ଏହିଗୁଡ଼ିକୁ ହିଁ ଆବଶ୍ୟକତା ବୋଲି କୁହାଯିବ ।

ଶ୍ରମିକମାନେ ପରିଶ୍ରମୀ ହୋଇଥିବେ, ଜ୍ଞାନ ଏବଂ ଧନର କୌଣସି ଅଳ୍ପତା ଅନୁଭୂତ ହେଉନଥିବ,—କୌଣସି ରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ସମୃଦ୍ଧିଶାଳୀ କରିବାକୁ ହେଲେ ଏହିଗୁଡ଼ିକୁ ହିଁ ଅନୁକୂଳ ଉପାଦାନ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ ।

\+ \+ \+

* ଯେକୌଣସି ରାଷ୍ଟ୍ର ଅତିବେଶୀ ସଂଖ୍ୟାର କ୍ଷୁଦ୍ର ଗୋଷ୍ଠୀ ଓ ବିଭାଜନରୁ ମୁକ୍ତ ରହିଥିବ, ସେଥିରେ ଅସାମାଜିକ ଏବଂ ବିନାଶକାରୀ ଉପାଦାନମାନଙ୍କ ଲାଗି କୌଣସି ସ୍ଥାନ ନଥିବ, ଏବଂ ରାଜାଙ୍କର ଶାନ୍ତିଭଙ୍ଗ କରିବା ଭଳି କୌଣସି ଘାତକ ଅପରାଧ ଆଚରିତ ହେଉନଥିବ ।

ଚନ୍ଦ୍ର-ଓ୍ବାଲ୍ଡ୍‌ଓ୍ବରଙ୍କ ସମୟ ପର ଏକ ପୁରାତନ କାଳରେ ମଧ୍ୟ ସାନସାନ ଗୋଷ୍ଠୀ-ବିଭାଜନର ଜଟିଳତା ରାଷ୍ଟ୍ରର ସୁଶୃଙ୍ଖଳ ପ୍ରଶାସନରେ ଭାରି ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିଲା । ଗୋଷ୍ଠୀ କହିଲେ କୁରାଲ୍ ଗ୍ରନ୍ଥର ବ୍ରାହ୍ମଣ ଭାଷ୍ୟକାରଙ୍କ ମତରେ, ସେହିସବୁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ବୁଝାଇବ, ଯେଉଁମାନେ କି ଜାତି, ଉପାସନାର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ୱାର୍ଥଦ୍ୱାରା ମିଳିତ ହୋଇ ପରସ୍ପର ସହିତ ଗୋଷ୍ଠୀ ବାନ୍ଧି ବାସ କରୁଥାନ୍ତି ଏବଂ ଠିକ୍ ସେହିପରି ଗୋଷ୍ଠୀ ବାନ୍ଧି ବାସ କରୁଥିବା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ବିରୋଧୀ ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି ।

\+ \+ \+

ଏକ ମୁଖୀ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଗଠନ ଲାଗି ଯାହାସବୁ ଦରକାର, ତାହାକୁ ପ୍ରାଞ୍ଜଳ ଭାବରେ ବୁଝାଇଦେବା ପରେ କବି ଅଧ୍ୟାୟଟିକୁ ଏହିପରି ଗୋଟିଏ ପଦରେ ସମାପ୍ତ କରିଛନ୍ତି ଓ ସେଥିରେ ଉତ୍ତମ ଶାସନର ମହତ୍ତ୍ୱ ଉପରେ ଅନେକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛନ୍ତି ।

✳ ଏହି ଅଧ୍ୟାୟରେ ଯେତେସବୁ କଥାର ବର୍ଣ୍ଣନା କରାହେଲା କୌଣସି ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ହୁଏତ ସେହି ସବୁଯାକ ଥାଇପାରେ, ମାତ୍ର ସେଠାରେ ଯଦି ଜଣେ ପ୍ରକୃତ ଶାସକଙ୍କର ଅଭାବ ରହିଥାଏ, ତେବେ ସେହି ଅନ୍ୟ ସବୁକଥା ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେଥିରୁ ଆଦୌ କୌଣସି ଫଳ ମିଳିବନାହିଁ ।

ରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା

✳ ଆପଣାର ବଳ ଉପରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆସ୍ଥା ସ୍ଥାପନ କରି ଯେଉଁ ରାଜା ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରିବାକୁ ଯାଏ ଏବଂ ଆଉ ଯେଉଁ ରାଜା ନିଜର ରାଜ୍ୟଟିକୁ ସୁରକ୍ଷିତ କରି ରଖି ସେଇଥିରେ ହିଁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ରହେ, ଏହି ଉଭୟଙ୍କ ଲାଗି ଏକ ରକ୍ଷାବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅନେକ ମହତ୍ତ୍ୱ ରହିଛି ।

\+ \+ \+

✳ ଗୋଟିଏ ଉତ୍ତମ ଦୁର୍ଗର ଚାରିପାଖରେ ଖାଇଟିଏ ଥିବ, ସେହି ଖାଇରେ ବର୍ଷକ ବାରମାସ ଜଳ ରହିଥିବ । ସେଥିରେ ଏକ ପଡ଼ିଆ ମଧ୍ୟ ରହିଥିବ ଏବଂ ପଡ଼ିଆ ଚାରିପାଖରେ ପାହାଡ଼ ଏବଂ ଘନ ଅରଣ୍ୟ ରହିଥିବ ।

✳ ଉକ୍ତ ରହିଛି ଯେ ଦୁର୍ଗର ପ୍ରାଚୀର ଉଚ୍ଚ ହୋଇଥିବ, ପ୍ରଶସ୍ତ ହୋଇଥିବ, ଦୃଢ଼ ହୋଇଥିବ ଏବଂ ଶତ୍ରୁପକ୍ଷର ଯନ୍ତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଏହାକୁ ଯେପରି ସହଜରେ ଆକ୍ରମଣ କରି ନପାରିବେ, ତାହା ସେହିପରି ଭାବରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବ ।

\+ \+ \+

✳ ରକ୍ଷା ପ୍ରାଚୀରର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ଅତିରିକ୍ତ ଭାବରେ ବେଶୀ ହୋଇ ନଥିବ, ମାତ୍ର ଭିତରେ ତଥାପି ପ୍ରଶସ୍ତ ଖାଲି ସ୍ଥାନ ରହିଥିବ । ଏବଂ ଦୁର୍ଗଟି ସବୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏପରି ଭାବରେ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିବ, ଯାହାକୁ ଦେଖି ଶତ୍ରୁପକ୍ଷର ମନରେ ପ୍ରକୃତରେ ଆଶଙ୍କା ଜାତ ହେବ ।

\+ \+ \+

✳ ଦୁର୍ଗଟି ପ୍ରାକୃତିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତମରୂପେ ସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇ ରହିଥିବ ଏବଂ ଦୁର୍ଗଭିତରେ ପ୍ରଚୁର ଖାଦ୍ୟସାମଗ୍ରୀ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇ ବି ରହିଥିବ । ଦୁର୍ଗଭିତରେ ରହି ମଧ୍ୟ ଆପଣାର ସୈନ୍ୟମାନେ ନିଜକୁ ଧରା ପକାଇ ନଦେଇ ଯେପରି ଆକ୍ରମଣକାରୀ ଶତ୍ରୁକୁ ଆକ୍ରମଣ କରିପାରିବେ, ସେଥିଲାଗି ଯଥେଷ୍ଟ ପରିସର ମଧ୍ୟ ରହିଥିବ ।

\+ \+ \+

✳ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଉତ୍ତମ ହୋଇ ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୁର୍ଗର ରକ୍ଷା କରିବାଲାଗି ଏପରି ଏକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ସେନା ନରହିଥିବେ, ଯେଉଁମାନେ କି ଶତ୍ରୁ ହାତରୁ ଦୁର୍ଗଟିକୁ ରକ୍ଷା କରିପାରିବେ, ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେହି ଦୁର୍ଗଟି ଉପରେ ଆଦୌ ନିର୍ଭର କରି ହେବନାହିଁ ।

✳ ଯେକୌଣସି ଦୁର୍ଗ ଏପରି ଭାବରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବ, ଯେପରିକି କୌଣସି ଶତ୍ରୁ ତାହାକୁ ଅବରୋଧ କରି ସହଜରେ ଜୟ କରି ନେଇ ପାରିବନାହିଁ, ହଠାତ୍ ଆସି ଦୁର୍ଗଟିକୁ ଦଖଲ କରି ପାରିବନାହିଁ କିମ୍ବା ବିଶ୍ୱାସଘାତକ ମାନଙ୍କର ପ୍ରବଞ୍ଚନା ଦ୍ୱାରା ତାହା ଶତ୍ରୁର ହାତକୁ କଦାପି ଚାଲି ଯିବନାହିଁ ।

\+ \+ \+

ସେନାବାହିନୀର ଜଣେ ଉତ୍ତମ ସେନାପତି ଅବଶ୍ୟ ରହିବେ, ଏହାପରେ ତାହାର ଉପରେ ଜୋର ଦିଆଯାଇଛି ।

* ଯଦି ସେନାପତି ଦକ୍ଷ ଓ ସମର୍ଥ ହୋଇନଥାଏ, ତେବେ କୌଣସି ଦୁର୍ଗ ଯେତେଯାହା ଉତ୍କର୍ଷଦ୍ୱାରା ସୁସଜ୍ଜିତ ହୋଇ ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତଦ୍ୱାରା କିଛି ଫଳ ହେବନାହିଁ ।

ଏକ ସୁପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜକୋଷ

* ଧନଠାରୁ ଅଧିକ ଫଳପ୍ରଦ ଆଉ କୌଣସି ପଦାର୍ଥ ନାହିଁ, ଯାହାକି ଜଣେ ଅଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟତାଦ୍ୱାରା ଭୂଷିତ କରିଦେଇ ପାରିବ ।

\+ \+ \+

* ଧନରୁ ଧର୍ମ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୁଏ, ଏହି ଜୀବନରେ ସେଥିରୁ ସୁଖ ବି ଉତ୍ପନ୍ନ ହୁଏ । ଯଦି ବିବେକର ସହିତ ଉତ୍ତମ ଉପାୟରେ କାହାର କୌଣସି ଅନିଷ୍ଟ ନକରି ଧନର ଉପାର୍ଜନ ହୁଏ, ତେବେ ସେଥିରୁ ଧର୍ମ ଏବଂ ସୁଖ ଉଭୟ ମିଳେ ।

* ଧନର ଉପାର୍ଜନକାରୀ ଦୟାଶୂନ୍ୟଭାବରେ ଏବଂ ଯେଉଁମାନଙ୍କଠାରୁ ସେ ସେହି ଧନକୁ ସଂଗ୍ରହ କରୁଛି, ସେମାନଙ୍କର ଶ୍ରଦ୍ଧାର ଭାଜନ ନହୋଇ ଯେଉଁ ଧନର ଉପାର୍ଜନ କରେ, ସେହି ଧନକୁ ପ୍ରକୃତରେ ଅର୍ଜନ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ, ତାହାକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରିବା ହିଁ ଉଚିତ ।

\+ \+ \+

* ଉତ୍ପାଦିତ ଶସ୍ୟ ଅଥବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରକାର ଆୟର ଯେଉଁ ଏକଷଷ୍ଠାଂଶକୁ ପ୍ରଜାଠାରୁ ରାଜସ୍ୱରୂପେ ଆଦାୟ କରାଯାଏ, ତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ଏହିସବୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ମଧ୍ୟ ନ୍ୟାୟତଃ ରାଜକୋଷକୁ ଆସି ପାରିବ : ଯେଉଁ ସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକ କେହି ନଥିବେ, ଗୁପ୍ତଧନ ହିସାବରେ ଯାହାକୁ କୌଣସି ଧନ ମିଳିଥିବ, ପ୍ରଜାଙ୍କଠାରୁ ରାଜା ଯାହା ଜବତ କରି

ଆଣିଥିବେ, ଆମଦାନୀ ଏବଂ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଗମନାଗମନ ଉପରେ ବସୁଥିବା ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ଯୁଦ୍ଧରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଉଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ।

\+ \+ \+

* ଧନରୁ ଯେଉଁ ସର୍ବପ୍ରଧାନ ସୁବିଧାଟି ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ, ତାହା ହେଉଛି ନିରାପତ୍ତା । ଧନୀ ବ୍ୟକ୍ତି ସାହସ କରି ଯେକୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରେ ହାତ ଦେଇପାରେ; ପାହାଡ଼ ଶିଖର ଉପରେ ବସି ହସ୍ତୀମାନଙ୍କର ଯୁଦ୍ଧ ଦେଖୁଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯେଉଁପରି ଚମତ୍କାର ଭାବରେ ଆପତ୍ତିଶୂନ୍ୟ ହୋଇ ରହିଥାଏ, ଧନ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେହିପରି ଆପତ୍ତିଶୂନ୍ୟ ହୋଇ ରହିଥାଏ । ସମ୍ଭାବ୍ୟ ବିପଦଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଆଶଙ୍କିତ ନହୋଇ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ସାହସିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ବିଜୟ ଲାଭର ଯାବତୀୟ ସୁଖକୁ ଉପଭୋଗ କରିଥାଏ ।

* ତୁମେ ଧନସମ୍ପତ୍ତି ଅବଶ୍ୟ ଅର୍ଜନ କରିବ, କାରଣ ଧନ ପରି ଯୁଦ୍ଧ ଲାଗି ଅଧିକ ଫଳଦାୟକ ସାଧନ ଆଉ କିଛିହେଲେ ନାହିଁ । ଶତ୍ରୁର ଗର୍ବ ଏବଂ ଆତ୍ମପ୍ରତ୍ୟୟକୁ ଛେଦି ପାରିବା ସକାଶେ ଧନଠାରୁ ବଳି ଅଧିକ ଶାଣିତ ତରବାରି ମଧ୍ୟ ନାହିଁ ।

କର୍ମକୁଶଳତା

ଜଣେ ଦକ୍ଷ ମନ୍ତ୍ରୀ କେଉଁ କେଉଁ ମୂଳ ନିୟମର ପାଳନ କରିବ, ଏଠାରେ ଆମେ ସେହି ବିଷୟରେ କେତୋଟି ପଦ ଦେଖିବାକୁ ପାଇବା ।

* ମୂଳତଃ, ଦକ୍ଷତାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଏକ ସଂକଳ୍ପବଦ୍ଧ ମନ; ଆଉସବୁ କଥା ତା'ପରେ ଯାଇ ଆସିବ ।

\+ \+ \+

* ରାଜନୀତି ମଧ୍ୟରେ ସୁପ୍ରାମାଣିକ ଭାବରେ କର୍ମର ଦୁଇଟି ମୂଳସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ପ୍ରଥମ ସିଦ୍ଧାନ୍ତଟି ହେଉଛି ଯେ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟଟିରେ ତୁମକୁ ସଫଳତା

ନମିଳବ, ତୁମେ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟଟିରେ କଦାପି ହାତ ଦେବନାହିଁ । ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତଟି ହେଉଛି, ଯଦି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ବେଳେ ମଝିରେ କିଛି ବିଗିଡ଼ିଯାଏ, ସେଥିରେ ତୁମେ ଆଦୌ ବିଚଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ, ମାତ୍ର ସାହସର ସହିତ ଅସୁବିଧା ଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବ ।

\+ \+ \+

* ଆପଣାର କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ତୁମେ ଏପରି ଭାବରେ ସଂଗଠିତ କରି ରଖିଥିବ ଯେ ଯୋଜନାଟିକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଯୁଗପତ୍ ଭାବରେ ତୁମେ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ସାଧନ କରିଦେଇ ପାରିବ : ତେବେ ଯାଇ ତୁମେ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟରେ ସଫଳତା ଲାଭ କରିବ । ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି, କାର୍ଯ୍ୟଟିର ଯୋଜନାକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ହିଁ କାର୍ଯ୍ୟଟି ସାଧିତ ହୋଇ ସାରିଥିବ । ଅକାଳରେ ସବୁ ବିଷୟ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଗଲେ ତଦ୍ୱାରା ନାନା ଦୁର୍ଲଙ୍ଘ୍ୟ ବାଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

\+ \+ \+

* ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଇଚ୍ଛା କଲେ କୌଣସି କାମର ଯୋଜନାଟାଏ ତିଆରି କରି ଥୋଇଦେଇ ପାରିବ, ମାତ୍ର, କେବଳ ବିଶେଷ ଯୋଗ୍ୟତାସମ୍ପନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ହିଁ ଆପଣାର ଯୋଜନାଟିକୁ ବାସ୍ତବ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମ୍ପାଦିତ କରିବାରେ ସମର୍ଥ ହୋଇପାରିବେ ।

\+ \+ \+

* ଏପରି କେତେକ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନଙ୍କ ବାହାର ଚେହେରାରୁ ସେମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା କୌଣସି ବଡ଼ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇ ପାରିବ ବୋଲି ଆଦୌ ମନେ ହେବନାହିଁ, ଅଥଚ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ପ୍ରକୃତରେ ଅମିତ ମନୋବଳ ଏବଂ କର୍ମସମ୍ପାଦନର ବଳ ଭରପୂର୍ ହୋଇ ରହିଥିବ, ସାନ ଅଖିକିଲାଟି ଯେପରି ଏକ ବିରାଟ ରଥର ଚକଗୁଡ଼ିକୁ ଯଥାର୍ଥ ସ୍ଥାନରେ ରଖିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୁଏ, ଠିକ୍ ସେହିପରି । ବାହାର ଚେହେରା ବ୍ୟକ୍ତିର ଅସଲ ପରିଚୟ ବିଷୟରେ ଆଦୌ କିଛିହେଲେ କହେନାହିଁ । ବାହାରୁ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଖୁବ୍ ବେଶୀ ନୈପୁଣ୍ୟସମ୍ପନ୍ନ ବୋଲି ଜଣା ପଡୁନଥିଲେ ତୁମେ ତାହାରଦ୍ୱାରା ହିଁ କଦାପି ତା'ର ବିଚାର କରିବନାହିଁ ।

\+ \+ \+

✳ ନିର୍ମଳ ମସ୍ତିଷ୍କରେ ଯାହାକିଛି ଯୋଜନା କର, ଏବଂ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ କରିବ ବୋଲି ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କର ତୁମେ ସେଇଟିକୁ ଥରେ ଆରମ୍ଭ କରିଦେବା ପରେ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଦୃଢ଼ ରହି, ଅସୁବିଧାମାନ ଆସିଲେ ଆଦୌ ବିଚଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ନାହିଁ ଏବଂ କର୍ମ ସାଧନରେ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଦୀର୍ଘସୂତ୍ରତାକୁ ଅବଲମ୍ବନ କରନାହିଁ ।

\+ + +

✳ କର୍ମରେ ଦକ୍ଷତା ଅର୍ଜନ କରିବା ଯଦି ତୁମର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହୋଇ ନରହିଲା, ତେବେ ଆଉ କୌଣସିଥିରୁ ତୁମର କିଛି ଲାଭ ହେବନାହିଁ । ଯିଏ ଏହି ଗୁଣଟିର ଅନୁଶୀଳନ କରି ନପାରିବ, ସିଏ ସଂସାରରେ ଆପଣାକୁ ପରିଚିତ କରାଇବାଲାଗି ଆଦୌ କିଛି କରି ପାରିବନାହିଁ ।

ଆକ୍ରମଣର ଅଭିଯାନ

କୁରାଲ୍ ଗ୍ରନ୍ଥର ଯେଉଁ ଅଧ୍ୟାୟରେ ରାଜାମାନଙ୍କର ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଜୟ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ଯୁଦ୍ଧାଭିଯାନରେ ବାହାରିବାର ଚର୍ଚ୍ଚା କରାଯାଇଛି, ସେଥିରେ ବ୍ୟାବହାରିକ କୁଶଳବୁଦ୍ଧି ଏକ ଚମତ୍କାର ପରିଚୟ ମିଳିଯାଉଛି । କବିଙ୍କର ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ର ବିଷୟରେ ଯେ ଦୀର୍ଘ ଦିନର ଅଭିଜ୍ଞତା ରହିଥିଲା, ସେଥିରୁ ସେହି କଥାଟିର ସୂଚନା ମିଳିଯାଉଛି ।

✳ ସବୁକଥା ଉପରେ ଭଲ କରି ବିଚାର କରି ତା'ପରେ ଯାଇ ଏକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ଆବଶ୍ୟକ । ମାତ୍ର ଥରେ କୌଣସି ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିସାରିଲେ ତା'ପରେ ତାହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାରେ ଆଦୌ କୌଣସି କୁଣ୍ଠା ପ୍ରକାଶ ପାଇବା ଅନୁଚିତ ।

\+ + +

✳ କେତେକ ଯୁଦ୍ଧାନୁଷ୍ଠାନ ରହିଛି, ଯାହାକୁ କି କାଳ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦୀର୍ଘ ଓ ଲମ୍ବ କରି ରଖିବାକୁ ପଡ଼େ । ତେଣୁ ସେହି ଅନୁସାରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଲମ୍ବିତ କରି ରଖିବାକୁ ହେବ । ମାତ୍ର ଆଉ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସତ୍ୱର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ପ୍ରୟୋଜନ ରହିଥାଏ ଏସବୁ ସମୟରେ କୌଣସି ଦୀର୍ଘସୂତ୍ରତା ଦେଖାଅ ନାହିଁ ।

\+ + +

* ଆକ୍ରମଣମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରେ, ସେଠାରେ ସେଥିରୁ ଭଲ ଫଳ ହିଁ ମିଳେ । ଯେଉଁଠାରେ ତାହା ସମ୍ଭବ ହେବାପରି ଦିଶୁନଥାଏ, ସେଠାରେ ଆପଣାର ଲକ୍ଷ୍ୟସାଧନ ଲାଗି ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

\+ + +

* ଏକ ଆକ୍ରମଣ ମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରିବ ଏବଂ ତା'ପରେ ସେଇଟିକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନକରି ଅର୍ଥାତ୍ ଶତ୍ରୁକୁ ପରାସ୍ତ ନକରି ଅଧାରୁ ବନ୍ଦ କରିଦେବ, ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ପରିଣାମ ବଡ଼ ଅନିଷ୍ଟକାରୀ ହେବ । ଫଳପ୍ରଦ ନ ହେଉଥିବା ଆକ୍ରମଣଟିଏ ଆରମ୍ଭ କରିବା ଯେତିକି ଆପତ୍ତିଯୁକ୍ତ, ଶତ୍ରୁ ତାର କାରଣଗୁଡ଼ିକର ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଏକ ଅପନୋଦନ ଘଟାଇ ଯୁଦ୍ଧ ବନ୍ଦ କରିଦେବା ମଧ୍ୟ ସେତିକି ଆପତ୍ତିଯୁକ୍ତ । ନିଆଁକୁ ଦବିନଦେଇ କରି ଛାଡ଼ିଦେଲେ ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ଯେତିକି ଆପଦଘଟେ, ଏଥିରେ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେତିକି ଆପଦ ରହିଛି । ଏହାଦ୍ୱାରା ଯେ କାଳକ୍ରମେ ତୁମଲାଗି ଅନେକ ବିପଦ ଆସି ହାଜର ହୋଇଯିବେ, ତାହାର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଶଙ୍କା ରହିଛି ।

ନିଜେ ଆକ୍ରମଣ କରିବାର କୋଣସି ଯୁଦ୍ଧାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭକରିବା ପୂର୍ବରୁ ଜୟ ବା ପରାଜୟ ଘଟାଉଥିବା ପାଞ୍ଚୋଟିଯାକ ଉପାଦାନକୁ ଉତ୍ତମରୂପେ ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ କୌଣସିଟିରେ ସମ୍ମୁଖୀନ ନହୋଇ ସେଇଟିକୁ ସେହିପରି ଭାବରେ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ମୋଟେ ଚଳିବନାହିଁ । ସେହି ପାଞ୍ଚୋଟି ବିଷୟ ହେଉଛି : ଯୁଦ୍ଧର ସାଧନସାମଗ୍ରୀ, ସୈନ୍ୟବାହିନୀର ଶକ୍ତି, କାଳ ଏବଂ ସ୍ଥାନର ଅନୁକୂଳତା ଅଥବା ପ୍ରତିକୂଳତା ଏବଂ ଯୁଦ୍ଧାନୁଷ୍ଠାନର ପ୍ରକୃତି ।

\+ + +

* ସମ୍ମୁଖସ୍ଥ ଲକ୍ଷ୍ୟଟିକୁ ହାସଲ କରିବାକୁ ହେଲେ ଯାହାକିଛି କହିବାକୁ ହେବ, ଯୁଦ୍ଧାନୁଷ୍ଠାନଟିକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଦେବା ପରେ ବାଟରେ ଯେଉଁଗୁଡ଼ିଏ ଅସୁବିଧା ଆସି ପହଞ୍ଚିବ, ଯୁଦ୍ଧାଭିଯାନରେ ସଫଳତା ଲାଭ କଲେ ପରିଶେଷରେ କେଉଁ ପରିମାଣରେ ସ୍ଥାୟୀ ଲାଭ ହେବ ବା ନହେବ, ଯୁଦ୍ଧାନୁଷ୍ଠାନଟିକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଏଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଉତ୍ତମ ରୂପେ ବିଚାର କରିବାକୁ ହେବ ।

ଅର୍ଥାତ୍, ଆପଣା ପକ୍ଷର ଶକ୍ତିଶାଳିତା ଉପରେ ସନ୍ଦେହ ରହିଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆକ୍ରମଣାତ୍ମକ କୌଣସି ଯୋଜନାକୁ ମନରେ ସ୍ଥାନ ନଦେବା ହିଁ ଅଧିକ ଭଲ ହେବ;

ଆକ୍ରମଣଟିକୁ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚଳାଇ ପାରିବା ଓ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଯାବତୀୟ ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବା ବିଷୟରେ ସନ୍ଦେହ ରହୁଥିବା ଯାଏ ଏପରି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନକରିବା ପ୍ରକୃତରେ ଶ୍ରେୟସ୍କର ହେବ । ପୁନଶ୍ଚ, ଯଦି, ନିରପେକ୍ଷ ଭାବରେ ବିଚାର କରୁଥିବା ସମୟରେ ସେଥିରୁ ପରିଣାମରେ ଖୁବ୍ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ କୌଣସି ଲାଭ ଆସି ହାତରେ ପଡ଼ିବ ବୋଲି ଆଦୌ ଦେଖା ଯାଉନଥିବ, ତେବେ ଆଦୌ ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ନକରିବା ହିଁ ଅଧିକ ହିତ ଜନକ ହେବ । ଯୁଦ୍ଧର ପ୍ରୟାସଟିରେ ତୁମର ଯେତେ ଖରଚ ହେବ ତାକୁ ସମ୍ମୁଖରେ ରଖି ଯୁଦ୍ଧରୁ ଶେଷରେ ତୁମକୁ ମିଳୁଥିବା ଲାଭଟିକୁ ଓଜନ କରି ଦେଖ; କୌଣସି ପ୍ରକାର ଯୁଦ୍ଧାନୁଷ୍ଠାନରେ ବାହାରିବା ପୂର୍ବରୁ ଶତ୍ରୁ ପକ୍ଷରୁ ତୁମକୁ ପ୍ରକୃତରେ କେତେ ବିରୋଧର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ, ସେହି କଥାଟିକୁ ମଧ୍ୟ ତଉଲ ଦେଖିବା ଉଚିତ ।

\+ \+ \+

✳ ଏହି ଯାବତୀୟ କଥା ଉପରେ ଭଲ କରି ବିଚାର କରିସାରିବା ପରେ ମଧ୍ୟ, ଯେଉଁମାନେ ସ୍ୱୟଂ ଏହିସବୁ ଯୁଦ୍ଧାନୁଷ୍ଠାନ କରି ସେଥିରୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଅଭିଜ୍ଞତା ଲାଭ କରିଛନ୍ତି, ଏବଂ ତେଣୁ ସେହିସବୁ ବିଷୟରେ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଘନିଷ୍ଠ ଜ୍ଞାନ ରହିଛି, ତୁମକୁ ସେମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ପରାମର୍ଶ ବି କରିବାକୁ ହେବ ।

\+ \+ \+

✳ ଗୋଟିଏ ହାଣ୍ଡି ସାହାଯ୍ୟରେ ଯେପରି ଆଉ ଗୋଟିଏ ହାଣ୍ଡିକୁ ଧରାଯାଏ, ଠିକ୍ ସେହିପରି ଗୋଟିଏ ଅଭିଯାନରେ ଅର୍ଜନ କରା ଯାଇଥିବା ଅଭିଜ୍ଞତାକୁ ତୁମେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଅଭିଯାନରେ ସଫଳତା ହାସଲ କରିବା ଲାଗି ବେଶ୍ ବ୍ୟବହାର କରି ପାରିବ ।

\+ \+ \+

✳ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ ଉପକୃତ କରାଇବା ଅପେକ୍ଷା ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମତାନ୍ତର ସୃଷ୍ଟି କରିବାରେ ହିଁ ଅଧିକ ସତ୍ୱର ହୋଇ ରହିବା ଉଚିତ ।

ଏହି ପଦଟିର ନିମ୍ନ ଦୁଇ ପ୍ରକାରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି : ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ସାରିଥିବା ବନ୍ଧୁତାଗୁଡ଼ିକୁ ଆହୁରି ସୁଦୃଢ଼ ରୂପେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରିବାର ଚେଷ୍ଟା କରିବା ଅପେକ୍ଷା ଆହୁରି ଅଧିକ ଆଗ୍ରହର ସହିତ ଆପଣା ଶତ୍ରୁର ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କ

ସହିତ ବନ୍ଧୁତା ସ୍ଥାପନ କରିବାର ଚେଷ୍ଟା କରିବା ଉଚିତ । ଅନ୍ୟ ବ୍ୟାଖ୍ୟାଟି ହେଉଛି : ଯେତେବେଳେ ତୁମେ ଯୁଦ୍ଧର ଘୋଷଣା କରିବାକୁ ଯାଉଥିବ, ସେତେବେଳେ ଆଗରୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ରହିଥିବା ବନ୍ଧୁତା ଗୁଡ଼ିକୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅଧିକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ କରିବା ସକାଶେ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ତୁମର ଅବଶ୍ୟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହେବା ଉଚିତ, ମାତ୍ର ତାହା ସହିତ, ତୁମ ଶତ୍ରୁର ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କ ସହିତ ବନ୍ଧୁତା ସ୍ଥାପନ କରିବା ସକାଶେ ମଧ୍ୟ ତା'ଠାରୁ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅଧିକ ଧ୍ୟାନ ଓ ଦୃଷ୍ଟି ଦେବା ଉଚିତ ।

+ + +

* ଯଦି ତୁମ ପକ୍ଷର ବାହିନୀ ଦୁର୍ବଳ ଥାଏ, ତେବେ ବଶ୍ୟତା ସ୍ୱୀକାର କରିଯିବା ଲାଗି ତୁମର ଉପଲବ୍‌ଧ ପ୍ରଥମ ସୁଯୋଗଟିକୁ ହିଁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ, ତୁମ ପକ୍ଷର ସୈନ୍ୟମାନେ ପରାଜୟ ଏବଂ ଅପମାନର ସ୍ୱାଦଲାଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ତୁମର ଶତ୍ରୁ ସହିତ ଶାନ୍ତି ସ୍ଥାପନ କରିନେବା ଉଚିତ ।

ସୈନ୍ୟବାହିନୀ

* ଗୋଟିଏ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଅଧୀନରେ ଯାହାକିଛି ରହିଥିବା ଉଚିତ, ଏକ ଉତ୍ତମ ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ହେଉଛି ସେଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏହାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶାଖାରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଶକ୍ତିମାନେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇ ରହିଥିବା ଉଚିତ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ମନରେ ଅଦମ୍ୟ ସାହସ ରହିଥିବା ଉଚିତ ।

+ + +

* ଯୁଦ୍ଧରେ ଶତ୍ରୁପକ୍ଷର ସୈନ୍ୟସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ସେଥିଲାଗି ଅନେକ ପ୍ରତିକୂଳତାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ୁଥିଲେ, ତୁମ ପାଖରେ ରହିଥିବା ପୁରାତନ ତଥା ଉତ୍ତମ ପରମ୍ପରା ଯୁକ୍ତ ସୈନ୍ୟ ବାହିନୀ ଗୁଡ଼ିକ ହିଁ ଅଦମ୍ୟ ଭାବରେ ଯୁଦ୍ଧ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଠିଆ ହୋଇ ପାରିବେ ବୋଲି ଆସ୍ଥା ରଖାଯାଇ ପାରିବ । ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଉପରେ ତୁମେ କଦାପି ସେତେ ବିଶ୍ୱାସ ସ୍ଥାପନ କରି ପାରିବ ନାହିଁ ।

+ + +

* ପୂର୍ବରୁ ଯୁଦ୍ଧ ଲଢ଼ିବାବେଳେ ଯେଉଁ ବାହିନୀଗୁଡ଼ିକ ବିଜୟୀ ହୋଇ ପାରିଥିବେ ଓ ଆପଣାର ସାହସ ତଥା ଆନୁଗତ୍ୟର ପ୍ରମାଣ ଦେଇଥିବେ, ସେହିମାନଙ୍କୁ ହିଁ ଯେକୌଣସି ସୈନ୍ୟବାହିନୀର ଅସଲ ପ୍ରାଣବନ୍ତ ଅଂଶ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ ।

\+ \+ \+

* ପ୍ରାଣାନ୍ତକ ଆକ୍ରମଣ ଓ ଆଘାତ ସମ୍ମୁଖରେ ଯେଉଁ ବାହିନୀଗୁଡ଼ିକ ତଥାପି ରଣକ୍ଷେତ୍ରୀୟ ଶୃଙ୍ଖଳାରେ ଠିଆହୋଇ ପାରିବେ, କେବଳ ସେହିଗୁଡ଼ିକ ହିଁ ପ୍ରକୃତରେ ଯୋଗ୍ୟବାହିନୀ ବୋଲି କହିବାକୁ ହେବ ।

* ସାହସିକତା, ସାମରିକ ଗୌରବବୋଧ, ସାହସ ପ୍ରଦର୍ଶନର ପରମ୍ପରା ଏବଂ ବିଶ୍ୱସ୍ତତା,—ଏହି ଚାରୋଟି ଗୁଣ ହିଁ ଯେକୌଣସି ସୈନ୍ୟବାହିନୀକୁ ଏକ ଅଜେୟ ବାହିନୀରୂପେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ରଖିଥାଏ ।

\+ \+ \+

* ଶତ୍ରୁପକ୍ଷରୁ ଆକ୍ରମଣ ହେବା ସମୟରେ ଛିନ୍ନଛିନ୍ନ ହୋଇ ନଯାଇ କିପରି ତଥାପି ପ୍ରତିଆକ୍ରମଣ କରିବାକୁ ହୁଏ, ସୈନ୍ୟବାହିନୀକୁ ତାହା ମାଲୁମ ଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

\+ \+ \+

* ସୈନ୍ୟମାନେ ହୁଏତ ଖୁବ୍ ସାହସୀ ହୋଇ ନପାରନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଖୁବ୍‌ବେଶୀ ପ୍ରତିରୋଧଶକ୍ତି ମଧ୍ୟ ନଥାଇପାରେ । ମାତ୍ର ଶୃଙ୍ଖଳାର ସହିତ ଯଥାର୍ଥ ସ୍ଥାନରେ ଅବସ୍ଥିତ ରହିଥିଲେ ଅନେକ ସମୟରେ ସେହିମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେହିଁ ବିଜୟ ହୋଇଥାଏ ।

\+ \+ \+

* ଆପଣାର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅସଦାଚରଣଦ୍ୱାରା ଅଥବା ସୈନ୍ୟବାହିନୀର ଭରଣପୋଷଣ ପାଇଁ ଅର୍ଥଦାନ କରିବାରେ କୃପଣତା ଦେଖାଇବାଦ୍ୱାରା ରାଜା ଯେପରି ଆପଣା ବାହିନୀର ଶ୍ରଦ୍ଧାକୁ ହରାଇ ନବସେ, ଯଦି ରାଜା ସର୍ବଦା ସେହି ବିଷୟରେ ସତର୍କ ରହିପାରିବ, କେବେ ତା'ର ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ଛାଡ଼ି କେବେ କେହିହେଲେ ଅନ୍ୟତ୍ର ପଳାଇ ଯିବେନାହିଁ । ତା' ସୈନ୍ୟମାନେ କଦାପି ରାଜାପ୍ରତି ଅଶ୍ରଦ୍ଧା ପୋଷଣ କରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ

ଦାରିଦ୍ର୍ୟଜନିତ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଲୋଭର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହେବେନାହିଁ । କେବଳ ସେତିକବେଳେ ଯାଇ ସେହି ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ଭଲ ଭାବରେ ଲଢ଼େଇ କରିପାରିବେ ଓ ସେଥିରେ ବିଜୟିତ୍ବ ହାସଲ କରିପାରିବେ ।

* ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ମଧ୍ୟରେ ଅନେକ ସଂଖ୍ୟାରେ ସାହସୀ ଏବଂ ଉତ୍ତମ ସୈନିକ ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତଥାପି ଯଦି ସେଥିରେ ଦକ୍ଷ ସେନାପତି ମାନଙ୍କର ଅଭାବ ରହିଥାଏ, ତେବେ ସେହି ସୈନ୍ୟବାହିନୀ କଦାପି ଦୃଢ଼ ହୋଇ ଠିଆହୋଇ ପାରିବନାହିଁ ।

ସାହସିକତା

କୁରାଲଗ୍ରନ୍ଥର ପଦଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ିଲାବେଳେ ସାଧାରଣତଃ ସତେଅବା ଅନୁଜ୍ଞା ଓ ଉପଦେଶ ଶୁଣିବାପରି ମନେ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ଶୈଳୀରୁ ଆମକୁ ଏକ ଚମତ୍କାର ଆଶ୍ୱସ୍ତି ଆଣି ଦେଲାପରି ଆମେ ଏଠି ସେଠି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ କାବ୍ୟକତାର ମଧ୍ୟ କେତୋଟି ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥାଉ ।

* ତୁମେ ମୋ'ର ସେନାପତିଙ୍କର ଯୋଗ୍ୟତା ଉପରେ କଦାପି ସଂଶୟ ପ୍ରକାଶ କରି ପାରିବନାହିଁ । ତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କେତେକେତେ ଯୋଦ୍ଧା ଯୁଦ୍ଧରେ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ, ମାତ୍ର ବର୍ତ୍ତମାନ ସେମାନଙ୍କର କେବଳ ପ୍ରସ୍ତରମୂର୍ତ୍ତି ହିଁ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିବ ।

ଆମେ ଏଠାରେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇବା ଯେ ସେକାଳରେ ଯେଉଁମାନେ ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରାଣ ଦେଉଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କର ସ୍ମୃତିରେ ପ୍ରସ୍ତର ସ୍ମାରକମାନ ସ୍ଥାପନ କରିବାର ରୀତିଟି ମଧ୍ୟ ପ୍ରଚଳିତ ରହିଥିଲା । ସନ୍ଦର୍ଭଟିରୁ ଯାହା ଜଣାଯାଉଛି, ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ରରେହିଁ ସେହି ସ୍ମାରକଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଉଥିଲା ଏବଂ ଯୁଦ୍ଧରେ ଜୟଲାଭ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ହିଁ ତାହା କରୁଥିଲେ । ଯୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରାଣପାତ କରିଥିବା ବିରୋଧୀ ମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ମହାନୁଭବକତା ଦେଖାଇ ଥିବାର ଗୌରବ ଅର୍ଜନ କରିବାଲାଗି ହିଁ ସେମାନେ ତାହା କରୁଥିଲେ ।

\+ + +

* ଗୋଟାଏ ହାତୀକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରି ଗୋଟାଏ ବର୍ଚ୍ଛା ନିକ୍ଷେପ କରି ଲକ୍ଷ୍ୟଭ୍ରଷ୍ଟତା ହେବା ବରଂ ଭଲ, ମାତ୍ର ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ଦଉଡ଼ୁଥିବା ଗୋଟାଏ

ଠେକୁଆକୁ ବର୍ଚ୍ଛା ମାର ସଫଳତା ଲଭ କରିବାରେ ପ୍ରକୃତରେ ଆଦୌ କୌଣସି ଗୌରବ ନାହିଁ ।

ଅର୍ଥାତ୍, ଦୁର୍ବଳ ଏବଂ ଅସହାୟ ଶତ୍ରୁକୁ ଆକ୍ରମଣ କରିବାକୁ ଜଣେ ସୈନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ଆଦୌ ଯୋଗ୍ୟତାର ପରିଚୟ ଦେବନାହିଁ । ତେଣୁ ତାକୁ ଛାଡ଼ି ଦେବାକୁ ହିଁ ପଡ଼ିବ । ଶତ୍ରୁ ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇବାରୁ ଆପଣାକୁ କ୍ଷାନ୍ତ କରିବାକୁ ଯିବା ସମୟରେ ବିଜେତାର ଏପରି କହିବା ଉଚିତ ।

+ + +

✳ ଯୁଦ୍ଧରେ ନିର୍ମମ ହେବା ହେଉଛି ସୈନ୍ୟର ଧର୍ମ । ମାତ୍ର ଶତ୍ରୁ ଯେତେବେଳେ ବିପଦରେ ପଡ଼ିଥିବ, ସେତେବେଳେ ତା'ର ସହାୟତା କରିବାକୁ ହିଁ ସୈନ୍ୟ ହାତରେ ରହିଥିବା ତରବାରୀର ଧାର ବୋଲି କୁହାଯିବ ।

ଅର୍ଥାତ୍, ଶତ୍ରୁ ବିପଦରେ ପଡ଼ିଥିବା ବେଳେ ତାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାଦ୍ୱାରା ସିଏ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ହିଁ ବଶ୍ୟ ହୋଇଯିବ ।

+ + +

✳ ଯାର ବର୍ଚ୍ଛାଦ୍ୱାରା ହିଁ ହସ୍ତୀଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରେ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ହସ୍ତୀର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାଲାଗି ସେ ଆଉଏକ ବର୍ଚ୍ଛା ଖୋଜିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରେ । ସେତେବେଳେ ସର୍ବପ୍ରଥମ ଥରପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧି କରେ ଯେ ତା' ନିଜ ଦେହରେ ମଧ୍ୟ କେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ବର୍ଚ୍ଛା ଆସି ଭେଦ କରି ରହିଛି ଏବଂ ସିଏ ଏ ବିଷୟରେ କିଛିହେଲେ ଜାଣି ପାରିନାହିଁ । ଗୋଟିଏ ଅସ୍ତ୍ର ହାତୁଡ଼ରେ ଆସି ପଡ଼ିଗଲା ବୋଲି ସେ ଆନନ୍ଦରେ ସ୍ମିତହାସ୍ୟ କରେ ଓ ସେଇଟିକୁ ଦେହମଧ୍ୟରୁ ବାହାର କରି ଆଣି ଆପଣାର ଅସ୍ତ୍ରରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରେ ।

+ + +

✳ ଜଣେ ସାହସୀ ସୈନ୍ୟର ଆଖି ଶତ୍ରୁକୁ ଦେଖି ଯେତେବେଳେ ଥରେ କ୍ରୋଧୋନ୍ମତ୍ତ ହୋଇଉଠେ, ସେତେବେଳେ ଶତ୍ରୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବର୍ଚ୍ଛା ନିକ୍ଷେପ କଲାବେଳେ ତା'ର ଆଖିରେ କଦାପି ପଲକ ମଧ୍ୟ ପଡ଼େନାହିଁ; କାରଣ ପଲକ ପକାଇବାର ଅର୍ଥ ଯେତେବେଳେ ରଣକ୍ଷେତ୍ରରୁ ଛତ୍ରଭଙ୍ଗ ଦେଇ ପଳାଇବା ପରି ହେବ ।

+ + +

✳ ଆପଣାର ଅତୀତ ଦିନଗୁଡ଼ିକ ସ୍ମରଣ କଲାବେଳେ, ଜଣେ ସାହସୀ ଯୋଦ୍ଧା ଯେଉଁସବୁ ଦିନରେ ତା'ର ଶରୀରରେ କୌଣସି ଭୟଙ୍କର କ୍ଷତ ହୋଇନଥିଲା । ସେହିସବୁ ଦିନକୁ ସେ ବୃଥା ବୋଲି ଅନୁଭବ କରିବ ।

\+ + +

✳ ଆପଣାର ସମ୍ମୁଖରେ ରହିଥିବା ପରିସ୍ଥିତିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାଲାଗି ଯେଉଁ ବୀର ଆପଣାର ଜୀବନକୁ ବିପନ୍ନ କରି ଦେଇଥିଲା, ତାହାର ବିଫଳତା ଲାଗି କେହି ତାକୁ ଅପବାଦ ଦେଇ ପାରିବନାହିଁ । କାରଣ, ସେହି ବିଫଳତା ଆଦୌ ତା'ର ଦୋଷନୁହେଁ । ସିଏ ଯେ ନିଜର ଜୀବନ ଦେବାଲାଗି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ଯାଉଥିଲା; ତାହାଦ୍ୱାରା ହିଁ ସେ ଆପଣାର ସଙ୍କଳ୍ପ ପୂର୍ତ୍ତି କରିପାରିଛି ।

\+ + +

✳ ଦିନଦିନରତ ଆତ୍ମୀୟସ୍ୱଜନଙ୍କ ଭିତରେ, ପକ୍ୱ ବୟସରେ ଅଥବା ରୋଗଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇ ମରିବାରେ ପ୍ରକୃତରେ କି ଲାଭ ଅଛି ? ଆମେ ଏପରି ଏକ ମରଣକୁ ମରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିବା, ଯାହାକି ଆଉଏକ ପ୍ରକାରର ଅଶ୍ରୁପାତ କରିବାର ଏକ ଅବସର ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ, ଯେତେବେଳେ ସ୍ୱୟଂ ଆଦେଶକର୍ତ୍ତା ରାଜା ହିଁ ଆପଣାର ଆଖିରୁ କୃତଜ୍ଞତାପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶଂସାର ସୂଚନା ଦେଉଥିବା ଅଶ୍ରୁପାତ କରିବାକୁ ଆସନ୍ତି ।

କୁରାଲର ଗ୍ରନ୍ଥରେ ସବୁଠାରେ ସମତା ଏବଂ ସହାନୁଭବତା ଉପରେ ବାରବାର ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ତଥାପି ଏହି କେତୋଟି ପଦରେ ସାମରିକ ସାହସିକତାର ଗୌରବଗାନ କରାଯାଇ ଥିବାରୁ ତାହା ଏଠେ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ମନେହେଉଛି ।

ରାଜପ୍ରତିନିଧି ଓ ରାଜଦୂତ

✳ ଜଣେ ସଫଳ ରାଜପ୍ରତିନିଧିଙ୍କଠାରେ ଏହିସବୁ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟତା ରହିଥିବା ଉଚିତ : ତାଙ୍କର ମନୋଭାବ ସ୍ନେହଶୀଳ ହୋଇଥିବା ଉଚିତ, ସିଏ ସଦ୍‌ବଂଶରେ ଜାତ ହୋଇଥିବା ଉଚିତ ଏବଂ ରାଜାମାନଙ୍କର ମନ ନେଇପାରିବା ଭଳି ତାଙ୍କର ବ୍ୟବହାର ମଧୁର ଓ ସଦ୍‌ଭାବପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ଉଚିତ ।

ଯାହାର ମନ ସର୍ବଦା ଶାନ୍ତ ଏବଂ ମିତ୍ରତାର ପକ୍ଷପାତୀ ହୋଇ ରହିଥାଏ, ସେହି ଜଣେ ସଫଳ ରାଜପ୍ରତିନିଧି ହିସାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରେ । ମାତ୍ର ଯାହାର ମନ ସହଜରେ ଘୃଣାର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇପଡ଼େ, ଯୁଦ୍ଧପ୍ରତି ଯାହାର ଏକ ଅନୁକୂଳ ପ୍ରବଣତା ରହିଥାଏ, ସିଏ କେବେହେଲେ ଜଣେ ସଫଳ ରାଜପ୍ରତିନିଧି ହୋଇ ପାରେନାହିଁ । ଏଠାରେ ଯେଉଁ ତିନୋଟି ଗୁଣକୁ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଇ ଦିଆଗଲା, ସେହିଗୁଡ଼ିକ ହିଁ, ଜଣେ ରାଜପ୍ରତିନିଧି ଯେଉଁ ରାଜାଙ୍କର ଦରବାରକୁ ପ୍ରେରିତ ହୋଇଥାଏ, ତାହାକୁ ତାଙ୍କପାଖରେ ବିଶ୍ୱାସଭାଜନ କରାଇଥାଏ ।

\+ \+ \+

* ଆପଣାର ଶାସକଙ୍କ ପ୍ରତି ଆନୁଗତ୍ୟ ରହିଥିବ, ରାଜନୀତିର ଜ୍ଞାନ ଥିବ ଏବଂ ଆପଣାର ବାକ୍ୟମାନ ସୁବିସ୍ତୃତ ଓ ଫଳପ୍ରଦ ହୋଇପାରୁଥିବ,—ଯାବତୀୟ ରାଜପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ଲାଗି ଏହିସବୁ ଗୁଣକୁ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ କେତୋଟି ଯୋଗ୍ୟତା ବୋଲି କୁହାଯିବ ।

\+ \+ \+

* ଜଣେ ଶତ୍ରୁ ରାଜା ପାଖକୁ ଯିଏ ଯୁଦ୍ଧଲାଗି ଆହ୍ୱାନ କିମ୍ବା ସେହିପରି ଆଉକୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ସନ୍ଦେଶ ବହନକରି ଯାଇଥିବ ଏବଂ ସେଠାରୁ ସଫଳ ଭାବରେ ଫେରିଆସି ପାରିବ,—ସେହିପରି ଜଣେ ରାଜପ୍ରତିନିଧିଠାରେ ରାଜନୀତିର ବିଶେଷ ଜ୍ଞାନ ରହିଥିବ,—ଉତ୍ତମ ରାଜନୀତିଜ୍ଞମାନଙ୍କ ତୁଳନାରେ ମଧ୍ୟ ତା'ର ରାଜନୀତିଜ୍ଞାନକୁ ଆଦୌ କୌଣସି ଗୁଣରେ କମ୍ କୁହାଯାଇ ନଥିବ ।

* ଯାହାଭିତରେ ଏକ ସହଜାତ ପ୍ରଜ୍ଞାର ସାମର୍ଥ୍ୟ ପ୍ରଭୂତ ପରିମାଣରେ ରହିଛି ଏବଂ ଯିଏ କଳା ଏବଂ ବିଜ୍ଞାନରେ ମଧ୍ୟ ଯଥେଷ୍ଟ ଜ୍ଞାନ ଅର୍ଜନ କରିଛି,—ତଦ୍ରୂପ ଯାହାପାଖରେ ଏକ ଉତ୍ତମ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ମଧ୍ୟ ରହିଛି, ସେହିପରି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ହିଁ ରାଜଦୂତ ରୂପେ ପ୍ରେରଣ କରାଯିବା ଉଚିତ ।

ଏଠାରେ ମନେରଖିବା ଉଚିତ ଯେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟତା ସହିତ କବି ଉତ୍ତମ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି ।

\+ \+ \+

* ଜଣେ ସଫଳ ଓ ଯୋଗ୍ୟ ରାଜଦୂତ ଅଳପ କଥା କହେ, ମଧୁର ଶୈଳୀରେ ତାହାକୁ କହେ ଏବଂ କୌଣସି କର୍କଶ ଶବ୍ଦର ପ୍ରୟୋଗ କରେନାହିଁ ।

ଯାହା କହିବାର ଥିବ, ତାହାକୁ ସରଳ ଓ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ କହିଲେ ତାହାହିଁ ଅନୁକୂଳ ମତ ସୃଷ୍ଟି କରିବ । ମାତ୍ର ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ସେହି ବିଷୟଟିକୁ ଅନାବଶ୍ୟକ ଶବ୍ଦଭରଣା ଦେଇ କହିବାକୁ ଗଲେ ତାହା ଶୁଣିବାଲୋକକୁ ହୁଏତ ଭାରି ଅପ୍ରସନ୍ନ କରି ପକାଇବ ।

\+ \+ \+

* ରାଜଦୂତର ରାଜନୀତି-ବିଜ୍ଞାନ ବିଷୟରେ ଗଭୀର ପ୍ରବେଶ ରହିଥିବ, କ୍ରୋଧମୟ ଚକ୍ଷୁର ସମକ୍ଷରେ ସେ ତଥାପି ନିର୍ଭୟ ରହି ପାରୁଥିବ, ଆପଣାର କଥାଦ୍ୱାରା ସିଏ ବିଶ୍ୱାସ ଜନ୍ମାଇ ପାରୁଥିବ,—ବୁଦ୍ଧି ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ପନ୍ନମତିତାର ଗୁଣରେ ଭୂଷିତ ହୋଇ ରହିଥିବ ।

\+ \+ \+

* ରାଜଦୂତ କେବଳ ଜଣେ ସନ୍ଦେଶବାହକ ହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବନାହିଁ । ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଯେଉଁସବୁ ଭଦ୍ରତା ଦେଖାଇବା ଉଚିତ, ତାକୁ ସେଗୁଡ଼ିକ ଜଣାଥିବ; କାଳ ଏବଂ ସ୍ଥାନ ବିଷୟରେ ତା'ର ଉତ୍ତମ ଜ୍ଞାନ ରହିଥିବ ଓ ସିଏ ଆଗ ଚିନ୍ତା କରି ତା'ପରେ ଯାଇ ଯାହାକିଛି କହୁଥିବ ।

ତା'ର ସ୍ୱଭାବ ନିଷ୍କଳଙ୍କ ହୋଇଥିବ; ସିଏ ଯେଉଁ ରାଜାଙ୍କ ଦରବାରକୁ ଦୂତହୋଇ ଯିବ, ସେଠାରେ ସେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ସମ୍ମାନ ପାଇ ପାରୁଥିବ, ସାହସୀ ହୋଇଥିବ, ଏବଂ ସର୍ବୋପରି ସତ୍ୟନିଷ୍ଠ ବି ହୋଇଥିବ ।

\+ \+ \+

* ଯିଏ ରାଜସନ୍ଦେଶ ବହନକରି ପ୍ରେରିତ ହୁଏ, ସିଏ କଦାପି ଅସାବଧାନଭାବରେ ଅଥବା ଭୟର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ତା' ନିଜ ରାଜାଙ୍କର ସମ୍ମାନହାନି କଲଭଳି କିଛି କହି ପକାଇବନାହିଁ । ତାଙ୍କର ସମ୍ମାନରେ ସିଏ ଆଦୌ କୌଣସି କଳଙ୍କ ଲଗାଇବ ନାହିଁ ।

\+ \+ \+

* ଆପଣାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରି ଯଦି ତା'ର ପ୍ରାଣ ବି ଯାଏ, ସେ ସେକଥାକୁ ମଧ୍ୟ ଖାତିର କରିବନାହିଁ । ମାତ୍ର ତଥାପି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆନୁଗତ୍ୟ ସହିତ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଭୁଲ ନକରି ତାକୁ ସନ୍ଦେଶଟିକୁ ଦେବାକୁ ହିଁ ପଡ଼ିବ ।

ଶତ୍ରୁ ଶିବିର

* ଜୀବନରେ କାହାକୁହେଲେ ତୁମର ଜଣେ ଶତ୍ରୁରେ ପରିଣତ କରିବାଲାଗି ଇଚ୍ଛାଟିକୁ ଖୁସିରେ ମଧ୍ୟ ଆପଣା ମନଭିତରେ ପ୍ରଶୟ ଦିଅନାହିଁ ।

ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ଶତ୍ରୁତାର ସମ୍ବନ୍ଧ ରଖିବାକୁ ସର୍ବଦା ହିଁ ଏକ ଖରାପ କଥା ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ ।

* ଯେଉଁମାନେ ଆପଣାର ଶବ୍ଦକୁହିଁ ଆପଣାର ଅସ୍ତ୍ରରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଶତ୍ରୁତାର ତୁଳନାରେ ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ତୁଳନାକୁ କଦାପି ଏତେ ଖରାପ ବୋଲି କହି ହେବନାହିଁ ।

+ + +

* ଯାହାର ପକ୍ଷରେ ଜଣେହେଲେ କେହି ନଥାନ୍ତି, ତା'ପକ୍ଷରେ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଲୋକଙ୍କୁ ଆପଣାର ଶତ୍ରୁରେ ପରିଣତ କରିବାକୁ ପାଗଳାମିଠାରୁ ବି ଅଧିକ ଖରାପ ବୋଲି କୁହାଯିବ ।

+ + +

* ଯଦି ତୁମ ପକ୍ଷରେ ଜଣେହେଲେ କେହି ନଥିବେ, ଏବଂ ତେଣେ ତୁମକୁ ଏକାବେଳେକେ ଦୁଇଜଣ ଶତ୍ରୁଙ୍କର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ୁଥିବ, ତେବେ ସେହି ଦୁଇଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଜଣକ ସହିତ ଆପଣାର ଶତ୍ରୁତାକୁ ମେଣ୍ଟାଇ ନେବାକୁ ହେବ ଏବଂ ତାକୁ ଆପଣାର ଜଣେ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ବନ୍ଧୁରେ ପରିଣତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

+ + +

* ଯେତେବେଳେ ତୁମେ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟର କବଳରେ ପଡ଼ିଥିବ, ସେତେବେଳେ ତୁମ ପକ୍ଷରେ ଶତ୍ରୁ ବା ବନ୍ଧୁ କିଛିହେଲେ କରିବା ଆଦୌ ଉଚିତ ହେବନାହିଁ । ଏପରିକି ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ବିଶ୍ୱାସ ବା ଅବିଶ୍ୱାସ କରିବାଲାଗି ତୁମପାଖରେ କେତେକ କାରଣ ବି ରହିଛି, ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମଧ୍ୟ ତୁମେ ନିରପେକ୍ଷତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବ ।

+ + +

* ଆପଣାର ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କ ଆଗରେ ତୁମେ କଦାପି ଆପଣାର ଦୁର୍ବଳତା ପ୍ରକାଶ କରିବନାହିଁ; ଏବଂ ତୁମର ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ଆଗରେବି, ଯଦି ଯେମାନେ ତୁମେ ପଡ଼ିଥିବା

ଅସୁବିଧାଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ କିଛିହେଲେ ଜାଣି ନଥିବେ, ତୁମେ ଆପଣାର ଅସୁବିଧା ଗୁଡ଼ାକର କଥା କହି କଦାପି ସାହାଯ୍ୟପ୍ରାର୍ଥନା କରି ଯିବନାହିଁ ।

ନିଜର ଦୁର୍ବଳତାକୁ କାହାରି ଆଗରେ ଧରି ନପକାଇ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ସମର୍ଥନ ଲାଭ କରିବା,—ତାହାହିଁ ଯଥାର୍ଥ ରାଜନୀତି ।

\+ \+ \+

* ଦୀର୍ଘସୂତ୍ରତା ହେଉଛି ଏକ ନିର୍ବୋଧତା । ସାନ ଓ କଅଁଳ ଅବସ୍ଥାରେ ହିଁ କୌଣସି କଣ୍ଟାବୁଦାକୁ କାଟି ନିର୍ମୂଳ କରିଦେବାକୁ ହେବ । ମାତ୍ର, ଯଦି ସେପରି ନକରି ତୁମେ ସେଇଟିକୁ ବଢ଼ିବାକୁ ଦେବ ଓ ତା'ପରେ ତାହାକୁ ସଫା କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବ, ତେବେ ତୁମର ହାତଲାଗି ଗୁଡ଼ାଏ ଆଘାତକୁହିଁ ତୁମେ ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରି ଆଣିବ ।

\+ \+ \+

* ଆପଣା ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କର ବଳକୁ ଖର୍ବ କରିଦେବାରେ ଯେଉଁମାନେ ସମୟ ଅନୁସାରେ କୌଣସି ପ୍ରତିକାର କରିପାରନ୍ତିନାହିଁ, ସେମାନଙ୍କର ବିନାଶ ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ ।

ନାଗରିକତା

* ଆପଣାର ସମାଜଲାଗି ଯାବତୀୟ ପ୍ରକାରର ସେବାର ଯୋଗ୍ୟହୋଇ ପାରିବାକୁ ସର୍ବଦା ପ୍ରସ୍ତୁତ ରହିବା,—ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ସମ୍ମାନ ବୃଦ୍ଧି କରିବାଲାଗି ଏହାଠାରୁ ବଳି ଆଉ କୌଣସି କଥା ନାହିଁ ।

* ସମାଜର ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଯଦି ପରିଶ୍ରମଶୀଳ ହୋଇଥିବେ ଓ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଯଦି ପ୍ରକୃତ ଜ୍ଞାନ ରହିଥିବ, ତେବେ ସେହି ସମାଜ ଉନ୍ନତି କରିପାରିବ ।

\+ \+ \+

✳ ଆପଣାକୁ ସମାଜର ସେବାରେ ହିଁ ନିଯୁକ୍ତ କରି ରଖିବାଲାଗି ଯଦି ତୁମେ ସଙ୍କଳ୍ପ କରିଥିବ, ତେବେ ଭାଗ୍ୟ ସତେ ଅବା ତୁମର ଏକ ଭୃତ୍ୟ ପରି ଅଣ୍ଟାଭିଡ଼ି ତୁମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଧାଇଁ ଆସିବ ।

\+ + +

✳ ଆପଣାର ସମାଜରେ ବାସ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ସମ୍ମାନବୃଦ୍ଧି ଲାଗି ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୃଦୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ତୁମେ ବଦ୍ଧପରିକର ହୁଅ, ତେବେ ତୁମର ଯାବତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟ ତୁମଲାଗି ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତଭାବରେ ଫଳବନ୍ତ ହୋଇପାରିବ ।

ଅର୍ଥାତ୍, ତୁମେ ଯେତିକି ଶୀଘ୍ର ଓ ଯେତିକି ପରିମାଣରେ ଫଳ ପାଇବ ବୋଲି ଆଶା ରଖିଥିବ, ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ଓ ଶୀଘ୍ର ଓ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଫଳ ଲାଭ କରିବ ।

\+ + +

✳ ଯିଏ ନିଷ୍କଳଙ୍କ ରହି ଆପଣା ସମାଜର ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ସେବା କରୁଥାଏ, ସମସ୍ତ ସଂସାର ତାହାର ବନ୍ଧୁରେ ପରିଣତ ହେବ ଓ ତାହାର ଘରପାଖରେ ଆସି ସମବେତ ହୋଇଯିବ ।

\+ + +

✳ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯେଉଁ ସମାଜରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣକରିଛି, ସେହି ସମାଜର ଯାବତୀୟ ଦାୟିତ୍ୱକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ହିଁ ପ୍ରକୃତ ସାହସ ବୋଲି କୁହାଯିବ ।

✳ ଯେଉଁମାନେ ସାହସୀ, କେବଳ ସେହିମାନେହିଁ ଅନ୍ୟ ଅନେକଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱ ବହନ କରିବେ; କେବଳ ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ରରେ ନୁହେଁ, ଶାନ୍ତି ସମୟରେ ମଧ୍ୟ କେବଳ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅଧିକ ସାହସୀ ଏବଂ ଅଧିକ ସମର୍ଥ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେହିଁ ସମାଜଲାଗି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ବୋଝଟିକୁ ଆପଣା ମୁଣ୍ଡରେ ଗ୍ରହଣ କରିନେବେ ।

\+ + +

✳ ସମାଜର ସେବା କରିବାଲାଗି ଯିଏ ଆପଣାକୁ ପ୍ରବୃତ୍ତକରି ରଖିଛି, ସିଏ କାଳଗତ ଅନୁକୂଳତା କିମ୍ବା ଆପଣାର ସମ୍ମାନରକ୍ଷା ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରି କଦାପି କୌଣସି ସମୟ ନଷ୍ଟ କରିବାକୁ ଯିବନାହିଁ ।

⁕ ଆପଣାର ସମାଜରେ ଆବଶ୍ୟକ ସଂସ୍କାରମାନ ସମ୍ଭବ କରିବାଲାଗି ଯିଏ ନିଷ୍ଠାରେ ଗ୍ରହଣ କରୁଛି ତାକୁ ଅନେକ କଷ୍ଟ ସହିବାଲାଗି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଭଲ କରିବା ନିମିତ୍ତ ଯାବତୀୟ ଦୁଃଖ ଓ କଷ୍ଟକୁ ଗ୍ରହଣ କରିନେଇ ପାରିବାଲାଗି ସେ ଆପଣାର ଶରୀରକୁ ସତେଅବା ଗୋଟିଏ ଗ୍ରହଣପାତ୍ରରୂପେ ହିଁ ଦେଖୁଥିବ ।

ଅନୁଗତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ସମର୍ପଣ ଭାବଦ୍ୱାରା ପ୍ରେରିତ କଷ୍ଟସହନ ଉପରେହିଁ ସମାଜର ଯାବତୀୟ ସଂସ୍କାର ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ ।

\+ + +

⁕ ସାଧାରଣ ସେବାର ମନୋଭାବ ରଖି ଓ ଆବଶ୍ୟକ ତ୍ୟାଗମାନ କରି ସମାଜର ସମର୍ଥନ କରି ପାରୁଥିବା କୌଣସି ଉତ୍ତମ ବ୍ୟକ୍ତି ଯେଉଁ ସମାଜରେ ନଥାନ୍ତି, ସେହି ସମାଜକୁ ନାନା ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟଦ୍ୱାରା ମୂଳୋତ୍ପାଟିତ ହୋଇଯିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ।

ରାଜ୍ୟ ରାଜାଜୀ ଜନ୍ମ ଶତବାର୍ଷିକୀ କମିଟୀ,
ଓଡ଼ିଶା ସଭ୍ୟବୃନ୍ଦ

ଶ୍ରୀ ନୀଳମଣି ରାଉତରାୟ, ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଓଡ଼ିଶା, ସଭାପତି

ଶ୍ରୀ ବନମାଳୀ ପଟ୍ଟନାୟକ, ସଭାପତି, ଭାରତୀୟ ବିଦ୍ୟାଭବନ, ଓଡ଼ିଶା,
କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ସଭାପତି

ଶ୍ରୀ ହରହର ପଟେଲ, ସାଧାରଣ ସମ୍ପାଦକ ଓ କୋଷାଧ୍ୟକ୍ଷ

ଡକ୍ଟର ଭବଗ୍ରାହୀ ମିଶ୍ର	ସମ୍ପାଦକ
ଶ୍ରୀ ଶରତ୍ ଚନ୍ଦ୍ର ମଲ୍ଲିକ	,,
ଶ୍ରୀ [illegible] ମିଶ୍ର	,,
ଡକ୍ଟର ରାମପ୍ରସାଦ ମିଶ୍ର, ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ	ସଭ୍ୟ
ଶ୍ରୀ ପ୍ରଦୀପ୍ତ କିଶୋର ଦାସ, ଶିକ୍ଷା ଓ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ	,,
ଶ୍ରୀ ଚିନ୍ତାମଣି ପାଣିଗ୍ରାହୀ, ଏମ୍. ଏଲ୍. ଏ	,,
ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱନାଥ ପଣ୍ଡିତ, ଏମ୍. ଏଲ୍. ଏ	,,
ଶ୍ରୀ ହଲଧର ମିଶ୍ର, ଏମ୍. ଏଲ୍. ଏ.	,,
ଶ୍ରୀ ରାଜବଲ୍ଲଭ ମିଶ୍ର	,,
ଶ୍ରୀ ବସନ୍ତ କୁମାର ପାଣିଗ୍ରାହୀ	,,
ଶ୍ରୀ ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାପାତ୍ର	,,
ଡକ୍ଟର ହରେକୃଷ୍ଣ ମଲ୍ଲିକ, ଏମ୍. ପି.	,,
ଶ୍ରୀ ହରପ୍ରସାଦ ମହାପାତ୍ର, ଏମ୍. ଏଲ୍. ଏ.	,,
ଶ୍ରୀ ଗୋପାଳ ମିଶ୍ର, ଏ. ବି. ପତ୍ରିକା ପ୍ରତିନିଧି	,,
ଶ୍ରୀ ଏସ୍. ଏମ୍. ଯୋଶୀ, ଡେପୁଟି ଡାଇରେକ୍ଟର ପବ୍ଲିକେସନ୍ସ	,,

ପ୍ରକାଶନ କମିଟୀ

ଶ୍ରୀ ବନମାଳୀ ପଟ୍ଟନାୟକ

ଶ୍ରୀ ହରହର ପଟେଲ

ଡକ୍ଟର ଭବଗ୍ରାହୀ ମିଶ୍ର

ଭାରତୀୟ ବିଦ୍ୟାଭବନ, ଓଡ଼ିଶା କେନ୍ଦ୍ର ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରକାଶିତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପୁସ୍ତକ

୧। କମ୍ବନ୍ ରାମାୟଣ	ଅନୁବାଦ—ଶ୍ରୀ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ମହାପାତ୍ର
୨। କୁରାଲ୍	ଅନୁବାଦ—ଶ୍ରୀ ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାସ
୩। ଭଜ ଗୋବିନ୍ଦମ୍	ଅନୁବାଦ—ଶ୍ରୀ ହରିହର ପଟେଲ
୪। ମଙ୍ଗଳ ସୂତ୍ର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗଳ୍ପ	ଅନୁବାଦ—ଶ୍ରୀ ରମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ଧଳ ଅଧ୍ୟାପିକା ଶାନ୍ତିଲତା ଧଳ
୫। ଆମ ଗଣତନ୍ତ୍ର	ଅନୁବାଦ—ଡକ୍ଟର ବିଭୂତି ଭୂଷଣ ରଥ ଶ୍ରୀ ଲିଙ୍ଗରାଜ ମିଶ୍ର
୬। ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ଓ ଦର୍ଶନ	ଅନୁବାଦ—ଶ୍ରୀମତୀ ଶାନ୍ତି ପଟ୍ଟନାୟକ
୭। ଅର୍ଥଶକ୍ତିର କବଳରୁ ଗଣତନ୍ତ୍ରକୁ ବଞ୍ଚାଅ	ଅନୁବାଦ—ଅନୁବାଦକ ମଣ୍ଡଳୀ